290

Vak 54

R K BOEKHANDEL
Wed J R VAN ROSSUM
ACHTER HET STADHUIS
UTRECHT

Bewijs van vlijt en goed gedrag
vereerd aan
Herman van Leusden
Op den dag zijner eerste H Communie
Wageningen 4 Mei 1879

Bid voor uwer herden
J. G. Hoefsloot.
Pastoor

VAK 54 No. 290

ZONDAGS-

EN

HEILIGDAGSCHE SCHOOL,

OF UITLEGGING

VAN DE

EVANGELIEN

OP ALLE ZON- EN HEILIGDAGEN VAN HET GEHEELE JAAR, TEN GEBRUIKE VAN

ROOMSCH-KATHOLIJKEN

DOOR

H. JACOBS EN J. FONK.

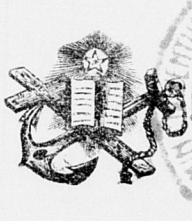

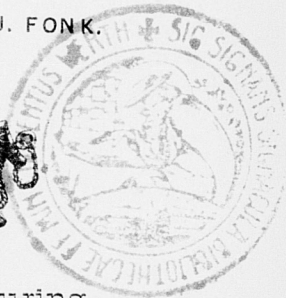

Met Goedkeuring.

te VENLOO,
BIJ DE WED. H. BONTAMPS.
1874.

Want al wat er geschreven is, is tot onze leering geschreven; opdat wij door de verduldigheid en de vertroosting der Schrifturen hoop zouden hebben.

VOORBERIGT.

De menigvuldige drukken van de ZONDAGS-SCHOOL *door* HEYMAN JACOBS, *gevolgd door de* HEILIGDAGSCHE SCHOOL, *door* JOANNES FONK *weleer opgesteld, bewijzen overvloedig, hoe zeer dit werk bij Roomsch Katholijken in ons vaderland steeds is gezocht geworden; hetzelve verder aan te prijzen, achten wij derhalve overbodig.*

Intusschen moeten wij aanmerken, dat de taal en stijl, welke in vroegere drukken veel te wenschen overliet, thans door eene bekwame hand verbeterd is, terwijl bij deze herziening tevens den text gevolgd is naar eene vertaling des Bijbels, volgens de in het Concilie van Trente goedgekeurde Vulgate. *En aldus bieden wij hier onzen katholijken landgenooten deze nieuwe, in taal en spelling verbeterde uitgave van voornoemde*

ZON- EN HEILIGDAGSCHE SCHOOL, OF UITLEGGING DER EVANGELIEN, *aan; daarbij den wensch voegende, dat de lezer uit dit boek moge onderrigt, getroost en bemoedigd worden, biddende, dat onze Heer Jesus Christus, die eenmaal in Bethlehems stal geboren werd en nu ter regterhand Gods zit, zijnen zegen over dit werk gebiede, en denzelven in ruime mate daarover uitstorte!*

ZONDAGS-SCHOOL,

DOOR

HEYMAN JACOBS.

1ste ZONDAG VAN DEN ADVENT.

OVER HET LAATSTE OORDEEL.

Evangelie, LUCAS XX. 25 — 33.

„ In dien tijde zeide Jesus aan zijne leer-
„ lingen : daar zullen teekenen in zon en maan
„ en sterren zijn, en eene benaauwdheid onder
„ de volkeren op de aarde; uit verbaasheid van
„ het gedruisch der baren van de zee, zullen
„ de menschen bezwijken van vrees, in de ver-
„ wachting van hetgeen de geheele wereld zal
„ overkomen; want de krachten der hemelen
„ zullen beroerd worden."

In dit Evangelie voorzegt onze Zaligmaker aan zijne leerlingen, welke schrikkelijke teekenen den laatsten dag der wereld en het laatste oordeel zullen voorafgaan. *Daar zullen teekenen in zon, en maan, en sterren zijn;* de hemelsche ligchamen zullen aldus in hunnen loop geschokt worden. De H. Joannes, den laatsten oordeelsdag in den geest voorziende, zegt : *de zon werd zoo zwart als een haren*

zak, en de maan werd gelijk als bloed; en de sterren des hemels vielen op de aarde (1)

Oorlog, pest, hongersnood en menigvuldige plagen zullen het menschdom treffen; er zal eene groote benaauwdheid zijn onder de volkeren. De plagen zullen zoo menigvuldig en zoo groot zijn, als er nooit van het begin der wereld zijn gehoord geworden. De booze en goddelooze menschen zullen door eene groote vrees bevangen worden, wanneer zij die teekenen zullen zien en die plagen ondervinden; hunne angst, hunne ontroering en hunne vrees zullen onuitsprekelijk zijn : *zullende de menschen bezwijken van vreeze, in de verwachting van hetgeen de geheele wereld zal overkomen.*

Zijn nu zulke vreeselijke teekenen een begin van Gods oordeel, laat ons dan wel overwegen hoe gevaarlijk en vreeselijk de laatste oordeelsdag zelf zijn moet. Uitmuntend en heerlijk was God de Heer in het scheppen van hemel en aarde, engelen en menschen, welke hij in den beginne in het leven riep, door zijn goddelijk woord; uitmuntend is God de Heer in wijsheid en goedheid, daar Hij zijne schepselen steeds mildelijk voedt en onderhoudt; uitmuntend is God de Heer in barmhartigheid, daar Hij, om den mensch te verlossen en zalig te maken, niet alleen mensch geworden is, maar ook den kruisdood ondergaan heeft; uitmuntend en heerlijk zal God de Heer ook zijn in regtvaardigheid, wanneer Hij ten oordeel zal komen en een iegelijk loon naar werken geven : den goeden het eeuwige leven,

(1) Openb. VI. : 12 en 13.

den kwaden de eeuwige verdoemenis. Wij weten, dat God de Heer niet alleen barmhartig is, maar Hij is ook regtvaardig, zoo als in vroegere tijden is gebleken: God stootte de afvallige engelen uit den hemel; Hij verdreef ADAM en EVA uit het paradijs, omdat zij zijn gebod overtreden hadden; de steden Sodoma en Gomorra zijn, wegens de misdaden der inwoners, door zwavel en vuur uit den hemel verwoest; en, ten tijde van Noë, toen de aarde met boosheid vervuld was, deed God alle menschen en dieren, uitgezonderd die in de Arke waren, verdrinken. Werd ook niet Jeruzalem, om de zonden der inwoners, tot den grond verwoest? De dag des oordeels zal desgelijks gruwelijks en vreeselijk zijn. Job wenschte op dien dag verborgen te zijn, en de H. Hieronymus zegt: zoo dikwijls ik aan den dag des oordeels denk, schud en beef ik over mijn gansche ligchaam; hetzij ik ete, of drinke, of iets anders doe, steeds verbeeld ik mij die bazuin te hooren: *Staat op, gij dooden, en komt ten oordeel.* Laat ons dan niet minder vrees voor dien dag hebben dan deze Heiligen; mogten wij dan in tijds opgewekt worden, om van onze zonden afstand te doen en werken van boetvaardigheid te plegen; dan zoude ons die vervaarlijke dag niet verschrikken! Voorts volgt er in het Evangelie:

„ En dan zullen zij den Zoon des menschen „ zien komen in eene wolk, met groote magt „ en heerlijkheid. "

Om te oordeelen de levenden en de dooden,

Hier hoort gij, hoe dat onze Heer, in dien dag des oordeels, niet zal komen als een onnoozel Lam, gelijk Hij kwam in den stal te Bethelem, om ons zalig te maken; maar alsdan zal Hij komen om als een magtig koning, met groote kracht en heerlijkheid, met al de hemelsche heerkracht, en omringd door de engelen, om een iegelijk loon te geven naar zijne werken. Eer dit geschiedt zullen de boeken, de verborgenheden des gewetens, geopend worden, en dan zal ieder als in eenen spiegel zien, hoedanig zijn leven hier op aarde geweest is: of hij zalig zal zijn of verdoemd worden. Onze Zaligmaker Jesus Christus zal de goeden van de kwaden scheiden, gelijk een herder de schapen van de bokken scheidt; Hij zal de schapen, dat zijn de goeden, de uitverkorenen, aan zijne regterhand zetten, en de bokken, dat zijn de kwaden, de verdoemden, aan zijne linkerhand. Daarop zal Hij met vriendelijkheid zeggen, tot zijne vrienden, die aan zijne regterhand staan: *Komt, gezegenden mijns Vaders, bezit het koningrijk, hetwelk van de grondlegging der wereld voor u bereid is. Want ik heb honger gehad, en gij hebt mij gespijsd; ik heb dorst gehad, en gij hebt mij te drinken gegeven; ik was een vreemdeling, en gij hebt mij geherbergd; ik was naakt, en gij hebt mij gekleed,* (1) en dan zullen zij met groote eer en onuitsprekelijke blijdschap gaan in het eeuwige leven. Maar tot de kwaden, die aan de linkerhand staan, zal Hij spreken met eene stem, die hun als een donderslag in de ooren zal klinken,

(1) Matt. XXV. 34 — 36.

en zeggen : *gaat weg van mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijne engelen bereid is.* (1) Zoodra dit vonnis zal zijn uitgesproken, zullen de verdoemden geworpen worden in de ondragelijke pijnen der hel, in de eeuwige duisternissen, bij de afgrijselijke en leelijke duivelen, waaruit zij in eeuwigheid niet zullen verlost worden; zij zullen in den ontzettenden angst uitroepen : bergen valt op ons, en bedekt ons voor het vreeselijk aanschijn Gods! Hun gekerm zal groot, zal vervaarlijk zijn; zij zullen zich beklagen, zoo roekeloos, zoo verkeerd en zoo boos geleefd te hebben; zij zullen zich, maar te laat, beklagen, God den Heer niet gediend te hebben. Gaarne zouden zij nu over scheermessen loopen, gaarne zouden zij marteldooden sterven, wanneer zij daarmede konden boeten voor hun boos levensgedrag, om daar uit hunne ellenden verlost te worden : doch het is dan te laat : in de hel is geene uitkomst, geene verlossing meer; want Jesus zegt : *zij zullen gaan in de eeuwige straffen* (2) in de eeuwige pijnen.

Daarom, o menschen, o edele schepselen, betert uw zondig leven; bedenkt, welk een onuitsprekelijk lijden, het eeuwige lijden der hel is! Eeuwig zonder verlichting, zonder vermindering van pijn! Voor eeuwig van het aanschijn Gods verstooten! IJselijke gedachten! Wie beeft en schrikt niet, die dit hoort en leest! Laat ons dus toezien, daar het nog tijd is; daar er nog genade te hopen is; opdat wij

(1) Vs. 41.
(2) Matth. 46.

niet in het eeuwige verderf storten. Dat wij ons zondig leven verbeteren; laat ons biechten en boete doen; voorts God den Heer om genade bidden, werken van barmhartigheid verrigten en onszelven kastijden. Zoo zal ons God niet veroordeelen, maar wij zullen hier op aarde Gods zegen ontvangen en hiernamaals komen tot de blijdschap des eeuwigen levens, hetwelk ons vergunne onze Zaligmaker Jesus Christus, de regtvaardige Regter, die eens komen zal, om te oordeelen de levenden en de dooden.

GEBED.

Wij bidden U, o Heer Jesus, geef dat wij in den tijd der barmhartigheid waakzaam zijn, en uw regtvaardig oordeel en eeuwig vonnis steeds voor oogen mogen hebben, opdat wij hiernamaals niet beschaamd worden. Sta ons bij, Heer Jesus, in de uur onzes doods. Dat wij een vast vertrouwen mogen hebben op uwe oneindelijke verdiensten en op uw bitter lijden. Wees gij onze voorspraak, regtvaardige Regter, dan hebben wij niet te vreezen. Zend uwer heilige Kerk getrouwe leeraars, die aan het volk uw streng oordeel met vurige ijver gestadig voor oogen houden en hetzelve tot behoorlijke vrees opwekken. Geef aan onze harten altijd eene vermaning, opdat wij van de zonden afwijken, de toekomende dingen levendig mogen overdenken en ons in alle deugden oefenen. Dit bidden wij van U, barmhartige Jesus, die met den Vader en den heiligen Geest in eeuwigheid regeert. Amen.

2de. ZONDAG VAN DEN ADVENT.

Evangelie, MATTHEUS XI. 2. 10.

„ In dien tijde, als *Joannes* in de gevan-
„ genis de werken van *Christus* gehoord had,
„ zond hij twee zijner leerlingen af, en liet
„ hem vragen : zijt gij degene, die komen
„ moet, of hebben wij een anderen te ver-
„ wachten ? ”

JOANNES, bijgenaamd de Dooper, was door den ondeugenden koning HERODES in de gevangenis gezet, omdat hij hem berispt had, wegens het overspellig leven met Herodias, zijns broeders huisvrouw. JOANNES had den koning hierover ernstig onderhouden, om derzelver zaligheid wille, en opdat de onderdanen, zulk ondeugend voorbeeld ziende, hetzelve niet zouden navolgen. Doch HERODES, in plaats van dankbaar te zijn voor deze heilzame vermaningen van JOANNES, nam dit zeer euvel op, liet hem in de gevangenis werpen en eindelijk onthoofden. Ziedaar de gewone handelwijze der menschen : dat zij goed met kwaad vergelden, en diegenen niet mogen lijden, welke hen om hunne boosheden bestraffen, een kwaad, dat alle Christenen toch zorgvuldig moesten vermijden; veeleer moest men al degenen die ons bestraffen, lief hebben en beminnen ; dewijl zij het wel met ons meenen. Toen dan deze heilige boetprediker en voorlooper van CHRISTUS in de gevangenis hoorde van de preken en wonderen van CHRISTUS, zond hij twee

zijner leerlingen af, om hem te vragen, of Hij de beloofde Messias was of niet? Dit deed JOANNES, niet als of hij zelf daaraan twijfelde, want hij zelf was genoeg daarvan verzekerd geworden; hij had JESUS in de Jordaan gedoopt en eene stem van den hemelschen Vader gehoord, zeggende: *Dit is mijn beminde Zoon, in welken ik mijn welbehagen heb; hoort Hem!* Daarenboven had hij den heiligen Geest op JESUS zien nederdalen in de gedaante van eene duif. Hij zelf had den Zaligmaker als met den vinger aangewezen en gezegd: *Zie daar het Lam Gods, zie daar dat wegneemt de zonden der wereld.* De meening van JOANNES hierbij was, dat zijne leerlingen door CHRISTUS zelven zouden geleerd worden, en dat ze van Hem hunne zaligheid moesten verwachten. JOANNES leert hier aan de ouders, voor hunne kinderen en onderhoorigen zorg te dragen; hij leert hun, hoe zij dezelven naar CHRISTUS moeten zenden. Maar, helaas! de menschen dragen doorgaans meer zorg voor de tijdelijke dingen, en voor de tijdelijke welvaart hunner kinderen, dan voor hun eeuwig welzijn. Men laat de kinderen in alle verkeerdheid opgroeijen, tot schande en verdriet der ouders en tot ongeluk der kinderen.

„ En *Jesus* antwoordende, zeide tot hen:
„ gaat henen, boodschapt *Joannes*, hetgene
„ gij gehoord en gezien hebt. De blinden
„ zien, de kreupelen wandelen, de melaatschen
„ worden gezuiverd, de dooven hooren, de
„ dooden verrijzen en den armen wordt het
„ Evangelie verkondigd.”

Door deze redenen wilde onze Zaligmaker bewijzen, dat Hij de beloofde Messias, de Zoon van den levenden God was; want de wonderen, die Hij verrigtte, deed Hij door zijne almogende Godheid en kracht, die aller menschen vernuft en kracht te boven gaan. Reeds lang voorheen was door de profeten gezegd geworden, dat CHRISTUS, de Zaligmaker of Messias, zulke wonderen doen zoude. CHRISTUS wilde dan zeggen: gelooft gij mijne woorden niet, zoo gelooft de werken en wonderen, welke ik doe, en die geen mensch door eigen kracht en op eigen gezag doen kan; wat ik wil, gebied ik, en het geschiedt terstond. Hiermede wordt ons geleerd, dat wij ons zelven noch laken noch prijzen moeten, maar dat wij zoo moeten leven, dat onze werken van ons getuigenis geven kunnen. Wij moeten vrome lieden zijn, bedachtzaam in het spreken, trouw in handel en wandel, eerbiedig jegens onze oversten, bescheiden jegens ons gelijken, en vriendelijk jegens onze minderen, hulpvaardig aan ellendigen, milddadig jegens armen en vreemdelingen, vliedende de zonden, en alles wat daartoe aanleiding kan geven. Als wanneer onze medemenschen zich aan ons zullen spiegelen en bekennen, dat wij eerlijke en vrome Christenen zijn. Onze lieve Heer zegt verder: *„zalig is hij die in mij niet geergerd wordt."*

Dit zegt onze Zaligmaker daarom, wijl er vele opgeblazen menschen waren, die zich in Hem ergerden, meenende dat CHRISTUS slechts de zoon eens geringen ambachtsman was; maar zij kenden zijne goddelijke afkomst niet. Wij behooren den Heer des te meer te beminnen,

daar wij weten, dat hij zijne godheid en menschheid heeft aangenomen niet alleen, maar ook, dat Hij zich om onzentwil vernederd heeft, ten einde de schuld van onze hoovaardigheid te betalen, en om ons verworpen geslacht tot de hoogste zaligheid te brengen, ons een voorbeeld van vernedering gevende. Dat wij ons dan vernederen, dan zullen wij met Hem verhoogd worden!

„ En als zij weggingen, begon *Jesus* van
„ *Joannes* aan het volk te zeggen: wat zijt
„ gij in de woestijn gaan zien? Een riet dat
„ met den wind waait? Wat zijt gij toch gaan
„ zien? Een mensch, die zacht gekleed is? Zie,
„ die zacht gekleed gaan, zijn in de huizen
„ der koningen. Wat zijt gij dan gaan zien?
„ Een Profeet? Ja, zeg ik u, ook meer dan
„ een Profeet. Want dit is degene van welken
„ geschreven staat: zie, ik zend mijnen Engel
„ voor uw aanschijn, die uwen weg voor u
„ bereiden zal."

Onze Zaligmaker prijst hier de deugden van Joannes den Dooper, toen de Leerlingen van dezen waren vertrokken. Zoo is het dan loffelijk iemand in zijn afwezen te prijzen; maar velen hebben de kwade, de hatelijke gewoonte iemand in zijn bijzijn te prijzen, en zoodra hij vertrokken is alle kwaad van hem te zeggen. Daarom, wanneer men van zijne naasten geene deugden weet te verbreiden, moet men zwijgen en geene ondeugden van hem uitbazuinen. Jesus zegt van Joannes, dat hij niet was gelijk een riet, hetwelk met alle

winden waaide, en wil daardoor te kennen geven, dat Joannes was gelijk een vaste pilaar, in het goede volhardende, bestraffende de zondaren, gelijk het eenen leeraar betaamt; terwijl hij niet naliet de menschen een goed voorbeeld te geven en hun den weg der zaligheid aan te wijzen. Joannes leidde een gestreng leven, was aanhoudend biddende en onderwijzende; hij droeg een haren kleed op zijn ligchaam, ten einde zich te kastijden. Waaruit wij behooren te besluiten, dat wij nog zoo veel te meer boete moeten doen; en dat wij die vol zonden en gebreken zijn, meer dan Joannes moeten trachten ons met God te verzoenen, terwijl het nog tijd is: dit doende zullen wij ons eigen geweten kunnen gerust stellen. Wij zullen zoo doende, van den Heer en van alle goede menschen geprezen worden, en na dit leven, tot de eeuwige zaligheid geraken. Dit verleene ons de Heer Jesus Christus, die met den Vader en den heiligen Geest leeft en regeert tot in eeuwigheid.

GEBED.

Almogende God, eenige Messias die uit den hemel gedaald zijt en hier op aarde groote wonderen gedaan hebt: wij gelooven vastelijk, dat er geene zaligheid noch genade te verwachten is dan alleen van U en door U. Maak ons dus standvastig in het Katholijk geloof en in een christelijk leven. Laat, Heer, niet toe, dat wij in dwaling gebragt worden, en alzoo van uwe geboden afwijken; maar dat wij onberispelijk mogen zijn in al onzen handel en wandel, en eene strenge boetvaar-

digheid plegen, om zoo doende het hoogfeest uwer geboorte behoorlijk te vieren. Door uwe oneindige goedheid, o JESUS CHRISTUS, die met den Vader en den heiligen Geest leeft en heerscht, in der eeuwigheid.

3de. ZONDAG VAN DEN ADVENT.

Evangelie, JOANNES 1. 19 — 28.

„ In dien tijde zonden de Joden van Jeru-
„ zalem Priesters en Levieten tot *Joannes*, om
„ hem te vragen: wie zijt gij? En hij bekende
„ en loochende niet; en hij beleed: ik ben de
„ Christus niet. En zij vraagden hem: wie dan?
„ Zijt gij *Elias?* Hij zeide: neen, ik ben die
„ niet. Zijt gij de Profeet? Hij antwoordde:
„ neen. Zij zeiden hem: wie zijt gij dan, opdat
„ wij antwoord geven dengenen, die ons gezon-
„ den hebben? Wat zegt gij van uzelven? Hij
„ zeide: ik ben eene stem des roependen in de
„ woestijn: maak den weg des Heeren regt,
„ gelijk de Profeet *Jesaïas* gezegd heeft."

In den bovenstaanden tekst zien wij, dat de Joden van *Jeruzalem* Priesters en Levieten uitzonden, om van JOANNES *den Dooper* te vernemen wie hij was; want vele geleerde mannen meenden, dat hij de lang beloofde Messias, de Zaligmaker der wereld was. Zij meenden zulks, wijl JOANNES eene strenge leefwijze leidde, zware boete deed en de men-

schen, die in de woestijn bij hem kwamen, ernstig vermaande, om afstand van hunne zonden te doen, en deugdzaam te worden. Zij zonden dan tot hem, om hem te vragen, wie hij was? En JOANNES verklaarde ronduit, dat hij de CHRISTUS niet was, noch ELIAS, noch de Profeet, dien zij bedoelden; maar dat hij het was, van wien JESAÏAS voorzegd had : *eene stem des roependen in de woestijn : bereidt den weg des Heeren.* (1) Hij wilde daarmede zeggen : ik ben van God gezonden, om de menschen op te wekken tot het ontvangen van den beloofden MESSIAS; ten einde zij zijne leer en prediking met vrucht aannemen. Daarom riep hij tot het volk : *doet boetvaardigheid; want het rijk der hemelen,* (de heiligmakende leer van den Messias) *is nabij gekomen.*

Zoo leerde deze heilige man niet alleen aan anderen boete doen, maar hij zelf was daarin een voorganger : hij leefde steeds godvruchtig, droeg een kleed van kemelshaar op zijn ligchaam, en gorde zich met eenen lederen riem; hij sliep onder den blooten hemel, at geene gekookte spijzen en dronk slechts water. Zijn prediken en zijn doopen werd deswege geroemd; zoodat allerhande soort van menschen uit het omliggende land tot hem kwamen, zich lieten doopen en *hunne zonden beleden.*

De Farizeërs en Sadduceërs kwamen ook, om van hem gedoopt te worden ; maar tot dezen zeide hij : *gij slangen gebroedsel,* zoo noemde hij hen, wegens hunne valsche gemoedsgesteldheid, *gij slangen gebroedsel, wie heeft u ge-*

(1) Jesaias. XL.

waarschuwd te vlugten voor de toekomende gramschap, door het aannemen van mijnen doop? (1) Hij vermaande ieder in het bijzonder : tot het volk dat hem vraagde : *wat zullen wij doen?* antwoorde hij : *die twee kleederen heeft, geve er een aan dien er geen heeft; wie spijze heeft, doe insgelijks.* Tot de tollenaars, die hem vraagden : *Meester, wat moeten wij doen?* zeide hij : *eischt niet meer dan hetgene u van uwe overheid gesteld is.* Tot de soldaten zeide hij : *doet niemand overlast, noch onregt aan : weest met uwen krijgsloon te vrede.* (2)

Laat ons insgelijks de pligten van onzen staat elk voor zich degelijk betrachten en getrouwelijk volbrengen. Laat ons met Joannes boete doen en de gramschap Gods zoeken te ontgaan. Onderzoeken wij elken avond, hoe wij den vorigen dag doorgebragt hebben, en laat ons voor het daarop bedreven kwaad boete doen, dan zullen wij door God den Heer niet gestraft worden. Denken wij dus : ik ben een Christen; dus moet ik christelijk leven; ik moet ootmoedig zijn, want ik ben slechts stof der aarde; ik ben een vreemdeling, en heb hier geene blijvende stad; mijne verkeering moet dus zijn in het huis des Heeren. Wij moeten ons leven inrigten naar den staat, waarin wij ons bevinden.

Leeren wij nog hieruit, dat wij ons steeds nederig gedragen en ons niet verheffen en groot maken; want den ootmoedigen geeft God genade, en hij wederstaat den hoovaardi-

(1) Matth. III, 7.
(2) Luc. III, 10 — 10.

gen. Voorts moeten wij omtrent de armen barmhartigheid oefenen, hen van voedsel en deksel voorzien, opdat wij het aanstaande geboortefeest onzes Heeren met vrucht mogen vieren. Verder zegt het Evangelie:

„ En die gezonden waren van de Farizeërs, „ vraagden hem nogmaals en zeiden : Wat „ doopt gij dan, indien gij noch de *Christus*, „ noch *Elias*, noch de Profeet zijt? *Joannes* „ antwoordde hun, zeggende : ik doop in het „ water : maar hij heeft in het midden van u „ gestaan, dien gij niet kent. Hij is het die „ na mij komen moet, die voor mij gesteld „ is : wiens schoenriem ik niet waardig ben te „ ontbinden. Deze dingen zijn in *Bethanië* ge- „ schied over de *Jordaan*, waar *Joannes* doopte. „

Deze doop, waarvan Joannes spreekt, is niet het Sakrament des doops, hetwelk de Zaligmaker naderhand heeft ingesteld tot vergiffenis der zonden, maar alleen een teeken dier vergeving en vernieuwing, die door den doop van Christus aan bekeerde zielen gegeven wordt.

Mijn doop, zeide Joannes tot degenen die tot hem gezonden waren, is slechts met water; maar daar komt *een magtiger dan ik, die zal u doopen met den H. Geest* (1). De doop in den naam des Vaders, des Zoons en des H. Geestes namelijk, waarbij men in het boek des levens opgeteekend en aangenomen wordt als een lidmaat van Christus Kerk, om tegen de wereld, den duivel en ons eigen vleesch te

(1) Luc. III. : 16.

strijden. Daarom baat het den mensch niet, wanneer hij gedoopt is, indien hij zijn geloof niet uitoefent in goede werken, en indien hij zich niet bevlijtigt om alles uit den weg te ruimen, wat hem hinderlijk kan zijn tot de zaligheid. Willen wij tot de zaligheid komen, dan moeten wij trachten te leven naar de beloften, die wij bij onzen doop gedaan hebben, of die onze ouders in onze plaats gedaan hebben, waarin wij den ouden mensch afgelegd en den nieuwen mensch aangenomen hebben, waarin wij beloofd hebben, God den Heer boven alles te beminnen, en onze naasten als ons zelven lief te hebben, en om barmhartigheid te oefenen aan de ellendigen en behoeftigen. Deze belofte nakomende, zullen wij daarvoor honderdmaal beloond worden, want Christus heeft gezegd : wat gij den minsten doet in mijnen naam, dat doet gij mij.

„ *Maar* zegt Joannes „ *hij heeft in het midden van u gestaan, dien gij niet kent. Hij is het die na mij komen moet, die voor mij gesteld is; wiens schoenriem ik niet waardig ben te ontbinden.* Zoo zijn er nog velen, die Hem (namelijk Christus) niet willen kennen, maar die Hij ook niet zal kennen in den dag des oordeels. Laten wij ons vernederen, gelijk Joannes, geringe gevoelens en geringe gedachten van ons zelven hebbende; opdat wij eenmaal eene vreugde mogen genieten, die geen oog gezien en geen oor gehoord heeft; dan zullen wij ondervinden, dat *die zichzelven vernedert, zal verhoogd worden.*

GEBED.

Heer JESUS CHRISTUS! leer ons zelven kennen, en onze pligten behartigen. Geef dat wij opregte boetvaardigheid oefenen, en het voorbeeld van JOANNES mogen navolgen; geef dat wij ware vruchten der bekeering voortbrengen en het goede, dat wij in ons hebben, aan U toeschrijven en U daarvoor den lof en den dank toebrengen tot in eeuwigheid. Amen.

4de. ZONDAG VAN DEN ADVENT.

Evangelie, LUCAS III. : - 6.

„ In het vijftiende jaar der regering van „ keizer *Tiberius*, als *Pontius Pilatus* stadhou- „ der was van *Judeë*, en *Herodes* viervorst van „ *Galileë*, zijn broeder *Philippus* viervorst van „ *Itureë* en het landschap *Trachonetes*, en *Li-* „ *sanias* viervorst van *Abileene* : onder de Hoo- „ gepriesters *Annas* en *Caiphas*, kwam het „ woord des Heeren op *Joannes*, zoon van „ *Zacharias*, in de woestijn."

Bijna door den ganschen tijd van den Advent, worden wij, door het voorhouden van het leven en de leer van JOANNES *den dooper*, den waardigen voorlooper van CHRISTUS, vermaand en opgewekt; opdat wij daardoor des te beter kennis zouden hebben van den Zaligmaker, dien hij voorliep en wiens leer hij verkondigde. Want, was de voorlooper, een zoo groot en

waardig man, hoe veel grooter en waardiger moet dan de Heer en Koning zelf zijn, wiens voorbode hij was! En daarom moesten destijds de onderzaten zich zoo veel te meer gereed gemaakt hebben, om hem met behoorlijke eerbiedigheid te ontvangen. Maar *hij is in zijn eigen gekomen, en de zijnen*, namelijk de Joden, *hebben hem niet ontvangen.* (1) Hij komt evenwel nog dagelijks tot ons, tot de voleinding der wereld; ja hij blijft bij ons, doch niet op eene zoo zigtbare wijze als Hij bij de Joden was; maar onzienlijk, namelijk : in het heilig Sakrament des Altaars, en door zijnen heiligen Geest en goddelijke genade, welke wij hopen tegen den aanstaanden Hoogtijd deelachtig te worden. Zoo moeten wij dan zorgen, dat wij hem beter ontvangen dan toenmaals de Joden deden, waarom ons dan ook in dezen tijd zoo veel geleerd en voorgehouden wordt van den voorlooper van Christus.

In het tegenwoordige Evangelie worden ons alle omstandigheden van de leer en vermaning van Joannes opgegeven, zelfs met vermelding van den tijd wanneer, en de plaats waar, namelijk : *in het vijftiende jaar der regering van keizer* Tiberius enz. *kwam het woord des Heeren*, de goddelijke inspraak tot Joannes, zoon van Zacharias in de woestijn.

Doch het voornaamste waarop wij te letten hebben, is dat, dat hij geleerd heeft, waarvan het Evangelie zegt :

„ En hij kwam in het land omtrent de „ *Jordaan*, predikende den doop der boetvaar-

(1) Joannes I : 11.

„ digheid, tot vergeving der zonden, gelijk
„ geschreven staat in het boek der Woorden
„ van den Profeet *Jesaïas*: Eene stem des
„ roependen in de woestijn, bereidt den weg
„ des Heeren; maakt zijne paden regt. Alle
„ dal zal gevuld en alle berg en heuvel zal
„ vernederd worden: en de kromme wegen
„ zullen regt en de oneffene wegen effen ge-
„ maakt worden. En alle vleesch zal de zalig-
„ heid Gods zien."

Deze prediking was noodig, voor allen die den nieuwen Koning, den Messias of Zaligmaker, zouden ontvangen. Ook voor ons, die denzelfden Koning in het H. Sakrament waardiglijk en tot onze zaligheid zullen ontvangen, is dezelve noodig; niet alleen op den aanstaanden Hoogtijd, maar zoo dikwijls wij aan de tafel des Heeren gaan. Wij moeten ook vooraf gezuiverd worden door boetedoening, bestaande in een opregt berouw, belijdenis en bekentenis van onze zonden, en in de vrijwillige volbrenging van hetgeen ons door den Priester is opgelegd geworden. Zoo leeren wij, dat al het volk van *Jeruzalem* en *Judeë* omtrent de Jordaan kwam, ten einde hunne zonden te belijden en zich van Joannes te laten doopen. Het is niet voldoende zijn leven te beteren, gelijk Luther leerde, maar men moet ook voor zijne vroegere en oude zonden boete doen, gelijk die van *Ninivé*, David, Maria Magdalena, Petrus, Paulus, gedaan hebben. Zij die ons anders leeren willen, binden ons zachte kussens onder de ellebogen en roepen: vrede, vrede; daar er evenwel geen vrede is.

JOANNES was de stem des roependen in de woestijn, gelijk dit nog alle wettige Priesters en leeraars zijn van den tegenwoordigen tijd; zij roepen in de woestijn van deze wereld, waarin zoo vele onvruchtbare boomen staan, en waarvan JOANNES zegt, dat zij uitgehouwen moeten worden. JOANNES vermaande den hoovaardigen tot ootmoedigheid, den gierigen tot het doen van werken der barmhartigheid, den onkuischen tot een eerbaar leven, den nijdigen tot goedgunstigheid, den haatdragenden tot vredelievendheid, den gulzigen tot een matig leven; om dusdoende den weg des Heeren te bereiden en zijne paden regt te maken. De weg des Heeren is smal en eng; deze alleen leidt tot de zaligheid. Zoude intusschen iemand uit menschelijke zwakheid zondigen, van den engen weg, het pad der deugd afwijken en op verkeerde en kromme wegen ronddwalen, die make zijne paden regt door boetvaardigheid te doen, en trachte weder op den regten weg te komen, die ten leven leidt.

Alle dal, dat is de kleinmoedigheid en wanhoop, *moet gevuld worden* door de hoop en het betrouwen op de goddelijke genade; *alle berg en heuvel*, dat is het hoovaardig betrouwen op onze regtvaardigheid *moeten geslecht worden*, door eene nederige belijdenis onzer zonden en zwakheden; opdat gelijk destijds alle *vleesch*, dat is alle mensch, *de zaligheid Gods*, namelijk den Zaligmaker der wereld, *zoude zien*. Dat wij het geluk mogen genieten, op den aanstaanden Hoogtijd, geestelijkerwijze, op nieuw in ons geboren te worden door zijne hei-

ligmakende genade, en wij hiernamaals de eeuwige zaligheid Gods mogen aanschouwen.

Laat ons dan wel letten op de prediking van JOANNES, den weg des Heeren bereidende en de paden regt makende; opdat onze Zaligmaker in ons kome huisvesten.

GEBED.

ô, Zaligmaker der menschen! maak U eenen bekwamen weg tot ons; wij zijn zwak en kunnen zonder uwe hulp en bijstand onze boosheden niet afleggen. Geef ons voor vleeschelijke liefde, zuiverheid; en voor hoovaardigheid, ootmoed; help ons door uwen magtigen bijstand, en zend ons uwen geest, opdat die ons leere en leide, dan zullen wij kloekmoediglijk den regten weg bewandelen, dien Gij ons doet voorhouden.

OP DEN HOOGTIJD VAN DE GEBOORTE ONZES HEEREN.

Evangelie, LUCAS. II : 1 - 14.

„ Het geschiedde in die dagen, dat er een „ gebod uitging van keizer *Augustus*, dat men „ de geheele wereld zoude opschrijven. Deze „ eerste opschrijving is geschied, toen *Cyrinus* „ stadhouder van *Syrie* was. Zij gingen dan „ allen, om zich aan te geven, elk in zijne „ eigene stad. En *Jozef* trok op van *Galilée* „ uit de stad *Nazareth*, naar *Judée* in *Davids*

„ stad, die genaamd wordt Bethlehem : dewijl
„ hij van het huis en het geslacht van *David*
„ was : om zich aan te geven met *Maria* zijne
„ bruid, die zwanger ging."

Volgens de voorzeggingen zoude onze Zaligmaker te *Bethlehem* geboren worden, wanneer het vrede over de geheele wereld was. De Romeinsche keizer AUGUSTUS liet een gebod uitgaan, dat men de geheele wereld, zoo verre hij zijne heerschappij had, tellen en opschrijven zoude : een ieder moest zich naar die plaats begeven, waar hij geboren was, waar zijne stamregisters bewaard werden; en wegens deze verordening gebeurde het, dat JOZEF en MARIA, die te *Nazareth* woonachtig waren, zich naar *Bethlehem* begaven, om zich aldaar te laten opschrijven; en konde de voorzegging, dat de Messias te *Bethlehem* zoude geboren worden, vervuld worden. Te *Bethlehem* was het destijds vol vreemdelingen, zoo dat JOZEF en MARIA nergens onder het dak konden komen, maar zich armelijk moesten behelpen in den stal van de *Karavansera* of openbare herberg. Zoo nederig en zoo armelijk moest de moeder onzes Zaligmakers zich behelpen: en wij hebben geen regt, ons op eene handvol wereldsche goederen te verhoovaardigen!

„ En het geschiedde," *zegt het Evangelie verder* „ als zij daar waren, dat de dagen
„ vervuld werden, dat zij baren zoude. En
„ zij baarde haren eerstgeboren zoon, wond
„ hem in doeken en legde hem in eene kribbe

„ neder: want er was voor hem geene plaats „ in de herberg."

Aldus werd de voorzegging vervuld; de dagen werden vervuld, dat MARIA baren zoude, en zij baarde haren eerstgeboren Zoon: de Zaligmaker der wereld werd geboren! Goddelijk wonder! Engelen dalen neder om hem te aanbidden! De lucht weergalmt van lofzangen: *eer zij God in het allerhoogste! vrede op aarde!* Eeuwige Alleluja's worden er gehoord! Knielt, menschen kinderen! ook voor u, die gelooft, is Hij op aarde verschenen. Dankt en aanbidt Hem. Alleluja!

Daar ligt de Zaligmaker, de Heer der wereld, in eene ellendige krib, in de grootste behoefte, zonder eenig gerijfelijk gemak. En voor wie kwam Hij in dezen toestand ter wereld? Voor wie verachte Hij de paleizen der Koningen? Voor het verdorven menschengeslacht! Voor nietige Adams kinderen! Met geene zachte sluijers omwonden, op geene fluweelen kussens nedergelegd, lag Hij daar slechts in gemeene doeken gewonden, in een beestenkrib neder, om ons de nederigheid te leeren. Laat ons dus niet aanstonds klagen en moedeloos worden, al moeten wij eenen moeijelijken weg afleggen, al zijn onze kleederen van eene grove stoffe; al is onze spijs niet altijd aangenaam en lekker! En gij rijken, die overvloed hebt, denkt aan uwe medemenschen en natuurgenooten, wanneer gij hen honger en dorst ziet hebben; wanneer gij hen naakt ziet en ellendig lijden; opdat uw hemelsche Vader zich uwer ontferme in den dag des oordeels!

„ stad, die genaamd wordt Bethlehem : dewijl
„ hij van het huis en het geslacht van *David*
„ was : om zich aan te geven met *Maria* zijne
„ bruid, die zwanger ging."

Volgens de voorzeggingen zoude onze Zaligmaker te *Bethlehem* geboren worden, wanneer het vrede over de geheele wereld was. De Romeinsche keizer AUGUSTUS liet een gebod uitgaan, dat men de geheele wereld, zoo verre hij zijne heerschappij had, tellen en opschrijven zoude : een ieder moest zich naar die plaats begeven, waar hij geboren was, waar zijne stamregisters bewaard werden; en wegens deze verordening gebeurde het, dat JOZEF en MARIA, die te *Nazareth* woonachtig waren, zich naar *Bethlehem* begaven, om zich aldaar te laten opschrijven; en konde de voorzegging, dat de Messias te *Bethlehem* zoude geboren worden, vervuld worden. Te *Bethlehem* was het destijds vol vreemdelingen, zoo dat JOZEF en MARIA nergens onder het dak konden komen, maar zich armelijk moesten behelpen in den stal van de *Karavansera* of openbare herberg. Zoo nederig en zoo armelijk moest de moeder onzes Zaligmakers zich behelpen: en wij hebben geen regt, ons op eene handvol wereldsche goederen te verhoovaardigen!

„ En het geschiedde," *zegt het Evangelie verder* „ als zij daar waren, dat de dagen
„ vervuld werden, dat zij baren zoude. En
„ zij baarde haren eerstgeboren zoon, wond
„ hem in doeken en legde hem in eene kribbe

„ neder: want er was voor hem geene plaats „ in de herberg."

Aldus werd de voorzegging vervuld; de dagen werden vervuld, dat MARIA baren zoude, en zij baarde haren eerstgeboren Zoon; de Zaligmaker der wereld werd geboren! Goddelijk wonder! Engelen dalen neder om hem te aanbidden! De lucht weergalmt van lofzangen: *eer zij God in het allerhoogste! vrede op aarde!* Eeuwige Alleluja's worden er gehoord! Knielt, menschen kinderen! ook voor u, die gelooft, is Hij op aarde verschenen. Dankt en aanbidt Hem. Alleluja!

Daar ligt de Zaligmaker, de Heer der wereld, in eene ellendige krib, in de grootste behoefte, zonder eenig gerijfelijk gemak. En voor wie kwam Hij in dezen toestand ter wereld? Voor wie verachte Hij de paleizen der Koningen? Voor het verdorven menschengeslacht! Voor nietige Adams kinderen! Met geene zachte sluijers omwonden, op geene fluweelen kussens nedergelegd, lag Hij daar slechts in gemeene doeken gewonden, in een beestenkrib neder, om ons de nederigheid te leeren. Laat ons dus niet aanstonds klagen en moedeloos worden, al moeten wij eenen moeijelijken weg afleggen, al zijn onze kleederen van eene grove stoffe; al is onze spijs niet altijd aangenaam en lekker! En gij rijken, die overvloed hebt, denkt aan uwe medemenschen en natuurgenooten, wanneer gij hen honger en dorst ziet hebben; wanneer gij hen naakt ziet en ellendig lijden; opdat uw hemelsche Vader zich uwer ontferme in den dag des oordeels!

Werd de Zaligmaker dan in armoede geboren, zoo zullen wij daaruit leeren, om de rijkdommen en grootheden dezer wereld te verachten, en de ware hemelsche rijkdommen zoeken te verwerven, namelijk die goederen, welke nimmer door mot of roest verteerd worden en welke geene dieven stelen kunnen. Hier vinden zij, die niet rijkelijk met wereldsche schatten bedeeld zijn, eene rijke vertroosting; terwijl de rijken en magtigen der aarde hier nederigheid leeren, en hoe zij van hunnen overvloed zullen mededeelen aan hunne verarmde broeders en natuurgenooten, die nood lijden. Hoe vernederd nogtans alle omstandigheden bij de geboorte schenen, liet God echter niet na, om door treffend wonderlijke voorvallen de goddelijkheid van dit wonderkind te vertoonen.

Daarom zegt het Evangelie:

„ En daar waren herders in die land-
„ streek, die zich in het veld ophielden en
„ de nachtwaak waarnamen over hunne kudde.
„ En zie, daar stond een Engel des Heeren
„ bij hen, en Gods helder licht omscheen
„ hen, en zij werden met eene groote vrees
„ bevangen. Doch de engel zeide hun:
„ vreest niet; want ziet, ik breng u eene
„ blijde boodschap, die tot groote vreugde zal
„ zijn voor al het volk; want heden is u de
„ Zaligmaker, welke *Christus* de Heer is,
„ in de stad van *David*, geboren. En dit
„ zal u tot een teeken zijn: gij zult het
„ kind, in doeken gewonden, vinden liggen

„ in de krib. En terstond kwam er bij den
„ Engel eene menigte van het hemelsche heer,
„ die God loofden en zeiden : glorie zij God
„ in het allerhoogste, en op aarde vrede,
„ den menschen van goeden wille.

Op zulk eene plegtige wijze wilde God de geboorte van zijnen geliefden Zoon bekend maken. De Engelen daalden neder in *Bethlehems* velden en verkondigden den herderen, die daar de wacht bij hun vee hielden, de geboorte van Jesus. Zij bragten de gewenschte tijding, dat de lang beloofde Messias te *Bethlehem* geboren was; tevens daarbij voegende, hoe zij hem als een kind zouden vinden liggen in eene krib.

Zoo zond ons dan de liefderijke Hemelvader eenen Verlosser! heugelijke tijding! Wij, door Adams val verloren, eeuwig ter helle gedoemd, kregen door den Verlosser genade. Welk heil, welke zegen! Maar tevens welke uitnemende liefde van God jegens de menschen, bleek in dit werk der verlossing! Jesus, de eeniggeboren Zoon des Vaders, daalt op aarde neder en wordt mensch, om zondaren zalig te maken, om weder te zoeken, dat verloren was. Juichen wij met de menigte hemelsche heerlegers, met de Engelen, die boven *Bethlehems* velden God loofden en zongen : *eer zij God in het allerhoogste!* Welke dankbaarheid zijn wij den Heer Jesus niet verschuldigd! Met welke liefde moeten wij hem niet aanhangen! Doch de dankbaarheid bestaat niet enkel in woorden, maar voornamelijk in daden : in het uitoefenen der werken van barmhartigheid en andere deugden,

Laat ons ootmoedig, vredelievend en eensgezind zijn onder elkander, dan is Jesus ook voor ons uit den hemel op aarde nedergedaald; dan zullen wij als menschen van goeden wille vrede hebben.

GEBED.

Liefderijke Jesus, die uit de allerootmoedigste dienstmaagd Maria geboren zijt, en zoo in eenen nederigen staat de menschheid hebt aangenomen: laat ons van U nederigheid leeren; geef dat wij steeds een heilig leven leiden en geestelijk herboren worden, en dat wij uwe lielde jegens ons met wederliefde vergelden. Amen.

OP DEN ZONDAG NA KERSDAG.

Evangelie, Lucas II : 33. 40.

„ En *Jozef* en *Maria* waren verwonderd „ over deze dingen, die van hem gezegd wer„ den. En *Simon* zegende hen, en zeide tot zijne „ moeder *Maria* : zie, dit kind is gesteld tot „ val en tot opstanding van velen in *Israël*, „ en tot een teeken, hetwelk zal tegen gespro„ ken worden. Ja, daar zal ook een zwaard „ door uwe ziel gaan : opdat de gedachten van „ vele harten mogen ontdekt worden.”

Zoodra Gods Zoon de menschheid had aangenomen, kwamen de herders naar *Bethlehem*,

om te zien wat daar geschied was. Zij verhaalden aan MARIA, de Moeder van JESUS, en aan JOZEF, wat zij gehoord en gezien hadden; waarover deze zich zeer verwonderden, gelijk mede over hetgene er kort daarna met de drie Koningen en den ouden Simon voorviel, naar luid van het Evangelie.

Zoo zullen wij insgelijks heilig nadenken over de wonderen, welke God gewrocht heeft: hoe God de Heer de aarde met alles wat er bestaat, uit een enkel niet geschapen heeft en dezelve nog dagelijks onderhoudt; dat de almagtige God, wien millioenen engelen dienen, zich zoo zeer heeft willen vernederen, dat Hij om onzentwil de menschheid heeft aangenomen, en uit de maagd Maria geboren is, om ons zondaren zalig te maken. Op zoodanige wijze behoort een opregt Christen dikwijls over Gods wonderen na te denken; om zich al meer en meer van de wereldsche begeerten af te trekken en God steeds vuriger te beminnen.

SIMON zegende JOZEF en MARIA, en zeide tot de laatste: *Zie, dat kind is gesteld tot val en tot opstanding van velen in Israël*, enz. Tot *val* zoude onze Zaligmaker zijn diegenen, die in hem niet zouden gelooven: doch tot *opstanding* diegenen, die in Hem als den waren Messias gelooven zouden. Onder de duizenden, dien het Evangelie verkondigd wordt, zullen er velen zijn, die zich verharden, naar hetzelve niet hooren en zoo door eigen schuld in hun verderf loopen; terwijl velen, door de leer van het Evangelie aan te nemen, behouden zullen worden, daar deze aanneming hun zal dienen tot opstanding en het eeuwige leven.

Gelijk in eene school, waar luije onoplettende en wederspannige leerlingen aan hun eigen verderf werken, terwijl vlijtige, brave en gehoorzame kinderen hun geluk bevorderen, zoo is het ook met de Kerk, met hare ledematen. O, gij onverstandigen, die niet naar de vermaningen en waarschuwingen uwer leeraars en onderwijzers hoort, wat zal het te zeggen zijn, wanneer uw eigen geweten u zal beschuldigen. Bid dan God om genade, en dat Hij u op den regten weg brenge. En gij, die de stem van uwen Herder hoort, dankt God den Heer.

Voorts, bidt voor malkanderen, zegent elkander: God schenke u vrede, God zegene u: dit moeten uwe wenschen zijn, dan zult gij weder gezegend worden, en met de maat waarmede gij anderen meet, zal men u weder uitmeten; doch de *gedachten*, de schijnheiligheid en valsche regtvaardigheid, *van velen zullen ontdekt worden*. Het Evangelie zegt verder:

„ Daar was ook eene profetesse *Anna*, eene
„ dochter van *Phanuel*, uit den stam van
„ *Asser*, die nu op hare dagen gekomen was,
„ nadat zij zeven jaren van haar maagdom
„ met haren man geleefd had. Zij was nu
„ weduwe geweest tot haar vierentachtigste
„ jaar, en ging niet van den tempel, die-
„ nende God dag en nacht met vasten en
„ bidden. Deze dan terzelfder uur daar bij
„ komende, loofde ook den Heer en sprak
„ van hem, tot allen, die de verlossing van
„ *Israël* verwachten. ”

Zoo vastte en bad de godvruchtige ANNA in den tempel te *Jeruzalem;* ook zij had het geluk het kind Jesus te zien; zij loofde den Heer en sprak van JESUS tot allen die den Messias verwachtende waren. Zoo zullen wij JESUS door deugden eeren, Hem met hart en mond belijden voor de menschen, en toonen, dat wij ware Christenen zijn; opdat de Heer ons ook niet verloochene in den dag des oordeels.

„ Als zij nu alles naar de wet des Heeren
„ volbragt hadden, keerden zij weder naar
„ *Galilea* in hunne stad *Nazareth;* het kind
„ wiesch aan en werd gesterkt, vervuld met
„ wijsheid, en de genade Gods was in hem."

Nadat JOZEF en Maria hun Kind in den tempel hadden opgedragen, volgens de wet des Heeren, keerden zij weder naar hunne woonplaats; zij hadden nu alles wat vereischt werd te *Jeruzalem* volbragt, en beijverden zich, terug gekeerd zijnde, in alles te volbrengen, wat hun nog te doen stond. Hun kind JESUS groeide voorspoedig op en nam dagelijks toe in wijsheid en kennis, en Gods genade was zigtbaar met Hem. Gewisselijk, al wie zijne pogingen aanwendt, om zijne pligten te vervullen, om wijs en deugdzaam te worden, en daartoe God om deszelfs bijstand en genade smeekt, zal denzelven ook ontvangen. Zoek derhalve eerst het Koningrijk Gods en zijne geregtigheid, en het andere zal u toegeworpen worden. Ach! of alle kinderen zulken lof mogten verdienen, dat ze geprezen konden worden ter oorzake

van hunne wijsheid en deugd : doch helaas, velen groeijen op in ondeugd, in domheid en losbandigheid! Velen beschouwen de scholen en kerken als gevangenissen en de leeraars als gevangenbewaarders. Maar zij zullen het zich te laat beklagen, de liefderijke raadgevingen en vermaningen hunner ouders, leeraars en onderwijzers, versmaad en niet aangehoord te hebben! De knagingen huns gewetens zullen grooter zijn dan tien duizend dooden te sterven. Bidden wij God, dat Hij ons en onze kinderen in den regten weg zijner geboden houde.

GEBED.

Kom, Heer JESUS, zuiver onze harten, opdat wij U met den regtvaardigen SIMON mogen omhelzen, en niet uit deze wereld scheiden, voor dat wij U met de oogen des verstands gezien hebben; want Gij zijt het verlangen, de liefde en het leven van hen, die U verwachten. Amen.

OP DEN FEESTDAG DER BESNIJDENIS ONZES HEEREN.

(*Nieuw-jaarsdag.*)

Evangelie, LUCAS II. 21.

„ En nadat de acht dagen vervuld waren, „ dat het kind *Jesus* zoude besneden worden, „ zoo werd zijn naam *Jesus* genoemd, welke

„ van den engel genoemd was, aleer hij in „ het ligchaam was ontvangen."

Dit Evangelie is kort, doch bevat in zich schoone verborgenheden en belangrijke zaken; het spreekt van de besnijdenis onzes Heeren.

Om dezen tekst te verstaan, moet men weten, dat God in het oude Testament geboden had, dat alle zonen, op den achtsten dag moesten besneden worden; dit moest dienen tot een teeken des verbonds, hetwelk Hij met zijn volk, en bijzonder met ABRAHAM, den stamvader der Joden, gesloten had, waardoor God aan ABRAHAM beloofd had, dat Hij hem tot eenen God zoude zijn, hem bijzonder zoude zegenen en beschermen, en dat uit zijn geslacht den Verlosser der wereld zoude geboren worden. Daarentegen verbond ABRAHAM zich met al zijne nakomelingen, Gods geboden te zullen nakomen en de eer zijns naams voor te staan en te belijden.

Wij gelooven dan dat God zijne belofte aan ABRAHAM vervuld heeft, door zijnen Zoon in de wereld te zenden, in welken alle geslachten der aarde zullen gezegend worden. Hij is, naar luid des Evangelies, op den achtsten dag besneden geworden, en zijnen naam werd genoemd JESUS, dat is Zaligmaker. Door deze besnijdenis werden de kinderen, gelijk thans door den doop, tot de kinderen Gods en der Kerk aangenomen. Uit diepe nederigheid onderwierp zich JESUS aan de wet; ofschoon Hij daaraan niet gebonden was, vermits Hij zelf diegene was, welke ABRAHAM de belofte gedaan had.

Herinneren wij ons hierbij aan onzen doop, waarbij wij in het boek des levens zijn opgeteekend geworden, om godvruchtig, matig en deugdzaam te leven in de tegenwoordige wereld, verwachtende de zalige komst onzes Zaligmakers, die zich voor ons in den dood heeft begeven; opdat Hij ons zoude verlossen van alle ongeregtigheid en voor zich zelven een heilig volk zoude verzamelen. Herinneren wij ons hierbij aan den nieuwjaarsdag, en vatten wij een nieuw voornemen om op onze goede voornemens en beloften te vernieuwen en ons gedrag te beteren. Want, misschien komt de Heer dit jaar ons van de aarde wegnemen; dat Hij ons dan bereid vinde. Steunen wij niet op onze krachten en gezondheid, het kan zoo spoedig veranderen; geen jaar, geene maand, geen dag, ja zelfs geen uur zijn wij van het leven zeker. Aan duizende gevaren en ongelukken zijn wij blootgesteld, dit leert de dagelijksche ondervinding. Laat ons altijd op onze hoede zijn: de dood komt eenmaal zeker, en de tijd wanneer is ongewis. Leven wij zoo, als of ieder uur het laatste van ons leven ware: bidden wij daarom den Heer Jesus, dat Hij ons door zijn bloed, bij de besnijding gestort, reinige, opdat wij, van zonden gereinigd, aan God welbehagelijk mogen zijn. Werken wij van onzen kant daartoe mede: verlaten wij alle verkeerde wegen, vlieden wij alle gierigheid, hoovaardigheid, allen achterklap, haat, nijd en goddeloosheid. Besnijden wij ons hart van onzuivere gedachten, onze tong van kwaadspreken, onze ooren, dat zij naar geene verkeerde redenen

luisteren, onze oogen van geene ijdelheden te zien, en onze handen van onregtvaardigheid. Aldus van hart en zinnen besneden zijnde, zullen wij aan God aangenamer zijn, dan als of wij naar de Joodsche wet besneden waren. Zulk een besnoeide wijngaard zal schoone vruchten der bekeering voortbrengen. Wij hebben door den doop, die in de plaats der besnijdenis gekomen is, den Heere Jesus Christus aangedaan, en den duivel en de wereld verzaakt. De naam onzes Zaligmakers zal ons heilig en bevorderlijk zijn, wanneer wij dien in den nood aanroepen.

God is getrouw en zal zijne belofte aan ons vervullen. Wat zal het troostelijk zijn in den dag des oordeels, gerekend te worden onder het getal der uitverkorenen; maar hoe verschrikkelijk moet het in de ooren klinken, wanneer Christus tot hen, die zijne geboden ongehoorzaam geweest zijn, zal zeggen : *ik ken u niet, gaat weg van mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur.* Hunne namen zullen uit het boek des levens weder uitgeschrapt worden; dewijl zij onnutte dienaars waren.

Bidden wij God om zijnen bijstand; want Christus heeft ons beloofd en toegezegd : *wat gij den Vader zult bidden in mijnen naam, dat zal hij u geven.* Alles wat gij zult doen : hetzij bidden of danken, eten of drinken of werken, doet het alles ter eere Gods en in den naam van Jesus : *in den naam van* Jesus *zullen worden gebogen alle knieën dergenen, welke in den hemel, op de aarde of*

onder de aarde zijn (1). Daarom buigt de priester iedere keer zijn hoofd, als hij onder de Mis, Predikatie of het lezen van het Evangelie dien heiligen Naam noemt.

Hoe verkeerdelijk handelen zij derhalve, die dezen heiligen naam JESUS lasteren en ijdelijk gebruiken, gelijk men ook in de tien geboden zien kan; want er staat : *gij zult den naam van den Heer uwen God niet ijdelijk aanroepen*. Hoe velen misbruiken denzelven schandelijk! Wat is gewoonlijker onder ouders en kinderen, dan bij de nietigste gesprekken of verrigtingen dikwijls te zeggen, o JESUS! o God! o Heer! Bij elke verwondering die zij te kennen geven, brengen zij deze namen te pas. Mogten de ouders die zulks doen, zich laten waarschuwen: mogten zij hunne kinderen, wanneer die zulks deden, daarover berispen; want van ieder onnut woord zal rekenschap gegeven worden in den dag des oordeels! Velen ontschuldigen zich daarmede, dat zij zulks doen zonder het zelf te weten. Maar zal hun dit baten? Waarom wennen zij zich zulke leelijke gewoonten aan? Spreek alzoo dien naam nooit uit dan met eerbied, dan zult gij in leven en sterven daarin troost vinden. Gij zult daardoor alle bekoring weerstaan kunnen, en zoo aan het einde uwer loopbaan met vertrouwen kunnen zeggen : Jesus! in uwe handen beveel ik mijnen geest. Bidden wij om deze genade in het volgende

---

(1) Phil. II : 19.

GEBED.

O JESUS, die U uit ootmoed en liefde jegens ons, aan de pijnlijke wet der besnijdenis hebt onderworpen: geef dat wij uit dankbare wederliefde, ons gaarne en ootmoedig onderwerpen aan uwe heilige wetten en geboden. Laat uw heilige Naam, o JESUS, ons altijd heilig zijn: dat wij dien nooit misbruiken, nooit ontheiligen, maar dat hij ons strekke tot hulp in den nood, troost in verdrukking, sterkte in den strijd, en in de uur onzes doods, dan zij hij onze laatste hoop en vertroosting. Amen.

OP HET FEEST VAN DE H. DRIE KONINGEN.

Evangelie, MATTHEUS II.: 1-12.

„ Als nu *Jesus* geboren was te *Bethlehem* „ in *Judée*, ten tijde van den koning *Herodes*, „ ziet, zoo kwamen de Wijzen uit het Oosten „ te *Jeruzalem*, vragende: waar is de Koning „ der Joden, die geboren is? want wij hebben „ zijne ster in het Oosten gezien, en zijn ge„ komen om hem te aanbidden. „

Toen dan de Zaligmaker der wereld te *Bethlehem* in den stal geboren en aldaar in eene krib nedergelegd was, als een verschoven kind, zorgde God echter, dat zijne ge-

boorte niet alleen aan de herders in *Bethlehems* velden, maar ook aan drie Wijzen, bekend onder den naam van de H. Drie-Koningen, bekend werd. Deze Wijzen, in de sterrekunde ervarene mannen, werden van deze heugelijke mare, van de geboorte des Zaligmakers, verwittigd, door eene buitengewone ster, die zij aan den hemel waarnamen, en, van Jesus geboorte onderrigt zijnde, rustten zij zich toe tot de reis, om den nieuwgeboren Koning te zoeken en te vereeren.

Geene betrekkingen van bloedverwantschap, geene verkleefdheid aan hun Vaderland, geene moeijelijkheden der reis, niets konde hen van hun voornemen afschrikken. Mogten wij ons insgelijks door niets laten weerhouden, wanneer wij in ons eenen aandrang gevoelen, om eene goede daad te verrigten, om, wanneer wij tot het vervullen van onze pligt geroepen worden, ons daarvan getrouwelijk te kwijten. Mogten wij ons verder beijveren, om het kind Jesus te zoeken, en dien gevonden hebbende, die ons zalig kan maken, denzelven niet weder laten gaan, maar Hem vast houden, door al onze pligten getrouwelijk te vervullen; door Hem lief te hebben boven alles, en aan onzen naasten te doen, wat wij zouden wenschen dat men ons dede.

De Oostersche Wijzen of de Drie Koningen dan, rigtten hunnen weg eerst naar Jeruzalem, de hoofdstad, en vroegen daar, naar luid des Evangelies : „ waar is de Koning der Joden, die geboren is? want wij hebben zijne ster in het Oosten gezien, en zijn gekomen, om Hem te aanbidden. „

Hunne ondervraging te *Jeruzalem* naar den nieuw geboren Koning, verwekte bij den Koning Herodes eene groote ontsteltenis; want:

„ Toen *Herodes*, de Koning, dit hoorde,
„ werd hij ontroerd, en geheel *Jeruzalem* met
„ hem. En hebbende alle Opperpriesters en
„ Schriftgeleerden des volks zamen vergaderd,
„ onderzocht hij van hen, waar de *Christus*
„ zoude geboren worden. Zij zeiden hem: te
„ *Bethlehem* in *Judée*: want zoo is er door
„ den Profeet geschreven: en gij *Bethlehem*,
„ land van *Judée*, zijt geenzins de minste onder
„ de hoofdsteden; want uit u zal de vorst voort-
„ komen, die mijn volk *Israël* bestieren zal."

De Drie-Koningen binnen *Jeruzalem* gekomen zijnde en verhalende wat hun gebeurd was, zoo werd Herodes verschrikt en ontroerd; want hij vreesde, dat deze nieuwgeboren Koning hem van den troon stooten zoude, en dat alzoo zijne nakomelingen mede van het koningschap mogten verstoken worden. Hij wilde dit voorkomen en was op middelen bedacht, die hem van zijnen troon konden verzekeren. Maar waar was die Koning der Joden? Hiernaar wilde Herodes eerst onderzoek doen, en tot dat einde liet hij den Hoogen Raad bijeen roepen: deze toonde hem, uit de voorzeggingen der Profeten, dat de Christus te *Bethlehem* in *Judée* zoude geboren worden.

Even als het hier Herodes ging, even zoo gaat het alle tirannen; zij leven onophoudelijk in de vrees, en de middelen, welke zij

aanwenden om deze te verzetten, maken hen des te vreesachtiger; want zij vertrouwen niemand; de braven vergenoegen zich met zuchten en hunne wreedheden te ontgaan, terwijl de ondeugenden alle middelen in het werk stellen, om hun leven te doen eindigen. Ongelukkigen, die uw geluk zoekt in het ongeluk en de verdrukking van anderen! De vleijers van zulke dwingelanden hebben nog meer te vreezen; zij vreezen en hunnen afgod en de onderdanen des lands, wanneer de eerste eenmaal van den troon gebonst werd. Zoo waren ook de aanhangers van HERODES mede ontroerd, omdat zij hunne ambten vreesden te verliezen, wanneer hun Koning onttroond zoude worden.

Verder leeren wij uit den tekst, dat wij, om de waarheid te vernemen, ons moeten vervoegen bij de leeraars der Kerk, ofschoon zij ook somtijds gebreken hebben; want hun is de verkondiging des Evangelies aanbevolen, en zij blijven, zoo lang zij hier op aarde zijn, altijd menschen, dat is: aan gebreken en zwakheden onderworpen.

HERODES, met de Schriftgeleerden gesproken hebbende, zocht nu van de Wijzen te vernemen, wanneer de tijd der geboorte, en wanneer de ster hun verschenen was.

Toen riep *Herodes* de Wijzen in het heimelijk, en vernam naarstiglijk van hen naar den tijd, dat de ster hun verschenen was. En hen naar *Bethlehem* zendende, zeide hij: Gaat henen, onderzoekt naarstiglijk naar het kind; en als gij het zult gevonden hebben,

„ boodschapt het mij, opdat ik ook hetzelve „ kome aanbidden."

Het gedrag van Koning HERODES was niet ter goeder trouw; neen, uit een kwaad hart en huichelende, ondervroeg hij de Wijzen: hij was niet voornemens dit kind te aanbidden, maar hij wilde het hebben laten dooden, gelijk hij naderhand toonde, toen hij de onnoozele kinderen te *Bethlehem* liet ombrengen, in de hoop, dat ook CHRISTUS onder deze mogt gevonden worden. Mogte zulk een huichelaar onder ons niet gevonden worden! Hoe velen komen er echter ter kerke in schijn van JESUS te aanbidden, en die hem, als het ware, in hun hart dooden. Welk een gruwel! Gave God dat zulks niet zoo dikwijls gebeurde!

„ Als zij den Koning gehoord hadden, gingen „ zij henen. En zie, de ster, welke zij in het „ Oosten gezien hadden, ging voor hen, tot „ dat zij, komende boven de plaats waar het „ kind was, bleef staan. Als zij nu de ster „ zagen, waren zij verheugd met eene groote „ blijdschap. En in het huis komende, vonden „ zij het Kind, met *Maria* zijne Moeder, en „ nedervallende hebben zij het aangebeden: en „ hunne schatten geopend hebbende, droegen „ zij hem tot geschenken: goud, wierook en „ mirre op. In den slaap vermaand zijnde, „ dat zij niet weder zouden keeren tot *Herodes*, „ zijn zij door een anderen weg weder naar „ hun land gereisd."

Deze Wijzen, die reeds eenen zoo verren weg getogen waren, zetten hunne reis verder voort, toen zij met HERODES gesproken hadden. Zoo moeten wij ook steeds aanhouden met bidden, vasten en boete doen : wij moeten nimmer verflaauwen, maar meer en meer ons best doen om op den weg der genade voort te wandelen. „ De Wijzen gingen henen, zegt het Evangelie, „ en de ster die zij in het Oosten gezien had- „ den, ging voor hen" en werden daardoor naar *Bethlehem* geleid, waar zij boven den stal, waar Jesus in eene krib was nedergelegd, bleef staan. Zij traden er binnen, en vielen ter aarde om dit goddelijk Kind te aanbidden. Vertegenwoordigen wij ons deze Wijzen in den stal, waar JOZEF en MARIA met hun nieuwgeboren Kind waren. Welke vurige aanbidding van de eene, en welke verwondering van de andere zijde. Sprakeloos dankten de Wijzen den Almagtigen en lagen daar geknield voor JESUS in de vurigste aanbidding! Verbazing en verwondering grepen JOZEF en MARIA aan, toen zij deze doorluchtige personen tot zich zagen naderen in dezen ellendigen beestenstal, waar zij in de grootste armoede verkeerden. De drie Wijzen of Koningen gaven vervolgens de geschenken, die zij hadden medegebragt, bestaande in goud, wierook en mirre. Vervolgens vertrekkende, wierden zij des nachts in den slaap, waarschijnlijk door eenen engel, gewaarschuwd, dat zij niet denzelfden weg terug zouden keeren, opdat HERODES geene tijding aangaande den nieuwgeboren Koning ontvinge.

Leeren wij uit dit Evangelie, om met even zulke aandacht Jesus te aanbidden, te verheer-

lijken en bijzonder in de kerk. Toonen wij onze hartelijke Godsvereering door daden en woorden! Laat ons geloof, onze hoop en liefde steeds aanwassen, en wandelen wij waardig der belofte van Christus, dan zullen wij, door de ster des Evangelies voorgelicht, in de gewenschte haven hierboven aanlanden en daar eeuwig *Alleluja* zingen.

GEBED.

Verlicht ons, o Jesus, door de ster uwer genade; klaar de duisternissen in ons op; geef ons volkomen kennis van onze verkeerdheden, opdat wij uwe Majesteit naar waarde mogen opofferen *goud* eener opregte *liefde; wierook* van een aandachtig en vurig *gebed;* en *mirre* van *boetvaardigheid*: dan zullen wij, op den weg der waarheid en der genade voortwandelende, U eenmaal aanschouwen in den hemel der hemelen. Amen.

OP DEN 1sten ZONDAG NA DRIE KONINGEN.

Evangelie, Lucas II: 42 - 52.

„ Toen *Jesus* dan twaalf jaren oud gewor-
„ den was, zijn zij, volgens gewoonte van den
„ Hoogtijd, opgetrokken naar *Jeruzalem;* en
„ als zij wederkeerden, nadat de dagen geëin-
„ digd waren, zoo bleef het kind *Jesus* te
„ *Jeruzalem*, zonder dat het zijne ouders wis-

" ten die, meenende dat hij in het gezelschap
" was, deden zij eene dagreize en zochten hem
" onder de bloedverwanten en bekenden; maar
" hem niet vindende, keerden zij weder naar
" *Jeruzalem*, om hem te zoeken. En het ge-
" beurde na drie dagen, dat zij hem in den
" tempel vonden zitten, in het midden der
" leeraren, hen hoorende en ondervragende.
" En allen die hem hoorden, stonden versteld
" over zijne wijsheid en antwoorden. En als
" zij dit zagen stonden zij verwonderd."

Volgens de wet van Mozes, waren de Joden verpligt driemaal in het jaar naar *Jeruzalem* te reizen, en daar in den prachtigen tempel den Almagtigen te aanbidden. Jozef en Maria dan waren ook tot dat einde uit *Nazareth* naar *Jeruzalem* getogen en hadden Jesus mede derwaarts genomen.

Hier geven zij ons een voorbeeld, om de geboden Feestdagen in de dienst van God door te brengen: God den Heer alsdan te danken voor zijne weldaden en te smeeken om zijne zegeningen. Wij mogen de Feestdagen niet in dartelheid en wellust doorbrengen; want daardoor ontheiligen wij dezelven en overtreden het derde gebod. Vele ouders geven hierin het voorbeeld aan hunne kinderen; maar zij, die het voorbeeld van Jozef en Maria volgen, en hunne kinderen reeds vroegtijdig mede ter kerke nemen, zullen daarvan de goede uitwerkselen ontwaren. Buig het rijsken terwijl het nog jong is, o ouders! want die zijnen zoon lief heeft, spaart de roede niet, zegt Salomon.

Uwe kinderen zullen het u dank weten, wanneer zij tot waardige leden in de maatschappij zijn opgevoed, en met blijde verwachting te gemoet zien, dat zij eenmaal tot hemelburgers zullen aangenomen worden.

Toen JOZEF en MARIA weder terugkeerden, vermisten zij JESUS, nadat zij eene dagreis hadden afgelegd. Dit was niet, dat zij geene zorg voor hun kind gedragen hadden of droegen, maar zij, de wijsheid van JESUS kennende, dachten, dat Hij zich bij eenige bekenden gevoegd had; zij vonden het niet noodig, om gestadig een waakzaam oog op hem te houden. Des avonds aan hun nachtverblijf gekomen zijnde, vroegen zij langen tijd naar Hem; doch vonden Hem niet. In de grootste ongerustheid keerden zij naar *Jeruzalem* terug, om hem te zoeken.

Met zulke bezorgdheid en angst, zullen de ouders hunne kinderen naspeuren; zoo bekommerd zullen zij over hen zijn. Ouders! gij moet voor het tijdelijk en eeuwig welzijn uwer kinderen zorg dragen. God zal hen van uwe handen eischen, wanneer zij op verkeerde wegen geraken en in hun verderf loopen. Gij moet zorgen, dat zij niet gansche nachten met kwade gezelschappen in de groote gelagen zitten spelen en drinken. Hoe kunt gij gerust gaan slapen, wanneer een of meer uwer kinderen nog buiten 's huis in groot gevaar zijn van te zondigen. Zoudt gij dit wel doen, wanneer uwe koe of uw paard verloren was? Zijn zij dan niet meer dan deze? Hoe zult gij op zaligheid hopen kunnen, wanneer gij het zielenheil uwer kinderen, zoo willens en wetens

heellijk en van harte verfoeijen en U meer en meer aanhangen, U meer en meer onderworpen zijn, en zoo doende gehoorzame kinderen worden van het hemelsch koningrijk, waar Gij alles zult zijn in allen. Amen.

OP DEN 2den ZONDAG NA DRIE-KONINGEN.

Evangelie, JOANNES II. 1 — 11.

„ In dien tijde werd er eene bruiloft ge-
„ houden te *Cana* in *Galileë*, en de Moeder
„ van *Jesus* was aldaar. En *Jesus* werd ook
„ met zijne leerlingen ter bruiloft genoodigd.
„ En toen er wijn ontbrak, zeide de Moeder
„ van *Jesus* tot Hem : zij hebben geenen wijn.
„ *Jesus* antwoordde haar : Vrouw, wat heb ik
„ met u te doen : mijn uur is nog niet ge-
„ komen."

Er werd, gelijk gij gehoord hebt, te *Cana* in *Galileë* eene bruiloft gehouden, alwaar Maria, benevens Jesus, met zijne leerlingen genoodigd waren. Onze Heer Jesus wilde deze bruiloft wel met zijne tegenwoordigheid vereeren, niet om wereldsche vermaken te genieten, maar om te toonen, dat het huwelijk, in het Paradijs reeds ingesteld, een aan God behagelijke staat is; een staat, die zelfs tot een Sakrament verheven is.

Waarom men dan ook dezen staat moet

aanvaarden in de vreeze Gods, en denzelven nimmer uit baat- of hebzucht ondernemen. Gij moet ook Jesus verzoeken ter bruiloft; dat is : Hem met vurige gebeden aanroepen om zijnen zegen, om zijne ontferming; opdat gij eenen voor u geschikten persoon ten huwelijk moogt bekomen, en met denzelven in de vrees des Heeren levende, deugdzame kinderen moogt opvoeden. Zoo deden ook alle godvruchtige menschen; zoo handelde onderanderen de vrome Tobias. Maar wee hem, die een huwelijk aangaat uit vleeschelijke wellust of om schatten te verkrijgen! Die zal de genade dezes Sakraments niet ontvangen: die is niet in staat de zwarigheden, welke er zich in het huwelijk voordoen te overkomen, en zulk een zal zich in dien staat beklagen, gelijk er, helaas! maar zeer velen doen.

Toen er op deze bruiloft te *Cana* wijn ontbrak, had de Moeder van Jesus groot medelijden met de jonge echtgenooten, en opdat zij niet beschaamd en verlegen zouden staan, ging zij bij Jesus en hield Hem aan, om zijne wonderkracht te toonen, waarvan zij misschien reeds proeven gezien had, zeggende : *zij hebben geenen wijn*. Hieruit kan men weder leeren, hoe wij anderen, die in nood en verlegenheid zijn, op de best mogelijkste wijze moeten trachten te redden en hulp te verleenen.

Maria was bij haren Zoon de voorspreekster der jonggetrouwden; daarom mogen wij veel betrouwen hebben, dat zij ook onze voorspraak in den hemel zijn zal.

Dat de Heer Jesus niet terstond aan het verzoek zijner Moeder voldeed, was geene on-

„ ten die, meenende dat hij in het gezelschap
„ was, deden zij eene dagreize en zochten hem
„ onder de bloedverwanten en bekenden; maar
„ hem niet vindende, keerden zij weder naar
„ *Jeruzalem*, om hem te zoeken. En het ge-
„ beurde na drie dagen, dat zij hem in den
„ tempel vonden zitten, in het midden der
„ leeraren, hen hoorende en ondervragende.
„ En allen die hem hoorden, stonden versteld
„ over zijne wijsheid en antwoorden. En als
„ zij dit zagen stonden zij verwonderd."

Volgens de wet van Mozes, waren de Joden verpligt driemaal in het jaar naar *Jeruzalem* te reizen, en daar in den prachtigen tempel den Almagtigen te aanbidden. Jozef en Maria dan waren ook tot dat einde uit *Nazareth* naar *Jeruzalem* getogen en hadden Jesus mede derwaarts genomen.

Hier geven zij ons een voorbeeld, om de geboden Feestdagen in de dienst van God door te brengen: God den Heer alsdan te danken voor zijne weldaden en te smeeken om zijne zegeningen. Wij mogen de Feestdagen niet in dartelheid en wellust doorbrengen; want daardoor ontheiligen wij dezelven en overtreden het derde gebod. Vele ouders geven hierin het voorbeeld aan hunne kinderen; maar zij, die het voorbeeld van Jozef en Maria volgen, en hunne kinderen reeds vroegtijdig mede ter kerke nemen, zullen daarvan de goede uitwerkselen ontwaren. Buig het rijsken terwijl het nog jong is, o ouders! want die zijnen zoon lief heeft, spaart de roede niet, zegt Salomon.

Uwe kinderen zullen het u dank weten, wanneer zij tot waardige leden in de maatschappij zijn opgevoed, en met blijde verwachting te gemoet zien, dat zij eenmaal tot hemelburgers zullen aangenomen worden.

Toen JOZEF en MARIA weder terugkeerden, vermisten zij JESUS, nadat zij eene dagreis hadden afgelegd. Dit was niet, dat zij geene zorg voor hun kind gedragen hadden of droegen, maar zij, de wijsheid van JESUS kennende, dachten, dat Hij zich bij eenige bekenden gevoegd had; zij vonden het niet noodig, om gestadig een waakzaam oog op hem te houden. Des avonds aan hun nachtverblijf gekomen zijnde, vroegen zij langen tijd naar Hem; doch vonden Hem niet. In de grootste ongerustheid keerden zij naar *Jeruzalem* terug, om hem te zoeken.

Met zulke bezorgdheid en angst, zullen de ouders hunne kinderen naspeuren; zoo bekommerd zullen zij over hen zijn. Ouders! gij moet voor het tijdelijk en eeuwig welzijn uwer kinderen zorg dragen. God zal hen van uwe handen eischen, wanneer zij op verkeerde wegen geraken en in hun verderf loopen. Gij moet zorgen, dat zij niet gansche nachten met kwade gezelschappen in de groote gelagen zitten spelen en drinken. Hoe kunt gij gerust gaan slapen, wanneer een of meer uwer kinderen nog buiten 's huis in groot gevaar zijn van te zondigen. Zoudt gij dit wel doen, wanneer uwe koe of uw paard verloren was? Zijn zij dan niet meer dan deze? Hoe zult gij op zaligheid hopen kunnen, wanneer gij het zielenheil uwer kinderen, zoo willens en wetens

verzuimt? Nadat Jozef en Maria vlijtig gezocht hadden, vonden zij Jesus weder. Zij vonden Hem zitten in eene der leerscholen van den tempel, te midden der leeraren, welke Hij wijze vragen voorstelde. Zoodat allen zich over Hem verwonderden.

„ En als zijne ouders dit zagen, stonden zij
„ verwonderd. En zijne Moeder zeide tot hem:
„ Zoon, hoe hebt gij aldus met ons gedaan?
„ Zie, uw vader en ik zochten u met droef-
„ heid. Hij antwoordde hun: waarom zocht gij
„ mij? wist gij niet dat ik met de dingen,
„ die mijnen Vader aangaan, moet bezig zijn?
„ Doch zij verstonden niet hetgene hij tot hen
„ zeide. En hij trok met hen af, kwam te
„ *Nazareth*, en was hun onderdanig. En zijne
„ Moeder bewaarde al deze dingen in haar hart,
„ En *Jesus* nam toe in wijsheid, in jaren en in
„ aangenaamheid bij God en bij de menschen. "

Niet alleen waren Jozef en Maria verheugd, over het wedervinden van hun kind, maar ook verwonderden zij zich, over hetgene zij van Hem hoorden. Zijne Moeder hem vragende: Zoon, hoe hebt gij aldus met ons gedaan, waarom hebt gij ons dus beangst? zoo antwoordde Hij: wist gij niet, dat ik mij met de dingen mijns Vaders moet bezig houden. Hij zocht hen verder te troosten en ging vervolgens gewillig mede. Ik ben, wilde Jesus zeggen, in de wereld gekomen tot 's menschen heil en zaligheid, om hen te leeren en te hel-

pen. De Zoon des menschen was gekomen om te dienen, en van daar die gehoorzaamheid, die onderwerping aan zijne ouders. Zoo zullen alle kinderen aan hunne ouders gehoorzaam zijn en uit Jesus gedrag onderwerping leeren. Leert hieruit, kinderen, uit het voorbeeld van den Zaligmaker, hoe gij bereidvaardig aan uwe ouders moet gehoorzamen. Met allen ijver moet gij datgene wat uwe ouders u gebieden, verrigten. Goddelijke en menschelijke wetten verpligten u daartoe niet alleen, maar God belooft u ook een lang leven, wanneer gij uwe ouders eert en gehoorzaamt. Maar helaas! vele kinderen doen het tegendeel; zij gehoorzamen of in het geheel niet, of doen het met tegenzin, morrende en niet naar behooren. Zij spreken hunne ouders tegen en gaan soms nog verder. Weet, gij booze kinderen, dat „ die zijnen vader of zijne moeder veracht, diens lamp zal uitgebluscht worden in de duisternis."

Het goede, dat wij gehoord hebben, zullen wij, naar Maria's voorbeeld, in onze harten overleggen, om ons daarnaar te gedragen. Wij zullen verder als Jesus toenemen in wijsheid, meer en meer de vruchten des geloofs in ons vertoonen; opdat wij aan God en aan de menschen welbehagelijk mogen worden.

GEBED.

ô, Zoon van den levenden God! geef dat wij naar U verlangen en naar U met naarstigheid zoeken; dat wij, U gevonden hebbende, U trachten vast te houden, door uwe leeringen op te volgen. Geef dat wij onze zonden ge-

heellijk en van harte verfoeijen en U meer en meer aanhangen, U meer en meer onderworpen zijn, en zoo doende gehoorzame kinderen worden van het hemelsch koningrijk, waar Gij alles zult zijn in allen. Amen.

OP DEN 2den ZONDAG NA DRIE-KONINGEN.

Evangelie, JOANNES II. 1 — 11.

„ In dien tijde werd er eene bruiloft ge-
„ houden te *Cana* in *Galileë*, en de Moeder
„ van *Jesus* was aldaar. En *Jesus* werd ook
„ met zijne leerlingen ter bruiloft genoodigd.
„ En toen er wijn ontbrak, zeide de Moeder
„ van *Jesus* tot Hem : zij hebben geenen wijn.
„ *Jesus* antwoordde haar : Vrouw, wat heb ik
„ met u te doen : mijn uur is nog niet ge-
„ komen."

Er werd, gelijk gij gehoord hebt, te *Cana* in *Galileë* eene bruiloft gehouden, alwaar Maria, benevens Jesus, met zijne leerlingen genoodigd waren. Onze Heer Jesus wilde deze bruiloft wel met zijne tegenwoordigheid vereeren, niet om wereldsche vermaken te genieten, maar om te toonen, dat het huwelijk, in het Paradijs reeds ingesteld, een aan God behagelijke staat is; een staat, die zelfs tot een Sakrament verheven is.

Waarom men dan ook dezen staat moet

aanvaarden in de vreeze Gods, en denzelven nimmer uit baat- of hebzucht ondernemen. Gij moet ook Jesus verzoeken ter bruiloft; dat is : Hem met vurige gebeden aanroepen om zijnen zegen, om zijne ontferming; opdat gij eenen voor u geschikten persoon ten huwelijk moogt bekomen, en met denzelven in de vrees des Heeren levende, deugdzame kinderen moogt opvoeden. Zoo deden ook alle godvruchtige menschen; zoo handelde onderanderen de vrome Tobias. Maar wee hem, die een huwelijk aangaat uit vleeschelijke wellust of om schatten te verkrijgen! Die zal de genade dezes Sakraments niet ontvangen: die is niet in staat de zwarigheden, welke er zich in het huwelijk voordoen te overkomen, en zulk een zal zich in dien staat beklagen, gelijk er, helaas! maar zeer velen doen.

Toen er op deze bruiloft te *Cana* wijn ontbrak, had de Moeder van Jesus groot medelijden met de jonge echtgenooten, en opdat zij niet beschaamd en verlegen zouden staan, ging zij bij Jesus en hield Hem aan, om zijne wonderkracht te toonen, waarvan zij misschien reeds proeven gezien had, zeggende : *zij hebben geenen wijn.* Hieruit kan men weder leeren, hoe wij anderen, die in nood en verlegenheid zijn, op de best mogelijkste wijze moeten trachten te redden en hulp te verleenen.

Maria was bij haren Zoon de voorspreekster der jonggetrouwden; daarom mogen wij veel betrouwen hebben, dat zij ook onze voorspraak in den hemel zijn zal.

Dat de Heer Jesus niet terstond aan het verzoek zijner Moeder voldeed, was geene on-

willigheid, geene onvriendelijkheid, maar omdat het later beter te pas zoude komen; wanneer het namelijk aan iedereen kennelijk zoude geworden zijn, dat er wijn ontbrak, dan wilde Jesus hen door een wonder uit de verlegenheid redden.

Het was derhalve niet zonderling, dat Jesus aan zijne Moeder ten antwoord gaf: *Vrouw, wat heb ik met u te doen: mijn uur is nog niet gekomen.* Dit was geen weigerend antwoord, geene berisping; want Hij wilde zeggen: wat heb ik met u te doen aangaande mijne bediening; ik volbreng den wil mijns hemelschen Vaders, zoo haast den tijd en het uur daarvoor bestemd, gekomen zijn. Het Evangelie zegt verder:

„ Zijne Moeder zeide aan de dienaren: al
„ wat Hij u zeggen zal, doet het. Daar waren
„ zes steenen kruiken gezet, volgens de zui-
„ vering der Joden, houdende elk twee of
„ drie maten. *Jesus* zeide hun: vult de krui-
„ ken met water. En zij vulden ze tot boven
„ aan. Toen zeide *Jesus* verder: schept nu
„ en draagt het naar den hofmeester. En zij
„ droegen het naar hem toe. Als nu de hof-
„ meester het water, dat wijn geworden was,
„ geproefd had, en niet wist van waar het
„ kwam, hoewel het de dienaars, die het
„ water geput hadden, wel wisten, zoo riep
„ de hofmeester den bruidegom en zeide hem:
„ ieder stelt eerst den goeden wijn voor, en
„ als zij wel gedronken hebben, dan stelt hij

„ voor die slechter is; maar gij hebt den „ goeden wijn tot nu toe bewaard. Dit begin „ der teekenen heeft Jesus gedaan te *Cana* in „ *Galileë*, en zijne leerlingen geloofden in Hem."

De dienaren gehoorzaamden zonder aarzelen aan het bevel van Jesus; zij vulden de waterkruiken, en ziet, terstond werd dit water in goeden wijn veranderd. Gehoorzamen wij dus aan de bevelen van den Zaligmaker; wandelen wij naar het voorschrift zijner geboden, dan zal Hij nog het water in wijn, dat is tegenspoed in voorspoed veranderen. Al de kruisen, welke in den huwelijken staat kunnen overkomen, zullen door eensgezindheid, liefde en getrouwheid der echtgenooten, veel van hunnen last en zwaarte verliezen. Vertrouwen zij slechts op God, dan komt na lijden verblijden; dan zullen zij onder rampen getroost, bemoedigd en opgebeurd worden. Dagelijks nog zien wij Gods wonderen in al zijne werken. Leert Hem kennen, dienen en verheerlijken!

De Zaligmaker heeft door op aarde nedertedalen, ons water in wijn veranderd: want Hij heeft ons door zijne armoede rijk gemaakt, en met zijn bloed en zijne tranen, onze zonden afgewasschen. Door zijne verdiensten heeft Hij ons met den Vader verzoend; door zijnen bitteren dood ons van den eeuwigen dood en de slavernij verlost. Ons water is in wijn veranderd; daar alle ceremonien der oude wet te niet gedaan zijn. God, onze hemelsche Vader, is verzoend door zijnen lieven Zoon Jesus Christus, door wiens genade wij van kinderen der verdoemenis, kinderen Gods zijn

geworden en erfgenamen der eeuwige zaligheid. Laat ons dankbaar zijn voor de weldadigheid en goedheid van onzen lieven Heer Jesus, die zich zelven voor ons in den dood gegeven en ons tot het eeuwige licht gebragt heeft. Zijn glorierijke naam zij gezegend tot in eeuwigheid; want Hij bewaart den besten wijn tot het laatste, om ons vrolijk te maken met de vreugd des eeuwigen levens.

De bruiloft van den helschen vijand is juist daar tegen overgesteld; deze geeft eerst den goeden wijn en naderhand slechts water. De duivel en de wereld vertoonen zich eerst schoon en bekoorlijk, maar naderhand valt het masker af, en wij zien niets dan leelijke gedaanten en bedrog. De wijn, die zij uit kristallen flesschen schenken, is met venijn doormengd; de fluweelen stoelen en hooge zetels zijn klatergoud; de gunst der vorsten is dikwijls van korten duur. Eenmaal, eenmaal verlaat gij dit alles, wanneer de dood u van de aarde wegrukt. Wanneer het uur van sterven daar is, o dan helpt geen tegenstrijd, geene schatten, geene eereambten, geene vrienden, geene kunst van artsen, dan moet gij alles verlaten en water drinken; ongelukkig zijn, indien gij voorheen den goeden wijn, dat zijn de vermaken dezes levens, met volle teugen gedronken hebt.

Gedragen wij ons dan wijsselijk: verfoeijen wij de wereld en al hare begeerlijkheden. Dienen wij met vrees en beven den bruidegom onzer zielen, die water in wijn kan veranderen. Laat niets ons dan afschrikken; Hij zal alles wel, alles lichter maken. Hiertoe noodigt

ons de Heer nog uit in dezen genadentijd: *komt*, zegt Hij, *tot mij, allen die belast en beladen zijt, ik zal u verligten; want mijn juk is zoet en mijn last is ligt.* Daartoe helpe ons de Heer Jesus Christus: Hij brenge ons in de woningen der zaligheid.

GEBED.

O Heer, Jesus Christus, die het gebed uwer lieve Moeder verhoord, en uw eerste wonder te *Cana* in *Galileë* gedaan hebt, om de nieuwgetrouwden niet in de verlegenheid te laten; zegen alle huwelijken die in de vreeze Gods worden aangevangen. Laten alle jonge lieden, die in het huwelijk willen treden, vooraf met U te rade gaan, en verleen aan alle getrouwden uwen genadigen bijstand; opdat zij hunne kinderen mogen opvoeden in de vreeze uws naams en tot ware hemelburgers. Amen.

OP DEN 3den ZONDAG NA DRIEKONINGEN.

Evangelie, MATTHEUS VIII: 1 - 13.

„ In dien tijde, als *Jesus* van den berg ge-
„ komen was, volgde hem eene groote menigte
„ volk. En zie, daar kwam een melaatsche,
„ die hem aanbad, zeggende: Heer, indien
„ gij wilt, gij kunt mij reinigen. En *Jesus* de
„ hand uitstekende, raakte hem aan zeggende:

heellijk en van harte verfoeijen en U meer en meer aanhangen, U meer en meer onderworpen zijn, en zoo doende gehoorzame kinderen worden van het hemelsch koningrijk, waar Gij alles zult zijn in allen. Amen.

OP DEN 2den ZONDAG NA DRIE-KONINGEN.

Evangelie, JOANNES II. 1 — 11.

„ In dien tijde werd er eene bruiloft ge-
„ houden te *Cana* in *Galileë*, en de Moeder
„ van *Jesus* was aldaar. En *Jesus* werd ook
„ met zijne leerlingen ter bruiloft genoodigd.
„ En toen er wijn ontbrak, zeide de Moeder
„ van *Jesus* tot Hem : zij hebben geenen wijn.
„ *Jesus* antwoordde haar : Vrouw, wat heb ik
„ met u te doen : mijn uur is nog niet ge-
„ komen."

Er werd, gelijk gij gehoord hebt, te *Cana* in *Galileë* eene bruiloft gehouden, alwaar Maria, benevens Jesus, met zijne leerlingen genoodigd waren. Onze Heer Jesus wilde deze bruiloft wel met zijne tegenwoordigheid vereeren, niet om wereldsche vermaken te genieten, maar om te toonen, dat het huwelijk, in het Paradijs reeds ingesteld, een aan God behagelijke staat is; een staat, die zelfs tot een Sakrament verheven is.

Waarom men dan ook dezen staat moet

aanvaarden in de vreeze Gods, en denzelven nimmer uit baat- of hebzucht ondernemen. Gij moet ook Jesus verzoeken ter bruiloft; dat is : Hem met vurige gebeden aanroepen om zijnen zegen, om zijne ontferming; opdat gij eenen voor u geschikten persoon ten huwelijk moogt bekomen, en met denzelven in de vrees des Heeren levende, deugdzame kinderen moogt opvoeden. Zoo deden ook alle godvruchtige menschen; zoo handelde onderanderen de vrome Tobias. Maar wee hem, die een huwelijk aangaat uit vleeschelijke wellust of om schatten te verkrijgen! Die zal de genade dezes Sakraments niet ontvangen: die is niet in staat de zwarigheden, welke er zich in het huwelijk voordoen te overkomen, en zulk een zal zich in dien staat beklagen, gelijk er, helaas! maar zeer velen doen.

Toen er op deze bruiloft te *Cana* wijn ontbrak, had de Moeder van Jesus groot medelijden met de jonge echtgenooten, en opdat zij niet beschaamd en verlegen zouden staan, ging zij bij Jesus en hield Hem aan, om zijne wonderkracht te toonen, waarvan zij misschien reeds proeven gezien had, zeggende : *zij hebben geenen wijn*. Hieruit kan men weder leeren, hoe wij anderen, die in nood en verlegenheid zijn, op de best mogelijkste wijze moeten trachten te redden en hulp te verleenen.

Maria was bij haren Zoon de voorspreekster der jonggetrouwden; daarom mogen wij veel betrouwen hebben, dat zij ook onze voorspraak in den hemel zijn zal.

Dat de Heer Jesus niet terstond aan het verzoek zijner Moeder voldeed, was geene on-

willigheid, geene onvriendelijkheid, maar omdat het later beter te pas zoude komen; wanneer het namelijk aan iedereen kennelijk zoude geworden zijn, dat er wijn ontbrak, dan wilde Jesus hen door een wonder uit de verlegenheid redden.

Het was derhalve niet zonderling, dat Jesus aan zijne Moeder ten antwoord gaf: *Vrouw, wat heb ik met u te doen: mijn uur is nog niet gekomen.* Dit was geen weigerend antwoord, geene berisping; want Hij wilde zeggen: wat heb ik met u te doen aangaande mijne bediening; ik volbreng den wil mijns hemelschen Vaders, zoo haast den tijd en het uur daarvoor bestemd, gekomen zijn. Het Evangelie zegt verder:

„ Zijne Moeder zeide aan de dienaren: al
„ wat Hij u zeggen zal, doet het. Daar waren
„ zes steenen kruiken gezet, volgens de zui-
„ vering der Joden, houdende elk twee of
„ drie maten. *Jesus* zeide hun: vult de krui-
„ ken met water. En zij vulden ze tot boven
„ aan. Toen zeide *Jesus* verder: schept nu
„ en draagt het naar den hofmeester. En zij
„ droegen het naar hem toe. Als nu de hof-
„ meester het water, dat wijn geworden was,
„ geproefd had, en niet wist van waar het
„ kwam, hoewel het de dienaars, die het
„ water geput hadden, wel wisten, zoo riep
„ de hofmeester den bruidegom en zeide hem:
„ ieder stelt eerst den goeden wijn voor, en
„ als zij wel gedronken hebben, dan stelt hij

„ voor die slechter is; maar gij hebt den „ goeden wijn tot nu toe bewaard. Dit begin „ der teekenen heeft Jesus gedaan te *Cana* in „ *Galileë*, en zijne leerlingen geloofden in Hem."

De dienaren gehoorzaamden zonder aarzelen aan het bevel van Jesus; zij vulden de waterkruiken, en ziet, terstond werd dit water in goeden wijn veranderd. Gehoorzamen wij dus aan de bevelen van den Zaligmaker; wandelen wij naar het voorschrift zijner geboden, dan zal Hij nog het water in wijn, dat is tegenspoed in voorspoed veranderen. Al de kruisen, welke in den huwelijken staat kunnen overkomen, zullen door eensgezindheid, liefde en getrouwheid der echtgenooten, veel van hunnen last en zwaarte verliezen. Vertrouwen zij slechts op God, dan komt na lijden verblijden; dan zullen zij onder rampen getroost, bemoedigd en opgebeurd worden. Dagelijks nog zien wij Gods wonderen in al zijne werken. Leert Hem kennen, dienen en verheerlijken!

De Zaligmaker heeft door op aarde nedertedalen, ons water in wijn veranderd: want Hij heeft ons door zijne armoede rijk gemaakt, en met zijn bloed en zijne tranen, onze zonden afgewasschen. Door zijne verdiensten heeft Hij ons met den Vader verzoend; door zijnen bitteren dood ons van den eeuwigen dood en de slavernij verlost. Ons water is in wijn veranderd; daar alle ceremonien der oude wet te niet gedaan zijn. God, onze hemelsche Vader, is verzoend door zijnen lieven Zoon Jesus Christus, door wiens genade wij van kinderen der verdoemenis, kinderen Gods zijn

geworden en erfgenamen der eeuwige zaligheid. Laat ons dankbaar zijn voor de weldadigheid en goedheid van onzen lieven Heer Jesus, die zich zelven voor ons in den dood gegeven en ons tot het eeuwige licht gebragt heeft. Zijn glorierijke naam zij gezegend tot in eeuwigheid; want Hij bewaart den besten wijn tot het laatste, om ons vrolijk te maken met de vreugd des eeuwigen levens.

De bruiloft van den helschen vijand is juist daar tegen overgesteld; deze geeft eerst den goeden wijn en naderhand slechts water. De duivel en de wereld vertoonen zich eerst schoon en bekoorlijk, maar naderhand valt het masker af, en wij zien niets dan leelijke gedaanten en bedrog. De wijn, die zij uit kristallen flesschen schenken, is met venijn doormengd; de fluweelen stoelen en hooge zetels zijn klatergoud; de gunst der vorsten is dikwijls van korten duur. Eenmaal, eenmaal verlaat gij dit alles, wanneer de dood u van de aarde wegrukt. Wanneer het uur van sterven daar is, o dan helpt geen tegenstrijd, geene schatten, geene eereambten, geene vrienden, geene kunst van artsen, dan moet gij alles verlaten en water drinken; ongelukkig zijn, indien gij voorheen den goeden wijn, dat zijn de vermaken dezes levens, met volle teugen gedronken hebt.

Gedragen wij ons dan wijsselijk: verfoeijen wij de wereld en al hare begeerlijkheden. Dienen wij met vrees en beven den bruidegom onzer zielen, die water in wijn kan veranderen. Laat niets ons dan afschrikken; Hij zal alles wel, alles lichter maken. Hiertoe noodigt

ons de Heer nog uit in dezen genadentijd : *komt*, zegt Hij, *tot mij, allen die belast en beladen zijt, ik zal u verligten; want mijn juk is zoet en mijn last is ligt.* Daartoe helpe ons de Heer Jesus Christus : Hij brenge ons in de woningen der zaligheid.

GEBED.

O Heer, Jesus Christus, die het gebed uwer lieve Moeder verhoord, en uw eerste wonder te *Cana* in *Galileë* gedaan hebt, om de nieuwgetrouwden niet in de verlegenheid te laten; zegen alle huwelijken die in de vreeze Gods worden aangevangen. Laten alle jonge lieden, die in het huwelijk willen treden, vooraf met U te rade gaan, en verleen aan alle getrouwden uwer genadigen bijstand; opdat zij hunne kinderen mogen opvoeden in de vreeze uws naams en tot ware hemelburgers. Amen.

OP DEN 3den ZONDAG NA DRIEKONINGEN.

Evangelie, MATTHEUS VIII : 1 - 13.

// In dien tijde, als *Jesus* van den berg ge-
// komen was, volgde hem eene groote menigte
// volk. En zie, daar kwam een melaatsche,
// die hem aanbad zeggende : Heer, indien
// gij wilt, gij kunt mij reinigen. En *Jesus* de
// hand uitstekende, rakte hem aan zeggende :

„ Ik wil, word gereinigd. En terstond werd
„ zijne melaatschheid gezuiverd. En *Jesus* zeide
„ hem : zie toe, dat gij het aan niemand zegt :
„ maar ga henen, vertoon u aan den Priester,
„ en draag de gift op die *Mozes* gebodden
„ heeft, tot een getuigenis voor hen."

In dit Evangelie zien wij, hoe onze Zaligmaker, op zekeren tijd, toen hij van den berg afkwam, waar Hij het volk geleerd en gepredikt had, eenen melaatschen reinigde. De melaatschheid was eene ongeneesbare, vuile en aanstekende ziekte; waarom zij, die daarmede besmet waren, van andere menschen afgezonderd moesten leven en hen niet dan op zekeren afstand mogten naderen.

Een mensch met dergelijke melaatschheid besmet, vertoonde zich aan Jesus, riep en bad Hem aan, ten einde genezen te worden : *Heer, indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen,* zuiveren, genezen. Ongetwijfeld had deze man meermalen van Jesus wonderwerken gehoord, en vol vertrouwen op de ontferming des Zaligmakers, smeekt hij Hem om hulp, om genezing, en Jesus was terstond gereed om hem te helpen. Een enkel magtwoord was daartoe genoeg : *ik wil,* sprak hij; terwijl Hij hem aanraakte, *word gereinigd!* Zoo ook schiep God de wereld; zoo bragt Hij het licht voort : *dat er licht worde!* sprak Hij, en terstond werd er licht. Bidden wij God, dat Hij ook zóó de duisternissen uit onzen geest verdrijve. Ach, dat Hij tot ons gemoed spreke : het worde licht! dan zullen alle benevelingen

des verstands ophouden; wij zullen wandelen als kinderen des lichts, en terstond genezen zijn van alle melaatschheid en boosheid, gelijk de melaatsche, van wien het Evangelie spreekt.

Hier wordt ons geleerd, dat wij in ziekte, nood en ellenden, God moeten aanroepen, zonder daarom andere dienstige middelen, die God ons aanbiedt, onbeproefd te laten, terwijl wij steeds in den wil des barmhartigen Gods moeten berusten en zeggen: Heer! indien Gij wilt, Gij kunt mij helpen; Gij kunt mij genezen. Is het mij dienstig en zalig, dat dan uw wil, o Heer, geschiede! Bij al uwe omstandigheden, in al uwe nooden, roept tot God, en Hij zal er u uithelpen; doch Hij alleen weet, wat u best dient. Zeg niet aanstonds: dit is een ongeluk; dit is eene schrikkelijke ramp; want meermalen bevindt men, dat juist dat ongeluk, juist die ramp ons dienstig, ons zalig is. Ware Jozef niet door zijne broeders voor slaaf verkocht, hij zoude nimmer Heer van *Egypte* geworden zijn. Ware Petrus niet op de proef gesteld, hij zoude naderhand niet zoo veel den moed gehad hebben, hij zoude zijne zwakheid niet gekend hebben. Bidt zonder ophouden, opdat uw geloof vermeerdere; en vertrouw steeds op God, die zal alles op zijnen tijd wel maken.

De melaatsche, nu gereinigd zijnde, werd hem van Jesus bevolen, dat hij zijne wonderdadige genezing aan niemand verhalen zoude: om aan ons te leeren, dat als wij iets goeds verrigt hebben, wij ons dan daarop niet zullen beroemen en verhoovaardigen. Wij zullen in stilte weldoen en niet, gelijk de Farizeërs,

voor ons doen trompetten op de straten, en aalmoezen geven, om van de menschen gezien te worden. Wij zijn immers slechts rentmeesters, en God is onze Heer, wien wij van alles rekenschap verschuldigd zijn.

Verder gebood Jesus den melaatschen, zich aan den Priester te vertoonen en te doen, wat door de wet van Mozes bevolen was. Ook wij moeten, om van de geestelijke melaatschheid ontslagen te worden, ons aan den Priester vertoonen, die in den naam van Jesus ons van de zonden kan reinigen, wat de Priesters in het oude verbond niet vermogten; zij moesten alleen getuigenis geven van hunne reiniging.

In dit zelfde Evangelie volgt nog een ander wonderwerk van den Zaligmaker; want

„ Als hij nu binnen *Capharnaüm* kwam,
„ naderde Hem een Hoofdman, die hem bad,
„ zeggende : Heer, mijn knecht ligt te huis lam,
„ en lijdt zware pijn. En *Jesus* zeide hem :
„ Ik zal hem komen genezen. Maar de Hoofd-
„ man antwoordde en zeide : Heer, ik ben niet
„ waardig, dat gij onder mijn dak zoudt ko-
„ men : maar spreek alleen één woord, en mijn
„ knecht zal gezond worden. Ik ben ook een
„ mensch, die, hoewel onder de magt van een
„ ander staande, krijgsknechten onder mij heb,
„ en ik zeg tot den eenen : ga henen en hij
„ gaat; en tot den anderen : kom en hij komt;
„ en tot mijnen dienaar : doe dit en hij doet het."

Hier zien wij, hoe de Hoofdman bezorgd was voor zijn huisgezin, gelijk het aan iederen

huisvader en huismoeder betaamt, voor hunne huisgenooten te zorgen. Het moet ons niet evenveel zijn, hoe het onze huisgenooten gaat; ook voor onze dienstboden en voor al onze onderhoorigen zullen wij zorgen. Bij uwe huisgenooten hebt gij een allergrootst belang: hebben zij u noodig, gij hebt hun niet minder van noode. Bijaldien alle landbouwers en handwerkslieden op eens hunne handen van den arbeid aftrokken, hoe zoude de rijke man het maken? Elk die zijnen pligt doet, is derhalve een nuttig lid der maatschappij, hij verdient alle hulp en ondersteuning. Is niet een spijker in zijne soort zoo nuttig als een balk? Deze Hoofdman had tevens een groot vertrouwen in Jesus; daar hij zeide: *spreek alleen één woord, en mijn knecht zal gezond worden.* Hij wilde zeggen: ik weet het, geneesmiddelen zijn niet noodig. Gij zijt alleen magtig, om door een enkel woord alles te kunnen en mijnen knecht gezond te maken, en dit is U even zoo gemakkelijk, als dat ik eenen mijner soldaten zeg: doe dit. Ook ben ik niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt; ik ben veel te gering, dan dat gij U tot mij zoudt vernederen; maar heb medelijden met mij, wees mij barmhartig; spreek alleen één woord.

„ Jesus dit hoorende, was verwonderd, en „ zeide dengenen die hem volgden: voorwaar, „ ik zeg u, dat ik zoo een groot geloof in „ *Israël* niet gevonden heb. Ook zeg ik u, dat „ er velen van Oosten en Westen zullen komen „ en met *Abraham*, *Izaak* en *Jacob* zullen „ aanzitten in het rijk der hemelen, maar dat

„ de kinderen des rijks in de uiterste duister-
„ nissen zullen geworpen worden, daar geween
„ en knarsing der tanden zijn zal. Toen zeide
„ *Jesus* aan den Hoofdman : ga henen, en
„ gelijk gij geloofd hebt, zoo geschiede u; ter-
„ zelfder uur is de knecht gezond geworden."

De ontfermende Jesus was aanstonds bereidvaardig den geloovigen Hoofdman zijne bede te vergunnen, en hield eene nadrukkelijke rede tot de menigte, die Hem volgde, waarin Hij de booze en goddelooze menschen dreigde met de eeuwige straffen, al ware het ook, dat zij in den schoot der Kerk geboren waren. Niet degenen, die roepen : Heer, Heer! maar die den wil doen des Vaders, zullen ingaan in het rijk der hemelen.

Laat ons dit ernstig ter harte nemen; leven wij zoo, alsof ieder uur het laatste van ons leven ware, dan zal de dood ons niet verschrikken, dan zullen wij steeds gereed zijn, om rekenschap te geven aan God den oppersten Regter; dan zullen wij niet behoeven te vreezen, in de uiterste duisternis geworpen te worden, waar geween en knarsing ter tanden zijn zal; maar wij zullen aanzitten met *Abraham*, *Izaak* en *Jacob*. Wanneer wij Jesus als onzen waren geneesmeester erkennen en aanroepen, dan zullen wij met de zalige kooren der Engelen en vrienden van God juichen en eeuwige Alleluja's zingen; wij zullen blinken gelijk de morgensterren. Dit verleene ons de barmhartige Jesus.'

GEBED.

ô Opperste Geneesheer, Helper der ellendigen, die het geloof aanziet en de ootmoedigheid en het vertrouwen, waarmede men tot U nadert : versterk ons geloof, genees ons van onze geestelijke kwalen; spreek alleen één woord, en ons hart zal rein en zuiver worden; dit smeeken wij U, o Heer, opdat wij waardig worden, dat Gij onder ons dak komt. Amen.

OP DEN 4den ZONDAG NA DRIE-KONINGEN.

Evangelie, MATTHEUS VIII. : 23 - 27.

" In dien tijde, als *Jesus* in het schip ge-
" klommen was, zijn hem zijne leerlingen ge-
" volgd. En zie, er ontstond eene groote on-
" stuimigheid in de zee, zoodat het schip van
" golven overdekt werd : en Hij sliep. De
" leerlingen tot hem komende, wekten hem,
" zeggende : Heer, behoed ons, wij vergaan."

Toen Jesus zich met zijne leerlingen in het schip bevond, op het meer van *Genezareth*, om naar de andere zijde over te steken, verhief er zich eene zware storm, zoodat de schepelingen zeer beangst begonnen te worden, terwijl Jesus sliep; waarom zijne leerlingen Hem

wekten en baden, dat Hij hen toch van het dreigende gevaar mogte redden. Mogten de duizenden, die zich op de onstuimige zee van dit leven in gevaar bevinden, ijlings hunne toevlugt nemen tot Jesus, ten einde behouden te worden. Duizende stormen en onweders, klippen en zandbanken, waarmede men de onderscheidene rampen en boosheden vergelijken kan, dreigen den mensch met eene rampzalige schipbreuk, die hem in het eeuwig verderf kan storten.

De hoofdstormen, welke den mensch in deze wereld bedreigen, zijn de duivel, de wereld en het vleesch, en wie daar tegen kampen wil, om overwinnaar te worden, gorde de wapenen des geloofs aan. Hij zij steeds waakzaam en nuchteren, gelijk een voorzigtige en wijze stuurman; hij neme den stand der sterren, de geboden Gods, naauwkeurig waar, en late het Evangelie zijne gedurige vraagbank zijn. In hoe veel verzoekingen kan de mensch gebragt worden, èn door zijnen medemensch, èn door zijne eigene begeerlijkheden! Wat al moeijelijkheden, om eerlijk door de wereld te komen! Welke verdrietigheden, welke smarten en pijnen kunnen hem al niet overkomen! Hoe vele standvastigheid heeft hij niet van noode, om tegen dit alles bestand te zijn, en hoe dikwijls heeft hij niet rede, om te roepen: Heer, behoed mij of ik verga!

Op deze onstuimige zee moeten wij dan dobberen tusschen de hoop en vrees; en de ongelukken, die ons overkomen, laat de Heer geschieden tot onzer zieleheil en zaligheid. Wij zullen steeds eene begeerte hebben, om van

dit sterfelijk leven ontslagen te worden, en tot de haven der gelukzaligheid en des vredes te geraken, in het vaderland hier boven. God kent de zijnen en beproeft hen dikwijls, gelijk Abraham en meer anderen. Wanneer een mensch voorspoedig is en hem alles welgaat, dan is het minder moeijelijk christelijk te leven en te denken; doch wanneer hem ongelukken en tegenspoeden treffen, en wanneer het stormt op de zee, dan ziet men eerst, of hij aan God en aan zijne geboden getrouw blijft, of hij deugdzaam blijft leven; even gelijk men de bekwaamheid eens schippers leert kennen in storm en onweder. Houdt maar moed, mijne Christenen! die stormen zullen ras ophouden; het zal eenmaal klaar en helder worden, gelijk de schoonste dageraad. Mogten de stormen ook uw gansche leven door woeden en loeijen, moogt gij slechts eene schemering van licht zien, eenmaal zal de heerlijke dag aanbreken, waarna geen zwarte nacht meer volgen zal. Gij zult heerlijk opstaan ten jongsten dage en in het eeuwige licht vertroosting vinden. Ons gebed zij gedurig: Heer! verlaat ons niet in dezen nood, maar sta ons bij, en geef ons uwen goddelijken zegen, of wij zullen ganschelijk vergaan en in het verderf storten; daarom, Heer, vergeet ons niet; maar help ons door uwe grondelooze barmhartigheid. Toen de Heer ontwaakt was,

„ Zeide hij hun: wat zijt gij bevreesd,
„ kleingeloovigen? Toen stond hij op en be-
„ strafte de winden en de zee: en het weer
„ werd zeer stil. En de menschen waren ver-
„ wonderd, zeggende: wat is dit voor een,

„ dat ook de winden en de zee hem gehoor-
„ zamen."

Jesus bestrafte de groote vrees, de kleingeloovigheid zijner leerlingen, daar zij zoo weinig vertrouwen stelden op zijne almagt, die hen zelfs uit de diepte der zee konde verlossen. Deze woorden kunnen ook op ons toegepast worden, wanneer de dood onze teerste en geliefdste panden van ons wegrukt. Maar wat vreest gij kleingeloovigen? Is het God niet, die u dit alles, om wijze redenen laat overkomen, en zonder wiens wil u geen haar van het hoofd kan vallen? Hoopt en betrouwt op Hem, Hij zal er u uit helpen: hebt een levendig geloof en vast betrouwen op zijne almogendheid en barmhartigheid, dan heeft uw levenskiel geen nood van schipbreuk te lijden; dan landt gij, na alle stormen doorgestaan te hebben, in de gewenschte haven aan. Maar waakt en bidt: *waakt* over al uwe zinnen, dat geene derzelven u verleide of vervoere, en *bidt* zonder ophouden om genade, sterkte en bijstand, opdat gij in den strijd overwinnaar blijft. *Waakt en bidt*, dan zal de Heer Jesus de winden en stormen gebieden: Hij zal uwe rampen en plagen, en verdriet en kwellingen doen ophouden; zij zullen bedaren en het weder zal kalm worden; de bruischende golven zullen uw schip niet meer dreigen te verbrijzelen.

Wee de goddeloozen, die onbedachtzaam op de baren voortstuimelen, die het roer niet in handen houden, en die niet de minste zorg dragen, dat hunne ziel geen schipbreuk lijde!

Velen, helaas! in plaats van tegen de wellust en andere ondeugden manmoedig te strijden, geven dezelve voedsel. Zij gaan in drinkgelagen, zuipen en zwelgen, spelen en dobbelen, terwijl hunne vrouwen en kinderen om brood verlegen zijn. Jongelingen en jonge dochters verkeeren vaak in de schandelijkste gemeenschap met elkander, en maken zich dusdoende tijdelijk en eeuwig rampzalig. Wat wordt er dikwijls eene kortstondige vreugde verwenscht; jaren van ellende sleept zij dikwijls na zich; maar nog meer zal zij verwenscht worden, indien hun schip vergaat en in den poel der helle nedergeploft wordt. O bedenkt in tijds, wat tot uwen vrede dient. *Waakt en bidt*, houdt aan met kloppen, want die klopt zal open gedaan worden, en de Heer zal gebieden, zoo dat er eene groote stilte zal komen.

GEBED.

Wij bidden U, Heer Jesus, die weet aan welke gevaren wij hier op deze wereldzee blootgesteld zijn, sterk ons in den geloove, dat wij een vast betrouwen op U hebben. Bewaar ons voor het gevaar van door de menigvuldige bekoringen onzer vijanden, de duivel, de wereld en het vleesch, overstelpt te worden. Dat wij gedurig tot U zuchten: Heer, behoed ons, opdat wij niet vergaan! Wij zijn van ons zelven te zwak, en daarom *leid ons niet in bekoring*. Doe twist en tweedragt ophouden, verdrijf de ongeloovigheid, neem de ongeregeldheden van ons weg; opdat wij gerustelijk tot U mogen overvaren en eeuwig met U zijn. Amen.

OP DEN 5den. ZONDAG NA DRIE-KONINGEN.

Evangelie, MATTHEUS XIII : 24 - 30.

„ In dien tijde stelde *Jesus* aan de schare
„ eene andere gelijkenis voor, zeggende : het
„ rijk der hemelen is gelijk eenen mensch, die
„ goed zaad in zijnen akker gezaaid had; maar
„ terwijl de menschen sliepen, kwam zijn vijand
„ en zaaide onkruid in het midden der tarwe
„ en ging henen. Als nu het kruid was opge-
„ wassen, en vruchten voortbragt, toen open-
„ baarde zich ook het onkruid."

Meermalen sprak de Zaligmaker tot zijne leerlingen in gelijkenissen, waarvan gij er hier eene hebt, en waarvan Jesus zelf de uitlegging gedaan heeft. *Die het goed zaad zaait, is de Zoon des menschen. De akker is de wereld. Het goede zaad zijn de kinderen des rijks : het onkruid zijn de kinderen van den boozen : de vijand die het gezaaid heeft, is de duivel.* (vers. 37.) Het is alsof de Zaligmaker wilde zeggen : De Zoon Gods is uit den hemel nedergedaald en hier op aarde gekomen, om het zaad des Evangelies te zaaijen. Dit zaad zal wel in eenige landen opgaan : eenige menschen zullen het Evangelie met vrucht aanhooren, zoodat zij in mij als den eenigen Zaligmaker zullen gelooven, en God den Heer dienen met alle krachten,

Maar de duivel zal, door verkeerde leeringen en door andere boosheden in de harten der menschen te zaaijen, de eerste goede grondbeginselen verstikken; hij zal door allerlei listen van booze en goddelooze menschen veel aanvankelijk goeds vernietigen; hij zal tijdelijke winsten en vermaken beloven en hen dusdoende van het goede aftrekken; zijn zaad zal opgaan en onkruid, als ongeloovigheid, ongehoorzaamheid, vijandschap, haat, nijd, onregtvaardigheid, ontucht, onmatigheid en allerhande zonden voortbrengen.

Wat moeten wij derhalve doen? Wij moeten waken en op onze hoede zijn en denken: ik ben een graankorrel van Christus, en ik zal wandelen waardig het Evangelie van Christus. Al wat goed, al wat eerlijk, al wat betamelijk is, komt van boven, van den Vader der lichten. Wij moeten wakker en waakzaam zijn; opdat ons de booze vijand niet overvalle en onkruid onder de tarwe zaaije, gelijk hij deed in de gelijkenis. Door wakker zijn, moet verstaan worden, de luidruchtige vermaken en kwade gezelschappen te vermijden, zijne kinderen en onderhoorigen behoorlijk te verzorgen en te berispen over hunne verkeerdheden; de godsdienstige vergaderingen vlijtig en dikwijls bij te wonen, en hun leven naar het Evangelie in te rigten. Wanneer zij slapen, wanneer zij hierin anders handelen, dan neemt de duivel zijne kans waar, en zoekt de menschen tot kwaaddoen te verleiden en in zonde te doen vallen; het goede, dat nog in hen is, te verstikken, te onderdrukken, ten einde hunne ziel in het verderf te storten. Ouders! slaapt derhalve niet

bij de opvoeding van uw kroost. Jongelieden! slaapt derhalve niet bij het vervullen uwer pligten : werkt niet met slappe handen en knieën, maar *waakt en bidt; ziet*, zegt Petrus, *de duivel gaat om als een brieschende leeuw, zoekende wien hij mag verslinden* (1). Laat ons verder het Evangelie hooren.

„ En de dienaars van den huisvader kwamen „ hem zeggen : Heer, gij hebt geen goed zaad „ in uwen akker gezaaid; hoe komt er het „ onkruid in? Hij antwoordde hun : dit heeft „ een vijandig mensch gedaan. De dienaars zei- „ den hem : wilt gij dat wij het bijeen gaan „ plukken? Hij antwoordde : neen, opdat gij „ mogelijk het onkruid uitplukkende, niet te „ gelijk met hetzelve de tarwe uittrekt. Laat „ het beide wassen tot den oogst : ten tijde „ van den oogst zal ik den maaijers zeggen : „ plukt eerst het onkruid bijeen, en bindt het „ in bundels om te verbranden : maar vergadert „ de tarwe in mijne schuur. ”

Hierna gaf de Heer Jesus de volgende uitlegging : *De oogsttijd is, of beteekent : de voleinding der wereld, en de maaijers zijn de Engelen. Gelijk dan het onkruid vergaderd en in het vuur verbrand wordt, alzoo zal het gaan in de voleinding der wereld. De Zoon des menschen zal zijne Engelen zenden, en die zullen alle verergernissen*, die door hun kwade leven of schandelijke en valsche leeringen de

(1) I Petri, I : 8.

menschen geërgerd hebben, *en degenen, die ongeregtigheid plegen, uit zijn rijk bijeen vergaderen. En zij zullen die werpen in den oven des vuurs, waar geschrei en knarsing der tanden zijn zal.*

Leert hieruit, Christenen, hoe groot de langmoedigheid Gods is: hoe hij dikwijls de zondaren nog duldt en niet aanstonds straft; leert hieruit uwe natuurgenooten verdragen; vloekt hen niet, want gij weet niet, welke barmhartigheid God hun misschien nog betoonen wil. Hij mogt hun nog genade schenken, gelijk Hij aan de Nineviten, aan David en Petrus geschonken heeft. Wij moeten veeleer voor zulke verdwaalde menschen bidden; opdat ons onze schulden ook kwijtgescholden worden. Ook is niemand zeker, dat hij in de genade, waarin hij aanvankelijk is, blijven zal: door eene doodzonde te begaan, verliezen wij de genade Gods. De Heer is langmoedig en groot van barmhartigheid; Hij verdraagt zoo velen, die geene opregte biecht spreken, die zonder berouw over hunne misdaden, tot de H. Communie naderen, die door dronkenschap, twist, tweedragt, onkuischheid, zonden op zonden hoopen.

Mogten de zondaren door de overdenking van Gods barmhartigheid en langmoedigheid opgewekt worden, om zich te bekeeren, eer de tijd der genade voorbij is, eer de oogsttijd komt, eer zij in het helsche vuur geworpen worden. De engelen zullen dan het onkruid, de booze menschen, van de tarwe, de goeden, afscheiden, gelijk de maaijers in den oogst.

De boozen zullen, naar het bevel des Heeren, gelijk het onkruid, dat nergens toe dient, in den oven geworpen en verbrand worden. Maar *de regtvaardigen zullen blinken gelijk de zon in het rijk des vaders.* (Vers 43.) Zij zullen ten jongsten dage den Heer Jesus te gemoet gevoerd worden in de lucht, als wanneer Hij zal zeggen : *komt, gij gezegenden des Vaders, beërft het Koningrijk, dat voor u bereid is van de grondlegging der wereld.*

GEBED.

Heer Jesus Christus! wil alle Christen menschen verleenen, dat zij zich wachten voor het onkruid; dat zij alle dwalingen en ketterijen mogen vermijden; dat zij vruchten voortbrengen der bekeering en der beloften van Christus waardig. Gedoog de zondaren, opdat zij zich bekeeren en leven. Weer alle boosheden van ons, opdat wij ten jongsten dage door uwe Engelen verzameld worden onder de bundels tarwe. Maak onze harten, o Jesus, daartoe vochtig door den regen uwer genade. Amen.

OP DEN 6den ZONDAG NA DRIE-KONINGEN.

Evangelie, MATTHEUS XIII : 31 - 35.

„ In dien tijde sprak Jesus tot het volk
„ deze gelijkenis : Het rijk der hemelen is gelijk
„ een mostaardzaad, hetwelk een mensch nam

„ en in zijnen akker zaaide, dat wel het klein-
„ ste onder alle zaden is; maar als het opge-
„ wassen is, is het grooter dan alle moeskrui-
„ den en wordt een boom, zoo dat zich de
„ vogelen des hemels in deszelfs takken komen
„ nederzetten. Hij zeide hun nog eene andere
„ gelijkenis : Het rijk der hemelen is gelijk
„ een zuurdeeg, hetwelk eene vrouw nam en in
„ drie maten meels mengde, tot dat het geheel
„ gedeesemd was. Al deze dingen zeide Jesus
„ door gelijkenissen tot de schare; zonder ge-
„ lijkenissen sprak Hij hun niet. Opdat vol-
„ bragt zoude worden hetgene door den Profeet
„ gesproken was : Ik zal mijnen mond in ge-
„ lijkenissen open doen; ik zal uitgeven dingen,
„ die verborgen waren van de grondlegging der
„ wereld."

In dit Evangelie leerde de Zaligmaker zijnen leerlingen door twee gelijkenissen, ten einde hun het brood van zijn goddelijk Woord steeds smakelijk te doen zijn; om hun hetzelve in te scherpen, zegt Hij hun verscheidene parabelen of gelijkenissen, waarvan er in dit Evangelie twee gevonden worden, die eenerlei strekking en bedoeling hebben.

Het mosterdzaad beteekend het Woord Gods, dat in het rijk der hemelen, in de Katholijke Kerk te vinden is. Dit mosterdzaad of Woord Gods, deze goddelijke leer, heeft Christus, toen Hij op de aarde was, gezaaid en scheen den wereldgezinden menschen zeer gering. Jesus zelf leefde in eenen nederigen staat, was uit

het verachte *Nazareth*, waarvan men zeide: kan uit *Nazareth* wel iets goeds voortkomen? Zijne leerlingen waren ongestudeerde mannen en van geringe afkomst; zij zochten geenen roem, gelijk de heidensche redenaars en wijsgeeren, of gelijk de Farizeën of Schriftgeleerden der Joden, maar wandelden in alle ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lijdzaamheid en matigheid. Het Woord des Heeren was dus ongeacht en werd weinig aangenomen. Vele geloofspunten gingen boven het bereik van het menschelijk vernuft, en de zedeleer, welke de Apostelen verkondigden, streed lijnregt tegen den aard en de neigingen der menschen, welke zich derhalve met kracht daartegen verzetten wilden. Doch nadat de H. Geest was nedergedaald en de harten daartoe neigde, breidde zich deze leer meer en meer uit, kreeg vele aanhangers, die hoe sterk ook vervolgd, gekweld en gemarteld, standvastig in die leer volhardden; ja zelfs zoo, dat de Heidenen zich lieten doopen op de graven dezer Heiligen en Martelaren; waardoor het Rijk Gods spoedig opwies en groot werd, gelijk een mosterdzaad, dat aanvankelijk klein en gering is, doch daarna grooter wordt dan eenig moeskruid. De vogelen des hemels, zijnde de heilige menschen, zijn gekomen om zich op de takken des goddelijken Woords neder te zetten, om zich in de stralen der waarheid te koesteren; en zij vonden zich zalig onder de vleugelen, dat is de bescherming des Allerhoogsten.

De gelijkenis van het zuurdeeg heeft dezelfde bedoeling. Gods Woord wordt vergeleken bij zuurdeeg; het zuurdeeg doet het brood rijzen

en Gods woord wendt de gemoederen van wereldsche dingen af en doet ze rijzen naar hemelsche, die eeuwig en onvergankelijk zijn; het zuurdeeg geeft aan het meel of aan het brood een geur en eenen goeden smaak; en zoo maakt ons het Woord van God, dat wij niet zijn als degenen, van welke gezegd wordt: *och, of gij koud of warm waret! maar omdat gij laauw zijt zal ik u uitspuwen;* het zuurdeeg moet eindelijk door het meel verspreid zijn, en zoo moet, zoo zal het Woord Gods door de geheele wereld verspreid zijn.

Deze twee gelijkenissen leeren ons twee belangrijke leerstukken: 1. Hebben de Kerk en leer van Jesus vervolgingen geleden, en zijn zij evenwel niet overweldigd; zijn zij door de geheele wereld verspreid: dan is dit een sprekend bewijs, dat God daarvan de insteller is, en dat de Katholijke Kerk, die bij uitsluiting het voorregt heeft zich tot de Apostelen en vervolgens tot Jesus Christus te rekenen, de eenige ware Kerk is.

2. Daar God ons, boven vele duizenden, tot deze ware Kerk geroepen heeft, zijn wij daarvoor aan Hem de grootste dankbaarheid verschuldigd; terwijl wij deze dankbaarheid moeten toonen door eenen godvruchtigen wandel, zoo als het aan de kinderen zijner Kerk betaamt.

Deze gelijkenissen herinneren ons nog aan twee andere waarheden, namelijk: hoe uit de oefening van vele kleine deugden eindelijk groote deugden voortkomen, en zoo omgekeerd: hoe uit kleine fouten en gebreken groote zonden ontstaan; hiervan zoude men duizend voorbeelden kunnen bijbrengen. Langzamerhand ge-

went men zich tot iets, leert men iets. Met het kleine begint men, en men eindigt met het groote, zoowel in het goede, als in het kwade. Wie derhalve geene groote zonden begaan wil, vermijde de kleine. Men zegge niet: deze of gene zaak is eene kleinigheid, want juist door die komt men op den weg der boosdoeners. Wanneer men om aan eene plaats te komen honderd stappen doen moest, dan is immers de laatste niet grooter dan de eerste: van den eersten tot den tweeden is één stap, en van den negen-en-negentigsten tot den honderdsten is ook maar één stap. Wie den eersten gedaan heeft, zal ook ligtelijk tot den tweeden, derden, vierden, enz. overgaan. Men moet dus den eersten stap tot alle zonden vermijden. Van plantjes worden groote boomen. Laat u dit dan, mijne Christenen, tot waarschuwing dienen: stapt nooit over eene kleine zonde heen, maar laten u die ook zwaar op het hart wegen; oefent u in kleine deugden, dan zult gij weldra tot groote geraken.

GEBED.

Lof en dank zij U, o God, dat Gij uwe Kerk of de leer van het Evangelie, zoo genadiglijk tegen alle vervolgingen beschermd hebt en ons door het heilig doopsel in den schoot der Kerk hebt doen geboren worden: dat uw Geest ons tot ware belijders van het Evangelie vorme. Dat wij ook kleine zonden zoeken te vermijden, en dat wij steeds wandelen in verborgene ootmoedigheid, regtvaardigheid en heiligheid, al de dagen onzes levens. Amen.

OP DEN ZONDAG SEPTUAGESIMA.

Evangelie, MATTHEUS XX : 1 - 16.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan zijne leer-
„ lingen deze gelijkenis : Het rijk der hemelen
„ is gelijk eenen vader des huisgezins, die in
„ den vroegen morgen uitging om arbeiders in
„ zijnen wijngaard te huren. En als hij met
„ de arbeiders overeengekomen was voor één
„ tienling daags, zond hij ze in zijnen wijn-
„ gaard. En uitgegaan zijnde omtrent de derde
„ uur, zag hij anderen op den markt ledig
„ staan, en zeide hun : gaat gij ook in mijnen
„ wijngaard, en dat regt is, zal ik u geven.
„ En zij gingen er henen. Wederom ging hij
„ uit omtrent de zesde en negende uur, en
„ deed desgelijks. En omtrent de elfde uur
„ uitgaande, vond hij er nog andere staan en
„ zeide hun : wat staat gij hier den geheelen
„ dag ledig ? Omdat ons, zeiden zij, niemand
„ gehuurd heeft. Hij zeide tot hen : gaat gij
„ ook henen in mijnen wijngaard."

Om deze gelijkenis van den Zaligmaker te verstaan, moet gij hierop letten : Door den vader des huisgezins wordt verstaan, God, die door zich zelven of door zijne dienaars, arbeiders, dat zijn *alle menschen* die op den grooten markt der wereld staan, in zijnen wijngaard, *de H. Kerk*, ging huren; *hen beroept tot zijne*

dienst in het ware geloof. Hij beloofde hun één tienling, *het eeuwige leven*, als de vergelding aan de getrouwe werklieden. De verscheidene uren beteekenen de onderscheidene tijdvakken der wereld. Door die, welke in den vroegen morgen verhuurd zijn, worden verstaan diegenen, welke God gedient hadden van Adams tijd tot Noë. De arbeiders, welke omtrent de derde, dat is negen ure, naar onze rekening, geroepen werden, beteekenen diegenen welke van Noë tot Abrahams tijd in de dienst van God geweest zijn. Omtrent de zesde uur, dat is den middag, van Abraham tot Moizes. Omtrent de negende uur, te drie ure na den middag, van den tijd van Moizes tot op de komst van Christus, in welken Hij, door het zenden van verscheidene Profeten, de menschen tot zijne dienst geroepen heeft. Omtrent de elfde, de laatste uur van den dag, dat is na Christus *geboorte*, zijn er en worden er, tot aan het einde der wereld, arbeiders in den wijngaard geroepen. Onder de laatst geroepenen behooren wij, die uit de Heidenen zijn voortgekomen. Wij laatst gehuurden worden nog eerst betaald. Wij zijn boven de Joden, die den zwaren last der oude wet hebben moeten dragen, en als het ware, gedurende de hitte van den middag in den wijngaard gewerkt hebben.

„ Als het nu avond geworden was, zeide de
„ Heer des wijngaards aan zijnen Hofmeester :
„ roep de arbeiders en betaal hun het loon,
„ beginnende van den laatsten tot den eersten.
„ Als zij dan kwamen, die omtrent de elfde

„ uur gekomen waren, kregen zij ook elk één
„ tienling; doch toen de eerste kwamen, meen-
„ den zij, dat zij meer ontvangen zouden, maar
„ zij kregen elk één tienling. En dien ontvan-
„ gende, morden zij tegen den vader des huis-
„ gezins, zeggende: deze laatsten hebben één
„ uur gearbeid, en gij hebt hen gelijk gemaakt
„ aan ons, die den last van den dag en de
„ hitte gedragen hebben. Maar hij antwoordde
„ en zeide eenen hunner: Vriend, ik doe u
„ geen ongelijk. Zijt gij niet voor één tienling
„ met mij overeengekomen? Neem hetgeen u
„ toekomt, en ga henen; ik wil ook dezen
„ laatsten geven gelijk aan u. Of is het mij niet
„ geoorloofd te doen, wat ik wil? Is uw oog
„ kwaad, omdat ik goed ben? Alzoo zullen
„ de laatsten de eersten zijn, en de eersten de
„ laatsten; want velen zijn geroepen, maar
„ weinigen uitverkoren."

De avond beduidt het einde der wereld, den dag der verrijzenis, waarop een ieder loon naar werken zal ontvangen. Op dien avond zullen de arbeiders verzameld en hun het verdiende loon, namelijk het eeuwig leven, gegeven worden. Hoe aangenaam is het na den arbeid te rusten, hoe zoet smaakt dan spijs en drank! hoe welkom is de zomer na den winter, en de zonneschijn na den storm! Maar nog veel aangenamer zal het zijn te hooren: roep de arbeiders om het verdiende loon te ontvangen. Heil hen die kloek en naarstig in den wijngaard gewerkt hebben, en die niet ledig stonden!

God de Heer zal in den jongsten dag een ieder loon naar werken geven : den goeden het eeuwige leven, en voor den kwaden is de eeuwige verdoemenis beschoren. Het morren geeft te kennen, dat de regtvaardigen als van verwondering zullen opzien over de eindelooze barmhartigheid des hemelschen Vaders, jegens de laatstgeroepenen. Laat dan de hoop op eene eeuwige vergelding ons aansporen, om met allen ijver in den wijngaard des Heeren te werken; want maakt een tijdelijk loon den zwaarsten arbeid ligt, hoe veel te meer moet dit niet een eeuwig loon doen! Staan wij dan niet ledig; laten wij niet met slappe handen en knieën arbeiden, want de ledigheid is des duivels oorkussen; daarom worden de ledigganger bestraft : *Wat staat gij hier den ganschen dag ledig!* dat is : brengt dus uwen tijd niet nutteloos door! weet gij niet, dat er eens een tijd van rekenschap zal komen; en als gij niet werkt, hoe wilt gij den loon ontvangen?

Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. Vreeselijke woorden! God de Heer is aan niemand iets schuldig, en wat Hij geeft, doet Hij uit genade; opdat zich niemand beroemen zoude, alsof hij door eigen verdiensten, zonder de medewerkende genade Gods, zalig konde worden. De Apostel vermaant ons daarom, zeggende : *die staat, zie toe, dat hij niet valle;* want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. Laat ons dan ons best doen, en met hoop en vrees onze zaligheid uitwerken, dan zullen wij, ofschoon laat in den wijngaard gekomen, eerst betaald worden, en met Abraham en alle Heiligen in het rijk Gods aanzitten.

GEBED.

Mogten wij, o God, steeds het geluk beseffen, dat wij in uwen wijngaard, tot uwe heilige Kerk geroepen zijn! Mogten wij ons al die weldaden, welke Gij ons gedurig schenkt, waardig maken, vlijtig arbeiden, en niet ledig staan! Dan, en daartoe smeeken wij uwe genade af, konden wij, met gegronde hoop, het loon des eeuwigen levens verwachten, hetwelk Gij aan uwe getrouwe dienaars hebt toegezegd. Amen.

OP DEN ZONDAG SEXAGESIMA.

Evangelie, LUCAS VIII. 4-15.

„ In dien tijde, als eene groote menigte
„ bijeenkwam, en uit de steden tot *Jesus* ijlde,
„ zeide hij bij gelijkenis: De zaaijer ging uit,
„ om zijn zaad te zaaijen. En als hij zaaide,
„ viel er een deel bij den weg, en het werd
„ vertreden, en de vogelen des hemels aten
„ het op. Het ander deel viel op de steenrots,
„ en als het uitgekomen was, verdorde het,
„ omdat het geene vochtigheid had. Het andere
„ viel tusschen de doornen, en de doornen
„ daarmede opwassende, verstikten hetzelve.
„ En het andere viel in goede aarde, en op-
„ gewassen zijnde, bragt het honderdvoud

dienst in het ware geloof. Hij beloofde hun één tienling, *het eeuwige leven*, als de vergelding aan de getrouwe werklieden. De verscheidene uren beteekenen de onderscheidene tijdvakken der wereld. Door die, welke in den vroegen morgen verhuurd zijn, worden verstaan diegenen, welke God gedient hadden van ADAMS tijd tot Noë. De arbeiders, welke omtrent de derde, dat is negen ure, naar onze rekening, geroepen werden, beteekenen diegenen welke van Noë tot ABRAHAMS tijd in de dienst van God geweest zijn. Omtrent de zesde uur, dat is den middag, van ABRAHAM tot MOIZES. Omtrent de negende uur, te drie ure na den middag, van den tijd van MOIZES tot op de komst van CHRISTUS, in welken Hij, door het zenden van verscheidene Profeten, de menschen tot zijne dienst geroepen heeft. Omtrent de elfde, de laatste uur van den dag, dat is na CHRISTUS *geboorte*, zijn er en worden er, tot aan het einde der wereld, arbeiders in den wijngaard geroepen. Onder de laatst geroepenen behooren wij, die uit de Heidenen zijn voortgekomen. Wij laatst gehuurden worden nog eerst betaald. Wij zijn boven de Joden, die den zwaren last der oude wet hebben moeten dragen, en als het ware, gedurende de hitte van den middag in den wijngaard gewerkt hebben.

„ Als het nu avond geworden was, zeide de
„ Heer des wijngaards aan zijnen Hofmeester :
„ roep de arbeiders en betaal hun het loon,
„ beginnende van den laatsten tot den eersten.
„ Als zij dan kwamen, die omtrent de elfde

„ uur gekomen waren, kregen zij ook elk één
„ tienling; doch toen de eerste kwamen, meen-
„ den zij, dat zij meer ontvangen zouden, maar
„ zij kregen elk één tienling. En dien ontvan-
„ gende, morden zij tegen den vader des huis-
„ gezins, zeggende: deze laatsten hebben één
„ uur gearbeid, en gij hebt hen gelijk gemaakt
„ aan ons, die den last van den dag en de
„ hitte gedragen hebben. Maar hij antwoordde
„ en zeide eenen hunner: Vriend, ik doe u
„ geen ongelijk. Zijt gij niet voor één tienling
„ met mij overeengekomen? Neem hetgeen u
„ toekomt, en ga henen; ik wil ook dezen
„ laatsten geven gelijk aan u. Of is het mij niet
„ geoorloofd te doen, wat ik wil? Is uw oog
„ kwaad, omdat ik goed ben? Alzoo zullen
„ de laatsten de eersten zijn, en de eersten de
„ laatsten; want velen zijn geroepen, maar
„ weinigen uitverkoren."

De avond beduidt het einde der wereld, den dag der vertijzenis, waarop een ieder loon naar werken zal ontvangen. Op dien avond zullen de arbeiders verzameld en hun het verdiende loon, namelijk het eeuwig leven, gegeven worden. Hoe aangenaam is het na den arbeid te rusten, hoe zoet smaakt dan spijs en drank! hoe welkom is de zomer na den winter, en de zonneschijn na den storm! Maar nog veel aangenamer zal het zijn te hooren: roep de arbeiders om het verdiende loon te ontvangen. Heil hen die kloek en naarstig in den wijngaard gewerkt hebben, en die niet ledig stonden!

God de Heer zal in den jongsten dag een ieder loon naar werken geven: den goeden het eeuwige leven, en voor den kwaden is de eeuwige verdoemenis beschoren. Het morren geeft te kennen, dat de regtvaardigen als van verwondering zullen opzien over de eindelooze barmhartigheid des hemelschen Vaders, jegens de laatstgeroepenen. Laat dan de hoop op eene eeuwige vergelding ons aansporen, om met allen ijver in den wijngaard des Heeren te werken; want maakt een tijdelijk loon den zwaarsten arbeid ligt, hoe veel te meer moet dit niet een eeuwig loon doen! Staan wij dan niet ledig; laten wij niet met slappe handen en knieën arbeiden, want de ledigheid is des duivels oorkussen; daarom worden de ledigganger bestraft: *Wat staat gij hier den ganschen dag ledig!* dat is: brengt dus uwen tijd niet nutteloos door! weet gij niet, dat er eens een tijd van rekenschap zal komen; en als gij niet werkt, hoe wilt gij den loon ontvangen?

Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. Vreeselijke woorden! God de Heer is aan niemand iets schuldig, en wat Hij geeft, doet Hij uit genade; opdat zich niemand beroemen zoude, alsof hij door eigen verdiensten, zonder de medewerkende genade Gods, zalig konde worden. De Apostel vermaant ons daarom, zeggende: *die staat, zie toe, dat hij niet valle;* want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. Laat ons dan ons best doen, en met hoop en vrees onze zaligheid uitwerken, dan zullen wij, ofschoon laat in den wijngaard gekomen, eerst betaald worden, en met Abraham en alle Heiligen in het rijk Gods aanzitten.

GEBED.

Mogten wij, o God, steeds het geluk beseffen, dat wij in uwen wijngaard, tot uwe heilige Kerk geroepen zijn! Mogten wij ons al die weldaden, welke Gij ons gedurig schenkt, waardig maken, vlijtig arbeiden, en niet ledig staan! Dan, en daartoe smeeken wij uwe genade af, konden wij, met gegronde hoop, het loon des eeuwigen levens verwachten, hetwelk Gij aan uwe getrouwe dienaars hebt toegezegd. Amen.

OP DEN ZONDAG SEXAGESIMA.

Evangelie, LUCAS VIII. 4 - 15.

„ In dien tijde, als eene groote menigte
„ bijeenkwam, en uit de steden tot *Jesus* ijlde,
„ zeide hij bij gelijkenis: De zaaijer ging uit,
„ óm zijn zaad te zaaijen. En als hij zaaide,
„ viel er een deel bij den weg, en het werd
„ vertreden, en de vogelen des hemels aten
„ het op. Het ander deel viel op de steenrots,
„ en als het uitgekomen was, verdorde het,
„ omdat het geene vochtigheid had. Het andere
„ viel tusschen de doornen, en de doornen
„ daarmede opwassende, verstikten hetzelve.
„ En het andere viel in goede aarde, en op-
„ gewassen zijnde, bragt het honderdvoud

„ vruchten voort. Dit zeggende, riep Hij : die
„ ooren heeft om te hooren, dat hij hoore. En
„ zijne leerlingen vraagden Hem, wat dit voor
„ eene gelijkenis was? Hij antwoordde hun :
„ U is het gegeven het geheim van het rijk
„ Gods te kennen; maar anderen in gelijke-
„ nissen; opdat zij ziende niet zien, en hoo-
„ rende niet verstaan. Dit is dan de gelijkenis :
„ Het zaad is het Woord Gods. Nu, daar het
„ bij den weg valt, zijn degenen die het Woord
„ hooren; daarna komt de duivel, en neemt
„ het Woord van hun hart weg, opdat zij niet
„ zouden gelooven en zalig worden. Daar het
„ op de steenrots valt, zijn degenen, die als
„ zij het Woord hooren, hetzelve met blijd-
„ schap aannemen; doch zij hebben geenen
„ wortel, want zij gelooven voor een' tijd, en
„ ten tijde der bekoring wijken zij af. En daar
„ het tusschen de doornen valt, zijn degenen
„ die het hooren, maar naderhand wordt het
„ door de bekommernissen, en rijkdommen,
„ en wellusten verstikt, en het brengt geene
„ vruchten voort. Maar daar het in de goede
„ aarde valt, zijn degenen, die met een goed
„ en opregt hart het Woord hooren en bewaren,
„ en vruchten dragen met langmoedigheid."

Dit Evangelie behoeft weder geene uitlegging; alzoo de Zaligmaker zelf, gelijk meermalen, de uitlegging daarvan gegeven heeft. Intusschen kunnen wij hier nog bijzondere opmerkingen maken, en ons opwekken tot het

bewaren van eene zuivere ziel; opdat het Woord Gods daarin, als in eene goede aarde vallende, vruchten moge voortbrengen.

Deze gelijkenis geeft ons een voorbeeld, hoe wij het ons niet zullen laten verdrieten, dikwijls, al ware het ook eenen verren weg, naar die plaatsen te gaan, waar Gods Woord gepredikt wordt, maar met die vrome voornemens, welke een Christen passen. Gods Woord is eene spijs der zielen, waarmede de ziel gevoed en versterkt wordt; daardoor wordt dus het verstand verlicht en het hart verbeterd. Mogt men dit met ernst bedenken, Gods Woord ter harte nemen, bij zich zelven overleggen, met anderen daarvan spreken, en zoo doende zijne ziel steeds bezig houden met God den Heer, dan zoude Gods Woord honderdvoud vruchten voortbrengen. Doch, helaas, het vierde gedeelte des zaads gaat naauwelijks op. Men begeeft zich, het is waar, nog al naar de kerk, omdat dit zoo de gewoonte is; en omdat men toch gaarne bij de menschen eenen goeden naam heeft; maar met welk oogmerk komt men in de kerk? Velen voorzeker alleen om te zien, en gezien te worden. Men staat daar met oneerbiedigheid; en, mogten er nog geene gevonden worden, die andere in hunne aandacht stoorden! Zij hooren de predikatien en leeringen ten halve, en zoo valt het Woord Gods op de steenrots of onder de doornen; terwijl anderen, zoodra zij buiten de kerk zijn, door hunne verkeerde bekommernissen en begeerlijkheden, het goede weder vergeten of in den wind slaan. Wereldsche belangen trekken al ras weder hunne aandacht, en ziedaar het

goede zaad verstikt. Bidt derhalve, mijne Christenen, dat God, door den heiligen Geest, uwe harten opene en zuivere; opdat het goede zaad van zijn heilig Woord daarin vruchten voortbrenge.

Die ooren heeft om te hooren, dat hij hoore: dat is, die zijne zaligheid ter harte gaat, die hoore naarstiglijk naar Gods Woord; opdat het in hem honderdvoudige vruchten voortbrenge. Wanneer het zaad van Gods Woord op den onreinen weg der wellustigheid valt, wordt het vertreden door zinnelijkheid en medewerking des duivels. Of valt het op eenen steen van verhardheid in zonden en boosheden, dan wordt de mensch daardoor niet verbeterd; evenmin brengt Gods Woord vruchten voort, wanneer het tusschen de distelen en doornen van de rijkdommen der wereld valt. Maar in de goede aarde, in de onbekommerde, reine gemoederen, door den heiligen Geest voorbereid, zal het Woord van God honderdvoudig vruchtig voortbrengen: vruchten van lijdzaamheid, boetvaardigheid, ootmoed, hulpvaardigheid, broederlijke liefde en andere meer.

Degenen, welke denken, dat het genoeg is des Zondags of op eenen anderen Feestdag Mis gehoord te hebben, en die uit de predikatien wegloopen, worden hier insgelijks veroordeeld. Want wanneer zij het Woord van God niet hooren, de lessen en vermaningen, welke hun door den mond des Priesters gegeven worden, niet opmerken, hoe zullen zij dat aannemen; en indien zij dat niet aangenomen hebben, hoe zal dat Woord in hen vruchten voortbrengen?

En een boom, die geene vruchten voortbrengt, zal uitgeroeid worden.

Laat ons dan zorg dragen, dat wij de gelegenheden om Gods Woord te hooren niet verzuimen; maar laat ons hetzelve met graagte ontvangen; den Zaligmaker om zijnen Geest bidden, opdat die onze harten zuivere, het goede zaad in ons aankweeke en hetzelve zoo doende in ons goede vruchten voortbrengen mag: dan zullen zij eenmaal door de Engelen gemaaid, en door ons in het eeuwige leven genoten worden.

GEEED.

O Heer! geef dat het zaad van uw heilig Woord in ons honderdvoudige vruchten voortbrenge. Dat wij met een heilige aandacht uw woord hooren en hetzelve in onze harten bewaren; dat het noch vertreden, noch weggenomen, noch verstikt worde, dan zal het gedijen tot lof van uwen naam en zaligheid onzer zielen. Amen.

OP DEN ZONDAG QUINQUAGESIMA.

Evangelie, Lucas XVIII. 31.-43.

„ En *Jesus* nam de twaalf bij zich, en
„ zeide hun: Ziet, wij trekken op naar *Jeru-*
„ *zalem*, en al wat er door de Profeten van
„ den Zoon des menschen geschreven is, zal
„ volbragt worden: want hij zal aan de

„ Heidenen geleverd, bespot, gegeeseld en be-
„ spogen worden; en nadat zij hem zullen ge-
„ gegeeseld hebben, zullen zij hem dooden, en
„ ten derden dage zal Hij verrijzen. Doch zij
„ verstonden niets van al deze dingen; die
„ rede was voor hen verborgen, en zij vatten
„ niet hetgeen er gezegd werd."

Reeds voor de derde maal, maakt de Heer JESUS aan zijne Apostelen zijn aanstaande lijden bekend, opdat zij zouden weten, dat dit niet bij toeval geb eurde, maar door Gods wijze beschikking, tot zaligheid van allen die in Hem gelooven zouden; opdat de Apostelen niet in vertwijfeling zouden geraken, wanneer zij hunnen Heer gansch onverwacht zagen ter dood brengen: maar opdat zij wisten, dat de Heer dit lijden zelf uit vrijen wil gekozen had, om ons zijne groote liefde te toonen, om ons te verlossen van den eeuwigen dood en de verdoemenis, welke straffen nog wegens de ongehoorzaamheid van ADAM op ons lagen. Geloofd en gedankt zij derhalve de Zoon Gods, onze Heer en Zaligmaker! Hem zij de eer, de roem en de dankzegging tot in eeuwigheid.

Deze voorzegging echter, welke de Zaligmaker deed, werd door zijne Apostelen niet verstaan; omdat de Joden in het denkbeeld verkeerden, dat de Messias of de Verlosser een aardsch Koningrijk zoude oprigten en hen van de overheersching der Romeinen bevrijden. De Apostelen waren niet alleen van dit denkbeeld, maar sommigen hunner hoopten de eerste of hoogste posten in dat rijk te bekleeden.

Zij beprepen dus niet, wat de Zaligmaker van zijn aanstaande lijden en dood zeide, en eerst na zijne verrijzenis, en bijzonder na de komst van den heiligen Geest, begrepen zij deze voorzegging.

Terwijl Jesus zoo van zijn aanstaande lijden sprak, bleef Hij even welgemoed; Hij ontroerde daarover niet. Leeren wij hieruit, hoe wij ook grootmoedig ons lijden moeten te gemoet gaan, onze kruisen en wederwaardigheden, die ons door Gods wijze voorzienigheid toegezonden worden, met geduld en lijdzaamheid dragen. Wij moeten gaarne den kelk des lijdens drinken, die ons door den hemelschen Vader ingeschonken wordt. De tranen der braven vallen niet in het stof; zij worden van God geteld en zullen eens afgedroogd worden. Zouden wij niet bereidwillig ons kruis of onze kruisen dragen, daar God de Zoon dit deed voor ons zondaren? Hij ontschuldigde voor ons schuldigen, die niets anders dan den eeuwigen dood en de eeuwige verdoemenis verdiend hadden en niets anders konden verwachten!

Maar het is geen gewillig kruisdragen, wanneer gij mort als het u tegenloopt, als u ziekten of ongelukken overkomen; als gij wederscheldt wanneer u gescholden wordt. De ware navolgers van Jesus volgen hem en lijden met tevredenheid in den wille Gods.

Herinneren wij ons gedurig aan Jesus en zijn lijden, door in onze huizen een Christusbeeld te plaatsen, en vóór hetzelve onze morgen- en avondgebeden te verrigten, dan zal het ons gemakkelijker vallen, om Jesus en

zijne deugd van lijdzaamheid na te volgen. Laat ons verder het Evangelie hooren.

„ En als hij *Jericho* naderde, zat er een „ blinde bij den weg en bedelde, en hoorende „ het volk met menigte voorbijgaan, vraagde „ die, wat er te doen was? En zij zeiden hem : „ dat *Jesus* van *Nazareth* daar voorbij ging. „ Hij riep dan en zeide : *Jesus*, *Davids* Zoon, „ ontferm U mijner! En die vooruit gingen „ bestraften hem, opdat hij zwijgen zoude; „ maar hij riep nog veel meer : *Davids* Zoon, „ ontferm U mijner! *Jesus* bleef dan staan en „ gebood, dat men hem zoude bij hem bren- „ gen. En als hij nabij gekomen was, vraagde „ hij hem : wat wilt gij, dat ik u doe? Hij „ antwoordde: Heer, dat ik zien mag. En *Jesus* „ zeide hem : wordt ziende, uw geloof heeft „ u genezen. En terstond zag hij en volgde „ hem, God verheerlijkende. En al het volk „ dit ziende, loofde God."

Overal, waar Jesus zijne schreden rigtte, deed Hij wel; het land doorgaande verspreidde Hij zegen rondom zich. Blinden werden ziende, dooven hoorden, kreupelen en kranken werden genezen, en den armen werd het Evangelie verkondigd. O mogten al die nog geestelijk blind zijn, zich naar den Zaligmaker wenden en roepen : Jesus, *Davids Zoon, ontferm U mijner!* Dan zoude de Zaligmaker, wanneer zij vurig verlangen naar het licht des Evangelies, tot hun zeggen : *wordt ziende.* Mogten

alle zondaren hunnen deerniswaardigen staat inzien : zij verbeelden zich gelukkig te zijn en zijn ongelukkig ; hunne wijsheid is dwaasheid, hunne ingebeelde grootheid is ellende, hunne uitgelatene vreugde zal in bittere droefheid verkeeren. Laten zij toch roepen : *Jesus ontferm U onzer!* en wanneer zij van hunne verblindheid genezen, van hunne verdwaaldheid teregt gekomen zijn, dat zij dan God verheerlijken, die door zijne grondelooze barmhartigheid hun zoo genadig geweest is.

Houdt aan met bidden en met smeeken ; de Heer zal u zeker hooren. Verliest den moed niet, al wordt gij niet terstond verhoord ; misschien is het nog daartoe de tijd niet ; uw geloof is welligt niet sterk genoeg. Vertrouwt echter, dat de Heer barmhartig en groot van weldadigheid is ; Hij laat nooit een biddende gaan, en zal eenmaal zeggen : *wordt ziende*, en dan zal de geheele Kerk daarover juichen : Alleluja! Lof zij den Koning der eeuwige glorie.

GEBED.

Heer JESUS, die den kelk van uw lijden met het Doopsel van uw heilig bloed hebt overgoten, tot verlossing en zaligheid onzer zielen : geef dat wij, met geduld en lijdzaamheid, onze kruisen op ons nemen en U navolgen, en dat uw kruisbeeld ons daaraan gestadig herinnere. Ware het, dat iemand onzer door zijne zonden geestelijk blind geworden ware, dat hij dan zijne toevlugt tot U neme en bidde : JESUS, DAVIDS Zoon, ontferm U mijner! opdat hij,

zijne zonden kennende, daarover boete doe en vergeving ontvange. Amen.

OP DEN 1sten ZONDAG IN DE VASTE.

Evangelie, MATTHEUS IV : 1 - 11.

„ In dien tijde werd *Jesus* van den Geest
„ naar de woestijn geleid, om van den duivel
„ bekoord te worden. En als hij veertig dagen
„ en veertig nachten gevast had, kreeg hij
„ eindelijk honger. En de bekoorder bij hem
„ komende zeide : is het, dat Gij Gods Zoon
„ zijt, zoo zeg, dat deze steenen brooden wor-
„ den. Maar hij antwoordde zeggende : daar
„ staat geschreven : de mensch leeft niet
„ alleen bij brood, maar bij alle woord, dat
„ uit Gods mond voortkomt. Toen nam hem
„ de duivel op naar de heilige stad, stelde
„ hem op de tinne des tempels, en zeide hem :
„ indien Gij Gods Zoon zijt, werp U van
„ boven neder. Want daar staat gescheven,
„ dat Hij zijne Engelen aan U bevolen heeft,
„ en dat zij U op de handen zullen dragen,
„ opdat Gij uwen voet niet aan eenen steen
„ zoudt stooten. *Jesus* antwoordde hem : daar
„ staat ook geschreven : gij zult den Heer
„ uwen God niet tergen. ”

De heilige Kerk legt ons jaarlijk een veertigdaagsche vaste op, om JESUS in dit heilig

voorbeeld na te volgen. Wij zullen bijzonder in deze dagen eene heilige boete plegen, door dezelve zoo veel mogelijk in eenzaamheid door te brengen, en ons voor alle luidruchtige vermaken mijden. Laat ons dan uit liefde tot God vasten, bidden en aalmoezen geven, opdat wij genade en vergeving van onze zonden mogen ontvangen.

Nadat de Zaligmaker van JOANNES in de *Jordaan* gedoopt was, werd hij door den heiligen Geest geleid in de woestijn, om zich aldaar tot het predikambt, dat hij nu stond te aanvaarden, voor te bereiden. De bekoorder of de duivel in menschelijke gedaante, die niet zeker wist of JESUS de eeniggeboren Zoon Gods, dan of hij alleen een vroom mensch was, ging tot hem, om dit te vernemen. Hij wist, dat de Zaligmaker, na zoo lang vasten, honger had en zeide daarom: *indien Gij Gods Zoon zijt, zeg, dat deze steenen brood worden*: gij kunt dan gemakkelijk de steenen der woestijn veranderen en daarmede uwen honger stillen. Dan, de Zaligmaker die het oogmerk van den satan kende, wees hem kort af met te zeggen: *daar staat geschreven: de mensch leeft niet alleen bij brood, maar bij alle woord*, bij alle ding, *dat uit Gods mond voortkomt*, alles wat de Heer hem tot voedsel heeft willen geven. Ook bestaat de mensch uit ligchaam en ziel, en behoeft daarom niet alleen ligchamelijke, maar ook geestelijke spijze, welke is Gods Woord, om de ziel tot het eeuwige leven te brengen.

Leeren wij hieruit. 1. Als wij eene zaak van belang voor hebben, dat wij ons daartoe vooraf

voorbereiden. 2. Dat wij wanneer wij door den duivel of door ons vleesch in bekoring gebragt worden, deze te wederstaan, hem kort af te wijzen, door te zeggen : *er staat geschreven.* Want er staat te lezen in de heilige Schrift : *wederstaat den duivel, en hij zal van u vlieden.* 3. Terwijl Gods Woord de geestelijke spijs onzer ziel is, zullen wij daar meest naar trachten; het ligchaam is toch sterfelijk en zal tot de aarde, waaruit het gemaakt is, terug keeren, maar de ziel zal leven tot in eeuwigheid.

Intusschen liet de satan nog niet af, maar beproefde, gelijk gij gehoord hebt, eenen tweeden aanval; doch de duivel stond met den Zaligmaker aan de leuning op het platte dak des tempels van *Jeruzalem* en wilde, dat de Zaligmaker zich van boven neder zoude storten. De Engelen zouden Hem voor pijn en stooten bewaren. Het is waar, dat dit gescheven staat, maar dit wil niet zeggen, dat men zich met moedwil in gevaar begeven zal; en daarom voerde Jesus hem te gemoet : *er staat geschreven : gij zult den Heer uwen God niet tergen.* God beschermt, bewaart zekerlijk diegenen, welke zonder schuld, in gevaar en nood gebragt worden; maar diegenen, welke zouden meenen, dat God hen bewaren zal, indien zij zich moedwillig in gevaar begeven, die tergen God. Gelijk de duivel Eva in het Paradijs vervoerde door misverstand der H. Schrift, zeggende : indien gij van de vrucht eet, zult gij het goede en kwade kennen, zoo vervoert hij nog dagelijks duizende menschen, door misverstand der H. Schrift. Het is wel waar, geeft hun de duivel in : deze en gene zaken

staan in de Schriftuur, maar die zijn zoo niet te verstaan; het is daarmede anders gelegen. O onverstandigen! wanneer zult gij wijs worden? weet gij niet dat u zulks door den duivel ingegeven wordt? Wederstaat den duivel, of gij zult, helaas! te laat ondervinden, dat hij u bedrogen heeft. Gelooft alles, gelijk de heilige Kerk het u voorhoudt. Verder zegt het Evangelie:

„Wederom nam hem de duivel mede op „een zeer hoogen berg, en toonde hem al de „Koningrijken der wereld, en hunne heerlijk„heid, terwijl hij hem zeide: al deze dingen „zal ik U geven, zoo gij nedervallende mij aan„bidt. Toen zeide *Jesus* hem: gaat weg, satan, „want daar staat geschreven: den Heer uwen „God zult gij aanbidden en hem alleen dienen. „Toen verliet hem de duivel, en ziet, de „Engelen kwamen en dienden Hem."

Hier hoort gij, hoe onze Heer ten derden male van den boozen geest is bekoord geworden, doch deze bekoring konde Hem evenmin schaden als de vorige. CHRISTUS zijn bedrog en valschheid kennende, gebood hem met alle Majesteit: *gaat weg satan.*

Welke dingen, hetzij schatten of vermaken, ons de satan belooft, wij zullen hem altijd wederstaan. Hij heeft niets te geven, dan eeuwig verdriet en ellende; hij is een leugenaar en menschenmoorder van den beginne. Wij zullen niet den satan, maar God den Heer aanbidden en Hem alleen dienen, die ons gescha-

pen en van de eeuwige verdoemenis verlost heeft, door het zenden van zijnen Zoon in deze wereld, die ons verleent, wat wij naar ziel en ligchaam behoeven, die zijne H. H. Engelen ter onzer hulpe zendt in gevaren en bekoringen, wanneer wij Hem daarom vurig aanroepen.

Strijden wij dan, gelijk CHRISTUS gestreden heeft; vasten en bidden wij, gelijk Hij gevast heeft, gorden wij de wapenen des geloofs aan. Wanneer wij in bekoring vallen, lezen wij de passie onzes Heeren, St. JANS Evangelie, en kruisigen wij ons, dan zal de bekoring wijken. Doen wij verder bij ons vasten, opregte boete voor onze zonden, dan zullen wij na dit ellendige leven de eeuwige zaligheid beërven, door de verdiensten onzes Zaligmakers JESUS CHRISTUS, die gezegend is in de eeuwige glorie.

GEBED.

Mogten wij, Heer, door de vaste stiptelijk en devotelijk te onderhouden, uw goddelijk voorbeeld navolgen, en hongeren en dorsten naar geregtigheid, en wij zoo doende meer gesterkt zijn om de bekoringen te wederstaan. Mogten wij den goeden strijd strijden en onze vijanden, den duivel, de wereld en het vleesch overwinnen, om eeuwig bij U te leven. Amen.

OP DEN 2den ZONDAG IN DE VASTE.

Evangelie, MATTHEUS XVII : 1–9.

„ In dien tijde nam JESUS met zich *Petrus* „ *en Jacobus, en Joannes* zijnen broeder, en

„ leidde hen op eenen hoogen berg alleen. En
„ hij werd voor hen in eene andere gedaante
„ veranderd; zijn aangezigt blonk als de zon,
„ en zijne kleederen werden wit gelijk sneeuw.
„ En zie, hun verschenen *Mozes en Elias*, met
„ hem sprekende. Toen sprak *Petrus Jesus*
„ aldus aan: Heer, het is ons goed hier te
„ zijn; zoo het U belieft, laat ons hier drie
„ hutten maken: eene voor U, eene voor
„ Mozes en eene voor Elias. Terwijl hij nog
„ sprak, zie, zoo overlommerde hem eene hel-
„ dere wolk. En daar kwam eene stem uit de
„ wolk, zeggende: dit is mijn welbeminde
„ Zoon, in wien ik mijn welbehagen genomen
„ heb; hoort hem. De leerlingen dit hoorende,
„ vielen op hunne aangezigten neder en waren
„ zeer bevreesd. Doch *Jesus* bijkomende, raakte
„ hen aan en zeide: staat op en vreest niet.
„ En zij hunne oogen opheffende, zagen nie-
„ mand dan *Jesus* alleen. Als zij den berg
„ afgingen, gebood hun *Jesus*, zeggende: dat
„ gij aan niemand van dit gezigt spreekt, tot
„ dat de Zoon des menschen van den dood zal
„ verrezen zijn."

De Zaligmaker had zijne Apostelen reeds van zijn aanstaande lijden en van zijnen dood verwittigd en vele wonderen gedaan, die hen van zijne godheid moesten overtuigen; zelfs had Petrus openlijk bekend, dat Hij de Zoon van den levenden God was; doch hun geloof moest sterk zijn, zouden zij, in het vervolg,

Jesus als zoodanig blijven erkennen; bijzonder dan wanneer zij zouden zien, dat Hij gevangen genomen, bespot, gegeeseld en tusschen twee moordenaren aan het kruishout zoude gehecht worden. Om zijne Apostelen met een vast geloof te wapenen, nam Jesus drie hunner, namelijk : Petrus, Jacobus en Joannes, met zich, leidde hen op den hoogen berg *Thabor*, waar Jesus van gedaante veranderde ; zijn aangezigt blonk en zijne kleederen werden wit en blinkend; een goddelijke glans omscheen Hem, en twee hemelingen; Moizes en Elias, spraken met Hem over zijn lijden en zijnen dood, en van de verlossing des menschelijken geslachts, als het doel van de wet en de Profeten : terwijl er uit den hemel eene stem gehoord werd die zeide : *deze is mijn welbeminde Zoon, in welken ik mijn welbehagen heb : hoort hem.* Op deze wijze werden de Apostelen als handtastelijk overtuigd van de godheid des Zaligmakers.

Vrijwillig onderging Jesus zijn lijden, vrijwillig liet Hij zich gevangen nemen, geeselen, kroonen; vrijwillig nam Hij het kruis op zich, vrijwillig begaf Hij zich in den dood. Dit alles deed Hij om arme zondaren, doodschuldige Adamskinderen, gelijk wij, zalig te maken. O peillooze diepte van Gods liefde tot de menschen! Jesus had dit lijden gemakkelijk kunnen ontgaan; legioenen Engelen had Hij te bevelen; ja slechts een enkel magtwoord ware genoeg geweest, om de plannen zijner vijanden, hunne verraderlijke aanslagen te verijdelen,

Hieruit leeren wij ook, dat niemand de hemelsche glorie zal deelachtig worden, dan die-

genen welke zich door vasten, boete doen, aalmoezen geven en bidden, tot de zaligheid voorbereiden. De hemelsche Vader leert ons hier, dat wij zijnen Zoon moeten hooren, dat is, zijne lessen opvolgen en zijne geboden gehoorzamen, zoowel in het eene als in het andere. Welke heerlijkheid moet het niet zijn voor de godvruchtigen, wanneer zij ten jongsten dage JESUS, vergezeld van legioenen Engelen en Heiligen, in de lucht zullen te gemoet gevoerd worden, om met hen en met Moizes en Elias de zaligheid te genieten, die geen oog gezien en geen oor gehoord heeft! Laat dit ons aanmoedigen op onze pelgrimreize hier beneden. Laat ons, met het oog op den hemel gevestigd, vrolijk en welgemoed, de distelen en doornen van dit leven doorwandelen: strijden en lijden, opdat wij op ons sterfbed met den Apostel mogen zeggen: ik heb den goeden strijd gestreden; ik heb het geloof behouden, en daarover is mij weggelegd eene eeuwige onverwelkelijke kroon.

Maar hoe staan wij bij dit alles, wanneer wij ons eens afvragen, hoe het met ons gesteld is? Moeten wij dan ook de hand op den mond leggen? Zijn wij in waarheid navolgers van JESUS? Hebben wij Hem boven alles lief? Beminnen wij onze naasten, gelijk ons zelven? zoo als de H. Kerk en zijne dienaars ons voorhouden? Wanneer wij vasten, doen wij zulks gewillig of toonen wij een droevig gelaat? Onderwerpen wij ons geduldig aan zijne kastijdingen? Morren wij niet tegen Gods alwijze beschikkingen? — Konden wij al deze vragen naar eisch beantwoorden, o dan zal het met

ons welgaan; dan zullen wij kunnen zeggen: *het is ons wel, dat wij hier zijn*, om ons voor den hemel voor te bereiden; dan kunnen wij de onverwelkelijke kroon verwachten, welke voor zijne dienaren, die in Hem gelooven, in den hemel bewaard wordt.

GEBED.

Wij bidden U, Heer Jesus, geef dat wij ons zelven verloochenen en ons kruis gewillig op ons nemen, om U na te volgen. Dat de tijd kome, waarin wij, hetgeen wij nu gelooven, met onze oogen mogen aanschouwen, en U in eeuwigheid mogen genieten. Amen.

OP DEN 3den ZONDAG IN DE VASTE.

Evangelie, LUCAS XI : 14 - 28.

„ In dien tijde dreef *Jesus* eenen duivel uit
„ iemand, die stom was. En als hij den duivel
„ uitgedreven had, sprak de stomme, en het
„ volk stond verwonderd. Maar sommigen
„ onder hen zeiden: door Beëlzebub den vorst
„ der duivelen werpt hij de duivelen uit. En
„ anderen, om hem te beproeven, verzochten
„ van hem een teeken van den hemel. Maar
„ hij, hunne gedachten ziende, zeide hun: alle
„ Koningrijk dat tegen zich zelven verdeeld is,
„ zal verwoest worden, en alle huis dat tegen

„ zich zelven verdeeld is, zal vervallen. Indien
„ dan ook de satan tegen zich zelven verdeeld
„ is, hoe zal zijn rijk blijven staan? Want gij
„ zegt, dat ik door Beëlzebub de duivelen uit-
„ drijf. Doch indien ik door Beëlzebub de
„ duivelen uitdrijve, door wien drijven uwe
„ kinderen dien uit? Daarom zullen die zelf
„ uwe regters zijn. Maar zoo ik door den vin-
„ ger Gods de duivelen uitdrijve, dan is waar-
„ lijk het rijk Gods tot u gekomen. Als een
„ sterke, welgewapend zijnde, zijn hof bewaart,
„ is al wat hij bezit in vrede. Maar indien
„ iemand die sterker dan hij is, komt, en
„ hem overwint, die neemt al zijne wapenen
„ weg, waarop hij vertrouwde, en verdeelt zijne
„ buit. Die met mij niet is, is tegen mij, en
„ die met mij niet vergadert, verstrooit."

In dit Evangelie hebt gij gehoord, hoe Jesus eenen duivel uitwerpt, die eenen mensch stom gemaakt had; van de omstanders en ooggetuigen waren er velen die zich verwonderden en God loofden, doch sommige onder hen lasterden Jesus en zeiden, dat Hij zulks door de magt van den duivel verrigt had. Om aan dezen den mond te stoppen, gaf Jesus vier bondige bewijzen, dat Hij niet door Beëlzebub, maar door den vinger Gods de duivelen uitdreef. 1.° Zeide Hij: *alle rijk*, stad, dorp of huisgezin, *dat tegen zich zelven*, inwendig door twist en tweedragt *verdeeld is*, zal niet lang kunnen stand houden, *zal verwoest worden*. Indien ik nu door Beëlzebub de duivelen uitdrijve,

dan is de satan tegen zich zelven verdeeld, en dit zal immers niet zijn? gij ziet dus hoe valsch uwe redenering is. 2.° Genomen eens, dat ik *door Beëlzebub de duivelen uitdrijve, door wien drijven uwe kinderen ze uit?* De kinderen waren de duivelbezweerders bij de Joden, of zijne leerlingen, die van dit geslacht waren. Van deze gelooft gij toch dat zij door Gods magt verrigten; waarom wilt gij dit goede in mij bedillen? doch om diezelfde reden *zullen die zelfs uwe regters zijn*, u veroordeelen en u overtuigen, dat gij lastertaal spreekt. Voorts, indien ik *door den vinger Gods de duivelen uitdrijve*, dan is het klaar, dat het rijk Gods, de Verlosser of Messias, *tot u gekomen is.* 3.° *Wanneer een sterke, gewapend zijnde, zijn hof bewaart, is al wat hij bezit in vrede. Maar indien een die sterker dan hij is, komt, en hem overwint, die neemt al zijne wapenen weg, waarop hij vertrouwde en verdeelt zijne buit.* Ik ben nu, gelijk gij ziet, diegene, die sterker is dan de satan : alzoo ik hem uit zijne woning verdreven heb, en dit alles kan niet dan door eene hoogere, door Gods magt geschieden; derhalve is uwe redenering louter laster. 4.° *Die met mij niet is, is tegen mij, en die met mij niet vergadert, verstrooit;* en dewijl mijne werken en die van den duivel met elkander strijden, zoo kan er tusschen mij en hem geene de minste overeenkomst zijn. Gij zijt lasteraars, en toont dat gij zelven Beëlzebub tot eenen vader hebt.

Snoodheid was het van de Farizeërs, dat

zij de goede, de menschlievende daden van Jesus in een verkeerd daglicht wilden stellen; ja eene godslastering was het, welke de Joden hier uitspraken. Dit leere u, vrome Christenen, geduldig te zijn, wanneer men u om uwe goede werken lastert, smaadt en veracht. Laat men ook zeggen, dat gij uit schijnheiligheid of diergelijke te biecht of ter kerke gaat: uw Vader, die in de hemelen is, kent evenwel uw hart, en die zal u eenmaal uit het stof verhoogen.

„ Wanneer de onreine geest van den mensch „ uitgegaan is, zoo wandelt hij door water- „ looze plaatsen, zoekende rust, en die niet „ vindende, zegt hij: ik zal wederkeeren in „ mijn huis, van waar ik ben gekomen. En „ daar komende, vindt hij het geveegd en ver- „ sierd. Dan gaat hij henen, en neemt nog „ zeven andere geesten met zich, die boo- „ zer dan hij zijn, en zij gaan daar in wo- „ nen, en het laatste van dien mensch wordt „ erger dan het eerste. Terwijl hij deze din- „ gen zeide, was er eene vrouw onder het „ volk die hare stem verhief en zeide: za- „ lig is de buik die u gedragen heeft, en „ de borsten die gij gezogen hebt. Waarop „ hij zeide: ja, doch ook zalig zijn zij, die „ het Woord Gods hooren en dat onder- „ houden."

Waarmede Jesus zeggen wilde, dat wanneer een onreine geest, eene zonde, den

mensch verlaten heeft, door deszelfs boetvaardigheid en opregte biecht, dan tracht de booze geest dien mensch nog weder te verleiden en spant daartoe alle krachten in het werk. Indien deze mensch zich laat misleiden en bekoren, is de hervalling in de zonde, *het laatste, erger dan het eerste;* zoodat de misdaad verschrikkelijk is van den bekeerden zondaar, die weder in zijnen vorigen zondaarsstaat hervalt.

Mogten vele dronkaards, lasteraars, vloekers, dieven, meineedigers en onkuische lieden hieraan denken. Mogten zij niet zoo ras weder tot hunne vorige zonden, welke zij pas gebiecht hebben, welke zij kort te voren beloofd hebben te zullen mijden, vervallen. Laat het ons toch niet genoeg zijn gebiecht te hebben, maar wachten wij ons zorgvuldig van de gebiechte zonden niet weder te begaan!

Zalig noemde de vrouw, *de buik, welke eenen zoo dierbaren zoon gebaard had*, en Jesus antwoordde daarop : *zalig* is zij en allen *die het Woord Gods aanhooren, en dat onderhouden.* Gewigtige les voor hen die er zoo weinig werk van maken, om eene predikatie te hooren. Maar niet alleen moet men het Woord Gods gaarne hooren, maar ook daarnaar zoeken te leven. *Niet, zegt de Zaligmaker, die daar zeggen : Heer ! Heer ! zullen ingaan in het rijk der hemelen, maar die daar doen den wille mijns Vaders.*

GEBED.

Mogten wij ook dit voorbeeld van U volgen, goedertieren Jesus, wanneer wij valschelijk beschuldigd, versmaad en gelasterd worden. Vergeef ons ook onze zonden, verlicht onze blindheid en aanschouw onze boetvaardigheid, opdat de booze vijand onze ziel niet bezitte; dit smeeken wij U, o Heer Jesus, en spreek ons zalig. Amen.

OP DEN 4den ZONDAG IN DE VASTE.

Evangelie, JOANNES VI. 1 — 15.

„ In dien tijd trok *Jesus* over de zee van „ *Galileë*, dat is die van *Tiberias*: en hem „ volgde eene groote menigte, omdat zij de „ teekenen zagen, die hij over de zieken deed. „ *Jesus* ging dan op eenen berg, en zat daar „ met zijne leerlingen. Paschen, het hoogfeest „ der Joden, was nabij. *Jesus* dan zijne oogen „ opheffende, en ziende, dat er eene zeer groote „ menigte tot hem kwam, zeide tot *Philippus*: „ van waar zullen wij brooden koopen, opdat „ dit volk mag eten? Doch dit zeide hij om „ hem te beproeven; want hij wist wel, wat „ hij doen zoude. *Philippus* antwoordde hem: „ voor twee honderd tienlingen aan brood is „ hun niet genoeg; opdat elk maar een weinig „ krijge. Een van zijne leerlingen, *Andreas*,

„ de broeder van *Simon Petrus*, zeide hem :
„ hier is een jongetje, welke vijf gersten broo-
„ den en twee visschen heeft : maar wat is dit
„ toch onder zoo velen?

In dit Evangelie zien wij weder duidelijk, hoe de Heer voor zijne aanhangers en vereerders zorgt, en tevens ook, dat het volk eenen grooten ijver betoonde in het aanhooren van de lessen en leeringen des Zaligmakers. Op eenen berg gezeten zijnde, leerde Jesus het volk, en was daarmede tot aan den avond bezig. Hij overzag de gansche menigte en kreeg medelijden met haar, daar zij niet te eten had. De Zaligmaker wilde dezelve niet zonder spijs laten gaan, en vóór dat Hij het volk door een wonder spijsde, wilde Hij eerst zijne leerlingen op de proef stellen, en hunne kleinmoedigheid berispen. Laat ons hieruit leeren, om steeds ijverig te zijn in het aanhooren van het Woord Gods, dat ons door leeraars gepredikt wordt; voorts om ons steeds medelijdend, hulpvaardig en minzaam te gedragen naar het voorbeeld van Jesus; want zoodanigen zal de Heer gadeslaan, om hen uit alle nooden te helpen; zoodanigen behoeven niet angstig te vragen : *wat zullen wij eten, wat zullen wij drinken, af waarmede zullen wij ons kleeden?* Er staat immers geschreven : *zoekt eerst het rijk Gods, en het ander zal u toegeworpen worden*, gelijk aan het volk, dat hier op den berg door den Zaligmaker gespijsd werd. Met eene vaderlijke zorg, zorgt God voor zijne schepselen. Vreest derhalve niet, gij die u naar de voorschriften van den Zaligmaker gedraagt : overal kan en

wil God u beschermen, bewaren, verzorgen; overal is Hij u nabij. Alle hulp en bijstand kunt gij van Hem, den Almagtigen, die uw Vader, uw teederhartige liefderijke Vader is, verwachten. Wanhoop nooit aan redding uit den nood en de gevaren; al waret gij met Elias in het gebergte gevlugt, of al waret gij met Daniël in den leeuwenkuil; Hij zoude u daar beveiligen en daaruit verlossen.

Maar de boozen, die Gods Woord, zijn hemelsch brood, versmaden, kunnen van Hem in ramp en druk geenen troost, geene redding verwachten. Hebben zij ook voor een tijdlang voorspoed op deze aarde; zij hebben evenwel hun loon weg. Wee hen, indien ze eenmaal met den rijken man hunne oogen opslaan in de hel, waar geween en knersing der tanden zijn zal.

Daarom, zoo veel mogelijk is, zorgen wij de getrouwe dienaars Gods na te volgen, en bidden wij den Heer, dat Hij ons steeds in genade aanzie en ons al meer en meer tot Hem bekeere; opdat wij, hier zijn deugdenbeeld navolgende, eenmaal, bij onze scheiding van deze aarde, door de engelen mogen gedragen worden in den schoot van Abraham, dat is in den hemel, waar wij zaligheden zullen zien, die geen oog gezien en geen oor gehoord heeft. Hoort nu verder, welke wonderen Jesus deed, om die vijf duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen te tellen, te spijzigen:

„ Jesus zeide dan: doet de menschen neder-
„ zitten. Nu, daar was veel gras op die plaats,
„ en zij zaten daaromtrent vijf duizend mannen

„ in getal. Toen nam *Jesus* de brooden, en ge-
„ dankt hebbende, deelde hij ze aan degenen,
„ die daar zaten; insgelijks ook van de visschen,
„ zoo veel zij wilden. En als zij verzadigd wa-
„ ren, zeide hij tot zijne leerlingen: vergadert
„ de brokken, die er overgeschoten zijn, opdat
„ zij niet verloren gaan. Zij vergaderden dan
„ en vulden twaalf korven met brokken, die
„ van de vijf gersten brooden, dergenen die
„ gegeten hadden, overgeschoten waren. Die
„ menschen dan, als zij het teeken, hetwelk
„ *Jesus* gedaan had, gezien hadden, zeiden:
„ dit is waarlijk de Profeet, die in de wereld
„ komen moest. Maar als *Jesus* verstaan had,
„ dat zij komen zouden, om Hem te halen en
„ Koning te maken, vlugtte hij wederom
„ alleen op den berg.

Alvorens Jesus de brooden en visschen uitdeelde, *sloeg Hij de oogen ten hemel en zegende dezelven*; waarop allen, die daar waren, zich verzadigden. Vervolgens gaf Hij bevel tot het verzamelen van het overschot, en ziet, er bleef meer overig dan men aanvankelijk gehad had, namelijk *twaalf korven met brokken*. Dit wonder trof de verzadigde menigte zoodanig, dat zij uitriep: *dit is waarlijk de Profeet, die in de wereld komen moest*. Hieruit leeren wij, dat wij, hetzij wij eten, drinken of iets anders doen, altijd God om zijnen zegen moeten vragen en Hem voor zijne weldaden dankbaar zijn. Wanneer wij al onze pogingen in het werk stellen, om onzen pligt te betrachten, dan zal

God ook deze onze pogingen zegenen en ons zijnen genadigen bijstand schenken. Leeren wij verder hieruit, dat aalmoezen geven aan God bijzonder welbehagelijk is; deel gaarne aan anderen, aan uwe arme natuurgenooten mede, en de Heer zal u zulks tiendubbel vergelden; uw loon zal groot zijn in den hemel. Laat niets verloren gaan; bewaar het overschietende voor u of voor andere menschen. Ach! bij zoo menigen rijke wordt dikwijls voor de honden geworpen, datgene, wat een arm huisgezin eenen geheelen dag konde verheugen. Wat zeg ik: voor de honden geworpen niet alleen, maar zelfs vertrapt en weggeworpen. Maar hoe zullen zij dit verantwoorden? Doen wij niet alzoo; maar laat ons dankbaar zijn voor de weldaden, welke wij in mindere of ruimere mate van God ontvangen hebben, biddende: *geef ons ons dagelijksch brood en vergeef ons onze schulden*, o God, opdat wij eenmaal daar komen, waar Gij zijt, en waar wij tallooze wonderen zien zullen.

GEBED.

Beschouw ons, o God, van uwen genadetroon met medelijdende oogen; aanzie onze ellende en behoefte, zoo tijdelijke als eeuwige. Gij zijt, o Jesus, de ware Profeet, de Messias, van wien de H. Schriften gesproken hebben; Gij zijt de eeuwige Koning; wij bidden U, regeer ons, leid en bestuur ons naar uwen goddelijken wil, dat wij U in alle deugden mogen navolgen, en wees ons een genadig regter. Amen.

OP DEN 5den. ZONDAG IN DE VASTE.

Evangelie, JOANNES VIII. 46. - 59.

„ In dien tijde zeide *Jesus* tot de scharen „ der Joden : Wie van u zal mij van zonde „ overtuigen? Indien ik u de waarheid zeg, „ waarom gelooft gij mij niet? Die uit God „ is, hoort Gods woorden. Daarom hoort gij „ ze niet, omdat gij uit God niet zijt. Toen „ antwoordden de Joden, en zeiden hem : zeg- „ gen wij niet wel, dat gij een Samaritaan zijt „ en de duivel in hebt? *Jesus* antwoordde : ik „ heb geenen duivel in : maar ik eer mijnen „ Vader, en gij onteert mij. Dan, ik zoek „ mijne eer niet : daar is er één, die ze zoekt, „ en die regt zal doen."

De Zaligmaker ondervond zoo dikwijls tegenspraak van de laatdunkende Farizeërs, eene Joodsche sekte, die eene oorzaak wilden zoeken om Hem ter dood te brengen. Zij konden niet dulden, dat Hij hun huichelend gedrag openlijk berispte. Op zekeren tijd, ongeveer zes maanden voor zijn lijden, dat Jesus in den tempel te *Jeruzalem* leerde, en weder veel tegenspraak en lastering over zijne leer en gedrag ontmoette, zeide Hij : *wie van u zal mij van zonde overtuigen?* wie kan mij met grond opwerpen, dat ik iets geleerd heb, hetwelk strijdig is met Gods geboden? wie kan mij aanwijzen, dat ik dezelve op eenigerlei wijze overtreden heb? Is het misschien, dat ik op

den Sabbath eenige zieken genezen of eenige wonderen verrigt heb? Gij zelven haalt uw vee, dat bij ongeluk in den sloot gevallen is, daar uit. Bewijs ik u mijne leeringen niet uit de H. Schrift? Gij kunt noch mijne leer, noch mijn gedrag op geenerlei wijze berispen, en evenwel wilt gij mijne leer niet aannemen? *Waarom gelooft gij mij niet, indien ik u de waarheid zeg?* Ik zal u daarvan de reden zeggen: gij zijt ongeloovig, laatdunkend en verkeerd van harte. Gij veracht mijne leer, gij veracht Gods Woord, *omdat gij uit God niet zijt.*

Laat ons de woorden van den Zaligmaker: *die uit God is, hoort Gods woorden*, ter harte nemen; want daaruit weten wij, of wij kinderen Gods zijn. Vragen wij ons af: gaan wij gaarne naar de kerk, om daar de Christelijke leering en eene preek te hooren? Oefenen wij ook huiselijke godsdienst, en trachten wij ons leven naar de lessen van het Evangelie in te rigten? Doen wij zulks, dan zijn wij uit God; maar handelen wij daartegen, dan zijn wij kinderen des duivels. Helaas! hoe velen worden er gevonden, die even als de Farizeërs geene waarheid willen hooren, die zich niet willen laten bewegen, om de zalige leer van Jesus te volgen. O ongelukkige, beklagenswaardige, maar tevens strafwaardige menschen; die zoo halsstarrig in uw verderf loopt! Ofschoon nu Jesus hun alweder de waarheid zeide, werden de Farizeërs nog hardnekkiger en braakten de hevigste lasterwoorden tegen Hem uit. *Zeggen wij niet wel*, zeiden zij, *dat gij een Samaritaan*, een afvallige Jood *zijt, en den duivel in hebt*, door wien gij wonderen doet.

Hier zien wij den zachtmoedigen JESUS, die deze smaadwoorden geduldig verdroeg, en zich, alleen om de eer zijns Vaders te redden, vergenoegde met te zeggen : ik heb *den duivel niet in :* ik doe wonderen door de hulp en bijstand van mijnen Vader, die in de hemelen is.

Mogten alle Christenen dit zachtmoedige voorbeeld van den Zaligmaker navolgen. Mogten zij geen schelden met schelden vergelden; veel minder haat en nijd in hun hart koesteren. Verfoeijelijke wraaklust; waar zij woont daar heerscht geen vrede, geen genoegen, geene rust. Indien gij wedervergelding zoekt, dan hebt gij niets boven de Heidenen voor uit. Vergeving wil het Evangelie; vergeving ook aan uwe grootste vijanden. JESUS zegt verder :

„ Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, zoo iemand
„ mijn woord onderhoudt, hij zal in eeuwigheid
„ den dood niet zien. De Joden zeiden dan :
„ nu weten wij, dat gij den duivel in hebt.
„ *Abraham* is gestorven en ook de Profeten;
„ en gij zegt : zoo iemand mijn woord onder-
„ houdt, die zal in eeuwigheid den dood niet
„ smaken. Zijt gij meerder dan onze vader
„ *Abraham*, die gestorven is? Ook zijn de
„ Profeten gestorven. Wien maakt gij u zelven?
„ *Jesus* antwoordde : indien ik mij zelven ver-
„ heerlijk, dan is mijne eere niets; die mij
„ verheerlijkt, is mijn Vader, dien gij zegt,
„ dat uw God is. En gij kent Hem niet, maar
„ ik ken Hem. Zoo ik zeide, dat ik Hem niet
„ kende, dan ware ik een leugenaar, gelijk

„ gij. Maar ik ken Hem, en ik onderhoud zijn
„ woord. *Abraham*, uw vader, heeft verlangd
„ mijnen dag te zien; hij heeft dien gezien en
„ is verheugd geweest. De Joden zeiden Hem
„ dan : Gij zijt nog geen vijftig jaren oud;
„ en hebt Gij *Abraham* gezien? *Jesus* ant-
„ woordde hun : voorwaar, voorwaar, ik zeg
„ u, eer *Abraham* er was, ben ik. Zij namen
„ toen steenen op om op hem te werpen : doch
„ *Jesus* verborg zich en ging uit den tempel."

De dood, waarvan de Zaligmaker sprak, was niet de ligchamelijke dood, maar de geestelijke dood, de eeuwige verdoemenis. De Farizeërs namen deze woorden dus verkeerdelijk op en zeiden : ABRAHAM en ook de Profeten zijn gestorven. Doen wij niet alzoo; het zijn troostelijke woorden voor den Christen : *die mijn woord onderhoudt, zal in eeuwigheid den dood niet zien*; hij zal een eeuwig gelukkig en zalig leven verwerven. Zij zullen wel sterven naar het ligchaam, maar niet verloren gaan. O mensch, denk eens wat eeuwig sterven is! Eeuwig is zoo lang, is zonder einde; en wat moet het te zeggen zijn, eeuwig van Gods minnelijk aanschijn te zijn verstooten! Voor de goeden is sterven gewin, en eene ontbinding van alle aardsche ellendige banden. Godvreezende Christenen hebben eene begeerte, om ontbonden te worden en met Christus te zijn. De Farizeërs wilden daarvan niet hooren en lasterden daarom Jesus, die hun nog zeide, dat Abraham, op wien zij zich beroemden, verlangd had den dag des Heeren te zien; dat

hij hem werkelijk, in eenen profetischen geest, gezien had. Jesus beschaamde die huichelaars in hunne onkunde, en hunne boosheid steeg ten top, toen Hij zeide: *eer* Abraham *er was*, *ben ik*, waarmede Hij zijne Godheid wilde te kennen geven; zoodat zij steenen opnamen om Hem te steenigen. Doch Jesus maakte zich onzigtbaar en ging uit den tempel.

Haat, nijd en vooroordeelen maken maar al te dikwijls, dat men de woorden van anderen verkeerdelijk opvat, dat men daaraan eenen zin geeft, waaraan de spreker nooit gedacht heeft. Gebeurt dit niet nog dagelijks onder de Christenen? Veroorzaakt dit niet soms groote vijandschap en verwijdering onder de beste vrienden? Maar wee hem, door wien de ergernis komt, staat er in de heilige Schrift, en wee hen, zeg ik, die twist en tweedragt zaaijen. Wee hen, die zich tegen de heilzame leer van Jesus hardnekkig aankanten en zich niet willen laten overtuigen!

Jesus verliet de verblinde en verstokte Farizeërs; en verdienen vele naamchristenen wel een beter lot? Zorgt, dat dit uw lot niet worde! Versmaadt Jesus niet; hoort naar de goddelijke inspraken der genade; hoort naar hetgeen u door de predikers van het Evangelie en door uwen Biechtvader wordt voorgehouden; volbrengt uwe pligten; doet werken van boetvaardigheid en gelooft: dan zult gij den dood niet zien, maar het eeuwige leven hebben.

GEBED.

Geef, o Jesus, dat wij de woorden Gods vlijtig en godvruchtiglijk mogen aanhooren en

dezelve opvolgen. Dat wij van U zachtmoedigheid leeren, en alle haat en vijandschap tegen onze natuurgenooten afleggen! Hebben wij tegen uwe geboden gehandeld, het kwade gedaan en het goede nagelaten, vergeef ons dit genadiglijk, zuiver onze harten van alle onreinheid, en bevrijd ons van den eeuwigen dood. Amen.

OP PALMZONDAG.

Evangelie, MATTHEUS XXVI en XXVII. gedeeltelijk.

Op dezen zondag wordt ons het heilig lijden des Zaligmakers voor oogen gehouden. Het lijden des eeuwig gezegenden Heer JESUS CHRISTUS, waardoor Hij ons van den eeuwigen dood en verdoemenis verlost heeft. Vijf dagen vóór zijnen dood, op dezen tijd dan, deed JESUS zijne plegtige intrede in *Jeruzalem* en toonde daardoor, hoe onverschrokken Hij zijn lijden te gemoet ging. Gezeten op eene ezelin, reed Hij *Jeruzalem* binnen, terwijl het verheugde volk groene boomtakken en kleederen op den weg spreidde, en een vreugdelied aanhief. *Gezegend is Hij die daar komt in den naam des Heeren! Hosanna in de hoogste plaats!*

Dan de booze menschen, vooral de Schriftgeleerden en Farizeërs, benijdden den Heer en hielden zamen raad in de zaal des Hoogepriesters, hoe zij met list JESUS zouden vangen en

dooden. Zij vonden al ras een middel, of liever hun werd al spoedig een middel aangeboden :

„ Een van de twaalven, genaamd *Judas*
„ *Iskarioth*, ging tot de Opperpriesters, en zeide
„ hun : wat wilt gij mij geven, en ik zal hem
„ u leveren? En zij beloofden hem dertig zil-
„ verlingen. En, van dien tijd af, zocht hij
„ gelegenheid om hem te leveren. ”

Zoo hoort gij uit het Evangelie, hoe dat Judas, een der Apostelen, zijnen eigenen Heer zocht te verraden en in de handen zijner vijanden over te leveren. Daartoe kan gierigheid en hebzucht verleiden. Verfoeijelijke ondeugden! waartoe kunt gij den mensch vervoeren! Ach, mogten er in ons midden geene menschen gevonden worden, die Judas navolgen! De Heer dan, wetende dat de tijd zijns bitteren lijdens aanstaande was, zoo heeft Hij het laatste avondmaal met zijne Apostelen willen houden, ten huize van Simon *den melaatschen*. Hier gaf Jesus aan hen vele leeringen; terwijl Hij hun zijn lijden voorzegde, en hoe zij allen aan Hem zouden geërgerd worden, zelfs, dat Petrus Hem driemaal zoude verloochenen, eer de haan dien nacht zoude gekraaid hebben. Petrus geloofde, dat dit niet mogelijk ware, en betuigde dat hij liever met den Heer in den dood gaan wilde. Hierna stond Jesus op, goot water in een bekken, deed eenen doek voor en waschte zijnen leerlingen de voeten. Petrus deze ootmoedige dienst van Jesus ziende, die ook hem de voeten wilde wasschen, zeide met verwon-

dering : Heer, zult Gij mij ook de voeten wasschen? Dit betaamt niet, Gij zult dat in der eeuwigheid niet doen. Maar de Heer zeide hem : Petrus, indien ik u niet wassche, zult gij met mij geen deel hebben in mijn rijk. Toen Petrus dit hoorde, antwoordde hij : Heer, wasch niet alleen mijne voeten, maar ook mijn hoofd en mijn geheel ligchaam. Neen Petrus, zeide de Heer, dat is niet noodig : gij verstaat niet, wat ik hiermede zeggen wil ; maar hierna zult gij het verstaan. Vervolgens zette Jesus zich weder aan de tafel, en gaf zijnen Apostelen en aan ons eene schoone les van ootmoedigheid, zeggende : gij noemt mij Heer en Meester, en dit is wel gezegd, want het is zoo. Is het nu zake, dat ik, die uw Heer en Meester ben, u de voeten wassche, zoo moet gijlieden ook malkanderen de voeten wasschen; want de knecht is niet beter dan zijn meester; dat is : gij zult malkanderen den last van deze wereld helpen dragen en bijstaan, ieder naar zijn vermogen. Daarna stelde de Heer het heilig Sakrament in van zijn ware ligchaam en bloed, tot eene gedachtenis van zijn bitter lijden, en tot eene spijs en drank onzer ziel, zeggende tot de Apostelen : Met groot verlangen heb ik begeerd met u lieden dit paaschlam te eten, vóór dat ik lijde; en vervolgens het brood zegenende, zeide Hij : neemt en eet, dit is mijn ligchaam, dat voor u geleverd zal worden; zoo dikwijls gij dit doet, doet het tot mijne gedachtenis Desgelijks deed Hij ook met den kelk, en gaf dien, na denzelven gezegend te hebben, aan zijne leerlingen. Alzoo heeft Hij zich zelven tot een testament achtergelaten

in het eerwaardig Sakrament, opdat wij, ootmoedig tot hetzelve naderende, veranderd zouden worden tot een deugdzaam leven, en zijn bitter lijden en dood zouden gedenken. Gezegend en geloofd zij daarvoor de Heer der Heerscharen!

Van de tafel gaande, begaf Jesus zich met Petrus, de twee zonen van Zebedeus, Joannes en Jacobus, naar den hof van *Gethsémané*. Daar gekomen zijnde, viel de Heer op zijne knieën en bad zijnen hemelschen Vader: *mijne ziel is bedroefd tot den dood;* en zijn aanstaande lijden overdenkende, zweette Hij water en bloed. De liefde en begeerte om de zondaren zalig te maken, moedigde Hem echter weder aan; zoodat Hij zijnen wil aan den wil zijns hemelschen Vaders overgaf met de woorden: *niet mijn, maar uw wil geschiede!* opdat ons dit tot voorbeeld zoude strekken, en wij met Gods wijze schikkingen tevreden zijn. Jesus gaf zich derhalve vrijwillig aan zijne vijanden over, en

„ Terwijl hij nog sprak, zoo kwam *Judas*,
„ een van de twaalven, en veel volk met
„ hem, met zwaarden en stokken, die van
„ de Overpriesters en onderlingen des volks
„ gezonden waren. Nu, die hem verraadde,
„ had hun een teeken gegeven, zeggende:
„ degene, die ik kussen zal, is het, grijpt
„ hem aan. En terstond tot *Jesus* komende,
„ zeide hij: wees gegroet, Meester. En hij
„ kustte hem. En *Jesus* antwoordde hem:
„ vriend, waartoe zijt gij gekomen? Toen

„ traden zij toe, sloegen de handen aan *Jesus*
„ en namen hem gevangen."

Jesus had even te voren zijne leerlingen vermaand tot waken en bidden, daar zijn uur aanstaande was. Intusschen sliepen JUDAS en deszelfs medepligtigen niet, gelijk wij uit het Evangelie gehoord hebben, maar waren heengegaan om JESUS te vangen. Op de vraag van JESUS : wien zoekt gij? gaven zij ten antwoord : JESUS van *Nazareth*. Met majesteit trad JESUS hen te gemoet en zeide : ik ben het! waarop zij, als van den donder getroffen, ter aarde vielen. Zij verhardden zich echter en grepen Hem, bonden Hem en bragten Hem voor ANNAS en CAYPHAS. Hier werd Jesus valschelijk beschuldigd, bespot en bespogen. Dit alles verdroeg de minnelijke Jesus geduldig en ging als een lam ter slagting. Nog sleurde men den onschuldigen Jesus voor den Romeinschen landvoogd PONTIUS PILATUS, die wetende dat Hij onschuldig was, vele, doch verkeerde middelen in het werk stelde, om Hem los te laten. Zoo zegt het Evangelie :

„ En *Jesus* stond voor den landvoogd. En
„ de landvoogd ondervraagde hem, zeggende :
„ zijt gij de Koning der Joden? *Jesus* ant-
„ woordde hem : gij zegt het. En als hij
„ van de Operpriesters en Ouderlingen be-
„ schuldigd werd, antwoordde hij niets. Toen
„ zeide *Pilatus* tot hem : hoort gij niet, hoe
„ vele getuigenissen zij tegen u inbrengen?

„ Maar hij antwoordde hem niet op een eenig
„ woord; zoodat de landvoogd ten hoogste
„ verwonderd was. Als *Pilatus* zag dat hij
„ niet vorderde, maar dat hij oproer ver-
„ meerderde, nam hij water en waschte zijne
„ handen voor het volk, zeggende: ik ben
„ onschuldig van het bloed dezes regtvaar-
„ digen. Gij moogt toezien. En al het volk
„ antwoordde daarop: zijn bloed zij op ons
„ en op onze kinderen! — Op den Feestdag
„ van Paschen plagt de landvoogd eenen
„ gevangene los te laten, welke zij verko-
„ zen, en hij had toen eenen gevangenen met
„ name *Barrabas*, die zeer berucht was. En
„ *Pilatus* zeide: welken wilt gij, dat ik
„ u los late: *Barrabas*, die een moordenaar
„ is, of *Jesus*, die men noemt *Christus?*"

Het volk, door deszelfs Oversten opgehitst, was zoo boosaardig, dat het de vrijheid van Barrabas durfde vragen; het riep overluid dat men Barrabas zoude los laten.

„ *Pilatus* zeide hun: wat zal ik dan doen
„ met *Jesus*, die *Christus* genaamd wordt?
„ Zij antwoordden allen: dat men hem krui-
„ sige. — Toen liet hij *Barrabas* los: maar
„ *Jesus*, nadat hij gegeeseld was, gaf hij hem
„ hun over om gekruisigd te worden."

O verblinde menschen! waartoe heeft u nijd en afgunst, gierigheid en hoogmoed vervoert! Hoe durft gij de hel boven de zalig-

heid verkiezen, en de duisternis boven het licht? Laat ons den Heer bidden, dat Hij zoodanige verblindheid en verkeerdheid van ons keere; laat ons bidden, dat wij het beste deel mogen verkiezen; het leven onzer zielen (JESUS CHRISTUS) en niet den vorst der duisternis. PILATUS intusschen liet Jesus nog geeselen, om zoodoende het volk tot medelijden te bewegen: doch hij vorderde niet met de zaak en gaf Jesus, den Koning der glorie over, om gekruisigd te worden. De Heer verdroeg al deze verguizingen, Hij stortte zijn bloed vrijwillig, om onze vuile zonden daarmede aftewasschen.

„ De krijgsknechten van den landvoogd, *zegt* „ *het Evangelie verder*, namen *Jesus* in het „ regthuis, en vergaderden de gansche bende „ om hem. En hem ontkleed hebbende, hin- „ gen zij hem eenen purperen mantel om. En „ eene kroon van doornen vlechtende, stelden „ zij die op zijn hoofd en eenen rietstok in „ zijne regterhand. En voor hem nederknie- „ lende, bespotten zij hem, zeggende: wees „ gegroet, Koning der Joden. En hem be- „ spuwende, namen zij den rietstok en sloe- „ gen hem op zijn hoofd."

Het was dus aan deze booze menschen niet genoeg JESUS gegeeseld te zien, zij deden Hem daarbij nog vele smaadheden aan en zetteden Hem eene doornen kroon op, zoodat het bloed van alle zijden uit zijn goddelijk hoofd vloeide. Zij trokken Hem zijn

kleed uit, hingen Hem eenen purperen mantel om, gaven Hem eenen rietstok, die voor schepter moest dienen, in zijne hand, en bespotteden Hem dus als een guichelkoning! O menschen! bedenkt toch welken smaad en hoon JESUS, om uwer zonden wil, heeft willen verdragen! Dit leed de Heer, omdat gij niet zoudt bespot worden door de duivels in de hel; omdat Hij u van de verdoemenis, welke gij verdiend hadt, zoude verlossen, en tot het eeuwige leven brengen. Leert hier allen tegenspoed geduldig verdragen. JESUS leed onschuldig, en gij lijdt dikwijls door uwe eigene schuld. Weest dan aan de Kerk en aan de dienaars van het Evangelie gehoorzaam; dankt den Heer voor zijne barmhartigheid, en tracht Hem in zijne lijdzaamheid na te volgen; opdat gij eenmaal in de eeuwige zaligheid moogt ingaan.

„ En nadat zij hem bespot hadden, trokken „ zij hem den mantel weder uit, deden hem „ zijne kleederen aan, en leidden hem henen „ om te kruisigen. Uitgaande, vonden zij eenen „ man van *Cyrene*, genaamd *Simon*, welken zij „ dwongen om zijn kruis te dragen. En gekomen zijnde ter plaatse, genaamd *Golgotha* „ (of *Kalvariënberg*) dat is: de plaats der „ doodshoofden, zoo gaven zij hem wijn te drinken, met galle gemengd. En als hij het geproefd had, wilde hij het niet drinken."

De boosheid dezer menschen steeg ten top; want, na deze smarten en kwellingen, voerden

zij JESUS heen om gekruisigd te worden. Zij gaven Hem wijn met galle te drinken, ten einde zijne zinnen daardoor te bedwelmen; doch de Heer, dezen drank geproefd hebbende, weigerde dien: alzoo Hij met de volle bewustheid zijner zinnen wilde lijden. O denkt het eens na, wat JESUS nog al had te verduren, eer Hij aan den berg van *Kalvarie* gekomen was: harde slagen, nieuwe bespottingen en den last van het zware kruishout, dat men gedeeltelijk SIMON van *Cyrene* oplegde. Wij zullen derhalve ons zelven leeren verzaken, ons kruis op ons nemen en Jesus navolgen.

Op den *Kalvariëberg* gekomen, trokken zij JESUS de kleederen uit, legden Hem op het kruishout, en spijkerden zijne gezegende handen aan den dwarsbalk, en zijne voeten bij elkanderen aan den voet des kruises. Daarna werd het kruis opgerigt, en zoo moest de Heer daar hangen tusschen twee moordenaren. IJsselijke pijnen en vreeselijke smarten moest Hij verduren! Grievende smarten moest de Heer voor zondaren verdragen, en dit deed Hij vrijwillig; vrijwillig stierf Hij den pijnlijksten, den vreeselijksten dood. Toen JESUS aan het kruis hing, lasterde men hem nog: „Anderen heeft „Hij geholpen, zeiden zij, en zich zelven kan „Hij niet verlossen." Laat ons met den goeden moordenaar zeggen: Heer, gedenk onzer, wees ons genadig en spaar ons; opdat wij de liefelijke stem mogen hooren: gij zult met mij in het Paradijs zijn.

„En daar kwam duisternis over de gansche „aarde, van de zesde tot de negende uur toe.

" En omtrent de negende uur riep *Jesus met*
" luider stemme : *Eli, Eli, lamma Sabathani!*
" dit is : mijn God, mijn God, waarom hebt
" Gij mij verlaten? En sommigen die daar
" stonden, dit hoorende zeiden : Hij roept
" *Elias.* En terstond liep er een van hun eene
" spons halen en die met edik vullen, en die
" op een rietstok gestoken hebbende, gaf hem
" te drinken. En de anderen zeiden : wacht,
" laat ons zien, of *Elias* hem zal komen ver-
" lossen; doch *Jesus* wederom roepende met
" luider stem, gaf den geest."

Daar hing de Godmensch, verlaten van zijne Apostelen; zijne beminde Moeder en Joannes stonden niet ver van daar in groote bedruktheid, volgens de voorzegging van den ouden Simeon, die gezegd had, dat het zwaard der rouw haar moederhart zoude doorboren. Doch Jesus menschlievendheid blonk boven alles uit; vooral toen Hij in zijn smartvol lijden, bij al dat pijnlijk gevoel, nog voor zijne moordenaren en vijanden bad, zeggende : *Vader! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.* Hier hebben wij weder een voorbeeld, hoe wij ons jegens onze vijanden te gedragen hebben. Wij zullen alle menschen liefhebben en goed doen, zoo veel in ons vermogen is. Dan zullen wij onzen hemelschen Vader gelijken, die zijne zon laat opgaan over boozen en goeden, en die het over regtvaardigen en onregtvaardigen laat regenen.

Van de zesde tot de negende uur, dat is van twaalf tot drie uren, ontstond er eene

duisternis, de aarde beefde, de steenrotsen scheurden.

// De graven gingen open, en vele ligchamen // der Heiligen die ontslapen waren, zijn op- // gestaan. En uit de graven gaande, na zijne // verrijzenis, kwamen zij in de heilige stad en // verschenen aan vele menschen. En de Hoofd- // man, en die daar met hem waren om *Jesus* // te bewaren, ziende de aardbeving en hetgene // daar geschiedde, werden zeer bevreesd, en // zeiden: waarlijk, deze was Gods Zoon."

Laat ons er bijvoegen: ja waarlijk, deze is Gods Zoon; de regter der wereld, de regvaardige regter, die eenmaal alle menschen zal oordeelen; die onze harten kent en onze nieren proeft. Mogten wij daarom rein van hart en handen zijn! Laat ons den Heer te voet vallen en Hem om genade smeeken, dan zal ons die ook gewisselijk verleend worden. Trachten wij voor zijne eer te leven, terwijl wij gedurig zijn bitter lijden en dood overdenken, en bidden in het navolgende

GEBED.

O goedertieren Heer JESUS CHRISTUS, die tot zulk eenen grooten en dierbaren prijs onze schulden betaald en daarvoor geboet hebt: wij bidden U, dat Gij ons wilt beschermen tegen alle listen en lagen des boozen vijands. Geef dat wij ons verdriet en onze kruisen gewillig op ons nemen en, gelijk Gij, gewillig mogen dragen; opdat wij eenmaal glorierijk mogen verrijzen. Amen.

OP HET HOOGFEEST VAN PASCHEN,

OF

VAN DE VERRIJZENIS DES HEEREN.

Evangelie MARCUS XVI. 1 - 7.

„ En als de Sabbathdag voorbij was, hebben
„ *Maria Magdalena* en *Maria*, de Moeder van
„ *Jacobus* en *Salome*, welriekende kruiden ge-
„ kocht om *Jesus* te komen zalven. En zeer
„ vroeg, op den eersten dag der week, kwamen
„ zij tot het graf, als de zon nu was opgegaan."

Nadat nu onze Zaligmaker JESUS CHRISTUS den allerbittersten en smadelijksten dood voor ons zondige menschen gestorven was, en met alle geduld en lijdzaamheid den duivel en dood overwonnen had, is zijne ziel nedergedaald ter helle, gelijk wij lezen in de apostolische Geloofsbelijdenis. *Dit ter helle dalen* wordt verstaan : nedergedaald in het voorburgt ter helle, waaruit Hij de vrome Voorvaders verloste en hen in het Paradijs stelde. Zijn ligchaam intusschen, dat in een nieuw graf uit eene steenrots gehouwen, besloten was, verrees glorierijk van den dood; zoo als door de Profeten voorzegd was : *ten derden dage zal Hij verrijzen.* De Zaligmaker zelf had dit ook aan zijne Apostelen voorspeld.

In dien tijde, *als de Sabbath voorbij was*, kochten MARIA MAGDALENA, MARIA de Moeder van JACOBUS en SALOME, welriekende krui-

den, om daarmede het ligchaam des Heeren te zalven. Daardoor wilden zij toonen, hoe zij JESUS opregtelijk lief hadden en Hem ook nu nog na zijnen dood alle achting toedroegen, wegens het goede dat de Heer haar in zijn leven gedaan had: door haar den waren weg des hemels aantewijzen, door zijne verhevene redenen, zijn stichtend voorbeeld en zijne goddelijke wonderen Deze vrouwen dan, de specerijen en zalven gekocht, en allen toestel gemaakt hebbende, begaven zich, *op den eersten dag der week*, dat is des zondags, des morgens zeer vroeg, naar het graf van JESUS.

Waarlijk, navolgenswaardige voorbeelden voor Christenen! Op deze wijze zullen wij met allen vlijt, de arme ledematen van CHRISTUS met aalmoezen zalven: de hongerige spijzen, de dorstigen te drinken geven en de naakten kleeden. Want de Heer heeft gezegd: *al wat gij aan den minsten mijner broeders gedaan hebt in mijnen naam, dat hebt gij aan mij gedaan.* Ook zullen wij het goede, dat anderen aan ons gedaan hebben, niet vergeten en hetzelve trachten te vergelden. Tevens wordt ons hier geleerd 's morgens vroeg op te staan, om den Heer vurig te bidden, dat hij onze misdaden vergeve; welke gebeden dan door de Engelen als een zoet reukoffer voor den troon des Almagtigen gedragen worden, en zoo zullen wij genade ontvangen. Daarenboven is de morgenstond de allerbekwaamste tijd om te bidden; de mensch is alsdan door den slaap verkwikt, en men heeft minder afleiding dan verder op den dag. Schande en zonde zoude het ook zijn, dezen kostelijken tijd te versla-

pen en den kostelijksten tijd, die nimmer terug keert, voorbij te laten gaan.

„ En zij zeiden tot elkanderen : wie zal ons
„ den steen van den ingang des grafs wentelen?
„ Maar omziende, zagen zij, dat de steen afge-
„ wenteld was : want hij was zeer groot. En
„ in het graf gaande, zagen zij eenen jongeling
„ ter regter zijde zitten, gekleed met een blin-
„ kend en lang kleed; en zij werden vervaard.
„ Maar hij zeide tot haar : verschrikt niet. Gij
„ zoekt *Jesus* van *Nazareth*, die gekruist is :
„ hij is verrezen; hij is hier niet : zie daar
„ de plaats, daar zij hem gelegd hebben. Doch
„ gaat henen, zegt aan zijne leerlingen en aan
„ *Petrus*, dat Hij u voorgaat naar *Galileë* :
„ daar zult gij Hem zien gelijk Hij u gezegd
„ heeft."

De joodsche Raad had, met toestemming van PILATUS, den steen van het graf doen verzegelen, en hetzelve met eene wacht van soldaten doen bezetten; uit vrees, dat de leerlingen van JESUS Hem heimelijk mogten wegnemen en zeggen, dat Hij verrezen was. Maar hoe ijdel zijn de plannen der menschen! De genoemde vrouwen van de verzegeling noch van de wacht wetende, waren zeer bekommerd, hoe zij den steen van het graf zouden afwentelen. Doch een Engel, die uit den hemel gedaald was, had reeds den steen afgewenteld en de wacht eenen doodelijken schrik aangejaagd, zoodat zij de vlugt genomen hadden. De vrou-

wen konden dus in het graf zien, en zich van de waarheid der verrijzenis van JESUS overtuigen.

Zij traden dan binnen hetzelve, en verschrikten niet weinig toen zij eenen Engel zagen, in de gedaante eens jongelings en in sneeuwwitte kleederen. De engel troostte haar met te zeggen : *verschrikt niet. Gij zoekt* JESUS *van* Nazareth, *die gekruist is : Hij is verrezen, hij is hier niet; zie daar de plaats, daar zij hem gelegd hebben.* Alsof hij wilde zeggen : ik weet, dat eene groote liefde u hier henen gevoerd heeft, om het dierbaar ligchaam van Jesus met balseming en rouwbeklag te eeren; doch weest gerust, stilt uwe klagten en tranen, Hij is van den dood verrezen, maar is hier niet, gelijk gij zien kunt. Doch deze mare wordt niet alleen aan u verkondigd, maar aan zijne leerlingen, maar bijzonderlijk aan PETRUS. Gij zult Hem zelven te *Galileë* zien, waarheen Hij u voorgaat.

JESUS verrees dan den derden dage met een glorierijk ligchaam van den dooden, gelijk wij ook eenmaal zullen verrijzen, indien wij hier zijne getrouwe volgelingen en aanhangers zijn. Hij zal ons zijner oneindige verdiensten en zijner verrijzenis deelachtig maken, indien wij zulks van harte begeeren. Maar de boozen en kwaaddoeners, die in de ongenade sterven, zullen opstaan tot hun verderf, om te gaan in de eeuwige pijnen; zij zullen opstaan met een grof, traag en stinkend ligchaam. Laat ons dan alles in het werk stellen, om van God genade te ontvangen, om te mogen komen in het rijk der hemelen, waar JESUS ons is voor-

gegaan en voor zijnen aanhangers plaats bereid heeft. Gedragen wij ons zoo, dat wij met JOB kunnen zeggen: „*Ik weet, dat mijn Verlosser leeft, en in den jongsten dag zal ik uit de aarde opstaan; ik zal wederom met mijn vel bekleed worden, en in mijn vleesch zal ik mijnen God zien.*" Dan zullen wij te regt met den Heer het Paaschlam eten, en daarom, zoo lang wij hier in het ligchaam zijn, zijn wij in de vasten, en het eeuwige Paaschlam zal nakomen. De zaligen intusschen zullen onderscheiden zijn: zij zullen den een den anderen in zaligheid te boven gaan; maar elk zal met zijn deel tevreden zijn en zich verblijden; zij zullen zijn: als de sterren des uitspansels, die ook niet even klaar en helder zijn.

Leeren wij nog uit de verrijzenis des Zaligmakers, hoe wij geestelijkerwijze zullen verrijzen: CHRISTUS is verrezen des morgens vroeg; zoo moeten wij ons vroeg bekeeren. — CHRISTUS is opgestaan uit het graf en nooit tot hetzelve wedergekeerd; wij moeten opstaan uit het graf der zonden en nooit tot hetzelve terugkeeren. — CHRISTUS is waarlijk verrezen en heeft zijne verrijzenis door overtuigende blijken bevestigd; wij moeten onze bekeering uit onze daden en werken toonen — *de dingen zoeken, die daar boven zijn.* (1) Dan zullen wij, dus verrezen zijnde, met CHRISTUS leven in de eeuwigheid. Alles noodigt ons, bijzonder in dit jaargetijde uit, om ons te vernieuwen en den Heer te loven: de velden worden bekleed met groene kruiden, de

(1) Coll. III; 1.

hoven met welriekende bloemen; de boomen beginnen op nieuw uit te botten, en de vogelen zingen hunne lofzangen; het gansche aardrijk is verheugd. Vernieuwen wij ons dan in den Heer; verblijden wij ons dan in de verrijzenis onzes Zaligmakers, en zingen wij Hem blijde Alleluja's. Zoo zullen wij, ons leven dus vernieuwende, zalig sterven, glorierijk verrijzen, en in het gezelschap der heilige Engelen en vrienden Gods, in de eeuwigheid eene zaligheid genieten, die geen oog gezien, geen oor gehoord heeft, noch ooit in 's menschen gedachte is opgekomen. Dit verleene ons de barmhartige Vader, in zijnen lieven Zoon JESUS CHRISTUS onzen Heer, die met Hem en den heiligen Geest, in eeuwigheid leeft en regeert.

GEBED.

Almogende God, die in het verbreken van de banden des doods, uw ligchaam verheerlijkt hebt, en met groote glorie van den dooden verrezen zijt: wij bidden en smeeken U, wil ons vergunnen, door deze zegepralende verrijzenis, dat wij van de zonden en van den dood der ziel mogen opstaan, en in deugden en een vernieuwd leven mogen wandelen in dit leven, en dat wij hiernamaals glorierijk mogen verrijzen. Amen.

OP DEN 2den FEESTDAG VAN PASCHEN.

Evangelie, Lucas XXIV. 13 - 35.

„ In dien tijde, op denzelfden dag, gin-
„ gen twee leerlingen van *Jesus* naar een
„ dorp, hetwelk zestig statien van *Jeruzalem*
„ lag; met name *Emmaüs*. En zij spraken
„ met elkander van alle dingen, die daar
„ geschied waren."

Deze twee leerlingen buiten naar *Emmaüs* wandelende, spraken op den weg van Jesus lijden; dit was op denzelfden dag dat Jesus van den dood verrezen was. Hier vinden wij een voorbeeld, dat alle aanprijzingen waardig is, en door elk vroom Christen moet behartigd worden. Wat is toch betamelijker en troostrijker, dan de overdenking van Gods liefde in het verlossen van zondaren! Wat kan meer genoegen geven dan een Christelijk denken en handelen. Maar, helaas! de gesprekken loopen gewoonlijk over geheel andere onderwerpen, die nietig, beuzelachtig, en zedebedervend zijn; ja zelfs zijn het dikwijls zedelooze en goddelooze redeneringen, doormengd met ijdel en ligtvaardig vloeken. Dáár is God niet met zijne genade, maar wel dáár, waar twee of drie in zijnen naam vergaderd zijn; daar is Hij in hun midden, gelijk het aan deze twee leerlingen gebeurde.

„ En het gebeurde, terwijl zij zamen spra-
„ ken en onderhandelden, dat *Jesus* zelf daar

„ kwam en met hen ging. Maar hunne oogen
„ werden gehouden, zoodat zij hem niet ken-
„ den. En hij zeide hun : wat zijn het voor
„ redenen, die gij al wandelende met elkander
„ verhandelt en zijt zoo treurig? En de een,
„ wiens naam was *Cleophas*, antwoordde hem,
„ zeggende : zijt gij alleen vreemdeling in
„ *Jeruzalem*, en weet gij niet, wat daar dezer
„ dagen geschied is? Wat dan? zeide hij. Zij
„ zeiden : van *Jesus* van *Nazareth*, die een
„ groot Profeet was, magtig in werken en
„ woorden, voor God en voor al het volk; en
„ hoe hem de Opperpriesters en onze Oversten
„ ter vonnis des doods overgeleverd en gekrui-
„ sigd hebben. Maar wij hoopten, dat hij het
„ was, die *Israël* zoude verlossen : en nu na
„ dit alles is het heden reeds de derde dag,
„ dat deze dingen geschied zijn."

De Heer Jesus hield zich alsof Hij nergens van wist, en zij herkenden Hem niet. Toen de leerlingen de zwakheid van hun geloof, omtrent de verlossing, en den twijfel aan de verrijzenis, benevens hunne kleinmoedigheid te kennen hadden gegeven :

„ Toen zeide Hij hun : o gij dwazen, en
„ traag van harte om te gelooven aan al wat
„ de Profeten gesproken hebben! moest de
„ *Christus* deze dingen niet lijden, en alzoo
„ in zijne heerlijkheid ingaan? En beginnende
„ van *Moizes* en al de Profeten, legde Hij

„ hun uit, hetgene er van Hem stond in alle „ schriften."

Wij zullen dan, om zalig te worden, den Heer Jesus moeten navolgen op den weg des kruises en des lijdens, door boetedoening en geduldigheid. Wij moeten ons uiterste best doen, om onze kwade neigingen te overwinnen en deugdelijk te leven; want het rijk der hemelen lijdt geweld en de geweldigen nemen hetzelve in. Gewillig arbeiden en lijden, ziedaar de taak, die ons hier opgelegd is — na lijden komt verblijden, en op den arbeid volgt de rust en het loon. Het lijden is den mensch nuttig; want daardoor worden zijne gedachten opwaarts getrokken tot God naar boven, waar het ware leven is. Danken wij God, wanneer Hij ons kruis en lijden zendt; Hij is toch de goede, de beste en alwijze Vader, die best weet wat wij, zijne kinderen, van noode hebben. Wij kunnen ons ook hiermede troosten en denken: heeft Christus, als het hoofd zijnde, geleden, dan is het ook billijk dat wij, als zijne ledematen lijden; en hebben wij met Hem geleden en gestreden, dan zullen wij ook met Hem opstaan en overwinnen.

„ En als zij bij het dorp kwamen, daar zij „ henen gingen, geliet Hij zich als of Hij ver- „ der wilde reizen. Maar zij dwongen Hem, „ zeggende: blijf bij ons, want het wordt „ avond, en de dag is reeds aan het afgaan. „ En Hij ging met hen binnen."

Zoo schijnt het somtijds, als of de Heer de

zijnen zoude willen voorbijgaan; maar dan moeten wij in de tegenspoeden of sterke bekoringen handelen gelijk deze twee leerlingen: Jesus bidden, dat Hij met zijne genade bij ons blijve: *Heer, blijf bij ons, want het wordt avond.* Dan zal ons de barmhartige en goedertierene Heer niet verlaten, maar tot ons inkomen en bij ons blijven, ons door zijnen heiligen Geest vertroosten en bemoedigen.

„ Als Hij nu met hen aan tafel was, zoo
„ nam Hij het brood, zegende het, en hetzelve
„ gebroken hebbende, gaf het hun. En hunne
„ oogen werden geopend, en zij erkenden Hem,
„ en Hij verdween uit hunne oogen."

Leeren wij hieruit, hoe goed het is vreemdelingen te herbergen, en zulk eene deugd zal nimmer onbeloond blijven; op de aarde zullen wij door God gezegend worden, en in den dag des oordeels de woorden van Christus hooren: *komt, gij gezegenden mijns Vaders, bezit het rijk, dat voor u bereid is;* want ik ben een vreemdeling geweest, en gij hebt mij geherbergd, of zulke herbergzaamheid aan mijne broederen op aarde bewezen.

„ Toen spraken zij tot elkander: was ons
„ hart niet brandende in ons, terwijl Hij sprak
„ op den weg, en ons de Schrifturen opende?
„ En opstaande terzelfder uur, keerden zij
„ weder naar *Jeruzalem*, en vonden de elven
„ en degenen, die met hen waren, te zamen
„ vergaderd, welke zeiden, dat de Heer waar-

„ lijk verrezen en aan *Simon* verschenen was.
„ En zij vertelden ook, wat er op den weg
„ gebeurd was, en hoe zij hem gekend hadden
„ in het breken des broods."

Nademaal dan, dat onze Zaligmaker JESUS CHRISTUS, waarachtig van den dood verrezen is, ten derden dage, en dat Hij, door zijn lijden en zijnen dood, al onze vijanden overwonnen heeft, zoo mogen wij ons regt hartelijk verblijden op dit hooge Feest van Paschen; Hem lovende en dankende voor zijne onuitsprekelijke liefde en barmhartigheid, die Hij daardoor aan ons zondaren bewezen heeft, vastelijk geloovende, dat wij, ten jongsten dage, zullen verrijzen en door zijne verdiensten met hem heerschen in het rijk van vreugde en blijdschap. Dit vergunne ons de Heer JESUS CHRISTUS.

GEBED.

Wij bidden U, Heer JESUS CHRISTUS, geef ons een ongeveinsd gemoed, eenen ijver in het doen van goede werken, geduld in het lijden, en troost in allen nood en bezwaren. Dat wij niet alleen uw woord gaarne hooren en overleggen in onze harten, maar ook zoeken daarnaar te handelen, en U op die wijze gaarne herbergen; dan zullen wij U te regt kennen, en ons eenmaal met de heiligen verheugen. Amen.

OP DEN 1sten. ZONDAG NA PASCHEN.

Evangelie, JOANNES XX : 19 - 31

„ In dien tijde, als het nu avond was op
„ dien zelfden dag, zijnde de eerste dag der
„ week, en dat de deuren gesloten waren,
„ daar de leerlingen waren vergaderd, uit
„ vreeze der Joden, kwam *Jesus* in het mid-
„ den staan en zeide hun : vrede zij ulieden.
„ En als hij dit gezegd had, toonde hij hun
„ zijne handen en zijne zijde. De leerlingen
„ dan waren verblijd, dat zij den Heer zagen.
„ Hij zeide hun nog eens : vrede zij ulieden.
„ Gelijk de Vader mij gezonden heeft, alzoo
„ zend ik u ook. Dit gezegd hebbende, blies
„ hij op hen en zeide : ontvangt den heiligen
„ Geest. Welker zonden gij vergeeft, dien wor-
„ den zij vergeven, en welker zonden gij
„ houdt, dien zijn zij gehouden."

Op Paaschzondag, des avonds, vertoonde zich JESUS aan zijne leerlingen. Zij zaten met gesloten deuren, uit vreeze voor de Joden, en op het onverwachts trad JESUS binnen, hen met zijnen gewonen groet begroetende : vrede zij ulieden. Eene groeting, die waarlijk de schoonste is van allen; want wat gaat boven vrede? Daarom zegt SALOMON in zijne spreuken : eene droge bete met ruste, is beter dan een huis vol goud met twist en gekijf. Waar vrede is, daar is God; maar waar onvrede is,

daar is de booze geest. Wat is er verdrietiger dan in onvrede te leven, en wat is aangenamer en God behagelijker dan vreedzaamheid? Wilt gij den vrede bewaren, in vrede leven, bewaar dan uwe tong van het kwaadspreken. — Hoort, ziet, en zwijgt, dan zult gij uwen evenmensch voor u genegen maken en hem voor u innemen. Houdt dan vrede met God, en gij zult nogmaals het rijk des vredes beërven. Nadat Jesus dan zijne leerlingen gegroet had, en deze zich niet konden overtuigen, toonde Hij hun zijne lidteekenen, welke Hij bij de kruisiging ontvangen had; opdat zij niet zouden twijfelen aan zijne verrijzenis van den dood, welke Hij hun te voren voorspeld had. De leerlingen dit ziende, verblijdden en verheugden zich; daar hun eenigste schat, in welken zij hoopten en die zij verloren meenden te zijn, wedergevonden was.

Jesus was bij hen gekomen, toen de deuren gesloten waren; dit bewijst ons vooreerst de verrijzenis van den dood: en ten tweede, dat Jesus ligchaam zoodanig verheerlijkt was, dat het door geene gesloten deuren weerhouden konde worden. Dit wijst ons op de zoete hoop, die wij Christenen hebben, dat ook onze ligchamen, bij de verrijzenis ten jongsten dage, die verheerlijkte eigenschappen zullen hebben, indien wij den ouden mensch, dat is de zonde, afleggen, en den nieuwen mensch, de Christelijke deugden, aannemen, in ware geregtigheid en heiligheid wandelen, al de dagen onzes levens.

Gelijk de Vader mij gezonden heeft, alzoo zend ik u ook, zeide hun Jesus, om het

Evangelie aan alle volken te verkondigen, hen te stichten en te troosten; en terwijl Hij op hen blies, zeide Hij : *ontvangt den heiligen Geest.* Daarbij kregen zij magt om de zonden te vergeven of te behouden. Deze magt is overgegaan op hunne opvolgers, die nog heden in den naam van JESUS, den rouwhebbenden biechteling de zonden vergeven, waarom men dan ook de zonden opregtelijk en demoedig moet biechten, ten einde vergeving te erlangen.

„ Maar *Thomas*, een van de twaalven, „ genaamd *Didijmus*, was niet bij hen, toen „ *Jesus* er kwam. De andere leerlingen zeiden „ hem dan : wij hebben den Heer gezien. „ Maar hij antwoordde hun : tenzij ik in „ zijne handen de gaten der nagelen zie, en „ mijnen vinger steke in de plaats der na- „ gelen, en mijne hand in zijne zijde, ik zal „ het niet gelooven. En acht dagen daarna, „ als zijne leerlingen wederom binnen waren, „ en *Thomas* met hen, kwam *Jesus* met ge- „ sloten deuren, stond in het midden en „ zeide : vrede zij ulieden. Daarop zeide hij „ tot *Thomas* : steek uwen vinger hier in „ en bezie mijne handen, en breng uwe hand „ hierbij en steek ze in mijne zijde : en wees „ niet ongeloovig. *Thomas* antwoordde en zeide „ hem : mijn Heer, en mijn God! *Jesus* „ zeide hem : omdat gij mij gezien hebt, „ *Thomas*, hebt gij geloofd; zalig zijn zij, „ die niet gezien, en echter geloofd hebben.

„ *Jesus* heeft nog vele andere teekenen, in
„ het bijzijn zijner leerlingen gedaan, welke
„ in dit boek niet geschreven zijn. Maar deze
„ zijn geschreven, opdat gij gelooven zoudt,
„ dat *Jesus Christus* de Zoon Gods is; en
„ opdat gij, geloovende, het leven zoudt heb-
„ ben in zijnen naam."

Hier hebt gij gehoord, hoe THOMAS eerst ongeloovig was, en op de getuigenis der anderen niet gelooven wilde. Welke eene heilzame les ligt in dit Evangelie opgesloten! Niet alleen zullen de leeraars met liefde en vlijt zorgen, dat de zondaren, de afgedwaalden, weder op het pad geleid worden; maar ook zullen de Christenen hieruit leeren, om de herders door hunne gebeden te ondersteunen, dat hunne leer en vermaningen bij de zondaren ingang mogen vinden. Zij zullen voorts de toevlugt nemen tot de wonden van Jesus, die van alles genezen kunnen. Toen Thomas de wonden van Jesus betast en beschouwd had, riep hij : *mijn Heer en mijn God!* en kreeg ten antwoord : *zalig zijt gij, omdat gij mij gezien hebt; maar ook zalig zijn zij, die mij niet gezien en nogtans zullen geloofd hebben.* Zeg dus niet alleen met den mond: mijn Heer en mijn God! maar toon ook uw geloof in God uit uwe werken; hebt Hem boven alles lief, vreest en eerbiedigt Hem; dient Hem in naarstigheid en ootmoedigheid, al de dagen uws levens; dan zult gij door God gezegend worden, en stervende gerust kunnen zeggen : wij hebben den goeden strijd

gestreden, wij hebben het geloof behouden, en daarvoor is ons weggelegd eene onverwelkelijke en onvergankelijke kroon in eeuwigheid.

Ja, opstaan, opstaan zal ons stof;
Zingt Jesus *naam, zingt* Jesus *lof;*
Zijn naam blijft onvolprezen!

GEBED.

Jesus Christus, die den H. Thomas van zijne dwaling hebt terug geroepen en bekeerd: geef dat wij met hem mogen belijden, dat Gij onze Verlosser zijt. Wij roepen tot U, ontferm U onzer, en door uwe heilige wonden, maak ons zalig. Amen.

OP DEN 2den ZONDAG NA PASCHEN.

Evangelie, Joannes X : 11 - 16.

// In dien tijde zeide *Jesus:* Ik ben de // goede Herder; de goede Herder geeft zijn // leven voor zijne schapen. Maar een huurling, // en die geen herder is, wien de schapen niet // eigen zijn, ziet den wolf komen, en hij ver- // laat de schapen en vlugt weg, en de wolf // rooft en verstrooit de schapen. De huurling // vlugt, omdat hij een huurling is en dat hij // zich de schapen niet aantrekt. Ik ben de // goede Herder, en ik ken mijne schapen, en

„ de mijnen kennen mij, gelijk de Vader mij
„ kent, en ik den Vader ken. En ik stel
„ mijn leven voor mijne schapen."

In dit Evangelie noemt zich de Heer een goede Herder, die zijne schapen lief heeft, en nacht en dag voor hen zorg draagt. De schapen nu zijn de uitverkorenen, welke zijne leer volgen; en door den wolf wordt de duivel bedoeld, die hen van de kudde, dat is van die leer, zoekt af te trekken. Zalig zijn zij, die onder de schapen van CHRISTUS geteld worden; want Hij is de goede Herder, die zijn leven voor zijne schapen stelt. In den dag des oordeels zullen zij aan de regterhand van Christus gesteld worden, en die liefelijke woorden hooren: *komt, gij gezegenden mijns Vaders.* Terwijl de bokken, dat zijn de zondaren, aan zijne linkerhand zullen staan, en deze donderende stem in hunne ooren zal klinken: *gaat van mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur!*

Troostrijk is het voor ons zondaren, dat JESUS zich noemt de goede Herder; zoodat wij mogen gelooven, dat Hij voor ons zorgt, ons zal beschermen en bewaren, indien wij naar zijne leer zoeken te leven en Hem belijden. Hij gaf zijn leven voor zijne schapen toen Hij op aarde was, wat zal Hij voor ons niet doen, nu hij verheerlijkt zit aan de regterhand der Majesteit in de hoogste hemelen! En al konde eene moeder haren zuigeling vergeten, zegt Hij elders, nog zal ik u niet vergeten. De haren onzes hoofds zijn alle geteld, en niets kan ons overkomen buiten Gods wijze toelating. Is God met ons, wie zal dan tegen ons zijn!

De liefde Gods tot de uitverkorenen is zoo groot, dat ze niet begrepen of uitgesproken kan worden, ja, de Engelen zijn begeerig dit geheim van Gods liefde-wonder in te zien. Hij spijst zijne schapen ligchamelijk en geestelijk, met zijn ligchaam en bloed, in het heilig Sakrament. Andere herders hebben het voordeel van de schapen, daar zij door dezelve gekleed en gevoed worden; maar CHRISTUS heeft drie en dertig jaren de verloren schapen gezocht en heeft ze met zijn bloed gekocht. Doen wij dan ons best, om dezen goeden Herder aan te hangen, en wachten wij ons van zonden, waardoor wij ons zijne weldaden onwaardig maken. Wandelen wij gelijk het aan de schapen van CHRISTUS past en betaamt. Verlaten wij zijne schaapskooi niet, alwaar wij overvloedig te weiden hebben onder de schaduw zijner vleugelen.

Een huurling, een valsch leeraar en predikant, stelt zijn leven niet voor de schapen, gelijk JUDAS, DATAN, CHORE, ABIRON en andere. Zij doen alles om vuil gewin en bekommeren zich niet om de schapen, wanneer zij daarbij niet hun belang vinden; wanneer het hunne eerzucht niet kan kittelen of aan hunne gierigheid voedsel geven. De schapen, door zulke trouwlooze herders geweid wordende, zijn ongelukkig; de wolf grijpt en verstrooit hen; te weten door gebrek aan goede leering en onderwijzing, worden zij verleid, komen van den weg af en raken aan het dwalen.

Jesus is dan de goede Herder; Hij kent zijne schapen en zijne schapen kennen Hem,

Vragen wij ons nu af, of wij die schapen zijn, die onzen Opperherder kennen? Vraagt u zelven dan af : of gij die eigenschappen bezit, welke zijne schapen moeten hebben? Of gij naar zijne leer en naar zijn voorbeeld zoekt te leven, en Hem voor al die weldaden, welke gij dagelijks ontvangt, dankbaar zijt? Hoort gij naar zijne stem en volgt gij de vermaningen, welke gij op Zon- en Feestdagen in de kerk hoort? Wat zal het u baten onder zijne schapen gerekend te worden, indien gij geene liefde, zachtmoedigheid, geduldigheid, matigheid en zuiverheid uitoefent?

De Heer Jesus herhaalt in het Evangelie de woorden: *Ik ben de goede Herder* en verzekert dit alzoo ten tweedemaal; wij hebben dikwijls in de biecht herhaald, dat wij ons van die en die zonde zullen wachten; doch telkens zijn wij tot ons vorig kwaad wedergekeerd; doen wij niet langer zoo. Blijven wij bij onze eenmaal gedane belofte en verzekering. Zijn wij getrouw in het houden van Gods geboden en van onze beloften, gelijk Jesus getrouw is, en Hij zal ons werk eenmaal rijkelijk vergelden. Hij zal ons doen ingaan in het rijk der Hemelen. Wij zullen met de Heiligen en Engelen Paradijzen doorwandelen en eene onuitsprekelijke vreugde genieten. Gezegend en geloofd is Hij, die ons door zijne verdiensten zulk eene zaligheid verworven heeft en ons dezelve deelachtig wil maken.

GEBED.

O goede Herder, die uw vleesch en bloed tot eene spijs en drank geeft voor uwe schapen:

wij bidden U, wil ons onder uwe schapen tellen en aanschouw ons met oogen van barmhartigheid; opdat wij uwe zoete stem mogen hooren en dezelve volgen. Laat ons niet hooren naar de verleidende wereld en naar de verkeerde ingevingen van onze booze lusten. Dat wij uwe woorden hooren en dezelve bewaren, dan zullen wij met vreugde dit levenspad bewandelen en ons eenmaal in den hemel verblijden.

OP DEN 3den. ZONDAG NA PASCHEN.

Evangelie, JOANNES XVI.: 16 - 22.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan zijne leer-
„ lingen : Nog een weinig tijds, en gij zult
„ mij niet meer zien; en wederom een weinig
„ tijds, en gij zult mij zien; want ik ga tot
„ den Vader. — Wat is dat, zeiden zij, dat
„ hij zegt : een weinig tijds? Wij verstaan
„ niet wat hij zegt."

Deze aandoenlijke aanspraak van JESUS deed Hij daags vóór zijn lijden. Gelijk meermalen, gaf Hij hun op eene bedekte wijze te kennen, dat Hij hen spoedig zoude verlaten, dat is : niet lang meer zigtbaar bij hen zoude blijven. Eerst voor een weinig tijds, gelijk ook gebeurde door zijn lijden; waarna Hij hen wederzag, en daarna zoude Hij tot zijnen Vader gaan. Veertig dagen na zijne verrijzenis van

den dood, bleef Hij nog bij hen, en voer toen voor hunne oogen ten hemel, gelijk Hij gezegd had: *ik ga tot den Vader*. Hoe duidelijk dit Evangelie voor ons is, echter begrepen het zijne Leerlingen toenmaals niet, en vroegen daarom aan elkander: *wat is dat, wat Hij zegt?*

Bedenken wij hier, dat wanneer God ons kruis en lijden toezendt, zulks maar voor eenen korten tijd is: een weinig tijds hier op aarde geleefd hebbende, zullen wij in den hemel God aanschouwen. De Heer zal de zijnen in den druk niet laten, en wanneer zij ook al in dit tranendal veel kruis en lijden moeten ondervinden, is zulks van korten duur: zeventig of tachtig jaren hier op deze wereld te leven, gebeurt slechts aan weinigen; en wat zijn dan nog deze tachtig jaren in vergelijking van de eeuwigheid?

„*Jesus* dan wetende, dat zij hem wilden „vragen, zeide tot hen: gij onderzoekt onder „elkander, hetgene ik gezegd heb: nog een „weinig tijds en gij zult mij niet zien, en „wederom een weinig tijds en gij zult mij zien. „Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: gij zult schrei„jen en weenen, en de wereld zal blijde zijn; „doch gij zult bedroefd zijn, maar uwe droef„heid zal in blijdschap veranderd worden."

Nademaal wel alle menschen meer of min moeten lijden op deze wereld, is er evenwel dit onderscheid in, dat de goede menschen eerst verdriet hebben om der ondeugd wil,

maar het verandert daarna in blijdschap; doch de kwade menschen, die eerst vreugd hebben, hebben naderhand verdriet. De weg der deugd gaat over doornen en distelen; doch het einde daarvan is aangenaam. De weg der ondeugd daarentegen is wijd en breed, schijnt als met rozen bezaaid; doch wordt naauw en moerassig, zoo dat men daarop ellendig omkomt. Zoo leest men van den rijken man en LAZARUS: de eerste leefde in alle pracht en wellust, de andere was arm, vol zweeren, waarvoor hij geene andere geneesmiddelen had dan dat de honden dezelve uitlekten; hij bad om de kruimelen, die van de tafel des rijkaards vielen. De rijke man stierf, en LAZARUS stierf ook, en de rijke sloeg zijne oogen op in de hel; terwijl LAZARUS door de Engelen in ABRAHAMS schoot gedragen werd. De braven komen eindelijk tot het geluk. De tranen, die de brave stort, vallen niet in het stof, maar worden door de Engelen verzameld voor de eeuwigheid.

Als de leerlingen des Heeren nu niet verstonden, wat de Zaligmaker bedoelde, werd hun dit nader verklaard, en Hij gaf hun deze gelijkenis:

„ Als eene vrouw baart, heeft zij droefheid,
„ omdat haar uur gekomen is; maar als zij
„ het kind gebaard heeft, gedenkt zij niet meer
„ aan de smart, wegens de blijdschap, dat er
„ een mensch geboren is. En gij hebt nu ook
„ wel droefheid, maar ik zal u wederom zien;
„ en dan zal uw hart blijde zijn, en niemand
„ zal u uwe blijdschap ontnemen."

Jesus voorspelde hier aan zijne leerlingen groote droefheid : hetzij wegens zijn lijden, hetzij wegens de vervolgingen, welke zij te wachten hadden, gelijk het ook doorgaans allen vrome Christenen overkomt.

En deze gelijkenis leert ons, dat men niet terstond den moed moet laten zinken, wanneer ons iets tegenloopt; de Heer toch kent zijnen tijd en zal alles welmaken. De boomen staan des winters dor, zonder bladeren; maar als de lente aankomt, ziet men, dat zij wederom beginnen uittebotten en te bloeijen, en ten laatste heerlijke vruchten opleveren; zoo schijnen ook Gods lievelingen somtijds van God voor eenen tijd verlaten, wegens de rampspoed en droefheid, waarin zij zijn; doch de barmhartigheid Gods, hen ten laatste overschaduwende, worden zij wederom bemoedigd en getroost.

Integendeel, de boozen zullen na eene korte vreugde, in lijden en verdriet storten, gelijk wij in het Evangelie lezen van eenen anderen rijkaard, die zijne oude schuren wilde afbreken en dezelve grooter maken, om daarin zijne vruchten te verzamelen en goede sier te maken; doch Gods Engel zeide hem : o, gij dwaze! deze nacht zal uwe ziel van u weggenomen worden, en wat zal u stervende, al uw goed baten? Wat baat ons toch het bezit van vele goederen.

Wat is 't daar gij op bouwt;
Gij kunt er nimmer spijs voor koopen
Tot eeuwig onderhoud.

Laat ons dan wijsselijk handelen, de ondeugd schuwen, de aardsche dingen, die toch spoedig

vergaan, verachten en ons voor de eeuwigheid voorbereiden. Daarenboven, ontvlugten wij de vleeschelijke wellusten, jagen wij de hemelsche goederen na met al onze krachten, dan zal de dood ons niet verschrikken, dan zal hij voor ons welkom zijn, — hij zal voor ons een overgang zijn tot eene betere wereld, en ons doen aanlanden in de gewesten van rust en vrede, waar alle tranen zullen afgedroogd worden. Dit verleene ons de barmhartige Heer Jesus Christus. Amen.

GEBED.

Wil ons, o Heer, den zin ingeven, dat wij deze wereld aanmerken als eenen doortogt naar eene volmaakte en betere eeuwigheid. Laat ons wandelen als vreemdelingen op deze aarde, opdat wij onze zielen aan de aardsche dingen niet hechten, maar dat onze wandel en gedachten steeds daarboven zijn. Amen.

OP DEN 4den ZONDAG NA PASCHEN.

Evangelie, Joannes XVI. 5. - 14.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan zijne leer-
„ lingen : Nu ga ik weg tot dengenen, die
„ mij gezonden heeft, en niemand van u vraagt
„ mij eens : waar gaat gij henen? Maar de
„ droefheid heeft uw hart vervuld, omdat ik
„ u deze dingen gezegd heb. Doch ik zeg u

„ de waarheid : het is nuttig dat ik heen ga ;
„ want zoo ik niet henen ga, zoo zal de Ver-
„ trooster tot u niet komen; maar als ik weg
„ ga, zal ik hem tot u zenden."

De Heer maakte dan aan zijne leerlingen bekend, dat Hij heen gaan zoude tot dengenen, die Hem gezonden had, nadat Hij eerst zoude geleden hebben ; en hierover waren zij zoo bedrukt, dat zij Hem niet eens konden vragen : waar gaat Gij henen ? Dit merkte Jesus en voegde er daarom bij : het is u nuttig dat ik heen ga ; waarbij Hij hun den heiligen Geest beloofde, die dan ook later op den Pinksterdag op de Apostelen nederdaalde. Deze zoude hen vertroosten over Jesus korte scheiding, gelijk Hij hun beloofd had en gelijk gebeurd is.

Wij moeten mede, wanneer wij in droefheid zuchten, bidden, dat de heilige Geest ons komc troosten, verkwikken en opbeuren, om de rampspoeden van dit leven met geduld en lijdzaamheid door te staan. Het is verkeerdelijk den troost bij de menschen te zoeken. Hebt gij dit niet dikwijls ondervonden ? Wanneer gij aan iemand uw ongeluk verhaald had, was het dan niet veeltijds : dat spijt mij, maar ik kan u voor den oogenblik niet helpen. Duizende voorbeelden zouden dit kunnen staven. Maar de goddelijke vertroosting is een ware troost in alle lijden, en zulks ondervonden allereerst de Apostelen : *„ Zoo ik niet henen „ ga, zal de Vertrooster tot u niet komen."* zeide Jesus ; hiermede wilde Hij zeggen : ik moet eerst bij mijnen hemelschen Vader door mijn lijden verdienen, dat de heilige Geest

tot u zal komen; na mijnen arbeid zal rust komen, en na mijn kruis en lijden komt de Vertrooster, de heilige Geest; deze vertroost de menschen inwendig, geeft hun blijdschap in het lijden en neemt alle zwarigheden weg. Want waar de heilige Geest is, daar wordt het bittere zoet gemaakt; Hij is een leeraar der onwetenden, en een wetgever in de harten van alle godvruchtige menschen, welke Hij tot alle goede dingen aandrijft. De menschen vermogen door en uit henzelven niets; maar de heilige Geest moet het in hunne harten werken en hun kracht geven tot deugd. Het was de heilige Geest, die den Martelaren de aangename pijnigingen deed verduren, die de kluizenaars in de woestijnen de wereldsche goederen deed verzaken, en hen alle armoede, naaktheid, ontbering deed verduren; door de vertroosting nogtans van den heiligen Geest was hun lijden een hemel op aarde. Alle goede gaven en volmaakte giften komen van boven; dit wisten en ondervonden de heilige Mannen IGNATIUS, LAURENTIUS, VINCENTIUS, COSMAS en andere, gelijk mede de heilige Vrouwen CATHARINA, CLEMENTINA, enz. die vele zware pijnen hebben moeten lijden, doch zeer geduldig zijn geweest. Desgelijks de heiligen ANTONIUS, HILARIUS en ELISABETH, die den Heer in een hard en gestreng leven navolgden, en nogtans vrolijk leefden, door den heiligen Geest vertroost wordende. Gelijk de heilige Geest alle werk ligt en alle juk zacht kan maken, zoo spoort de booze geest de menschen aan tot allerlei ondeugden. Van den boozen geest komen voort alle kwade overleggingen des harten; stelen,

vloeken, hoereren, lasteren, doodslaan. Bid derhalve God, dat Hij u zijnen goeden Geest schenke; dat deze u moge troosten, leeren en leiden; door dezen Geest zult gij zeggen: ABBA, lieve Vader! en gij zult alzoo kinderen Gods en erfgenamen zijns rijks worden.

„ En als Hij zal gekomen zijn, zal Hij de „ wereld overtuigen van zonde, van de regt- „ vaardigheid, en van het oordeel. En wel van „ de zonde, omdat zij in Mij niet geloofd heb- „ ben. Van de regtvaardigheid, want Ik ga „ tot den Vader, en gij zult mij nu niet meer „ zien. Van het oordeel, want de prins dezer „ wereld is nu geoordeeld."

De H. CHRYSOSTOMUS geeft van deze woorden de volgende uitlegging: de heilige Geest heeft de *wereld*, dat is de Joden en ongeloovige Heidenen, overtuigd van de *zonde* hunner ongeloovigheid; omdat zij in den Zaligmaker *niet geloofd hebben*, alhoewel zijne leer en zijne werken klaarblijkelijk te kennen gaven, dat Hij de Zoon Gods was. Hij heeft hen overtuigd van de *regtvaardigheid* en onschuld des Zaligmakers, die met eene verheerlijkte menschheid is opgeklommen tot den Vader, en wien zij in dien zwakken en verachtelijken staat niet meer zagen, in welken zij hem te voren als een verleider en booswicht hadden uitgemaakt en mishandeld. Hij heeft hen overtuigd van het *oordeel*, hetwelk over hen zal komen, daar de duivel, *de vorst der wereld*, wien zij als hunnen leeraar zijn opgevolgd, *reeds geoor-*

deeld is : dat is, beroofd van het vermogen, dat hij over het menschelijke geslacht van ADAM bekomen had, en welke magt hem ontnomen is door CHRISTUS lijden en dood. Dit alles heeft de heilige Geest overtuigend aangetoond door wonderen, door de uitbreiding van het Evangelie, door de verstrooijing der Joden en de verwoesting hunner stad, door de vernietiging van de afgoderij der Heidenen. Het Evangelie luidt verder :

„ Ik heb u nog vele dingen te zeggen, maar
„ gij zoudt ze nu niet kunnen dragen ; maar
„ als de geest der waarheid zal gekomen zijn,
„ die zal u alle waarheid leeren. Want hij zal
„ uit zichzelven niet spreken, maar hij zal
„ zeggen al wat hij gehoord heeft, en de toe-
„ komende dingen zal hij u verkondigen. Hij
„ zal mij verheerlijken, want van het mijne
„ zal hij het nemen, en u verkondigen."

De Zaligmaker had aan zijne leerlingen nog veel te verklaren, doch zij konden het thans, wegens hunne groote droefheid of wegens hun zwak verstand, *niet dragen.* Doch de goddelijke Geest zoude over hen gezonden worden en hun alles klaar doen inzien.

Hieruit leeren wij, dat wij bijzonder van noode hebben, om, bij het hooren van predikatien, het lezen van stichtelijke boeken, door den geest van God voorgelicht te worden; daar de leerlingen van JESUS, nadat zij reeds drie jaren door Hem zelven onderwezen waren, ook den heiligen Geest nog van noode hadden, om

hun verstand op te klaren, aangaande hetgene zij van JESUS gehoord hadden. Vergeet daarom nooit bij iedere preek, of lezing van een stichtelijk boek, den bijstand des heiligen Geestes in te roepen. Het is toch niet genoeg te hooren, maar wij moeten hetgeen wij hooren, ook regt verstaan, en met hetgeen tot ons verstand gekomen is, ons voordeel doen, ons leven daarnaar inrigten; dan zullen wij ons bekeeren en vruchten voortbrengen, die der bekeering waardig zijn.

GEBED.

Geef, Heer, dat alle menschen tot bekentenis der waarheid en tot de kennis hunner misdaden komen; opdat zij ongehinderd van den vorst dezer wereld, eenen vrijen toegang tot uwen troon der genade mogen vinden, en als tempels van den heiligen Geest tot de eeuwige zaligheid komen. Amen.

OP DEN 5den. ZONDAG NA PASCHEN.

Evangelie, JOANNES XVI : 23 - 30.

„ In dien tijde zeide *Jesus* tot zijne leer-
„ lingen : voorwaar, voorwaar, ik zeg u : al
„ wat gij den Vader zult bidden in mijnen
„ naam, Hij zal het u geven. Tot nog toe
„ hebt gij niets verzocht in mijnen naam. Eischt
„ en gij zult verkrijgen, opdat uwe blijdschap
„ volkomen zij. "

In dit Evangelie ontsluit Jesus den schat der genade, ons leerende, dat wij door het gebed van den hemelschen Vader alles zullen verkrijgen, wat wij naar ziel en ligchaam van noode hebben, voor zoo verre wij de onderwijzing van CHRISTUS navolgen. Ook deze troost en deze verzekering hebben wij: al wat wij den hemelschen Vader bidden zullen, door den naam van JESUS CHRISTUS, zal ons gegeven worden, wanneer wij naar de geboden Gods en der Kerk handelen, ons gehoorzaam betoonende en een christelijk leven leidende. Zij, die naar de inspraken van hun vleesch, van hunne booze neigingen leven, zijn geene kinderen Gods, en kunnen deze beloften niet op zich toepassen. De Vader geeft zijnen kinderen wat hun nuttig en zalig is, wat hen stichten en verbeteren kan; want alleen te bidden om het tijdelijke en vergankelijke, zoude strijdig zijn met de leer van JESUS. *Zoekt daarom eerst het rijk Gods en zijne geregtigheid, en het andere zal u toegeworpen worden.* Wij zullen dan dagelijks bidden om uitroeijing van alle zondige gebreken en kwade neigingen, om liefde tot God en onzen evenmensch, om een sterk en vast geloof, om ootmoedigheid, zachtmoedigheid, verduldigheid en verdraagzaamheid. Wij moeten ook bidden voor onze overheid, dat God haar wijsheid verleene om wel te regeren, dat God ons vrede en eendragt verleene in onze dagen, en troost aan alle bedrukten en treurigen; voorts moogt gij bidden voor het dagelijksch brood, gelijk de Heer in het allervolmaaktste gebed geleerd heeft. De H. JACOBUS zegt: is het dat iemand wijsheid

van noode heeft, laat hij die van God begeeren, en zij zal hem verleend worden, hetwelk ook van andere deugden te verstaan is. Hierbij behoort een vast geloof, dat wij, hetgene wij bidden, verkrijgen zullen, indien het ons dienstig en zalig is. Daarom is het goed in zijne gebeden te zeggen : *Heer, indien zulks met uwen wil bestaanbaar is.* Voeg bij uwe gebeden nog aalmoezen en vasten, dan zullen dezelven des te meer kracht hebben. Bedenkt, dat wij van ons zelven niets hebben, en dat God de Heer de oorsprong en gever aller goeds is; de gever van alle goede gaven en volmaakte giften. Legt u als strafwaardige zondaren aan zijne voeten, en smeekt om genade, in den naam van Jesus Christus, door wiens verdiensten, in zijnen doop, lijden en dood, wij vergeving der zonden en het eeuwige leven ontvangen. In den naam Jesus zijn talrijke wonderen geschied, dooden opgewekt, blinden ziende gemaakt en melaatschen gereinigd. Ook is er onder den hemel geen andere naam gegeven, door welken wij moeten zalig worden, dan de naam Jesus; door welken wij ook eenen vrijen toegang hebben tot den Vader. Dierbare naam derhalve, gij zult de laatste naam zijn, dien men van onze stervende lippen zal hooren ! Verder zegt Jesus :

// Deze dingen heb ik u al in gelijkenis-
// sen gezegd. Nu komt de uur, dat ik u
// niet meer in gelijkenissen spreken zal, maar
// openlijk van den Vader zal verkondigen.
// In dien dag zult gij in mijnen naam
// verzoeken, en ik zeg u niet, dat ik den

„ Vader voor u bidden zal. Want de Vader „ zelf bemint u, omdat gij mij bemind en ge- „ loofd hebt dat ik van God ben uitgegaan : „ Ik ben van den Vader uitgegaan, en in de „ wereld gekomen : nu verlaat ik wederom „ de wereld, en ga tot den Vader. Zijne „ leerlingen zeiden hem : zie nu spreekt gij „ openlijk en gij gebruikt niet eene gelijkenis. „ Nu zien wij wel, dat gij alles weet, en „ dat het niet noodig is, dat u iemand „ ondervrage; derhalve gelooven wij, dat gij „ van God uitgegaan zijt."

In deze woorden hoort gij, dat de Heer niet door gelijkenis, maar vrij uit zoude spreken, te weten : door het ingeven des H. Geestes, dien de leerlingen en andere geloovige menschen ontvangen zouden. De H. Geest zoude hun klaarlijk te kennen geven, wat het welbehagen des Vaders was. In denzelfden dage zult gij bidden, zegt de Heer, in mijnen naam, dat is door mijne verdiensten, en gij zult verkrijgen; want de Vader zelf bemint u, als zijne kinderen; gij draagt in u, door den H. Geest, het beeld zijns levens en beminden Zoons, waarin de hemelsche Vader zijn welbehagen heeft.

Dit zij dan onze troost, dat de Vader ons kent en ons bemint; zoo kunnen wij dan eenen Vader in de hemelen hebben.

GEBED.

Heer Jesus! wil onze harten ontsteken door

eene vurige liefde : dat wij niet in de deugd verflaauwen, maar meer en meer ijver betoonen in het doen van goede werken; dat wij steeds mogen bidden, om hetgene ons nuttig en tot de zaligheid dienstig is, en zoodoende trachten naar de geestelijke goederen. Amen.

FEESTDAG VAN DE HEMELVAART DES HEEREN.

Evangelie, MARCUS XVI. : 14 - 20.

Heden vieren wij de gedachtenis van de glorierijke hemelvaart onzes Heeren JESUS CHRISTUS, die nu gezeten is aan de regterhand zijns Vaders. Engelen verheugden zich reeds over zijne geboorte; heerscharen van Engelen kwamen hem, toen hij ten hemel voer, te gemoet, en zongen blijde Alleluja's; zouden wij ons dan niet mede over JESUS hemelvaart verblijden? Door zijn lijden en strijden toch heeft de Zaligmaker den dood overwonnen, den helschen vijand zijne magt benomen en het handschrift des doods te niet gedaan.

Na deze zegepraal, veertig dagen na Paschen, in welken tusschentijd zich JESUS menigmaal aan zijne leerlingen openbaarde en hen troostte, voer hij staatplegtig voor het oog van zijne leerlingen ten hemel, om voor ons plaats te bereiden en om ons een mid-

delaar en voorspreker te zijn. Dewijl Jesus van den dood verrezen is, zullen wij ook met Hem verrijzen; want Hij is ons hoofd en wij zijn zijne ledematen. Waar nu het hoofd is, daar zullen ook de ledematen zijn.

Jesus gaf, vóór zijne hemelvaart, aan zijne leerlingen de volmagt, om aan alle volken zijn Evangelie te verkondigen en voorspelde hun de wonderen, welke de geloovigen in zijnen naam zouden doen, naar luid des Evangelies van heden:

„In dien tijde verscheen *Jesus* aan de „elven, terwijl zij aan tafel zaten, en ver„weet hun hunne ongeloovigheid en de hard„heid huns harten; omdat zij degenen, die „hem verrezen gezien hadden niet geloof„den. En hij zeide hun: gaat henen door „de geheele wereld, verkondigt het Evan„gelie aan alle schepselen. Die gelooft en „gedoopt wordt, zal zalig worden, maar „die niet gelooft, zal verdoemd worden. En „deze teekenen zullen dengenen volgen, die „gelooven. Zij zullen in mijnen naam de dui„velen uitdrijven; zij zullen nieuwe talen „spreken: zij zullen slangen wegnemen; en „zoo zij iets doodelijks mogten gedronken „hebben, zal het hun niet hinderen. Den „zieken zullen zij de handen opleggen en „deze zullen gezond worden."

Volgens het verhaal van H. Mattheus, beloofde Jesus nog, dat Hij met zijne Kerk

zoude zijn tot aan de voleinding der wereld. (1) Het Evangelie zegt verder:

„ En als nu de Heer *Jesus* met hen ge-
„ sproken had, is hij opgenomen ten hemel,
„ en hij zit aan de regterhand Gods. En
„ zij, heengaande, predikten overal, en de Heer
„ werkte mede en bekrachtigde het woord,
„ door de teekenen die er op volgden. ”

De Heer Jesus, nadat Hij zijne leerlingen in het geloof bevestigd had, en hun vele dingen, aangaande de zaligheid, had belast, ging eindelijk met hen naar den Olijfberg buiten *Jeruzalem*, waar Hij hun de handen oplegde en zegende; en ziet, er daalde eene wolk neder, die Hem omhoog voerde, en zoo voer Jesus ten hemel. Vol bewondering en liefde, staroogden zij hunnen Heer na, die de wolken doorvoer, knielden neder in stille verrukking en aanbaden Hem. De zegen, dien Jesus aan zijne leerlingen, vóór en na zijne hemelvaart, mededeelde, willen wij bidden, dat ook op ons moge nederdalen; dan zal het ons tijdelijk en eeuwig welgaan.

Jesus dan, nu aan de regterhand des Vaders zittende, dat is: bekleed met magt en Majesteit, gelijk de Vader, verheven boven den rang der Engelen, wil voor ons bidden en onze voorspraak zijn bij den Vader. Het bloed van Christus roept om barmhartigheid voor ons

(1) Kap. XXVIII: 29.

arme zondaren, ten einde ons in dezen tijd der genade tot de zaligheid te brengen. Verblijden en verheugen wij ons Christenen! Jesus heeft al onze vijanden overwonnen.

Graf, dood en hel ligt voor hem neêr,
O Christenen, geeft gij Hem eer!
Hij, Hij is hun verwinnaar!

De hemel staat open; de toegang tot het Paradijs is ontsloten; en het zwaard, waarmede de Cherub den toegang bewaarde, is bot geworden in de wonden van Christus.

Een opregt Christen, derhalve die in het opregte geloof blijft, met leedwezen en berouw over zijne zonden, stervende, mag op de barmhartigheid Gods en op het eeuwige leven vertrouwen. Wij hebben dan overvloedige reden, om ons te verheugen en den Zoon Gods te danken, voor zijne grondelooze ontferming. Het lijden en de overwinning, door Jesus op onze vijanden behaald, hebben ons den weg tot den hemel gebaand.

De Apostelen intusschen, terwijl zij nog naar den hemel staarden, zagen onverwacht twee Engelen naast hen, in de gedaante van twee mannen, die in het wit gekleed waren en hun zeiden: *Gij Galilesche mannen, wat staat gij hier en ziet den hemel aan? Deze* Jesus, *die voor uwe oogen ten hemel gevaren is, zal even zoo wederkomen, gelijk gij Hem hebt zien opklimmen;* te weten ten jongsten dage, bij de voleinding der wereld.

Met deze vermaning wilden de Engelen zeggen, dat zij hunnen kostelijken tijd niet met ledigheid zouden doorbrengen, maar naarstig

in hun beroep werkzaam zijn, verwachtende den Heer, die aan elk het loon van zijne werken geven zal. Laat ons ook deze woorden des Engels ter harte nemen en den tijd der genade wel besteden; opdat, wanneer de Heer zal komen om de levenden en dooden te oordeelen, wij de lampen brandende hebben, gelijk de wijze maagden, en onder de uitverkorenen aan de regterhand van Jesus geplaatst worden, om met Hem in te gaan in de woning zijns Vaders, waar Hij ons plaats bereid heeft.

Trachten wij met allen ijver onze pligten te vervullen; daar wij weten, dat Jesus niet alleen den weg geopend heeft, maar ons ook heeft aangewezen, hoe wij denzelven moeten bewandelen, indien wij in den hemel komen willen. Indien wij dan de voetstappen van Jesus navolgen, matig, geduldig en godzalig leven in deze tegenwoordige wereld, en in de Katholijke Kerk, blijvende Jesus als onzen Zaligmaker erkennen en beminnen, dan zullen wij eenmaal Hem te gemoet gevoerd worden in den hemel, en eeuwig daar zijn, waar Hij ons is voorgegaan. Dit vergunne ons de barmhartige God en Vader, de liefderijke Zoon, en de troostrijke H. Geest, die tot in eeuwigheid onvolprezen zijn.

GEBED.

Almagtige Jesus, die ten hemel geklommen zijt! trek ons tot U en wij zullen U navolgen; opdat wij van deugd tot deugd en van kracht tot kracht voortgaande, uit de vergankelijke wereld tot den eeuwigen tabernakel mogen komen. Amen.

OP DEN 6den. ZONDAG NA PASCHEN.

Evangelie, JOAN. XV. 26 - 27. XVI. : 1-4.

„ *Jesus* zeide aan zijne leerlingen : Maar als
„ de Vertrooster, dien ik u van den Vader
„ zal afzenden, de Geest der waarheid, die van
„ den Vader voortkomt, zal gekomen zijn, die
„ zal getuigenis van mij geven. En gij zult er
„ ook getuigenis van geven, want gij zijt van
„ het begin af met mij geweest."

In dit Evangelie wordt ons onder andere geleerd, dat er drie verscheidene personen zijn in de Godheid, die één in wezen zijn, namelijk : *God de Vader, God de Zoon, en God de H. Geest*, welke laatste van den Vader en den Zoon voortkomt. Wij moeten dit gelooven als een der voornaamste geloofsartikelen, zonder met ons verstand deze verborgenheid te willen doorgronden; want deze verborgenheid gaat alle verstand te boven. De H. Augustinus, op zekeren tijd daarover nadenkende, zag een kind aan de zee zitten en bezig om in een' doorboorden emmer water te putten. Toen Augustinus hem de onmogelijkheid, om hiermede de zee ledig te scheppen, deed verstaan, gaf dit kind tot antwoord : Even zoo onmogelijk is het, om de Drieënheid der Godheid te begrijpen.

De Heer Jesus dan wel wetende, dat het zijnen Apostelen lastig zoude vallen, om van Hem te scheiden, dat zij veel, om de eer

Gods voor te staan, zouden moeten lijden, en opdat zij niet zouden bezwijken, zoo belooft de Heer, dat Hij hun den Vertrooster zoude zenden, namelijk den heiligen Geest, die hen leeren, leiden, bemoedigen en vertroosten zoude. De heilige Geest maakt den arbeid als rust, de armoede als rijkdom; hij verandert de droefheid in blijdschap. Dit is in de leeringen van Jesus allerduidelijkst gebleken. Nadat zij den heiligen Geest ontvangen hadden, verheugden zij zich dat zij waardig waren te lijden, om Christus wille.

De heilige Geest *zal getuigenis van mij geven*, zegt Jesus in het Evangelie, dat ik waarlijk God ben, dat ik onschuldig vervolgd, gelasterd en gekruisigd ben geworden. *Gij zult er ook getuigenis van geven*, want gij hebt alles gezien en gehoord. Dit alles gebeurde, toen de heilige Geest over de Apostelen gekomen was: zij traden openlijk op voor de Joden en Heidenen, verkondigden Jesus leer en lijden, verrijzenis en glorierijke hemelvaart; zij bekrachtigden dit door wonderwerken en voerden eenen godvruchtigen wandel.

Ook wij moeten getuigenis van Jesus geven, bijzonder daardoor, dat wij ons geloof in Hem, uit onze werken toonen: wij moeten ootmoedig en zachtmoedig zijn, gelijk Jesus; geduldig in lijden en in alles aan den wil van God onderworpen. Maar hoe velen worden er gevonden, die, helaas! slechts den naam van Christenen dragen, en een leven leiden, dat gansch en al strijdig is met de leer van Jesus. Hoe velen worden er gevonden, die zich dagelijks aan pligtverzuim schuldig maken: ongehoorzame

kinderen, oneerbiedige menschen onder de godsdienst, onbarmhartigen jegens de armen, ongeduldigen in kruis en lijden, nijdigaards en lasteraars. De naam van Christenen zal zulken niet zalig maken. Het geloof moet uit de werken getoond, en de opperste Wetgever moet geëerbiedigd worden. Verder zegt de Heer in het Evangelie :

„ Deze dingen heb ik u gezegd, opdat gij „ u niet zoudt ergeren. Zij zullen u uit de „ vergaderingen stooten. Ja, de uur komt, dat „ al die u om het leven brengt, meenen zal „ aan God eene dienst te doen. En dit zullen „ zij u aandoen; omdat zij noch den Vader „ noch Mij kennen. Doch ik heb u dit gezegd, „ opdat gij, als de uur zal gekomen zijn, in- „ dachtig zoudt wezen, dat ik het u gezegd heb."

De Zaligmaker wilde zeggen : de Joden zullen u, zijne Apostelen, uit hunne vergaderingen of Synagogen verbannen, en u aanzien als verleiders des volks, en alsof gij de grootste booswichten waart; zij zullen u overal vervolgen; zelfs zullen zij u in de gevangenissen werpen en u als martelaren doen omkomen. Zij zullen meenen aan God eene dienst te doen door u te dooden. Zij zullen in die verkeerde dwaling zijn, omdat zij den Vader en Mij niet erkend hebben. Dit alles voorspelde de Zaligmaker aan zijne leerlingen; opdat zij niet mogten verergerd worden door zich te laten voorstaan, alsof zijne leer niet de ware was. De Apostelen wisten nu vooraf, welk lot hen

wachte, en tot de stormen voorbereid, konden zij zich des te beter staande houden.

Ook al degenen die godvruchtig willen leven, zullen meer of min vervolging te lijden hebben. Immers de boozen zien met nijdige oogen, dat anderen zich om de deugd en zaligheid bevlijtigen, en hunne minste spotreden is deze, wanneer aan een goed mensch een ongeluk overkomt : ziet, wat helpt hem zijne vroomheid? Doch, gij dwazen, zult gij niet eenmaal verstandig worden? Let eens op het einde der boozen. Hun levenspad moge in het begin effen zijn en met rozen bestrooid, in het einde wordt de weg hobbelig, de nacht overkomt hen, en zij geraken in een moeras van eeuwige ramp en leed. Geene kunst der artsen, geen handengewring van vrienden, geen goud noch zilver, niets vermag hen van den dood te bevrijden! En hoe akelig moet dan de scheiding voor hen zijn, indien zij zich vooraf niet daartoe hebben voorbereid! Daarentegen ziet een vroom Christen den dood gelaten te gemoet en sterft in de hoop van een beter leven. Gij, vrome Christenen, laat de wereld u vrij haten, wroegen en bespotten, gij weet, welk loon op u wacht. Ook is de knecht niet beter dan zijn Heer, en Paulus zegt : zijn wij medegenooten van het lijden van Christus, dan zullen wij ook, te gelijker tijd met Hem verblijd worden. Gij zult eene vreugd genieten, die geen oog gezien en geen oor gehoord heeft.

Bidden wij dan steeds om den heiligen Geest, dan zullen wij, dien ontvangen hebbende, het lijden der wereld gering achten, den spot en

hoon verdragen kunnen, en eenmaal, door de verdiensten van Jesus Christus, het eeuwige hemelrijk beërven.

GEBED.

Dat wij, o Heer, uwen zoeten troost mogen smaken, het onderscheid leeren kennen tusschen wereldsche vergankelijkheid en hemelsche goederen, dan zullen wij de eerste verzaken en de laatste najagen met al onze krachten. Amen.

HOOGFEEST VAN PINKSTEREN.

De werken der Apostelen II. 1 – 4.

„ En als de dagen van Pinksteren vervuld „ werden, waren zij allen gezamenlijk in de„ zelfde plaats. "

Wij houden heden gedachtenis van den heiligen Pinksterdag, waarop de Apostelen des Heeren den heiligen Geest ontvangen hebben. Als de dagen van Pinksteren, dat is vijftig dagen na het Paaschfeest, vervuld waren, waren de Apostelen gezamenlijk, of gelijk in het Grieksch staat, eendragtiglijk bijeen vergaderd, ten einde om den heiligen Geest, die hun beloofd was, te bidden, dat zij denzelven ontvangen mogten. Zij baden, zeg ik, om den heiligen Geest, ofschoon hun denzelve beloofd was. Hierin geven zij ons een voorbeeld, om steeds mede te werken om de genade en gaven des heiligen Geestes deel-

achtig te worden. Zonder deze kunnen wij niets verrigten, wat den Heer kan welgevallig zijn.

De Israëlieten hadden, vijftig dagen nadat zij uit Egypte getogen waren, de tien geboden ontvangen, onder donder en bliksems; opdat zij vreezen zouden deze geboden Gods te overtreden. En zij waren werkelijk zoodanig vervaard, dat zij aan Mozes zeiden : spreekt gij met God den Heer. Doch naderhand vergaten zij al ras Gods weldaden en overtraden zijne geboden. Door den val van Adam is des menschen natuur zoo boos en bedorven geworden, dat zij steeds tot zonden geneigd zijn; ja de menschen trachten, van de wieg af zelfs, naar hetgene verboden is. Hierover beklaagt zich de H. Paulus, als hij zegt : het kwaad, dat ik niet wil, doe ik, en het goed, hetgene ik doen zoude, doe ik niet. Dat is : ik weet wel, wat ik behoorde te laten en te doen, en nogthans doe ik het niet. Ik ongelukkig mensch, wie zal mij hiervan verlossen? Hij antwoordt : de genade des heiligen Geestes. Want de wet, die geschreven was in twee steenen tafelen, is door God wederom vernieuwd en geschreven door den heiligen Geest in de harten der geloovige menschen, toen de heilige Geest op den Pinksterdag door de Apostelen ontvangen werd. Zij, dus met de genade van dien Geest vervuld zijnde, waren in staat de geboden van God te onderhouden. Het Evangelie leert : de wet is door Mozes gegeven, maar de genade, om dezelve te volbrengen, door Jesus Christus; niet alleen aan de Apostelen, maar zij zal ook gegeven worden aan al degenen, die vurig om dezelve bidden. Bidden wij dan dat God in

ons een rein en nieuw hart scheppe, ons alzoo vurige liefde instorte jegens God den Heer en onze evennaasten, dan zal het ons niet zwaar vallen Gods geboden te onderhouden. Toen de Apostelen dus vergaderd waren, zegt het Evangelie verder :

„ Kwam er schielijk een geluid uit den he-
„ mel, als van eenen krachtigen aankomenden
„ wind en vervulde het geheele huis daar zij
„ zaten. En hun verschenen verdeelde tongen
„ als van vuur, hetwelk op een ieder van hen
„ kwam zitten. En zij werden allen vervuld met
„ den heiligen Geest, en begonnen verscheiden
„ talen te spreken, nadat de heilige Geest hun
„ gaf uit te spreken."

Wanneer de Godheid zich voormaals aan de menschen openbaarde, geschiedde zulks gewoonlijk, in het suizen van een' zachten wind, of gelijk bij de wetgeving op *Sinaï*, en bij de nederdaling des heiligen Geestes op de Apostelen, onder bliksems en het geluid van eenen sterken wind. Gelijk de wind met geluid en kracht nederdaalde en het huis vervulde waar de Apostelen zaten, alzoo krachtig werkt de heilige Geest in de harten der geloovigen; zij worden door denzelven eindelijk in de haven der eeuwige zaligheid gevoerd. De menschen leven naar het ingeven van den heiligen Geest, die in hen woont; hebben zij den heiligen Geest, dan doen zij goede werken; hebben zij den boozen geest, dan zijn hunne daden en handelingen ook boos, gelijk die van Judas en andere. De heilige Geest dan moet in ons wonen,

moet ons leiden en besturen, en daarom heeft Jesus drie en dertig jaren op aarde rondgezworven en alle lijden verdragen, ten einde ons met God te verzoenen en den heiligen Geest voor ons te verwerven. De heilige Geest maakt ons eerst tot regtschapene menschen, en de Apostelen, die aanvankelijk beschroomd waren, kregen door dienzelfden Geest moed en kracht, om voor de goede zaak te strijden. Zoo beleden de Apostelen en Martelaren voor de gansche wereld, dat Jesus is de Christus of Zaligmaker, in wien zij het eeuwige leven hoopten te hebben.

„*En hun verschenen verdeelde tongen als van vuur, hetwelk op een ieder van hen kwam zitten.*" Eene straal vuur, die naar dien des bliksems geleek, verdeelde zich in kleine vlammetjes, die zich op het hoofd der Apostelen en leerlingen zetten. Welke verandering bespeurden de leerlingen van Jesus in hun binnenste! Hun verstand werd verlicht; wat zij nog niet begrepen hadden, leerden zij nu regt inzien; hun geloof werd versterkt, en daarenboven „*begonnen zij verscheidene talen te spreken, zoo als de heilige Geest hun die gaf te spreken.*" Openlijk en vrijmoedig traden zij nu op in het volkrijke *Jeruzalem* en verkondigden Jesus den gekruisten; zij verzekerden aan de zondaren en zelfs aan de ergste vijanden van Jesus, dat er buiten het geloof in Hem geene zaligheid te hopen was.

Ook wij moeten om dien troostrijken en krachtigen bijstand aanhouden en God bidden, dat Hij den boozen geest ver van ons verwijdere. De heilige Geest maakt ons tijdelijk

en eeuwig gelukkig, doordien hij ons inwendig tevreden stelt, en ons leert in Gods bestuur te berusten, en ons doet hopen op de zaligheid, die ons in het Evangelie wordt toegezegd.

Wereldsche menschen slooven zich nacht en dag af, om goederen die haast vergaan, die door de roest en mot worden opgevreten; doch laat ons niet alzoo doen; maar laat ons werken om de onvergankelijke goederen, die door geene dieven kunnen gestolen worden: vooral om de zevenvoudige gaven des heiligen Geestes, van welke de gave van wijsheid alleen beter is dan alle goed der wereld en verkieslijker dan alle koningrijken der aarde. Wij moeten, om de gaven des heiligen Geestes te verwerven, al onze pogingen inspannen en van onzen kant alles aanwenden, om ons dezelven waardig te maken. De heilige Geest vordert een zuiver gemoed; want hoe zoude de reinheid in de onreinheid wonen? zoude men kostelijken wijn in een vuil vat doen? dit waren paarlen voor de zwijnen geworpen. Bidden en vasten, aandachtig mis hooren en opregte biecht spreken, kunnen ons den heiligen Geest doen verwerven. Bezitten wij dien Geest, dan zijn wij kinderen van God, en kinderen van God zijn ook erfgenamen des eeuwigen hemelrijks. Hebben wij deze troostrijke verzekering, dan kunnen wij zeggen: dood, waar is uw prikkel? hel, waar is uw verderf? Wij danken God door Jesus Christus, die ons de overwinning gegeven heeft.

GEBED.

O heilige Geest! zend ons een vonkje van de stralen uwer liefde; Gij zijt de Gever van alle goede gaven en volmaakte giften; een licht, dat onze harten doorstraalt, verlicht en verwarmt. Gij zijt een ware Vertrooster, en die ons van alle zonden reinigt. Kom dan, o heilige Geest, daal neder in onze harten en kom daarin wonen. Amen.

2de. FEESTDAG VAN PINKSTEREN.

Evangelie, JOANNES III : 16 - 21.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan *Nicodemus* : „ zoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij „ zijnen eenigen Zoon gegeven heeft; opdat al „ die in hem gelooft, niet verloren ga, maar „ het eeuwige leven hebbe."

Op dezen tweeden Feestdag van Pinksteren, zullen wij bijzonderen dank betuigen voor de weldaad, welke JESUS door de zending van den heiligen Geest aan de wereld bewezen heeft, en opdat wij door bidden en smeeken deel mogen hebben in de gaven van denzelfden Geest.

Ofschoon in dit Evangelie niet regtstreeks van den heiligen Geest gesproken wordt, nogtans wordt ons heden dit Evangelie van Gods liefde voorgehouden; dewijl de liefde tusschen

God den Vader en God den Zoon, de heilige Geest is. God is de liefde, zegt Joannes, en die in de liefde blijft, die blijft in God en God in hem.

Welk eene liefde moet dit zijn, die God aan de wereld, aan het gansche menschelijke geslacht, en dus ook aan ons betoond heeft, door zijnen Zoon in de wereld te zenden! Waarmede zullen wij die liefde vergelden? Met een geloof, dat vruchtbaar is in goede werken, met wederliefde jegens God, en liefde jegens onze medemenschen. Overal worden wij in de heilige Schrift vermaand tot liefde; dat is: die de liefde heeft, heeft de wet volbragt. Door de liefde woont God in ons en zijn wij tempels van den heiligen Geest. Wij moeten ons dan benaarstigen om God boven alles, met ons geheele hart en ziel te beminnen; opdat wij met hem en alle goede menschen één worden. Verder zegt het Evangelie:

„ Want God heeft zijnen Zoon in de wereld
„ niet gezonden, om de wereld te veroordee-
„ len; maar opdat de wereld door hem zoude
„ behouden worden. Die in Hem gelooft, wordt
„ niet veroordeeld; maar die niet gelooft, is
„ reeds veroordeeld; omdat hij niet gelooft in
„ den naam van den eeniggeboren Zoon Gods."

Hieruit vernemen wij, tot wat einde God zijnen Zoon in de wereld gezonden heeft: namelijk om de wereld, dat is het menschelijk geslacht, zalig te maken door zijn lijden en dood, onder voorwaarde van ons deze verdien-

sten door een vruchtbaar geloof in Hem toe te eigenen; want *die in Hem gelooft* en naar het geloof leeft, *wordt niet veroordeeld*; alleen *die niet gelooft, is reeds veroordeeld* tot de verdoemenis.

Wij herhalen het: wij moeten niet alleen in CHRISTUS gelooven, gelooven dat Hij is, en voor ons is gestorven (want de duivel gelooft ook in God en hij beeft); maar wij moeten tevens ons geloof uit onze werken, uit onze gedachten, woorden en werken doen blijken, en naar het voorschrift des Evangelies inrigten. Daarom zegt de heilige Schrift: *Toon* uw geloof uit uwe werken.

„ En dit is het oordeel, dat het licht in de
„ wereld gekomen is; maar de menschen heb-
„ ben de duisternissen meer bemind dan het
„ licht: dewijl hunne werken boos waren.
„ Want al die kwalijk doet, haat het licht,
„ en hij komt niet bij het licht, opdat zijne
„ werken niet bestraft worden; maar die de
„ waarheid doet, komt bij het licht; opdat het
„ openbaar worde, dat zijne werken in God
„ gedaan zijn."

Wat konde de Zaligmaker duidelijker zeggen, om te bewijzen, dat de goede werken ook noodig zijn, om ons tot de eeuwige zaligheid te brengen, even gelijk de booze werken tot de verdoemenis brengen. Het licht, namelijk JESUS CHRISTUS, is in de wereld gekomen, om onze werken daarbij te zien en te vergelijken. Wiens werken aan dit licht gelijk

zijn, die zullen zijne uitverkoornen genoemd worden, en tegen hen zal Hij ten jongsten dage zeggen : komt, gij gezegenden, en bezit het rijk, dat u voor de grondlegging der wereld bereid is. Maar tot de zondaren zal Hij zeggen : gaat in het helsche vuur! Laat ons niet gelijk worden aan die menschen, welke de duisternissen liever gehad hebben dan het licht. Volgen wij dan de inspraak van den heiligen Geest, om welke wij gedurig bidden ; opdat wij door Hem en dat groote licht verlicht wordende, niet in de duisternissen wandelen; opdat wij in het opregte geloof mogen wandelen, den goeden strijd strijden, en met dat licht ingaan in de hemelsche glorie.

GEBED.

Hemelsche Vader, die uit onuitsprekelijke liefde geenen Engel maar uwen eenigen Zoon tot ons gezonden hebt: geef ons, dat wij als uwe kinderen mogen wandelen in het licht, dat in de wereld gekomen is, om zalig te maken wat verloren was; opdat wij van de duisternis des doods bevrijd zijnde, met U in eeuwigheid mogen leven. Amen.

OP DEN FEESTDAG DER HEILIGE DRIEVULDIGHEID.

Evangelie, MATTHEUS XXVIII.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan zijne Leer-
„ lingen : mij is alle magt gegeven in den
„ hemel en op de aarde."

Met regt heeft onze Moeder de heilige Kerk, dezen feestdag ingesteld ter eere van de heilige Drievuldigheid, en wel na den Hoogtijd van Pinksteren; want op de vorige Zondagen en Feesten hebben wij mogen hooren van de bijzondere weldaden des Vaders, des Zoons of van den heiligen Geest. De heilige Kerk leert daarom nu, dat deze drie personen één in wezen en ééne Godheid zijn. Wij hebben gehoord, dat God de Vader zijnen Zoon in de wereld gezonden heeft, dat deze Zoon voor ons arme zondaren heeft geleden, en dat op Pinksteren de heilige Geest, die van den Vader en den Zoon uitgaat, is uitgestort geworden, om aardsche en wereldsche menschen met het vuur der liefde te ontsteken; ten einde zij de weldaden van God deelachtig konden worden, en hiernamaals de eeuwige gelukzaligheid beerven. Het is dus zeer gepast, dat de Kerk het Feest van de heilige Drievuldigheid viert, om ons te leeren, dat al de weldaden, die wij aan de bijzondere personen toeschrijven, nogtans maar aan éénen God mogen toegeschreven worden; aan eenen God, die drievuldig in personen maar één in wezen is. Deze Drie-

vuldigheid heeft aan CHRISTUS magt gegeven, in den hemel en op de aarde, over het gansche menschelijke geslacht, om hetzelve zijn rantsoen deelachtig te maken. Dit zoude Hij hebben kunnen doen, door in ligchamelijke en zienlijke gedaante bij ons te blijven; doch dit heeft Hij om verscheidene redenen niet gedaan, maar door zijne Apostelen, nadat zij met den heiligen Geest vervuld waren, laten verrigten, en welke Hij daarna door de geheele wereld gezonden heeft, om deze kostelijke gave verder te verspreiden, volgens ons Evangelie van heden, daar JESUS tegen hen zegt:

„ Leert alle volken, hen doopende in den
„ naam des Vaders, des Zoons, en des heiligen
„ Geestes. "

Hieruit kunnen wij opmaken en leeren, wat ons tot de zaligheid noodig is, of wat er noodig is, om ons de verlossing en het rantsoen des Zaligmakers deelachtig te maken; te weten: voor de volwassenen het geloof, en voor de kinderen den doop, door welken zij zalig kunnen worden, gelijk zij door de erfzonde verloren gaan. Het doopsel is dan in de eerste plaats voor alle menschen noodzakelijk. Dit doopsel moet geschieden in den naam des Vaders, des Zoons, en des heiligen Geestes, en derhalve moeten wij daaromtrent geleerd en onderrigt worden; trouwens zoo veel ons eindig verstand daarvan kan begrijpen: het overige gelooven wij op de getuigenis van onze Moeder, de heilige Kerk, en deze kan niet falen. Zij houdt ons plegtiglijk en

in kort voor oogen, wat wij gelooven moeten, en leert ons de twaalf Artikelen des geloofs, zeggende: Ik geloof in God den Vader almagtig, Schepper des hemels en der aarde, en in Jesus Christus zijnen eenigen Zoon, enz. Ik geloof in den heiligen Geest, en wat er verder volgt. Met deze woorden belijden wij, dat er in de Godheid drie verschillende personen zijn, maar één in wezen. Behalve dit geloof moeten wij de geboden van God onderhouden; want zoo luidt het Evangelie:

„Leerende hen onderhouden al hetgeen ik „ulieden bevolen heb."

Zoodat het geloof en het doopsel niet alleen genoeg zijn ter zaligheid, noch ook het onderhouden van een of twee geboden, maar alle geboden, en gevolgelijk zijn de geboden der Kerk hieronder begrepen; want Christus zeide, dat men diegenen, welke daarnaar niet hoorden, voor heidenen en tollenaren zoude houden, en om zijne leerlingen beter te leeren, belooft hun Christus zijne gestadige hulp en bijstand, zeggende:

„En ik ben met ulieden alle dagen tot „de voleinding der wereld."

Namelijk met den heiligen Geest, dien Hij ons van zijnen Vader heeft doen nederdalen door zijne genade, gedurige zending van zijne leerlingen, in het heilig Sakrament des Altaars.

GEBED.

Almogende, eeuwige, ondeelbare Drievuldig-

heid! waarachtig God in drie personen! wij bidden U, aanschouw het beeld, dat Gij in ons geschapen hebt, en zuiver onze zielen van hare gebreken; opdat zij hiernamaals eeuwig moge blinken, en tot U komen, door de verdiensten van den Heer Jesus Christus, die met den *Vader*, en den *heiligen Geest* leeft en regeert, tot in eeuwigheid. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN HET ALLERHEILIGSTE SAKRAMENT.

Evangelie, JOANNES VI. : 56 - 59.

„ In dien tijde zeide *Jesus* tot de Joden :
„ Mijn vleesch is waarlijk spijs, mijn bloed is
„ waarlijk drank. Die mijn vleesch eet en mijn
„ bloed drinkt, blijft in mij en ik in hem.
„ Gelijk de levende Vader mij gezonden heeft,
„ en ik leef door den Vader, zoo zal ook, die
„ mij eet, door mij leven. Dit is het brood,
„ dat van den hemel is gedaald. Niet gelijk
„ het manna, hetwelk uwe vaders gegeten
„ hebben, en gestorven zijn. Die dit brood eet,
„ zal in eeuwigheid leven. ”

Heden vieren wij in de Kerk eenen zeer gedenkwaardigen Feestdag, te weten van het hoogwaardig Sakrament des Altaars, in hetwelk ons de Zaligmaker zijn ligchaam tot spijs en zijn bloed tot drank heeft nagelaten, onder

de gedaanten van brood en wijn; zóó echter, dat wij beide zelfstandigheden onder ééne gedaante zoo wel ontvangen als onder beide; vermits het ligchaam en bloed van den Heer, na zijne verrijzenis, onafscheidbaar bij elkander zijn.

Onze Zaligmaker beloofde ons zijn vleesch en bloed tot spijs en drank onzer zielen: hetwelk Hij betuigde met uitdrukkelijke woorden van ons Evangelie: *Mijn vleesch is waarlijk spijs en mijn bloed is waarlijk drank.* In het laatste avondmaal volbragt Hij deze belofte naar de letter. Hij nam het brood in zijne heilige handen, dankte zijnen hemelschen Vader, zegende het brood, brak het, en gaf het aan zijne Apostelen, zeggende: *neemt en eet, dit is mijn ligchaam.* Daarna heeft Hij ook den kelk genomen, waarin wijn was; en nadat Hij zijnen hemelschen Vader wederom gedankt, en den kelk gezegend had, zeide Hij: *drinkt er allen uit, want dit is mijn bloed des nieuwen testaments, hetwelk voor velen zal vergoten worden tot vergiffenis der zonden.* Hieruit heeft de Katholijke Kerk van de tijden der Apostelen af altijd geleerd en geloofd, dat Jesus in dit heilig Sakrament tegenwoordig is met zijn vleesch en bloed, met zijne Godheid en menschheid, met ziel en ligchaam.

Anders gezinden meenen, dat Jesus in eenen oneigenlijken zin gesproken heeft, en heeft willen zeggen: *dit beteekent mijn ligchaam;* maar de omstandigheden, waarin Jesus sprak, bewijzen het tegendeel. Zij bewijzen zonneklaar, dat Hij in den letterlijken en eigen zin gesproken heeft; dat dus de zoogenaamde gereformeerden

in dwaling zijn, en eene ongerijmde stelling voorstaan, met te willen doen gelooven, alsof de Zaligmaker hier in eenen oneigenlijken zin zoude gesproken hebben.

Merken wij hier aan, dat het *manna*, dat God liet regenen om de Israëlieten te voeden, een teeken of figuur was van dit Sakrament. Christus dan, om allen twijfel weg te nemen over zijne wezenlijke tegenwoordigheid in het heilig Sakrament des Altaars, na gezegd te hebben: *het brood, hetwelk ik u geven zal, is mijn vleesch voor het leven der wereld:* voegt nog duidelijk hierbij: *dit is niet gelijk het manna, hetwelk uwe voorvaders hebben gegeten.* (1) Hieruit blijkt dus, dat deze woorden niet in den figuurlijken, maar in den letterlijken en natuurlijken zin moeten opgevat worden; anders zoude dit *brood*, hetwelk de Zaligmaker zegt *zijn vleesch* te zijn, met het *manna* overeenkomen; en dit is eene tastbare ongerijmdheid.

Uit de woorden: *die mijn vleesch eet, en mijn bloed drinkt, blijft in wij en ik in hem*, blijkt, dat dit heilig Sakrament eene spijs der zielen is, dezelve met Christus vereenigende. *Gelijk de Vader mij gezonden heeft, en ik leef door den Vader, zoo zal ook, die mij eet, door mij leven*, zegt de Zaligmaker verder in het Evangelie, en daarmede wil Hij zeggen: die mij waardiglijk eet in het heilig Sakrament, die leeft geestelijk door de vermeerdering der genade en liefde, welke hij verkrijgt, en welke genade en liefde het leven der zielen is, gelijk de ziel het leven des ligchaams. De geestelijke

(1) Joannes VI.

spijs is dan voordeelig aan diegenen, die geestelijk leven, maar niet aan diegenen, welke geestelijk dood zijn door hunne zonden. Hierom vermaant de Apostel PAULUS, dat men zich vooraf wel beproeven moet, en zóó van het brood eten en den kelk drinken; want hij, die onwaardiglijk eet en drinkt, eet en drinkt zich zelven een oordeel, niet onderscheidende het ligchaam des Heeren.

Mogten wij, geliefde Christenen, in dit onoverwinnelijk en gewigtig geloofspunt steeds gevestigd blijven, daarin troost zoeken, wijl wij de verzekering hebben dat, die het vleesch van den Zoon des menschen eet en zijn bloed drinkt, het eeuwige leven zal hebben. Met den allerdiepsten eerbied dus, moeten wij tot dit H. Sakrament des Altaars naderen. Mogte ik en alle priesters met mij die heilige geheimen ten allen tijde met een zuiver hart en heilige aandacht vieren! „Hoe zuiver, zegt THOMAS à KEMPIS, behooren de handen, hoe rein de mond, hoe heilig het ligchaam, hoe onbevlekt het hart eens Priesters te zijn, waarin zoo dikwerf de bron van alle zuiverheid haren intrek neemt." Mogten alle Katholijken nooit vergeten, dien eerbied, die aandacht, die dankbaarheid en die wederliefde, welke zij aan Jesus in dit heilig Sakrament verschuldigd zijn, trachten te betoonen! Laat ons daartoe steeds onze uiterste vlijt aanwenden, en daarbij niet vergeten, voor de bekeering der dwalende onkatholijken te bidden.

GEBED.

O brood, dat uit den hemel gedaald is: voorwaar, Gij zijt de weg, de waarheid en het leven, Gij zijt eene zekere zalige rust, en het waarachtig licht onzer zielen; eene verzekering en een onderpand van het eeuwige leven. Geef, o Heer JESUS CHRISTUS, dat alle menschen hetzelve in U mogen ondervinden en smaken; alsdan zullen zij eene walging voor de wereldsche vermaken en eenen afkeer van de zonden hebben, U altijd lovende en dankende, dat Gij hun die hemelsche spijs in het H. Sakrament gegeven hebt. Amen.

OP DEN 1sten ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS VI. 36, 37, 41 en 42.

„ In dien tijde zeide *Jesus* tot de schare:
„ Weest dan barmhartig, gelijk uw Vader
„ barmhartig is. Oordeelt niet, en gij zult niet
„ geoordeeld worden. Verdoemt niet, en gij
„ zult niet verdoemd worden. Vergeeft en u
„ zal vergeven worden. Wat ziet gij toch een
„ splinter in uws broeders oog, terwijl gij
„ eenen balk in uw eigen oog niet bemerkt!
„ Gij schijnheilige, doe eerst een balk uit uw
„ eigen oog, en dan zult gij beter zien, om
„ den splinter uit uws broeders oog te ligten."

Deze woorden sprak JESUS, toen Hij de

bergpredikatie hield en zijne leerlingen en de toegevloeijde menigte zoo vele nuttige lessen gaf. *Weest barmhartig*, zegt Hij, *gelijk uw Vader barmhartig is*, die zijne zon laat opgaan over goeden en boozen en laat regenen over regtvaardigen en onregtvaardigen; die, zonder aanzien van persoon, aan alle menschen zijne weldaden uitdeelt. De barmhartigheid der menschen strekt zich gewoonlijk slechts tot weinige menschen uit; daar zij zich aan alle menschen moest vertoonen; opdat zij ten jongsten dage die zoete woorden des Zaligmakers mogten hooren: komt, gezegenden mijns Vaders, en bezit het rijk, dat u bereid is van het begin der wereld. Want ik ben hongerig geweest, en gij hebt mij gespijsd, dorstig, en gij hebt mij te drinken gegeven. Van de werken der barmhartigheid vinden wij vele schoone voorbeelden, zoo in het oude als in het nieuwe Testament. Abraham en Loth herbergden de vreemdelingen; Tobias deed hetzelfde en begroef, zelfs met gevaar van zijn leven, eenige Israëliten, die door booze menschen op de straten vermoord waren. Cornelius Centurio, hoewel een Heiden, gaf gedurig aalmoezen, die opgeklommen zijn voor Gods troon, wanneer hij tot de kennis van den eenigen waren God gekomen is. Die dus genade en barmhartigheid van den Heer begeert, moet zich ook barmhartig jegens zijne medemenschen betoonen. Zoo heeft de Heer onze zaligheid in onze eigene handen gesteld; want met de mate, waarmede wij meten, zal ons weder uitgemeten worden. Helaas, een heidensch Kei-

zer maakt vele Christenen beschaamd : Titus namelijk, liet nooit eenen dag voorbijgaan, waarop hij niet de eene of andere weldaad bewezen had; en op zekeren dag, dat hij daartoe niet de gelegenheid had, zeide hij aan zijne vrienden ; *deze dag is voor mij verloren.*

De barmhartigen zullen ontvangen eene opgehoopte en wel toegedrukte maat; dat is een groot, een overvloedig loon. Maar iemand mogt zeggen : ik heb de magt niet om te geven, wat zal ik dan doen? Wel een goede wil, bij een troostelijk woord, kan ons ook in de oogen van God welgevallig maken en menig leed verzachten. God ziet de gift niet aan, maar het hart waaruit zij voortkomt, gelijk blijkt in de arme weduwe, die van hare nooddruft gaf, daar vele rijke lieden slechts van hunnen overvloed geven. Niet één druppel waters, uit barmhartigheid aan onze evenmensch toegediend, zal God onbeloond laten. Laat ons de aardsche dingen toch niet najagen; zij zijn immers alle vergankelijk. Waarom zouden wij ons met eene handvol gouds, met een klein stipje van de aarde vergenoegen, daar geheele Koningrijken de onze kunnen worden! Tracht het goede te doen, vermaant, leert, troost en bidt, sticht den vrede en weest eensgezind onder elkanderen.

Wel verre dat gij elkanderen zoudt veroordeelen, dekt liever de overtredingen toe; *oordeelt niet, en gij zult niet geoordeeld worden; verdoemt niet, en gij zult niet verdoemd worden.* Ziet liever op uwe eigene gebreken en tracht dezelve te verbeteren en daarvan

los te worden, dat zal aan God welgevallig zijn. Hij die anderen bestraffen wil, moet zelve onberispelijk zijn. De splinter, die in het oog van zijnen evenmensch is, dat is eene kleine fout in hem, ziet men al ligtelijk, maar de balk, eene groote fout in eigen oogen, wordt maar al te dikwijls voorbij gezien, onverbeterd gelaten. Oordeelt dan niet liefdeloos over uwen naasten, beschimpt en bespot niemand; doet aan allen wel, en gij zult een barmhartig oordeel ontvangen.

GEBED.

O barmhartige God en milddadige Heer, van wien alle goed voortkomt, die ons de zonden minnelijk vergeeft, wanneer wij daarover rouw betoonen: wees ons barmhartig en geef ons de genade, dat wij onzen evennaasten liefderijk bejegenen en geen kwaad met kwaad vergelden; maar U in alles navolgende, overal zegen mogen verspreiden, hetzij met aalmoezen geven, raden of troosten. Am.

OP DEN 2den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS XIV. : 16 - 24.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan de Farizeërs
„ deze gelijkenis. Een zeker man rigtte een
„ groot avondmaal aan en noodde vele gasten.

„ En ter ure van het avondmaal zond hij zij-
„ nen knecht, om de genoodigden te zeggen,
„ dat zij zouden komen; want alles was nu
„ bereid. Doch zij begonnen zich allen een-
„ pariglijk te verontschuldigen. De eerste zeide
„ hem : ik heb een landgoed gekocht, en ik
„ moet noodzakelijk uitgaan om dat te bezien;
„ ik bid u, verschoon mij. De andere zeide :
„ ik heb vijf koppel ossen gekocht, en die ga
„ ik beproeven; ik bid u, verschoon mij. En
„ de derde zeide hem : ik heb eene vrouw ge-
„ trouwd, en daarom kan ik niet komen. De
„ knecht dan terugkeerende, boodschapte dit
„ alles zijnen Heer. Toen werd de vader des
„ huisgezins vergramd, en zeide tot zijnen
„ knecht : gaat met haast op de plaatsen en
„ straten der stad, en brengt de armen, ge-
„ brekkigen, blinden en kreupelen hier binnen.
„ En de knecht zeide : heer, het is gedaan
„ gelijk gij geboden hebt, en daar is nog
„ plaats over. De heer zeide tot den knecht,
„ gaat naar de wegen en paden en dwingt ze
„ binnen te komen, opdat mijn huis vervuld
„ worde. Want ik zeg u, dat niemand van
„ die mannen, die genoodigd zijn, van mijn
„ avondmaal zal proeven. ”

De uitlegging van dit Evangelie is deze : De *man* of vader des huisgezins, die dit groote avondmaal aanrigtte, beteekent God. Het avondmaal is eene afbeelding van de zaligheid. De *eerstgenoodigden* beduiden de *Joden*;

en vooral de aanzienlijken onder hen. De *knecht* doelt op Gods Zoon, die de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen. De verschillende beletselen, waarom de genooden niet wilden komen, beteekenen de hoovaardigheid, gierigheid en onkuischheid. De *armen*, *gebrekkigen*, de *blinden en kreupelen* verbeelden het eenvoudige en onkundige joodsche volk. De *wegen* en *paden* beteekenen de overige landen der aarde, waarheen de apostelen en hunne opvolgers gezonden zijn, om het Evangelie te verkondigen aan de Heidenen, en deze aan te houden door woorden en voorbeelden, om in Jesus te gelooven.

De *toepassing* van deze gelijkenis kan ons het hoogwaardig Sakrament des Altaars verbeelden, hetwelk ook in vele opzigten een groot avondmaal is. Tot dit avondmaal worden wij geroepen door de dienaars van de heilige Kerk, door godvruchtige boeken te lezen en door de inspraken van den heiligen Geest. Laat ons dan dikwijls naderen tot de heilige Communie, laat ons met godvruchtige gevoelens het heilig Misoffer bijwonen, en Jesus Christus in het allerheiligste Sakrament onze hulde betoonen; laat ons wel acht geven, dat wij deze genade niet verliezen, gelijk de vijf dwaze maagden die geen olie in hare lampen hadden, of dat wij ons deel aan de eeuwigheid niet verkoopen voor een tijdelijk goed, ik wil zeggen, hetzelve niet voor een tijdelijk goed verzuimen. Wij moeten bedenken dat wij hier vreemdelingen zijn en geene blijvende plaats hebben; wij verwachten een *Jeruzalem* hier boven, waar de volheid der genade is; en vreugde, die geen

oor gehoord heeft; waar wij eene zaligheid zullen smaken, die God van alle eeuwigheid bereid heeft, voor al degenen die Hem opregt hebben lief gehad. Gaan wij dan tot de tafel des Heeren, tot welke wij op last van JESUS, door zijne dienaren vriendelijk genoodigd worden. De toegang staat open en de groote scheidsmuur is verbroken, doordien de Zaligmaker voor ons geleden en ons door zijnen dood met God verzoend heeft. Verontschuldigen wij ons niet met beuzelingen; zegt niet: ja, dan en dan zal ik tot de communie gaan; thans heb ik geenen tijd en ben daartoe niet geschikt, mijne omstandigheden laten mij nu niet toe om regt vroom te leven. Dwaze mensch, die dit zegt! Weet gij, of gij morgen nog leven zult? Zult gij de bekeering tot uwen dood uitstellen? *Zoekt eerst het rijk van God en zijne geregtigheid, en al het andere zal u toegeworpen worden.*

Het is geen kwaad, dat iemand zijn best doet, om met eer door de wereld te komen, om op eene eerlijke wijze zijne dagelijksche nooddruft trachten te verdienen; maar hierin, gelijk in alle dingen, moet men de middelmaat houden, de dingen niet misbruiken. Mogten allen, die nog verre van hunne ware bekeering af zijn, die zich met liegen, bedriegen, vloeken, stelen en hoereren ophouden, op dezen dag nog bedenken, wat tot hunnen vrede dient; mogten zij bedenken, dat God hun nog heden genade van hunne zonden laat aanbieden. *Bekeert u dan, en gelooft het Evangelie*, eer dat de genade van u weggenomen worde; eer dat de zilveren koorden ontketend

worden, zegt SALOMO; eer de deuren aan de straten, dat zijn de oogen, gesloten worden, en de maalsters, dat zijn de tanden, stil staan; eer gij sterft en in het akelig graf nederdaalt.

Komt dan tot het avondmaal en laat u met God verzoenen; Hij is de barmhartige, de Algoede, de Alwijze. Proeft van het Avondmaal des Heeren, dat is: nadert tot de heilige Communie, opdat gij eeuwig levet en niet uitgeroeid wordet, gelijk de onvruchtbare vijgeboom, waarvoor ons de Heer JESUS behoeden wil.

GEBED.

Heer JESUS CHRISTUS, die begeert dat alle menschen zalig worden, en ons tot dat einde dikwijls laat roepen en nooden: verleen ons de genade, dat wij tot U komen en alle zonden ontvlugten. Dat wij hier beneden reeds eene voorsmaak mogen hebben van het groote avondmaal, hetwelk wij eens met U daarboven zullen vieren. Amen.

OP DEN 3^den^ ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS XV. 1 - 10.

// In dien tijde kwamen tollenaars en zon-
// daars tot *Jesus* om hem te hooren. En als
// de Farizeërs en Schriftgeleerden daarover
// morden, zeggende: deze mensch ontvangt

„ de zondaars, en hij eet met hen, zoo stelde
„ hij hun deze gelijkenis voor : Zoo iemand
„ van u, die honderd schapen heeft, een van
„ dezelve verliest, laat hij niet de negen en
„ negentig in de woestijn, en gaat naar hetgene
„ verloren was zoeken, tot dat hij het vindt?
„ En als hij het gevonden heeft, legt hij het met
„ blijdschap op zijne schouderen. En te huis
„ komende roept hij zijne vrienden en geburen
„ te zamen en zegt hun : verblijdt u met mij,
„ want ik heb mijn schaap, dat verloren was
„ wedergevonden."

De Heer Jesus, tijdens zijne verkeering hier op aarde, ging met alle menschen even liefderijk om; Hij was gekomen, om zalig te maken wat verloren was; en om de tollenaars en zondaars tot bekeering te brengen, moest Hij zich natuurlijk met hen onderhouden. De Farizeërs en Schriftgeleerden echter namen dit euvel op, en wilden het Jesus als eene groote misdaad aanrekenen, dat Hij met hen omging en met hen at. In dit hun gedrag gelijken zij aan de spinnen, die uit dezelfde bloem vergift zuigen, waaruit de werkzame bijen haren honing vergaderen; want al wat de Heer leerde en verrigtte, durfden zij berispen. Zij waren nijdig, dat Jesus zoo vele volgelingen kreeg, en hun onbewimpeld de waarheid zeide.

Hoe schandelijk dit gedrag der Farizeërs en Schriftgeleerden is, laat zich gemakkelijk gevoelen; en mogten er niet nog vele menschen gevonden worden, die hun gelijken! Hoe velen worden er gevonden, die zich niet

ontzien den goeden naam eens anderen te lasteren; en een goeden naam, zegt de wijze man, is beter dan goede olie; ook is het gemakkelijker likteekens glad te maken dan den laster weder uittewisschen. Gij huichelaars, zegt de Heer, wat ziet gij den splinter die in uws broeders oog is, maar den balk, die in uw oog is, ziet gij niet! Elk lette derhalve op zijne eigene gebreken, en doe zijn best om die natelaten. Elk wiede zijnen eigenen akker, dan zijn ze allen schoon. In plaats van antwoord, zeide JESUS aan de Farizeërs en Schriftgeleerden twee gelijkenissen, waaruit zij konden opmaken, dat Hij voornamelijk gezonden was om de zondaren te zoeken en zalig te maken.

En, gelijk de liefderijke zorg van den herder voor zijn verloren schaapje grootelijks te prijzen is, even zoo prijzenswaardig is het gedrag van JESUS omtrent zondaren; ja, Hij is de goede Herder, die zijn leven stelt voor zijne schapen. Daarenboven, gelijk de herder in de gelijkenis zich over het wedervinden van zijn schaap verblijddę,

„ Zoo zal er ook blijdschap zijn bij Gods
„ Engelen, over eenen zondaar die boetvaardig-
„ heid doet."

Zoodat dit den zondaar moest opwekken tot bekeering en beterschap. Mogt hij met den verloren zoon uitroepen: ik zal opstaan en tot mijnen Vader gaan, en ik zal zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u; ik ben niet waardig uwen zoon genoemd te worden; maar maak mij eenen van uwe huur-

lingen. Dan zal God, die zoo liefderijk is, hem weder aannemen als zijn kind, hem genade verleenen, hem eenmaal de zaligheid doen beërven, en zijne Engelen zullen zich daarover verblijden; ja, in den hemel is meer blijdschap over éénen zondaar, die zich bekeert, dan over negen en negentig regtvaardigen, die geene bekeering van noode hebben.

Zondaren, zondaren! komt tot God, tot dien liefderijken, barmhartigen God, die u zeker niet wil afwijzen, wanneer gij u verbeteren wilt. JESUS roept tot u: *komt allen tot mij, die belast en beladen zijt, en ik zal u verkwikken.* (1) Komt dan, laat u niet langer vergeefs nooden. Dat de Heer u niet eenmaal toevoere: *ik heb u geroepen, en gij hebt niet gewild!*

GEBED.

Kom, Heer! zoek uwe dwalende schapen, bekeer ons van harte tot U, dan zullen wij opregt bekeerd zijn; en geef ons de genade, dat wij ware boete doen over onze zonden, opdat wij den Engel oorzaak tot blijdschap mogen geven. Amen.

(1) Matth. XI, 23.

OP DEN 4den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS V. 1 - 11.

„ In dien tijde, als het volk op *Jesus* aan-
„ drong, om Gods woord te hooren, stond hij
„ bij het meer van *Genezareth*. En hij zag
„ twee schepen aan den oever van het meer
„ liggen, waar de visschers waren uitgegaan,
„ om de netten af te wasschen."

Meermalen hebben wij gehoord, hoe ijverig het volk van alle kanten kwam toeloopen, wanneer het de gelegenheid had, om de zaligmakende leer uit JESUS goddelijken mond te hooren; en ziet hier weder een schoon voorbeeld van brandenden godsdienstijver. Het volk drong JESUS aan, om Gods woord te prediken; zij waren niet sluimerende, gelijk helaas, vele menschen de onbetamelijke gewoonte hebben, in de kerk te zitten. Immers moet men bij de predikatie, na vooraf den goddelijken zegen van JESUS afgesmeekt te hebben, met ingespannen aandacht luisteren, om de lessen in het geheugen te bewaren, en daarnaar zijn levensgedrag interigten. *Die uit God is, hoort de woorden Gods: maar die uit God niet is, hoort die niet*, dat is: hij neemt die woorden niet ter harte.

JESUS leerde, gelijk wij vroeger gezien hebben, niet alleen in den tempel, maar overal, waar Hij wist dat het nut konde stichten, en hier leerde Hij het volk uit het schip.

Zoo moeten wij ook trachten, overal en te allen tijde, eenig goeds te stichten.

„ En *Jesus* ging in een van die schepen, „ hetwelk aan *Simon* toebehoorde, en verzocht „ hem hetzelve een weinig van land af te „ steken. En nederzittende, leerde hij het volk „ uit het schip. "

Mogten wij, zult gij misschien zeggen, daarbij tegenwoordig geweest zijn! Hadden wij eens die goddelijke woorden uit Jesus mond mogen hooren, o dan! Maar nogtans hoort gij die woorden, uit den mond zijner dienaren; zij verkondigen u het Evangelie naar het bevel des Zaligmakers; zij zijn de opvolgers der Apostelen, tot wie Jesus zeide: predikt het Evangelie aan alle schepselen, en *ik ben met u tot de voleinding der wereld.*

„ Als hij nu ophield met spreken, zeide hij „ tot *Simon:* steek in zee en werp uwe net- „ ten uit om te vangen. *Simon* antwoordde „ hem: Meester, wij hebben den ganschen „ nacht gearbeid zonder iets te vangen, maar „ op uw woord zal ik de netten uitwerpen. "

Zoo werken wij ook soms vruchteloos en als in den nacht, wanneer God niet bij ons is, dat is: wanneer wij buiten de genade of in doodzonden zijn. Vergeefs arbeiden wij, zeg ik, wanneer God ons werk niet laat gedijen,

(1) Matth. XXVIII. 20.

vergeefs zoeken wij naar rust, wanneer wij die buiten God zoeken. *Zonder mij*, zegt Christus, *kunt gij niets doen.* (1) Zorgen wij dan met allen ernst, om nimmer in doodzonde te komen; dat wij nimmer behoeven te zeggen : *wij hebben* langen tijd *gearbeid en niets gevangen;* wij hebben niets gedaan, wat voor den hemel verdienstelijk is. De hemel beware ons voor zulke omstandigheden; en mogte er iemand gevallen zijn, dat hij zich dan zonder verzuim bereide, om door eene rouwmoedige biecht en bekeering, tot den staat der genade weder te keeren.

Werpen wij dan, op het woord des Heeren, onze netten uit, dat is stellen wij alles in het werk, om onze daden en handelingen daar henen te besturen, dat zij alle tot Gods eer verstrekken en uitloopen, dan zullen onze geringste werken verdienstelijk, en ons eenmaal tot de eeuwige zaligheid heilzaam zijn.

// En als zij het uitgeworpen hadden, vin-
// gen zij eene zoo groote menigte visschen,
// dat hun net begon te scheuren. Zij wenkten
// dan hunne medegezellen, die in het andere
// schip waren, dat zij zouden komen om hen
// te helpen. En zij kwamen en vulden beide
// schepen tot zinkens toe. Als *Simon Petrus*
// dit zag, viel hij *Jesus* te voet, zeggende :
// Heer! ga van mij, want ik ben een zondig
// mensch. Want hij en allen die met hem
// waren, werden met verbaasheid bevangen

(1) Joan. XV. 5.

„ over de vangst der visschen, die zij gedaan
„ hadden. Insgelijks ook *Jacobus* en *Joannes*,
„ de zonen van *Zebedeus*, die *Simons* makkers
„ waren. En *Jesus* zeide aan *Simon*: vrees
„ niet; gij zult voortaan menschen vangen. En
„ de schepen aan land gehaald hebbende, ver-
„ lieten zij alles en volgden hem."

Petrus viel Jesus te voet met de betuiging dat hij een zondig mensch en bijgevolg zijne tegenwoordigheid onwaardig was; hij en allen die met hem waren erkenden, dat het niet van hunne bekwaamheid had afgehangen, maar dat Jesus dit wonder verrigt had. Geheel anders gaat het velen onzer, die hun geluk en hunnen voorspoed aan hunnen eigen vlijt, doorzigt en kunde toeschrijven. Maar er zijn immers toch menschen, die even zoo bekwaam en vlijtig zijn, en evenwel dat geluk niet hebben! Hoe verkeerd, hoe zondig is deze gedachte; zij toont eenen schandelijken hoogmoed en is vol eigenwaan. Maar ras zien zij dikwijls hun geluk vervliegen, schoon zij even vlijtig, even zorgzaam waren. Besluit dan daaruit, dat gij Gods zegen behoeft en denzelven dagelijks van Hem moet smeeken. Voorspoed is wel aangenaam voor 's menschen bedorven hart, maar tevens gevaarlijk voor de ziel; en hoogmoed komt voor den val.

Eindelijk willen wij nog aanmerken, dat Jesus hier aan de genoemde vier Apostelen voorzegde, dat zij voortaan menschen zouden vangen; dat is: voortaan zouden zij en hunne opvolgers, door leer en voorbeelden, de men-

schen tot bekeering brengen en tot de hemelsche zaligheid voorbereiden. Waarlijk een gewigtig ambt, dat men nooit dan met de grootste omzigtigheid moest verkiezen, en na zich wel beproefd te hebben; doch aan den anderen kant zeer verdienstelijk, want de leeraars, die hun ambt getrouwelijk waarnemen, zullen hiernamaals blinken gelijk de sterren in het uitspansel.

GEBED.

Heer JESUS CHRISTUS, Regeerder der heilige Kerk! wij bidden U, wil onze leeraars zoo verlichten en bijstaan, dat zij ons uw goddelijk woord, volgens uwen wil, prediken, en ons leeren, wat wij doen moeten, om tot het eeuwige leven te geraken. Amen.

OP DEN 5den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, MATTHEUS V. 20 - 24.

// In dien tijde zeide *Jesus* tot zijne leer- // lingen: Indien uwe regtvaardigheid niet // overvloediger is, dan die der Schriftgeleer- // den en Farizeërs, zoo zult gij in het rijk // der hemelen niet komen. Gij hebt gehoord, // dat aan de ouden gezegd is: gij zult niet // doodslaan, en al wie doodslaat, zal straf- // baar zijn voor het geregt. Maar ik zeg u, // dat al die op zijnen broeder vergramd is, // reeds strafbaar voor het geregt zal zijn. En

„ die tot zijnen broeder zegt : Reca, zal straf-
„ baar zijn voor den Raad. En die zegt : gij
„ dwaas, zal schuldig zijn aan het helsche
„ vuur."

Deze preek is mede een gedeelte van die beroemde bergpredikatie, welke Jesus in *Galilea* hield; zij bevat het heilzaamste onderwijs voor alle menschen, en maakt een kort begrip uit van de geheele Christelijke leer. In het opgenoemde gedeelte der bergpredikatie vermaant de Zaligmaker tot het volledig nakomen der goddelijke geboden ; zeggende : *indien uwe regtvaardigheid niet overvloediger is dan die der Schriftgeleerden en Farizeërs, zoo zult gij in het rijk der hemelen niet komen.* De Schriftgeleerden en Farizeërs onder de Joden, waren menschen die zich uitwendig zeer heilig en godvruchtig vertoonden, die den schijn hadden van zeer vroom te leven, daar zij de openlijke plegtigheden der Mozaïsche wet waarnamen; zij gingen onder anderen op de hoeken der straten staan bidden en gaven vele aalmoezen, om van de menschen gezien te worden. Zij beijverden zich niet om rein van hart en wandel te zijn, gelijk de Christelijke godsdienst uitdrukkelijk gebiedt. Niet alleen mag men niet stelen en geene onkuischheid bedrijven; maar zelfs hij of zij, die de begeerte daartoe heeft, wordt aangemerkt als die zonden werkelijk bedreven te hebben.

Tenzij dan, wilde Jesus zeggen, dat gij de goddelijke wetten en geboden niet beter opvolgt dan de Schriftgeleerden en Farizeërs,

zult gij geen deel aan de eeuwige zaligheid hebben. En mogten er geene gevonden worden, die huichelen, gelijk de Farizeërs; die meenen zich wel uitgesloofd te hebben, wanneer zij des zondags ééne Mis hooren, eenmaal 's jaars te biechten gaan en niemand openlijk slaan of benadeelen. Weten zij niet, dat haat, nijd, afgunst, kwade begeerlijkheden, zonden zijn, waaraan zij zich dagelijks schuldig maken? Is het niet één Wetgever dien wij hebben? en al wie tegen één gebod zondigt, zondigt tegen alle geboden.

Niet alzoo zullen wij doen; maar wij moeten onze goede werken daarheen sturen, om God den Heer te behagen. Laat ons bedenken, dat wij de genade Gods niet te vergeefs ontvangen hebben; wij moeten daarmede ons voordeel doen; want ons zal eene scherpe rekenschap afgevorderd worden, meer dan aan het volk onder het oude Testament. Een koopman, die met tienduizend gulden handel drijft, behoort meer te winnen dan een ander, die slechts duizend gulden aan zijnen handel kan besteden; en zoo ook wij, die meerdere genade van den Heer ontvangen hebben, moeten ook meer deugden voortbrengen; van ons zal ook meer geëischt worden.

De Zaligmaker zeide verder: *gij hebt gehoord, dat aan de ouden gezegd is: gij zult niet doodslaan; maar ik zeg u, dat al wie op zijnen broeder vergramd is, reeds strafbaar voor het gerecht zal zijn.* Ziedaar de nadere uitlegging van het vijfde gebod. Niet alleen werkelijk doodslaan, maar ook alle lastertaal,

scheldwoorden, verguizingen, en al wat tot nadeel van de ziel of van het ligchaam des naasten strekken kan, en waaruit de doodslag kan voortkomen, zal gestraft worden en is in dit gebod vervat. *Wie tot zijnen broeder zegt Reca*, een smaadwoord bij de Joden, *die zal strafbaar zijn voor den Raad*, voor den hoogen raad der Joden of het *Sanhedrin*, die uit twee-en-zeventig Raadsheeren bestond.

Wat kunnen wij derhalve beter doen, dan u christelijk te vermanen tot vrede, eensgezindheid en liefde; de liefde toch dekt alle overtredingen toe. Leert uwen toorn stillen; weest niet haastig om te toornen, en laat de zon daarover niet ondergaan. Gij bidt in het *Onze Vader:* vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onzen schuldenaren. Indien gij dan van God vergeving verlangt, zult gij ook uwen naasten, die u beleedigd hebben, vergeven, en om zoo veel te meer, daar uwe zonden veel grooter zijn omtrent God, den besten Vader der menschen. Volgen wij veeleer het voorbeeld van CHRISTUS, die zelfs voor zijne moordenaren bad: *Vader, vergeef het hun; want zij weten niet wat zij doen.* Zoodoende zullen wij in vrede leven, geen kwaad geweten omvoeren en vergeving van God kunnen verwachten. Wanneer wij goed voor kwaad vergelden, zullen wij daardoor op het hoofd onzes vijands kolen vuurs brengen, en hij zal zien, hoe verkeerdelijk hij omtrent ons gehandeld en gedacht heeft.

Al ons kerkgaan, al ons bidden en communiceren, al ons Mis hooren, is vruchteloos, wanneer wij met onzen naasten in vijandschap

leven. Onderdrukt derhalve den toorn, bewaart uwe lippen van kwaad spreken, jaagt het goede en den vrede na, dan zult gij op aarde gelukkig en hiernamaals zalig zijn.

GEBED.

JESUS CHRISTUS, spiegel van alle zachtmoedigheid, gever aller deugden, bewerker onzer zaligheid! geef dat wij steeds in liefde en eendragtigheid mogen leven, dat wij niet wederschelden, wanneer wij gescholden worden, en zoo uw voorbeeld navolgende, eenmaal daar mogen komen, waar Gij ons voorgegaan zijt en plaats bereid hebt. Amen.

OP DEN 6den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, MARCUS VIII. 1 - 9.

„ In dien tijde, als er zeer veel volk was,
„ en dat zij niets te eten hadden, riep *Jesus*
„ zijne leerlingen te zamen, en zeide hun: ik
„ heb medelijden met het volk; het is nu reeds
„ drie dagen, dat zij niets te eten hebben. En
„ indien ik hen ongespijsd naar huis laat gaan,
„ zullen zij onder weg bezwijken, want som-
„ migen hunner zijn eenen verren weg getogen."

Hoe veel ijver en begeerigheid, om het woord Gods te hooren, betoonde dit volk, daar deze vrome lieden hunne huizen hadden

verlaten, en eenen verren weg gereisd waren, ondanks hun gebrek aan levensmiddelen, zonder vermoeid te zijn. Daarentegen zijn er sommige Christenen, die geen paar uren in de kerk doorbrengen, uit vrees dat hunne voeten koud worden, en zelden zullen zij eene preek aanhooren. Anderen geven voor, dat zij het ook wel weten, en het dus niet van noode hebben. Maar moesten zij dan niet naar de predikatie hooren, om anderen tot voorbeeld te strekken? Ook kunnen wij hieruit leeren, dat al degenen, die CHRISTUS volgen, zich in godsvrucht oefenen, en overal zijne deugden verbreiden, nimmer van Hem verlaten worden, al mogt zulks voor eenen tijd lang zoo schijnen. Want als die minnelijke Heer ziet, dat wij aanhouden in het gelooven en het doen van goede werken, zoo komt Hij ten laatste en toont zijne barmhartigheid, gelijk Hij hier in het Evangelie deed. *Hij had mededoogen met het volk*, en vreesde dat zij zonder vooraf te spijzen, op de terugreize mogten bezwijken. CHRISTUS beproeft ons somtijds door gebrek en armoede; maar als Hij ons getrouw vindt, zal Hij ons niet in tijd noch in eeuwigheid verlaten; want de Heer zegt: die volstandig blijft tot het einde toe, zal zalig wezen.

De oude TOBIAS vermaande en leerde zijnen zoon aldus: hebt gij veel, geef veel, hebt gij weinig, geef van dat weinige. Laat ons insgelijks doen; betoonen wij ons altijd en overal barmhartig, opdat wij weder barmhartigheid ontvangen. De Heer ziet het hart aan, en niet de gave of gifte. Wanneer wij dus JESUS navolgen en Hem gaarne hooren, dan hebben wij

met Maria het beste deel verkozen; dan zullen wij ons weinig om aardsche goederen bekommeren; althans niet meer dan voor zoo verre dezelve tot onze nooddruft en levensonderhoud noodig zijn. Hoe veel wordt er niet in het werk gesteld, om de gunst van eenen vorst te erlangen, en om in hooge ambten en bedieningen gesteld te worden; moest men dan niet veel meer de gunst en vriendschap van den Heer der heeren, den Koning der koningen, zoeken te verwerven! Iemand mogte vragen: hoe zal hij CHRISTUS navolgen en zich zijne gunst verwerven? Ik antwoord: volg de deugden van CHRISTUS; wees ootmoedig, zachtmoedig, verduldig en gehoorzaam aan Gods gebod. Ook als wij bidden, spreken wij met CHRISTUS: want CHRISTUS, als God zijnde, is overal, hoort alles, ziet alles; als wij eene predikatie hooren, spreekt CHRISTUS door den mond der dienaren tot ons. Alzoo kunnen wij altijd om en bij CHRISTUS zijn.

„ De leerlingen van *Jesus* nog zwak in het
„ geloof zijnde, antwoordden hem: van waar
„ zoude iemand dit volk hier in de woestijn
„ met brood kunnen verzadigen? Hij vroeg hen
„ dan: hoe vele brooden hebt gij? Zij zeiden:
„ zeven. Toen gebood hij het volk op de aarde
„ neder te zitten: en zeven brooden genomen
„ en gedankt hebbende, brak hij die, en gaf
„ ze aan zijne leerlingen om ze voor te zetten,
„ en zij stelden ze aan het volk voor. Zij had-
„ den ook nog weinige vischjes, die hij ook
„ zegende en gebood voor te zetten."

Leert hieruit, dat men vóór het eten God moet bidden; dat hij onze spijzen moge zegenen, opdat zij tot onze ligchamelijk en geestelijke welvaart verstrekken; en na het eten God voor de ontvangene weldaden danken. Hoe onchristelijk gaan zij dan te werk, die zich aan tafel zetten zonder Gods zegen af te smeeken, en die dezelve verlaten, zonder Hem voor de bekomene gunsten te danken? God geve, dat alle ouders hunne kinderen van jongs af dit lofwaardige en door den Zaligmaker geheiligde gebruik deden onderhouden.

„ En zij aten en werden verzadigd, en zij
„ namen zeven manden op van het overschot
„ der brokken. Nu, die gegeten hadden waren
„ omtrent vier duizend. En hij liet ze gaan."

Hoort hier het wonder, dat Jesus verrigtte: van zoo weinig broods en met zoo weinige vischjes spijsde Hij omtrent vier duizend menschen — en er bleven nog eenige korven vol over. Zoo liefderijk, zoo magtig is God; Hij kan uit alle nooden en gevaren redden, zelfs van den dood; en voor hen, die Jesus hier op aarde lief gehad hebben, die Hem overal gevolgd zijn, is de dood slechts een overgang tot het eeuwige leven, hetwelk ons de barmhartige Heer verleenen wil.

GEBED.

Heer! ontferm U over de scharen, die hongeren en dorsten naar de geregtigheid. Geef hun de ware spijze der zielen en de tijdelijke

nooddruft. Zij bevinden zich hier als in eene woestijn; ondersteun hen door uwe goddelijke genade, door uw heilig woord. Geef aan allen behoedzaamheid, lijdzaamheid en begeerte naar U; opdat zij hunnen weg naar de eeuwigheid rustig voortzetten en U weldra aanschouwen. Amen.

OP DEN 7^den^ ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, MATTHEUS VII. 15 - 21.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan zijne leer-
„ lingen : Wacht u voor de valsche profe-
„ ten, die in schaapskleederen tot u komen,
„ maar inwendig grijpende wolven zijn. Aan
„ hunne vruchten zult gij ze kennen. Plukt
„ men wel druiven van de doornen, of vij-
„ gen van de distelen? Alzoo brengt elke
„ goede boom goede vruchten. Een goede boom
„ kan geene kwade vruchten, noch een kwade
„ boom goede vruchten voortbrengen."

JESUS CHRISTUS, die altijd voor de zijnen zorgt, waarschuwt hier zijne leerlingen voor de valsche profeten of dwaalleeraars, gelijk te dien tijde de Farizeërs onder de Joden waren, en gelijk nog heden ten dage de onkatholijken, en de zoogenaamde filozofen zijn. Zij hebben, zegt Hij, die uiterlijke vertooning van deugd en zoeken alzoo de men-

schen te verleiden; zij zijn geheel anders in hunne uiterlijkheden dan zij inwendig zijn; zij bedoelen geheel iets anders dan zij voorgeven; zij komen in schaapskleederen, vertoonen zich zachtmoedig en belangloos, maar van binnen zijn het grijpende wolven, dat is: zij zoeken u in het net te krijgen. Wij zullen alle zulke valsche profeten of leeraars, als ook hunne predikatiën en boeken schuwen; want hunne woorden zijn suikerzoet, doch vreten in gelijk de kanker, en besmetten gelijk de pest.

Wanneer zij zeggen: *hier is* CHRISTUS *of daar is Hij*, gelooft het niet. De kenteekens, waaraan zij te kennen zijn, geeft de Heer JESUS op, als Hij zegt: *aan hunne vruchten zult gij ze kennen*; dat is: aan hunne werken zult gij ze kennen. En hier kan men tevens opmerken, dat door valsche profeten mede slechte personen moeten verstaan worden. Deze waarschuwing is gegrond; want wie met pek omgaat, wordt er door besmet. Hadden vele ouders hierop vroegtijdig gelet, hoe vele kinderen zouden er minder ongelukkig zijn. Maar zij lieten hunne kinderen in het wild loopen; zij lieten hen met kwade gezelschappen nachten lang in de herbergen rondzwerven; ja sommige brengen hunne kinderen al heel vroeg op danspartijen, waar zij, indien ze ook zelve geen kwaad bedrijven, ten minste eenig kwaad vergift inzuigen; ook moesten vele ouders omzigtiger zijn in de gesprekken, die er somtijds in huis gevoerd worden. Verder zegt het Evangelie:

„ Ieder boom, die geene goede vruchten „ voortbrengt, zal uitgehakt, en in het vuur „ geworpen worden. Zoo dan, aan hunne „ vruchten zult gij ze kennen. Niet ieder, „ die tot mij zegt : Heer, Heer! zal in het „ rijk der hemelen ingaan; maar die den wil „ mijns Vaders doet, die in den hemel is, „ die zal in het rijk der hemelen komen."

Dit wil zeggen : elk mensch, die geene goede werken doet, zal in het helsche vuur geworpen worden. Schrikkelijke uitspraak van den Heer! Het is dan niet genoeg, dat wij katholijke Christenen heeten, en dat wij gedoopt zijn in den naam des Vaders en des Zoons en des heiligen Geestes, maar wij moeten ook goede vruchten, dat is : goede werken doen, en in het geheel een leven leiden overeenkomstig het Evangelie; want de Heer zegt : *niet ieder, die tot mij zegt : Heer, Heer! zal in het rijk der hemelen ingaan, maar die den wil mijns Vaders doet, die in de hemelen is.* Den wil des Heeren *doen*, is derhalve de zaak, en niet alleen zeggen : wij gelooven in God. De duivels gelooven dit ook, en zij sidderen. Maar wij moeten onze driften bedwingen, onze zinnen versterven, ons kruis opnemen en Jesus volgen, ootmoedig en zachtmoedig zijn, matig en godzalig leven in deze tegenwoordige wereld. Het rijk der hemelen lijdt geweld, en de geweldigen nemen hetzelve in. Wat wordt er al gedaan, om tijdelijke goederen te bekomen, die door de motten verteerd en door dieven gestolen kunnen worden; hoe veel te meer

moest men dan werken, om christelijke deugden te verkrijgen; deze kunnen niet vergaan, maar blijven in eeuwigheid. De goede werken zullen ons volgen.

Zorgen wij dan, dat wij niet als onnutte boomen, die geene goede vruchten voortbrengen, in het vuur geworpen worden. Dat men zulks mogte inzien, en men zoude zijn leven anders inrigten. Is er iets verschrikkelijker, dan voor eeuwig van God verstooten te worden, en wie is er, die bij een verteerend vuur wonen kan? De hel is iets verschrikkelijks, en aan de eeuwigheid geen einde.

Volbrengen wij dan den wil van God; opdat wij uit dit vergankelijke leven mogen komen, tot de vreugde en blijdschap des eeuwigen hemelrijks. Dit vergunne ons de Vader, de Zoon, en de heilige Geest, de aanbiddelijke Drievuldigheid, die te prijzen is tot in eeuwigheid.

GEBED.

Heer! leer ons den weg der regtvaardigheid bewandelen; bewaar ons voor alle verleiding in geloof en zeden, dat wij als onnoozele schapen, U, den goeden Herder, volgen, uwe stem hooren, en zoo doende den wil des Vaders volbrengen. Amen.

OP DEN 8sten ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, Lucas XVI. 1 - 9.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan zijne Leer-
„ lingen deze gelijkenis : Daar was een rijk
„ man, die een rentmeester had, welke bij
„ hem werd aangeklaagd, dat hij zijn goed
„ verkwist had. Hij riep hem dan en zeide
„ hem : wat hoor ik van u? Geef rekening
„ van uw rentmeesterschap; want gij kunt
„ mijn rentmeester niet langer blijven. ”

Door dezen rijken man bedoelde de Zaligmaker God, die hemel en aarde vervult, en die rijk is in barmhartigheid. Wij menschen worden vergeleken bij dien rentmeester, die eenmaal rekenschap van al onze daden geven zullen; wij zullen rekenschap geven van onze goederen niet alleen, maar ook van ons verstand, van onze kunde en talenten, welke gaven wij van God verkregen hebben, om dezelve behoorlijk en ten nutte aan te wenden ; wij zijn daarvan slechts de rentmeesters.

De rentmeester wordt dan geroepen, om rekenschap te geven van zijn rentmeesterschap ; want hij werd aangeklaagd, dat hij het goed van zijnen heer onnuttig doorbragt. Wij brengen ons aanvertrouwd goed nutteloos door, wanneer wij niet naar de geboden van God en der heilige Kerk leven, wanneer wij ons aan ijdelheden vergapen, en in ongebondenheid voortleven. Maar ook wij zullen opgeroepen worden om rekenschap te geven, gelijk de rentmeester.

Wat zal het te zeggen zijn, wanneer tot ons gezegd zal worden, *doet rekenschap*, en dat de rekening niet behoorlijk sluit? Doch aan deze rekening wordt weinig gedacht; ja menigeen is hier een slechte boekhouder, en het eenigste, wat hij verstaat, is zijne geringe deugden *optellen*, den armen daglooner *aftrekken* en zijne goederen *vermenigvuldigen;* maar met den behoeftigen zijnen overvloed *deelen* kent hij niet.

Wat baat het den mensch dat hij de geheele wereld wint en schade aan zijne ziel lijdt? Weinige jaren slechts is het hem vergund, op deze wereld te leven, en bij den dood moet hij alles achterlaten. Het paleis verandert in eene houten kist, de kostelijke kleederen worden afgelegd, en hij zelf wordt eene prooi der wormen! Verschrikkelijk moet het eenen mensch zijn, die hier slechte rekening gehouden heeft, en wien de vervloekingen van menschen, die hij ongelukkig gemaakt heeft, in het graf volgen.

Geheel anders is de scheiding van iemand, die zijne goederen, gaven en ligchaamskrachten ten nutte van zichzelven en van zijnen naasten besteed heeft, die overal zegen verspreidde, en om wiens verlies men duizende dankbare tranen stort. Zegening volgt hem in het graf. Onbekommerd over de goederen dezer wereld, stapt hij vrolijk de eeuwigheid in, en verwacht daar het loon voor zijnen arbeid. Nu, de rentmeester in ons Evangelie, gedreigd zijnde met zijn ambt te zullen verliezen, was hij op middelen bedacht, ten einde zijnen meester te vreden te stellen, en zich alzoo voor de toekomst te dekken. Het Evangelie luidt dus:

„ Toen zeide de rentmeester bij zich zelven :
„ wat zal ik doen, dewijl mijn heer mij het
„ rentmeesterschap afneemt? Spitten en graven
„ kan ik niet, te bedelen schaam ik mij; ik
„ weet wat ik doen zal, opdat, wanneer ik
„ van mijne bediening zal afgezet zijn, zij mij
„ in hunne huizen ontvangen. En de schulde-
„ naars van zijnen heer een voor een bij zich
„ roepende, zeide hij tot den eersten : hoe
„ veel zijt gij mijnen heer schuldig? Deze ant-
„ woordde : honderd vaten olie. Hij zeide hem :
„ neem uw handschrift, zit haastig neder en
„ schrijf vijftig. Daarna zeide hij aan eenen
„ anderen : en gij, hoeveel zijt gij schuldig?
„ Hij antwoordde : honderd mudden tarwe.
„ Neem, zeide hij, uwen brief en schrijf tach-
„ tig. En de heer prees den onregtvaardigen
„ rentmeester, dat hij wijsselijk gedaan had;
„ want de kinderen dezer wereld zijn voorzig-
„ tiger, dan de kinderen des lichts in hun ge-
„ slacht. Ik zeg u dan ook, maakt u vrien-
„ den uit de ongeregte rijkdommen, opdat zij
„ u, wanneer gij gebrek zult hebben, in de
„ eeuwige woning ontvangen.

De heer prees den onregtvaardigen rentmeester, niet wegens zijne slechte handelswijze, maar omdat hij hier voorzigtig gehandeld had. Daarmede wil ons de Zaligmaker leeren, dat wij ook voorzigtig zullen wezen en ons dagelijks bereid houden, tegen den dag des doods, die mogelijk nader bij is, dan wij meenen.

Dan, de ondeugende menschen zijn dikwijls behendiger en kloeker, om wereldsche goederen te verzamelen, dan de kinderen des lichts of de geloovige Christenen in hetgeen hunne eeuwige belangen aangaat. Wij zien het dagelijks, dat er allerhande listen en streken in het werk gesteld worden, om geld en goederen te bekomen; maar veel minder zien wij pogingen aangewend, om het erfdeel, dat de Heer voor den vromen heeft weggelegd, te verkrijgen.

Maakt u vrienden van de ongeregte rijkdommen; hierdoor worden geene goederen bedoeld, die onregtvaardig verkregen zijn; maar er staat ongeregte rijkdommen, omdat door het misbruik der wereldsche rijkdommen, dikwijls ongeregtigheden en zonden ontstaan, die den bezitter met zorg en kommer overladen.

Wees dan voorzigtig voor de toekomst: verschuif uwe bekeering niet tot den dood, en zorg in tijds, dat gij op uw sterfbed geene aardsche zorgen en bestellingen meer hebt. Daarenboven weet gij niet, of gij wel een sterfbed hebben zult: gij kunt onverwacht, door duizend toevallen sterven: door vallen, beroerte, kwade menschen, enz. Stel toch uw eerste en voornaamste werk niet langer uit! Zorg voor de toekomst, in welke u rekenschap zal afgevraagd worden; geef van uwe rijkdommen, opdat gij door de verdiensten der aalmoezen, door de gebeden der armen, genade bij God verwerft, om door berouw en leedwezen uwer zonden, door eene opregte biecht tot God bekeerd te worden, en om genadige vergiffenis van dezelve te erlangen. Kunt gij niet veel geven, dan laat het wei-

nig zijn; hebt altijd den goeden wil; want de Heer ziet de gift niet aan, maar het goed hart waaruit die voortkomt. Dan zullen wij ons bij God en de menschen welgevallig maken, en ons loon zal groot zijn in den hemel. Dit vergunne ons God den Vader, God den Zoon, en God den H. Geest.

GEBED.

Mogten wij, o Heer, ons dagelijks bereiden tot de rekenschap, welke wij na onzen dood voor U zullen moeten afleggen, en geef dat armen en ongelukkigen onze voorspraken bij U mogen zijn; opdat, als wij uit dit leven scheiden, hetgeen aan onze verdiensten ontbreekt, door hunne verdiensten en gebeden vergoed worde, dat wij van U daarvoor vergiffenis erlangen, en in de eeuwige tabernakelen mogen opgenomen worden. Amen.

OP DEN 9den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS XIX. 41-47.

„ In dien tijde, als *Jesus Jeruzalem* naderde
„ en de stad zag, weende hij over haar en
„ zeide: ach, of gij nog op dezen uwen dag
„ erkendet, hetgene u tot vrede strekt! Doch
„ nu is het voor uwe oogen verborgen. Want
„ u zullen dagen overkomen, dat uwe vijanden
„ u met eenen wal omvangen, en u belegeren,

„ en van alle kanten benaauwen zullen : dat „ zij u en uwe kinderen in u, ten gronde ver- „ delgen, en den eenen steen in u op den an- „ deren niet zullen laten; omdat gij den tijd „ uwer bezoeking niet gekend hebt.

Palmzondag vieren wij het feest van des Zaligmakers plegtige intrede binnen *Jeruzalem*. Jesus was gezeten op het veulen eener ezelin en naderde de stad; terwijl de verheugde schaar juichte en groene takken der boomen, alsmede hunne kleederen op den grond spreidden, waarover de Zaligmaker rijden moest. Toen Jesus de stad *Jeruzalem* in het oog kreeg, *weende Hij over haar*, overwegende de ondankbaarheid en verblindheid, waarin de inwoners verkeerden; daar zij verhard waren gebleven in hunne zonden, en zich noch door vermaningen, noch door bedreigingen hadden laten bekeeren. Jesus *weende over haar*, als hij dacht aan den ondergang die de stad zoude treffen, gelijk dezelve haar veertig jaren na Christus dood trof; toen een Romeinsch Keizer met eene legermagt dezelve verwoestte, den eenen steen op den anderen niet liet, en duizende inwoners door den honger, het vuur of het zwaard omkwamen. De geschiedschrijver en ooggetuige Josephus geeft ons hiervan een omstandig berigt, en verhaalt onder anderen, dat eene moeder haar eigen kind zoude gegeten hebben. Christus voorzag en voorspelde hun al die ellende, welke hun toen zoude overkomen, en daarom *weende Hij over haar*. Welke goedheid, welk mededoogen ziet men hier in den Zaligmaker

der wereld doorstralen! Welk gevoelig, welk medelijdend hart heeft Jesus! Hoe troostrijk is dit voor ons; wij kunnen op zijne genade hopen, wanneer wij ons slechts bekeeren, wanneer wij naar zijne lessen willen hooren, zijne geboden onderhouden en hem boven alles liefhebben.

Jesus *weende over Jeruzalem*, niet zoo zeer over den ondergang der schoone gebouwen en den prachtigen tempel, als wel om het verlies van zoo vele zielen, die onder Gods volk geteld werden; onder het volk, zeg ik, dat God uitverkoren had, en aan hetwelk Hij vroeger en meermalen zijne bijzondere gunst had betoond, meer dan aan andere natiën; maar *die den tijd hunner bezoeking niet gekend hebben.*

Ach, riep Jesus uit, *dat gij nog op dezen uwen dag erkendet, hetgeen u tot vrede strekt!* mogt gij u nog heden van uwe zonden bekeeren en gelooven, dat ik van God gezonden en in de wereld gekomen ben, om de zondaren zalig te maken! Ziet, ditzelfde wordt ook u, mijne medechristenen, door de dienaren der H. Kerk toegeroepen, voor zoo verre gij u niet bekeerd hebt: dat gij nog op dezen uwen dag, op dezen dag, dien u God vergunt, erkendet, wat tot uwen vrede dient; dat is: bekeert u en gelooft het Evangelie. Want de oordeelen van God en de straffen der misdaden zijn verschrikkelijk. Denken wij aan Adam, door wiens schuld alle menschen in zonden geboren worden; aan Dathan, Chore en Abiron, welke drie laatsten, benevens hunne aanhangers, levend in de aarde begraven werden. Wie zoude nog niet vreezen te zondigen en in de handen van den levenden

God te vallen! Volgen wij de voorheelden van JOZEF en van SUSANNA, die liever sterven wilden dan overspel doen. Vreezen wij niet diegenen, die het ligchaam kunnen dooden, maar dien, die het ligchaam en de ziel te gelijk kan dooden, en ze beide in de hel werpen.

Zorgen wij steeds in de genade Gods te blijven, opdat onze vijanden, de duivel, de wereld en het vleesch, ons met geenen wal omringen, en ons van alle kanten benaauwen. Verzoenen wij ons in tijds met God, gelijk PETRUS, MARIA MAGDALENA en de inwoners van *Ninivé*. Dan zullen ons onze vijanden niet kunnen benaauwen met ongeloof en wanhoop, maar wij zullen moedig kunnen zeggen: *Satan, wijk van ons*, en hij zal van ons vlieden.

Wanneer wij onze vijanden kloekmoedig bestrijden, zullen wij zegepralen over dood en graf, over bederf en stof. Ons zal dan in de eeuwigheid eene onverwelkelijke kroon worden opgezet; wijl wij hier op aarde kloekmoedig gestreden en overwonnen hebben onder de banier van CHRISTUS.

GEBED.

Heer JESUS, die door het storten van uwe zalige tranen over de inwoners van *Jeruzalem* ook ons tot bekeering zoekt te bewegen: geef dat wij met een opregt leedwezen onze zonden beweenen, ons levensgedrag verbeteren, U om vergiffenis smeeken, en alzoo uwen heiligen naam in der eeuwigheid belijden mogen. Am.

OP DEN 10den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS XVIII. 6 - 14.

„ In dien tijde zeide *Jesus* deze gelijkenis „ tot sommigen, die als regtvaardigen op zich „ zelven betrouwden en anderen versmaadden: „ Daar gingen twee menschen op naar den „ tempel om te bidden; de eene was een Fari- „ zeër en de andere was een Tollenaar. De „ Farizeër stond, en bad aldus bij zich zelven: „ o God, ik dank U, dat ik niet ben gelijk „ de andere menschen, roovers, onregtvaardi- „ gen, overspeelders, of ook als deze Tolle- „ naar. Ik vast tweemaal ter week; ik geef „ de tienden van al wat ik bezit. Doch de „ Tollenaar van verre staande, wilde zelfs zijne „ oogen naar den hemel niet opslaan; maar „ hij sloeg voor zijne borst, zeggende: o God, „ wees mij zondaar genadig. Ik zeg u, dat „ deze geregtvaardigd naar huis keerde, meer „ dan de andere. Want al die zich verheft, „ zal vernederd, en die zich vernedert, zal „ verheven worden."

Deze gelijkenis verdient onze dubbele aandacht; dewijl zij bij velen, zeer velen, hare toepassing nog heden ten dage vindt.

Van de twee menschen, van welke in dit Evangelie gesproken wordt, was de eene een Farizeër, een voornaam man onder de Joden,

die tot eene sekte behoorde, welke zich veel liet voorstaan, en die zich verbeeldde, dat zij alleen geregt waren; terwijl zij alle anderen van de zaligheid wilden uitsluiten, en vooral de Tollenaars of tolbedienden, die bij de Joden zeer gehaat waren en voor openbare zondaren gehouden werden. Maar de Heer toonde dat de ootmoedigheid en het leedwezen des Tollenaars aangenamer aan God was, dan het gedrag van den opgeblazen en hoovaardigen Farizeër, die zich verbeeldde veel beter te zijn dan de andere menschen.

De H. Paulus leert ons ook, dat wij een ootmoedig gevoelen zullen hebben van ons zelven; want niemand weet, of hij den haat of de liefde van God waardig is. De oordeelen des Heeren zijn geheel verschillend, van de oordeelvellingen der menschen. Een werk kan goed zijn op zich zelven, en nogtans den Heer mishagen; dewijl het uit geen opregt inzigt voortkomt. Bij voorbeeld: wanneer een mensch het leven redt van eenen anderen, die in het water gevallen en in gevaar was van te verdrinken, dan is de daad altijd loffelijk en prijzenswaardig; vooral wanneer zulks geschiedde met oogmerk om dien mensch uit liefde te redden. Doch indien zulk een redder daarbij het oogmerk had, om zich door de menschen te doen bewonderen, of om eenen prijs daarvoor te behalen, dan hadde zijne daad die waarde niet meer, welke zij konde hebben, en evenmin die verdienste, welke anders daarin lag. Hierover echter kunnen en mogen wij niet oordeelen, maar moeten dit aan God overlaten, welke de harten en nie-

der wereld doorstralen! Welk gevoelig, welk medelijdend hart heeft Jesus! Hoe troostrijk is dit voor ons; wij kunnen op zijne genade hopen, wanneer wij ons slechts bekeeren, wanneer wij naar zijne lessen willen hooren, zijne geboden onderhouden en hem boven alles liefhebben.

Jesus *weende over Jeruzalem*, niet zoo zeer over den ondergang der schoone gebouwen en den prachtigen tempel, als wel om het verlies van zoo vele zielen, die onder Gods volk geteld werden; onder het volk, zeg ik, dat God uitverkoren had, en aan hetwelk Hij vroeger en meermalen zijne bijzondere gunst had betoond, meer dan aan andere natiën; maar *die den tijd hunner bezoeking niet gekend hebben.*

Ach, riep Jesus uit, *dat gij nog op dezen uwen dag erkendet, hetgeen u tot vrede strekt!* mogt gij u nog heden van uwe zonden bekeeren en gelooven, dat ik van God gezonden en in de wereld gekomen ben, om de zondaren zalig te maken! Ziet, ditzelfde wordt ook u, mijne medechristenen, door de dienaren der H. Kerk toegeroepen, voor zoo verre gij u niet bekeerd hebt: dat gij nog op dezen uwen dag, op dezen dag, dien u God vergunt, erkendet, wat tot uwen vrede dient; dat is: bekeert u en gelooft het Evangelie. Want de oordeelen van God en de straffen der misdaden zijn verschrikkelijk. Denken wij aan Adam, door wiens schuld alle menschen in zonden geboren worden; aan Dathan, Chore en Abiron, welke drie laatsten, benevens hunne aanhangers, levend in de aarde begraven werden. Wie zoude nog niet vreezen te zondigen en in de handen van den levenden

God te vallen! Volgen wij de voorheelden van JOZEF en van SUSANNA, die liever sterven wilden dan overspel doen. Vreezen wij niet diegenen, die het ligchaam kunnen dooden, maar dien, die het ligchaam en de ziel te gelijk kan dooden, en ze beide in de hel werpen.

Zorgen wij steeds in de genade Gods te blijven, opdat onze vijanden, de duivel, de wereld en het vleesch, ons met geenen wal omringen, en ons van alle kanten benaauwen. Verzoenen wij ons in tijds met God, gelijk PETRUS, MARIA MAGDALENA en de inwoners van *Ninivé*. Dan zullen ons onze vijanden niet kunnen benaauwen met ongeloof en wanhoop, maar wij zullen moedig kunnen zeggen: *Satan, wijk van ons*, en hij zal van ons vlieden.

Wanneer wij onze vijanden kloekmoedig bestrijden, zullen wij zegepralen over dood en graf, over bederf en stof. Ons zal dan in de eeuwigheid eene onverwelkelijke kroon worden opgezet; wijl wij hier op aarde kloekmoedig gestreden en overwonnen hebben onder de banier van CHRISTUS.

GEBED.

Heer JESUS, die door het storten van uwe zalige tranen over de inwoners van *Jeruzalem* ook ons tot bekeering zoekt te bewegen: geef dat wij met een opregt leedwezen onze zonden beweenen, ons levensgedrag verbeteren, U om vergiffenis smeeken, en alzoo uwen heiligen naam in der eeuwigheid belijden mogen. Am.

OP DEN 10den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS XVIII. 6 - 14.

" In dien tijde zeide *Jesus* deze gelijkenis " tot sommigen, die als regtvaardigen op zich " zelven betrouwden en anderen versmaadden : " Daar gingen twee menschen op naar den " tempel om te bidden; de eene was een Fari- " zeër en de andere was een Tollenaar. De " Farizeër stond, en bad aldus bij zich zelven : " o God, ik dank U, dat ik niet ben gelijk " de andere menschen, roovers, onregtvaardi- " gen, overspeelders, of ook als deze Tolle- " naar. Ik vast tweemaal ter week; ik geef " de tienden van al wat ik bezit. Doch de " Tollenaar van verre staande, wilde zelfs zijne " oogen naar den hemel niet opslaan; maar " hij sloeg voor zijne borst, zeggende : o God, " wees mij zondaar genadig. Ik zeg u, dat " deze geregtvaardigd naar huis keerde, meer " dan de andere. Want al die zich verheft, " zal vernederd, en die zich vernedert, zal " verheven worden."

Deze gelijkenis verdient onze dubbele aandacht; dewijl zij bij velen, zeer velen, hare toepassing nog heden ten dage vindt.

Van de twee menschen, van welke in dit Evangelie gesproken wordt, was de eene een Farizeër, een voornaam man onder de Joden,

die tot eene sekte behoorde, welke zich veel liet voorstaan, en die zich verbeeldde, dat zij alleen geregt waren; terwijl zij alle anderen van de zaligheid wilden uitsluiten, en vooral de Tollenaars of tolbedienden, die bij de Joden zeer gehaat waren en voor openbare zondaren gehouden werden. Maar de Heer toonde dat de ootmoedigheid en het leedwezen des Tollenaars aangenamer aan God was, dan het gedrag van den opgeblazen en hoovaardigen Farizeër, die zich verbeeldde veel beter te zijn dan de andere menschen.

De H. Paulus leert ons ook, dat wij een ootmoedig gevoelen zullen hebben van ons zelven; want niemand weet, of hij den haat of de liefde van God waardig is. De oordeelen des Heeren zijn geheel verschillend, van de oordeelvellingen der menschen. Een werk kan goed zijn op zich zelven, en nogtans den Heer mishagen; dewijl het uit geen opregt inzigt voortkomt. Bij voorbeeld: wanneer een mensch het leven redt van eenen anderen, die in het water gevallen en in gevaar was van te verdrinken, dan is de daad altijd loffelijk en prijzenswaardig; vooral wanneer zulks geschiedde met oogmerk om dien mensch uit liefde te redden. Doch indien zulk een redder daarbij het oogmerk had, om zich door de menschen te doen bewonderen, of om eenen prijs daarvoor te behalen, dan hadde zijne daad die waarde niet meer, welke zij konde hebben, en evenmin die verdienste, welke anders daarin lag. Hierover echter kunnen en mogen wij niet oordeelen, maar moeten dit aan God overlaten, welke de harten en nie-

ren der menschen proeft, en al hunne inwendige beweegredenen kent.

Daar gingen twee menschen op naar den tempel, zegt het Evangelie. Wij gaan ook dikwijls naar de kerk; maar met welk oogmerk? Gaan wij daarheen met de ware inzigten, om God te danken voor zijne weldaden, om Hem te bidden om zijnen verderen zegen, om daar getroost en gesterkt te worden in het geloof? Of gaan wij naar de kerk uit sleur en gewoonte, of om van de menschen gezien te worden? Helaas! mogte het niet waar zijn, dat er zich onder de Christenen velen bevonden, die op dit laatste volmondig ja moeten zeggen. Och, dat wij ons van dergelijke ijdelheden onthielden! Wij knnnen de menschen wel voor een tijd lang, maar God nimmer bedriegen. Dat wij ons dan nimmer aan huichelarij schuldig maken!

De Farizeër stond, en bad aldus bij zich zelven: o God, ik dank u, dat ik niet ben gelijk de andere menschen. Zoo zijn er nog velen onder ons, die bij zich zelven dus redeneren. De eene zegt, ik drink wel eens veel, maar ben geen hoereerder en geen dief; de andere: ik heb wel slechte maat en gewigt, doch ik laster of scheld niemand, gelijk mijn buurman; een derde zegt: ik ben prachtig en hoogmoedig, doch geen vraat of wijnzuiper, ook geen dief of overspeler. Dan, voor zoo verre er onder ons zulken zijn, die insgelijks denken, waarlijk het gaat hun gelijk den Farizeër. Hij, die één gebod overtreedt, overtreedt die alle, want één Wetgever gaf al de tien geboden.

Doch de Tollenaar, van verre staande, wilde zelfs zijne oogen naar den hemel niet opslaan; zoo vol rouw en ootmoed was deze man, dat hij zijne oogen niet durfde opslaan naar den hemel; hij dacht over zijne zonden na, vond dat dezelve groot waren, en zeide : *God, wees mij zondaar genadig.* Geen wonder derhalve, dat de Zaligmaker deze uitspraak deed : *Ik zeg u, dat deze geregtvaardigd naar huis keerde, meer dan de andere.* Immers de Farizeër schreef de deugden, welke hij bezat, aan zichzelven toe; daar wij met den H. Paulus moesten belijden: *door de genade Gods ben ik wat ik ben.* (1)

Dat wij dan ook ootmoedig tot God naderen, gelijk deze Tollenaar, de koning MANASSE, ESDRAS en de Cananeësche vrouwen deden, die ook genade van den Heer ontvangen hebben. De H. AUGUSTINUS zegt : Heer, Gij zijt een groote God, maar uwe woning is bij de ootmoedigen. Willen wij dus van God verhoord worden, dan moeten wij van harte leedwezen over onze zonden hebben, en voor Hem onze zonden belijden.

Nog leert ons dit Evangelie, niemand naar den schijn te beoordeelen. De H. CECILIA bij voorbeeld, ging kostelijk gekleed, maar deed op haar ligchaam groote boete, die verborgen was voor de menschen. Het komt alles aan op het inwendige des harten, en *zoo wie zich verheft, die zal vernederd worden.* Dit vonnis van den Heer toont duidelijk, dat *God de hoovaardigen wederstaat en de ootmoedigen genade ver-*

(1) 1. Cor. XV : 10.

leent. (1) Van de hoovaardigheid komt alle kwaad; door hoovaardigheid werd Lucifer van een' engel, een duivel; Haman kwam daardoor aan de galg.

Doch die vast staat, zie toe dat hij niet valle. Niemand beelde zich in, dat hij verre genoeg in deugden gevorderd is, of dat hij zich ootmoedig genoeg gedraagt. Wij moeten dagelijks in deugden toenemen, voortgaan van kracht tot kracht, dan zullen wij, dit aardsche tooneel afgestapt zijnde, onze volmaking in den hemel verder voortzetten en met de heilige Engelen God eeuwig danken, en daar ondervinden dat, *die zich vernederen, verheven zullen worden.*

GEBED.

Wees ons arme zondaren genadig, o God! verleen ons genade, gelijk aan den Tollenaar, opdat wij, door waarachtige ootmoedigheid des harten, in uwe tegenwoordigheid geregtvaardigd en met de ootmoedigen verheven mogen worden. Amen.

OP DEN 11^den^ ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS XV. 1 - 10.

„ In dien tijde vertrok *Jesus* wederom van
„ de grenzen van *Tyrus* en kwam door *Sidon,*

(1) Jac. IV. : 6.

" midden door het land der tien steden, naar
" de zee van *Galilea*. Daar bragten zij bij hem
" eenen, die doof en stom was, en baden
" hem, dat hij hem de handen wilde opleggen.
" En hij nam hem ter zijde van het volk, stak
" hem zijne vingeren in de ooren, spoog en
" raakte hiermede zijne tong aan. En opziende
" naar den hemel, verzuchtte hij, en zeide
" hem : Epheta, dat is : word geopend. En
" terstond werden zijne ooren geopend, de band
" zijner tong werd ontbonden, en hij sprak wel."

De Zaligmaker, die overal zijnen zegen verspreidde, die de blinden deed zien en de dooven deed hooren, was door het gansche land van *Palestina* beroemd; van alle kanten stroomden de menschen toe, of om zijne leer te hooren, of om door Hem genezen te worden. Op zekeren tijd aan de Galileesche zee komende, *bragten zij tot Hem eenen doofstommen, en verzochten Hem, dat Hij hem de handen wilde opleggen*, ten einde die ongelukkige mensch zijne spraak en gehoor weder mogt bekomen. Men wist niet alleen, dat Jesus daartoe de magt had, maar ook, dat Hij goedertieren was en niemand hulpeloos wegzond. De Zaligmaker, het geloof en vertrouwen dier menschen ziende, was terstond gereed om aan hunnen wensch te voldoen : Hij nam hem ter zijde van het volk, stak hem zijne vingeren in de ooren, raakte met speeksel zijne tong aan, verzuchtte, terwijl hij naar den hemel zag, en zeide : wordt geopend! Oogenblikkelijk werden de banden vam zijne tong los, en zijne ooren

werden geopend: hij hoorde en sprak, tot vreugde van zijne vrienden en tot verheerlijking van Gods naam. Hoe liefderijk, hoe goeddoende is de Heer; zijne barmhartigheid is hooger dan de hemelen en zijne goedertierenheid duurt tot in eeuwigheid! Och, dat het den Heere mogte behagen, diegenen onder ons, welke nog geestelijk doof en stom zijn, door zijne genade te genezen. Doof zijn dezulken die zich zoo vele bekommeringen geven, dat zij geene predikatie of catechismus gaan aanhooren, of die dezelve hooren, maar niet ter harte nemen; stom zijn dezulken die geene goede biecht spreken, die hunne zonden verzwijgen, of slechts met bewimpelingen aan den Priester verklaren. Maar brengen wij dusdanige menschen voor CHRISTUS, en bidden wij Hem, dat Hij hun genadig zijn en hun zijnen goeden geest schenken wil. Wij zullen steeds voor elkanderen bidden, dat wij in de genade mogen blijven; de ouders voor hunne kinderen, de kinderen voor hunne ouders, de Herders voor de gemeente, en de gemeente voor de Herders.

Voorts moeten wij opmerken, dat de Heer naar den hemel zag en verzuchtte, om daarmede te toonen, dat het geene kleinigheid is eenen zoodanigen mensch te genezen. Hij nam hem alleen *van het volk af*, daarmede te kennen gevende, dat diegene, die naar de ziel wil genezen zijn van zijne zonden en gebreken, zich van de kwade gezelschappen moet onthouden. Schuwen wij alle verkeerde gezelschappen, en dat de ouders hunne kinderen vroegtijdig leeren, eerbiedig en aandachtig te zijn

in de heilige Mis, bij het prediken van Gods woord; want wanneer zij zich gewennen om steeds stil, ordelijk en christelijk te zijn, dan zal het hun, ouder geworden zijnde, als eene tweede gewoonte worden. Wat deed JUDAS dwalen? wat anders dan het kwade gezelschap der eigen- en laatdunkende Farizeërs. In het oude Testament wordt ernstiglijk aan de Joden verboden, om geenen omgang met de Heidenen te hebben; opdat zij hunne booze werken niet zouden leeren, en geene stomme afgoden zouden aanbidden.

Och, laat ons bidden, dat onze ooren mogen geopend worden, om de zaken te verstaan, die de eeuwige zaligheid betreffen. Dat wij vastelijk mogen gelooven en belijden, dat JESUS CHRISTUS de Zoon van den levenden God is, die de menschheid uit de reine maagd MARIA heeft aangenomen, en in de wereld gekomen is, om het menschelijk geslacht zalig te maken. Bidden wij God, dat hij onze ooren, bij het hooren eener predikatie, met den vinger des heiligen Geestes opene, opdat wij zijn woord regt verstaan en ter harte nemen. Zonder God kan men niets doen; de H. PAULUS zegt: ik heb geplant, APOLLO heeft nat gemaakt, maar God heeft den wasdom gegeven.

CHRISTUS toonde, dat Hij dezelfde was, die hemel en aarde geschapen had: één met den Vader en den heiligen Geest. Gelijk Hij eenmaal sprak, bij de schepping der wereld, *het worde!* zoo sprak Hij nu ook: *wordt geopend*, en de ooren des doof-stommen werden geopend.

„ Toen gebood *Jesus* hun, om het niemand

„ te zeggen. Maar hoe meer Hij het hun ver-
„ bood, te meer zij het verkondigden, en te
„ meer zij zich verwonderden, en zeiden : Hij
„ heeft alles wel gedaan; en de dooven heeft
„ hij doen hooren, en de stommen doen spre-
„ ken."

Wij leeren hieruit, dat, als wij eenig goed doen, wij geenen lof bij de menschen moeten zoeken; en hoeveel dankbaarheid zijn wij aan God verschuldigd voor het zintuig des gehoors. Mogten wij daarmede nimmer zondigen, maar steeds met die menschen juichende bekennen: *Hij heeft alles wel gedaan*; de Heer geeft alles boven bidden, boven denken.

GEBED.

Heer JESUS! genees allen die geestelijk doof en stom zijn; spreek slechts één woord en zij zullen genezen zijn. Dat onze tong ontbonden worde, om U te belijden, en eene zalige biecht te spreken, en dat onze ooren hooren, wat gij ons in het Evangelie verkondigt. Am.

OP DEN 12den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS X. 23 - 37.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan zijne Leer-
„ lingen : Zalig zijn de oogen, die zien het-
„ gene gij ziet. Want ik zeg u, dat vele Pro-

„ feten en Koningen hebben gewenscht te zien,
„ hetgene gij ziet, en zij hebben het niet ge-
„ zien, en te hooren hetgene gij hoort, en
„ zij hebben het niet gehoord."

In het oude Testament, hadden de Voorvaders groot verlangen en baden God gestadig, dat de Zaligmaker der wereld mogte verschijnen, om het menschelijk geslacht te verlossen van de eeuwige verdoemenis. De apostelen beleefden derhalve een' zaligen tijd, aangezien de Zaligmaker onder hen verkeerde. *Zalig*, zeide JESUS, *zijn de oogen die zien, hetgene gij ziet*: dat wil zeggen, dat zij den Zaligmaker ziende, ook in Hem geloofden, en naar zijne leer leefden. Ook wij zijn gelukkig en zalig, wanneer wij in JESUS CHRISTUS gelooven, zijne leer aannemen en opvolgen; en daaromtrent drukte zich JESUS nader uit, toen Hij aan THOMAS zeide: *zalig zijn zij, die niet gezien en toch geloofd hebben.* (1) Laat ons dan met de inwendige oogen des geloofs CHRISTUS als onzen Zaligmaker omhelzen, hem gaarne hooren, wanneer Hij door den mond der leeraren tot ons spreekt, en vooral zijne deugden navolgen, ons leven naar zijne geboden inrigtende. Zoodoende zijn wij zalig, en dit vergunne ons de almagtige en liefderijke Heer.

„ En ziet, *zegt het Evangelie verder*, daar
„ stond een wetgeleerde op, en zeide om hem
„ te beproeven: Meester, wat moet ik doen,

(1) Joan. XX. 29.

„ om het eeuwige leven te bezitten? *Jesus*
„ zeide hem : wat staat er in de wet geschre-
„ ven? hoe leest gij daar? Hij antwoordde :
„ gij zult den Heer uwen God lief hebben uit
„ geheel uw hart, uit geheel uwe ziel, uit al
„ uwe krachten en uit al uw verstand : en uwen
„ naasten gelijk u zelven. *Jesus* zeide hem :
„ gij hebt wel geantwoord; doe dat, en gij
„ zult leven. "

Deze twee punten of geboden bevatten alles wat wij moeten doen om zalig te worden : *God beminnen boven alles en onzen naasten gelijk ons zelven.* Wij herhalen het ; weinige woorden, maar die alles besluiten; want *van deze twee geboden hangt de geheele wet en de Profeten.* (1)

Om tot die liefde te komen, zullen wij dikwijls overleggen, hoe lief God ons eerst gehad heeft, toen wij nog niet waren; dat Hij ons tot nog toe onderhoudt en verzorgt; dat Hij ons van de eeuwige verdoemenis verlost heeft, door het zenden van zijnen Zoon in de wereld. Merken wij op en bewonderen wij al het geschapene : de zon, de maan en de sterren schijnen zoo heerlijk; de jaargetijden komen elk op hunne beurt; de vruchten der aarde, de vogelen des hemels en de visschen der zee zijn alle voor den mensch geschapen; ja, een enkel bloembed vertoont ons duizend wonderen : en dit alles verkondigt ons de wijsheid, magt en menschenmin van God. Vertellen de hemelen

(1) Matth. XI. 23.

Gods eer, en het uitspansel zijner handen werk, dan moeten ook wij Hem aanbidden en verheerlijken, Hem dienen en zijne geboden onderhouden. — Voegen wij bij de liefde tot God de liefde tot den naasten : wij zullen onzen naaste beminnen, wanneer wij bedenken, dat God uit één paar menschen het gansche menschelijke geslacht heeft doen voortspruiten, dat alle menschen denzelfden oorsprong hebben, en dat allen het maaksel van Gods almagt zijn. Wij allen zijn broeders en zusters, en God is onze Vader; wij allen zijn lidmaten van één ligchaam, waarvan Jesus Christus het hoofd is. Redenen genoeg, om God boven alles en onzen naaste als onszelven te beminnen; en wanneer wij dit doen, al onze pligten omtrent God en menschen vervullen, dan zullen wij in den hemel komen en leven.

„ Maar de wetgeleerde zich willende regt-
„ vaardig maken, zeide tot *Jesus*: wie is toch
„ mijn naaste? En *Jesus* dit opnemende, zeide :
„ er kwam een mensch van *Jeruzalem* af naar
„ *Jericho*, en viel onder de moordenaars die
„ hem beroofden en, hem met wonden over-
„ laden hebbende, heen gingen, hem half dood
„ liggen latende. Het gebeurde dan, dat zeker
„ Priester denzelfden weg ging, en hem ziende,
„ ging hij voorbij. Insgelijks ook een Leviet,
„ die omtrent de plaats was, ging voorbij. Maar
„ een Samaritaan over weg gaande, kwam bij
„ hem, en hem ziende, werd met barmhartig-
„ heid bewogen. En tot hem komende, verbond

„ hij zijne wonden, goot wijn en olie in de-
„ zelven, en hem op zijn lastdier leggende,
„ bragt hij hem in eene herberg en zorgde voor
„ hem. En 'sanderendaags nam hij twee tien-
„ lingen, gaf die den waard en zeide : draag
„ zorg voor hem, en al wat gij daarenboven
„ zult verschoten hebben, zal ik u, bij mijne
„ terugkomst, wedergeven. Wie van deze drie
„ dunkt u, dat de naaste geweest is, van
„ dengenen, die onder de moordenaars gevallen
„ was? Hij antwoordde : die hem barmhartig-
„ heid bewezen heeft. En *Jesus* zeide hem : ga
„ heen en doe insgelijks."

De Joden beschouwden de vreemdelingen, en al die geene Jodengenooten waren, niet als hunne naasten. Deze grove dwaling wederlegde de Heiland hier, en leerde, dat ieder mensch, wie hij ook zijn moge, uit welk land en van welk eene godsdienst, onze naaste is, en dat wij hem derhalve als zoodanig moeten beminnen; dat is : zijn geluk, zoo veel mogelijk, moeten bevorderen of bevorderlijk zijn. De Zaligmaker vroeg : *wie van deze drie dunkt u, dat de naaste geweest is?* Namelijk : wie is het, die den pligt van liefde jegens den naaste vervuld heeft? En hij antwoordde : *die barmhartigheid bewezen heeft.* Wij moeten dus henen gaan *en alzoo doen :* de kranken, de ellendigen, de troosteloozen in hunne schamele hutten opzoeken, hen laven, helpen en troosten, niet alleen de Katholijke Christenen, maar allen, die wij hulp- en radeloos kennen.

De barmhartige Samaritaan strekt ons tot

voorbeeld; te meer daar de Samaritanen bij de Joden in haat waren. Zoo moeten wij ook niemands deugden verachten, maar alle pligten van barmhartigheid prijzen, al waren zij ook uitgeoefend aan iemand, die niet tot de Katholijke Kerk behoorde. Wij moeten bidden voor allen : voor vrienden en vijanden; dit is de wil van onzen hemelschen Vader. JESUS CHRISTUS bad zelfs voor zijne moordenaren : *Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.* Wij moeten dus meer doen dan de Heidenen, die degenen beminnen welke hun goed doen; maar van Christenen wordt geëischt, dat zij ook *hunne vijanden beminnen.*

GEBED.

Heer JESUS! geef dat wij God boven alles en onzen naaste als ons zelven beminnen; wees gij de barmhartige Samaritaan, die den olie der vergiffenis in onze wonden doet vloejen, en zend den wijn van regtvaardigheid in onze beenderen, opdat wij in onze verrijzenis twee penningen mogen ontvangen : een sierlijk kleed voor ons ligchaan en een voor onze ziel. Amen.

OP DEN 13^den^ ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS XVII. 11 - 19.

„ In dien tijde ging *Jesus* naar *Jeruzalem,*
„ en trok midden door *Samarie* en *Galilea.*

„ En als hij in zeker dorp kwam, ontmoetten
„ hem tien melaatsche mannen, die van verre
„ stonden. Zij verhieven hunne stemmen, zeg-
„ gende : *Jesus*, Meester, ontferm U onzer!
„ Hij, hen ziende, zeide hun : gaat henen;
„ vertoont u aan de Priesters. En terwijl zij
„ gingen, werden zij gezuiverd."

De melaatschheid was eene afschuwelijke ziekte, en menschen, die er mede besmet waren, mogten niet in de dorpen en steden komen, voor dat zij weder volkomen genezen waren, als wanneer zij zich aan den Priester moesten vertoonen.

Toen Jesus het gemelde dorp naderde, ontmoetten Hem tien menschen, welke door deze ziekte besmet waren, en daar zij Jesus kenden, riepen zij van verre : Jesus, *Meester, ontferm U onzer!* Alsof zij wilden zeggen : Jesus, wij kennen U en weten, dat Gij niet alleen barmhartig zijt, maar ook de magt hebt, om ons door een enkel woord van onze ziekte te genezen. De Zaligmaker, die hun geloof zag, antwoordde dadelijk : *gaat henen en vertoont u aan de Priesters;* omdat gij gelooft, dat ik zoo magtig ben, zoo is uwe genezing daar; van stonde aan zijt gij genezen; gaat naar de Priesters, om u aan hen te vertoonen, en zij zullen u zeggen, dat gij weder in de maatschappij verkeeren kunt.

De leeringen, welke hieruit te trekken zijn, zijn menigvuldig. 1. Waren deze mannen niet met de melaatschheid besmet geweest, zij zouden veelligt den Zaligmaker niet gekend

hebben; zoo is het ons ook dikwijls nuttig, wanneer ons ziekten of andere onheilen treffen. Wij ontdekken dan de hand Gods, en zeggen met een rouwhebbend hart: JESUS, *lieve Meester, ontferm U onzer!* En CHRISTUS zelf heeft beloofd: *wat gij den Vader bidt in mijnen naam, zal Hij u verleenen,* (1) wanneer het u zalig is. Voorts kan men onder deze melaatschen verstaan menschen, die in zonde zijn, en deze moeten zich tot den Priester wenden. Wij moeten deze geestelijke melaatschheid meer schuwen dan den dood. Liever moeten wij willen sterven, dan eene doodzonde willens en wetens te bedrijven, uit vreeze van God te vertoornen en kinderen des duivels te worden. 2. De zonde is nog besmettelijker dan pestziekte, en daarom moeten wij dezelve nog meer schuwen; zij doodt de ziel, welke ons beste en edelste pand is. 3. De melaatschen werden wel terstond verhoord, doch daarom is het niet zeker, dat onze gebeden dadelijk verhoord worden: hetzij wegens ons klein geloof, hetzij dat het ons nog niet nuttig is. Maar wij moeten met bidden aanhouden: *want die zoekt, die vindt, en die klopt, zal open gedaan worden.*

„ En een van hen, ziende dat hij gezuiverd „ was, keerde weder, met luider stemme God „ grootelijks lovende. En hij viel op zijn aan- „ gezigt voor zijne voeten, hem bedankende: „ en dit was een Samaritaan. Toen zeide *Jesus:*

(1) Joan. XVI. 23.

„ zijn zij niet alle tien gezuiverd? Waar zijn
„ dan de negen anderen? Doch daar is nie-
„ mand gevonden, die terugkwam, om God te
„verheerlijken, dan deze vreemdeling. En hij
„ zeide hem : sta op, ga henen, want uw
„ uw geloof heeft u gezond gemaakt.

Hoe verschillend is hier het gedrag van den Samaritaan, die eene half joodsche, half heidensche godsdienst had, van dat der negen Joden, die zich anders beter achtten. De dankbare Samaritaan keerde terstond terug, toen hij van zijne ziekte genezen was, viel voor de voeten van JESUS neder en erkende, dat hem eene groote weldaad geschied was; hij erkende de grootheid, goedheid en almagt van God met dankbare tranen aan de voeten van JESUS. Beschamend was dit voor de Joden; beschamend is dit gedrag ook voor vele Christenen, die gedurig van God weldaden outvangen, zonder Hem daarvoor regt inniglijk te danken en Hem daarvoor eere te geven. Of is het geene weldaad, wanneer wij in de biecht van onze zonden worden vrijgesproken, wanneer JESUS ons in het H. Sakrament des Altaars met zijn aanbiddelijk ligchaam en bloed begenadigt? Wanneer ons zijn heilig woord verkondigd wordt; wanneer wij ons gezond bevinden, zonder eenige ligchaamsgebreken? Wanneer het ons bestendig welgaat, en wij langer leven dan anderen? Zijn dit geene groote weldaden van den Heer? Konden wij niet ook onder de Heidenen, of buiten den schoot der H. Kerk geboren en opgevoed zijn geworden, in slavernij leven, of vol pijnen en smarten

zijn? En zij, die reeds eenige ligchaamskwaal hebben, konden nog ongelukkiger zijn. Zijn wij dan niet veelal en in vele opzigten beweldadigd boven duizenden onzer medemenschen? Wat moeten wij daarvoor doen? Ons met den Samaritaan voor de voeten van JESUS werpen en Hem grootelijks loven. Wanneer wij Gods genade ontvangen hebben, moeten wij niet vergeten Hem te loven en te danken voor zijne weldaden, gelijk TOBIAS met zijnen zoon, die plat ter aarde vielen en God loofden.

Een ondankbaar mensch mishaagt aan God en zijne naasten. Zijn wij dan dankbaar jegens onze ouders, herders, onderwijzers en andere weldoeners, en vooral jegens God. Danken en loven wij hem dagelijks, want Hij heeft ons geschapen, door zijn dierbaar bloed verlost; Hij heeft ons, bij voorkeur van zoo vele anderen, tot het licht des waren geloofs geroepen; Hij heeft tot heil van onze ziel de heilige Sakramenten ingesteld: met één woord, Hij schenkt ons al wat wij naar ziel en ligchaam van noode hebben; en wanneer wij zijne heilige wet naauwkeurig onderhouden, zoo zullen wij het eeuwige leven beërven.

GEBED.

Heer! wij vertrouwen op uwe goedertierenheid en komen tot U, gelijk melaatschen, bedekt met zonden en gebreken. Heer! indien Gij wilt, Gij kunt ons reinigen, ontferm U onzer. Laat uwe heilige Moeder en alle hemelburgers door hunne voorspraak onze onvolmaaktheid te hulp komen; alsmede, dat wij

met den dankbaren Samaritaan ons uwer weldaden gedurig herinneren, en nooit in gebreke blijven daarvoor U, onzen Opperheer, dank te betuigen. Amen.

OP DEN 14den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, MATTH. VI. 24 - 33.

„ In dien tijde zeide *Jesus* tot zijne leerlin-
„ gen : Niemand kan twee heeren dienen, want
„ hij zal of den eenen haten, en den anderen
„ lief hebben : of hij zal den eenen verdragen,
„ en den anderen versmaden. Gij kunt God en
„ den Mammon niet dienen. ”

In dit Evangelie wordt ons geleerd, dat wij het geld en de goederen dezer wereld niet zullen beminnen, noch ons hart en onze zinnen daarop stellen, zoo dat wij God vergeten en ons van den rijkdom eenen afgod maken : wij kunnen God niet dienen en den Mammon. Wanneer wij ons eenig wereldsch goed of vermaak tot eenen afgod maken, dan doen wij groote zonde, en te eenigen dage, helaas, misschien te laat, zullen wij daarover berouw hebben. De rijkdommen, eerambten, enz. hebben wel den schijn van eenige zaligheid, doch zij zijn allen ijdel en ijdeler dan de ijdelheid zelve. Wanneer wij derhalve ons veel moeite geven om dezelven te bekomen, en er ons hart aan

verknochten, kunnen wij God niet dienen en wij zullen Hem vergeten : *want niemand kan twee heeren dienen.*

Daarenboven hoe ongerust, hoe bekommerd leven zulke menschen, die, gelijk men zegt, de rijkdommen bij malkander zoeken te schrapen; hoe dikwijls stellen zij zich daardoor in gevaar van hunne ziel en hun leven te verliezen! Zij moesten veeleer bedenken, hoe vergankelijk al het ondermaansche is, en dat men dit alles bij den dood zal moeten achterlaten. Wanneer wij de nooddruft hebben, laat ons dan tevreden zijn.

Ook zijn wij schuldig God boven alles te beminnen, en aan Hem alle zorgen over te laten; want Hij weet wat wij behoeven, en zal het ons zeker geven.

„ Daarom, *vervolgt Jesus*, zeg ik u : wees „ niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten „ zult, noch voor uw ligchaam, wat gij zult „ aantrekken. Is het leven niet meer dan het „ voedsel, en het ligchaam niet meer dan de „ kleeding? Aanschouwt de vogelen des hemels. „ Zij zaaijen noch maaijen, noch verzamelen in „ de schuren. En uw hemelsche Vader voedt „ dezelven : en zijt gij niet veel waardiger „ dan die? Wie is er toch onder u, die met „ zijn zorgen zijne lengte eene el kan vergroo- „ ten? Wat zijt gij ook voor de kleeding be- „ zorgd? Beschouwt de lelien des velds, hoe „ zij wassen : zij arbeiden of spinnen niet. En „ ik zeg u, dat ook *Salomon* in al zijne pracht

// niet gekleed is als een van die. Indien dan
// God het veldgewas, dat heden is, en morgen
// in den oven geworpen wordt, alzoo bekleedt,
// hoe veel te meer u, gij kleingeloovigen!
// Weest dan niet bezorgd, zeggende: wat
// zullen wij eten of drinken, of waarmede zul-
// len wij gekleed worden? Want al deze din-
// gen zoeken de Heidenen. En uw Vader weet
// wel, dat gij dit alles van noode hebt. Zoekt
// dan eerst het rijk Gods en zijne regtvaardig-
// heid: en al deze dingen zullen u toegewor-
// pen worden."

Men moet hieruit niet opmaken, dat men in het geheel niet behoeft te zorgen. Integendeel, wij moeten ons leven door vlijt zoeken te onderhouden; maar wanneer wij onze taak getrouwelijk verrigt en onzen pligt in de maatschappij volbragt hebben, dan zullen wij verder de bekommernissen van ons werpen; dan kunnen wij met kwelling en hartzeer geene el tot onze lengte toedoen. IJdele, dwaze en onnutte zorgen zullen wij laten varen en alleen onzen pligt getrouw vervullen; dan zal God ons het noodige geven. Hiervan overtuigt de Zaligmaker ons door vier bewijzen. 1. Daar God ons het leven geschonken heeft, zal Hij ons ook van voedsel en kleeding verzorgen; want deze zijn veel minder dan het leven. 2. Daar God de vogelen voedt, zal Hij den mensch zeker van het noodige voedsel voorzien. 3. De zorgen kunnen niets afdoen; het leven kan daardoor niet een uur verlengd worden. En 4. daar God de lelien versiert en laat

groeijen, zal Hij ons zeker kleeding geven. *Weest dus niet angstig bezorgd*, zegt de Zaligmaker, voor uw eten, drinken of kleeding; laat dit aan de Heidenen over, die niet weten dat zij eenen zorgenden Vader in den hemel hebben. Maar wat moeten wij doen? *Zoekt eerst het rijk Gods en zijne regtvaardigheid*, zeide JESUS; en dit is de hoofd bedoeling van het Evangelie. Laat onze voornaamste gedachten en bedoelingen daarin bestaan, dat wij eerst en vóór alle dingen het *rijk Gods zoeken*, door het trouw verrigten onzer beroepsbezigheden, door christelijk te handelen en te wandelen; door het bijwonen van de heilige Sakramenten, bidden, aalmoezen, enz. Mogen onze bezigheden ook nog zoo groot zijn, *zoeken wij eerst het rijk Gods.*

Een ieder vrage zich elken avond: wat heb ik gedaan? wat heb ik nagelaten te doen? wat waren mijne gedachten? heb ik mijnen naaste geholpen? heb ik mijne gebeden behoorlijk verrigt? kan ik aan God rekenschap geven van al mijne daden en handelingen? Zijn deze christelijk geweest, dan kan ik ook vertrouwen, dat God mijn Vader is, die mij van al het noodige verzorgen wil en kan. Ik zal mijne bekommernissen op Hem werpen; want Hij alleen kan redden uit den nood. Wanneer ook hagelslag, veesterfte en misgewas, pest, duren tijd of oorlog, mij de vrucht van eenen langdurigen arbeid ontrooven, dan blijft God mijn toeverlaat, op wien ik vertrouw: Hij zal er mij uit helpen; zelfs tot aan, tot in, tot over het graf: en ik zal eenmaal de eeuwige vreugde smaken, met de Heiligen en Engelen

juichend zeggende : God vergeet de zijnen niet; Hij zorgt als een Vader voor zijne schepselen.

GEBED.

Dat wij zulke schatten vergaderen, die door de motten en roest niet verteerd kunnen worden, en welke de dieven niet kunnen stelen! Doe ons, o God, schatten vergaderen in den hemel; opdat ons hart daar mag zijn, waar onze schat is. Dat wij geene ijdele zorg hebben voor den dag van morgen, die nog niet is; maar, terwijl wij onze pligten betrachten, al onze bekommernissen op U werpen, die alleen magtig zijt om ons uit dezelven te redden. Amen.

OP DEN 15den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS VII. 11 - 16.

„ In dien tijde ging *Jesus* naar eene stad „ genaamd *Naïm*, en zijne leerlingen benevens „ eene groote menigte gingen met hem. En als „ hij aan de poort der stad naderde, zoo werd „ er een doode uitgedragen, een eenige zoon „ van zijne moeder, die eene weduwe was; en „ daar was veel volk van de stad met haar."

Herinneren wij ons bij dit Evangelie aan de broosheid des levens. Wij zijn sterfelijk, en ons leven is zoo broos als glas; eene enkele koorts

kan ons uit het leven wegrukken. Dagelijks zien wij daarvan de bewijzen voor onze oogen; dan sterft er een onzer geburen, dan een onzer vrienden, en geene minuut gaat er voorbij, dat er niet hier of daar op den aardbodem een mensch sterft. Sterven moeten wij allen, hetzij vroeg of laat; dit is eene ontegensprekelijke waarheid, en door den dood worden zoowel rijken als armen, zoowel jonge lieden als bejaarden weggerukt.

Is het uur des doods onzeker, hoe zeer moeten wij dan op onze hoede zijn, om tegen de zonden te waken! Want na dit leven hebben wij loon of straf te wachten; een ieder zal daar vergolden worden naar hetgeen hij gedaan heeft, hetzij goed of kwaad.

En niet alleen, dat het uur des doods onzeker is, maar wij weten ook niet, op welke wijze en waar wij het leven zullen moeten verlaten. Moet ons dit dan niet aansporen, om ons steeds zoo te gedragen, alsof elk uur het laatste van ons leven ware; veel te biechten gaan en communiceren, en bidden, dat God ons in den dood niet verlate.

Ach! mogten niet zoo velen de ijdelheid beminnen, waardoor zij hunne godsdienstpligten vergeten; mogten zij bedenken, dat na dit leven slechts alleen deugd en vroomheid gelden. Geen staat of rang of rijkdom zal bij God worden aangezien; want bij Hem is geen onderscheid van persoon; zelfs troonen zullen in de eeuwigheid een poppenspel zijn. Doch wanneer menschen, die veel vermogen hebben, dit vermogen gebruiken, om hunnen evenmensch bij te staan en gelukkig te maken,

dan zal hun loon zoo veel te grooter zijn in den hemel : want zij maken zich *vrienden van... rijkdommen.* (1) Laat ons gelijk voorzigtige stuurlieden zijn, die alles aanwenden, om in de haven hunner begeerte aan te landen. Houden wij ons bereid met de vijf wijze maagden, om wanneer de bruidegom komt, met Hem in te gaan tot de bruiloft. Dat onze lampen voorzien zijn van de olie (der deugden), dan zullen wij niet buiten (het eeuwige leven) gesloten worden.

En daar was veel volk van de stad met haar, om het lijk te volgen. Een schoon voorbeeld ter onzer navolging. — Laat ons voor de overledenen bidden, zoo wel te huis als in de kerk, en met aandacht de H. Misoffers voor de overledenen opdragen. Mogt toch eenmaal die hatelijke gewoonte afgeschaft worden, welke nog op vele dorpen in sommige Provincien van ons Vaderland bestaat, namelijk dat men de begrafenissen als feesten viert. Daar wordt gegeten en gedronken, alsof het eene bruiloft ware, en velen komen er volstrekt met geen ander oogmerk, dan om zich met spijs en drank te overladen. En waarover wordt er bij die gelegenheden gesproken? Over nietsbeduidende zaken, over de hanteeringen, over de huishouding van anderen; ja zelfs worden er huwelijken gesloten. Niet alzoo, mijne medechristenen, niet alzoo zullen wij doen; maar laat ons door onze gebeden de zielen in het vagevuur trachten te verlichten, of de eeuwige rust te bezorgen, en herinneren wij ons daarbij

(1) 1 Lucas, : 16. 9.

aan onze eigene broosheid. Verder zegt het Evangelie :

„ De Heer haar ziende, werd met barmhar-
„ tigheid over haar bewogen, en zeide haar :
„ wil niet weenen. En hij trad nader, raakte
„ de bare aan, en de dragers stonden stil. Hij
„ zeide dan : Jongeling, ik zeg u, sta op. En
„ de doode rigtte zich op en begon te spreken ;
„ en Hij gaf hem aan zijne moeder. En zij
„ werden met vrees bevangen en verheerlijkten
„ God, zeggende : een groot Profeet is onder
„ ons opgestaan, en God heeft zijn volk bezocht."

Overal waar Jesus zich bevond, toonde Hij zijne almagt en goedheid : dan leerde, dan vertroostte Hij; dan deed Hij wonderen ; Hij ging het land door, overal goed doende en zegen verspreidende. Ook te *Naïm*, gelijk wij gehoord hebben, deed Hij een wonder en gaf aan eene bedroefde weduwe haren eenigen zoon, die gestorven was, weder.

Waar zijt gij, bedrukte weduwen en weezen, en gij allen die in droefheid zucht, vlugt naar Jesus heen; Hij zal u opbeuren en vertroosten, u zegenen en uwe tranen afdroogen. Nimmer liet de Heer zich te vergeefs bidden. Hij is meedoogend en goedertieren : dit zien wij weder in dit Evangelie, en menigmaal weende Jesus bij het zien van ongelukkigen. Wendt u tot Hem, gij einden der aarde, wordt opgewekt en behouden !

Volgen wij voorts het voorbeeld van Jesus, het volmaaktste voorbeeld van menschlievend-

heid en alle andere deugden. Laat ons onze naasten raden, helpen, troosten, verkwikken en opbeuren, zoo veel in ons vermogen is; want de Heer zegt: „wat gij aan den minsten doet, in mijnen naam, dat hebt gij aan mij gedaan; zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden." Dan zullen wij den dag des oordeels met blijdschap kunnen te gemoet zien. Die magtige stem, welke zeide *sta op*, zal ons ook ten jongsten dage van den dood doen verrijzen; zij, die Jesus hier nagevolgd hebben, zullen gaan in het eeuwige leven; maar zij, die Hem ongehoorzaam geweest zijn en zijne geboden veracht hebben, zullen gaan in de eeuwige pijnen. Mogten wij ons dan in tijds door een godvreezend leven tot eene zalige verrijzenis voorbereiden.

Niet zonder oorzaak loofde de geheele schaar God voor zijne barmhartigheid aan de weduwe bewezen. Desgelijks moeten wij God gedurig loven en danken voor de weldaden en zegeningen, die Hij over ons of over onze naasten gedurig uitstort.

GEBED.

Daar er niets zekerder is, o God, dan dat wij sterven moeten, zoo geef, dat wij ons tot den dood behoorlijk voorbereiden, door het getrouw waarnemen uwer geboden en die der heilige Kerk. Dat wij ons steeds aan den dood herinneren, van de ijdelheden dezer wereld onze oogen afwenden, en werken van barmhartigheid en boetvaardigheid oefenen mogen: opdat Jesus ons ten jongsten dage van den dood

opwekke en ons de eeuwige zaligheid schenke. Amen.

OP DEN 16den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, LUCAS XVI. 1 - 12.

„ En het gebeurde, als *Jesus* op een Sab-
„ bath in het huis van een' voornamen Fari-
„ zeër kwam, om het maal te nuttigen, dat
„ zij hem waarnamen. En zie, daar was een
„ waterzuchtig mensch voor hem. En *Jesus*
„ sprak de Wetgeleerden en Farizeërs aan,
„ zeggende : is het ook geoorloofd op den
„ Sabbath te genezen? En zij zwegen. Maar
„ Hij, den mensch bij de hand nemende, genas
„ hem, en liet hem gaan. En Hij sprak toen
„ tot hen : wie onder u, als zijn ezel of os
„ in eenen put viel, zoude hem niet terstond
„ op den Sabbath daaruit trekken? En zij
„ konden hem hierop niet antwoorden."

Op Sabbathdagen waren de Farizeërs gewoon groote maaltijden te houden. De Zaligmaker was eens bij eenen zoodanigen man genoodigd, niet zoo zeer uit liefde en achting voor Hem, maar uit arglistigheid, om Hem bij het volk verachtelijk te maken. Er was een waterzuchtig mensch binnen gekomen, met oogmerk, dat als de Zaligmaker hem op den Sabbath genas, zij Hem mogten beschuldigen; en zoo

Hij hem niet genas, dat zij Hem dan bij het volk konden aandragen, als of hij daartoe geene magt had.

Daar echter JESUS hunne valschheid kende, verijdelde en beschaamde Hij hen, door de vragen welke hij hun deed. De Farizeërs hadden niet verwacht, dat JESUS hun vragen zoude: *is het ook geoorloofd op den Sabbath te genezen?* En toen zij zwegen, strekte Jesus zijne weldadige hand uit en genas den waterzuchtigen. Onvermoeid in goed te doen, stoorde JESUS zich geenszins aan hetgeen men van Hem zeide, maar Hij zocht steeds zijne toehoorders, op eene zachtmoedige wijze, van hun verkeerd gedrag of van hunne dwaalbegrippen te overtuigen.

Toen de waterzuchtige genezen was, zeide de Zaligmaker tot de Farizeërs: *wie onder u, als zijn ezel of os in eenen put viel, zoude dien niet terstond op den Sabbath daaruit trekken?* Alsof hij zeggen wilde: gij zoudt een onredelijk schepsel nog helpen, en zoude ik dan niet eenen mensch, die oneindig meer is dan de dieren, genezen. Ziet, het is verkeerd van u mij te beschuldigen. Op dergelijke wijze, door zulke vragen, wist de Zaligmaker zijne vijanden verlegen te maken; alsdan moesten zij hun ongelijk bekennen, en dikwijls dropen zij ook wel in stilte af. Leeren wij hieruit onze vijanden insgelijks te behandelen; wij moeten geen schelden met schelden vergelden; maar hun door een beter gedrag doen gevoelen, dat zij ongelijk hebben. *Leert van mij*, zegt Jesus, *dat ik zachtmoedig ben*, en zachtmoedigheid staat eenen Christen schoon.

Leeren wij verder hieruit, dat men op alle tijden, ook op eenen Zondag, mag weldoen en noodzakelijke dingen verrigten, gelijk spijze koken, het vee voederen, aalmoezen uitreiken, zieken bezoeken; voorts moet men niet in gebreke blijven, om alle godsdienstpligten getrouwelijk waartenemen. Niet alleen moet men op Zondagen Mis, maar ook preek hooren; daarenboven des namiddags in den Catechismus, en naar de Vesper gaan, en des avonds hen, die te huis moesten blijven, daarover onderhouden. Zoo zal men kunnen zeggen: wij hebben den Zondag wel overbragt.

Doch helaas, velen meenen, dat zij den Zondag met zuipen en zwieren moeten doorbrengen! Hoe velen zitten gansche Zondagen in de herbergen aan de speeltafel! Mogte dit geene plaats hebben, dan zouden er minder twisten en oneenigheden ontstaan, en menige vrouw en kinderen zouden minder gebrek lijden. Want dikwijls wordt de helft, van hetgeen in de week verdiend is, des Zondags roekeloos doorgebragt. Het is ook eene slechte, zeer slechte gewoonte, van vele handwerkslieden, dat zij *maandag houden*. Zij hadden, dunkt ons, eerder éénen dag in de week meer van noode, om hunne vrouwen en kinderen van brood te voorzien. Dat maandag houden is gewoonlijk een groot kwaad; en, inderdaad, welke soort van menschen is het, die dit kwade gebruik volgen? Gemeenlijk van die, welke niets om de heiligmaking des Zondags geven, die uit angst van den maandag niet vrij te hebben om te zwieren, tegen het gebod van de H. Kerk, 's Zondags werken; het zijn dus

gewoonlijk van dat soort van menschen, die weinig godsdienst hebben. O, arme ongelukkige vrouwen, die zulke mannen hebben, en ongelukkige kinderen, wier vader uw brood in de herbergen gaat verdrinken. Bidt God, dat Hij het hart uwer beulen en tirannen verandere en bekeere. Wees hun evenwel niet minder gehoorzaam; maar tracht integendeel hen door een goed gedrag te overtuigen van hunne verkeerdheid; zoekt hen met liefde te overreden tot een beter levensgedrag. Gelukte u dit, dan zoudt gij dubbel welgedaan hebben : eensdeels zoudt gij genoegelijker leven, en anderdeels zoudt gij eenen zondaar door Gods genade bekeerd hebben.

„ Ook stelde hij den genoodigden eene gelij-
„ kenis voor, daar hij bemerkte, hoe zij de
„ eerste zitplaatsen verkozen, en hij zeide
„ hun : Als gij ter bruiloft genoodigd zijt, zoo
„ gaat niet op de eerste plaats zitten, of er
„ misschien iemand, aanzienlijker dan gij, ge-
„ nood ware : en dat degene die u en hem
„ genood had, u dan mogte zeggen : maak
„ dezen man plaats, en gij dan met schaamte
„ de laatste plaats zoudt moeten nemen. Maar
„ wanneer gij genoodigd zijt, gaat op de laatste
„ plaats zitten : opdat, als degene die u ge-
„ nood heeft komt, hij u zegge : vriend, ga
„ hooger op. Dat zal u dan eene eer zijn voor
„ degenen, die met u aan tafel zitten.

Welke schoone leering, zoo wel voor ons als voor de Farizeërs! Wij zullen ons gering

achten en niet trachten naar hooge dingen. Hoe beschamend zoude het ook zijn, wanneer men ons eene geringere plaats aanwees, dan die wij eerst in bezit genomen hadden. Zeker, de hoovaardigen zullen beschaamd worden. God geeft den ootmoedigen genade, maar Hij wederstaat den hoovaardigen.

Merken wij eindelijk nog aan, dat het ook veel meer eer is, een beter ambt waardig te schijnen, dan een ambt onwaardiglijk te bekleeden. Voegen wij dan bij de nederigheid deugd, bij de deugd godzaligheid, bij de godzaligheid broederlijke liefde en verdraagzaamheid, dan zal ons loon groot zijn in den hemel, waar Jesus ons verhoogen zal.

GEBED.

Dat wij den Sabbath, o God, steeds heiligen; bewaar ons voor de verkeerde naauwgezetheid der Farizeërs. Schenk ons een ootmoedig en rouwhebbend hart, en vergun ons het hemelsch brood in uw rijk te eten. Zie, Heer, daarom zullen wij ons dagelijks versterven en verootmoedigen, om met U te mogen leven in de eeuwigheid. Amen.

OP DEN 17den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, Mattheus XXII. 35 - 46.

„ In dien tijde kwamen de Farizeërs bij „ *Jesus*, en een van hen, die een Wetgeleerde

// was, ondervroeg hem, om hem te toetsen :
// Meester, welk is het grootste gebod in de
// wet? *Jesus* zeide hem : gij zult den Heer
// uwen God lief hebben uit geheel uwe ziel,
// en uit al uw verstand. Dit is het grootste
// en eerste gebod. En het tweede, aan dit
// gelijk, is : gij zult uwen naaste lief hebben
// als u zelven. Van deze twee geboden hangt
// de geheele Wet en de Profeten af."

De Farizeërs zochten gedurig den Zaligmaker door hunne vragen te verstrikken, om Hem dan te kunnen berispen; en opdat zij daardoor geacht mogten worden, wijze en geleerde mannen te zijn. De Farizeërs konden niet dulden, dat Jesus zoo vele aanhangers had, en zochten Hem uit dien hoofde bij het gemeene volk in haat te brengen. Echter gelukte het hun nimmer, en de Zaligmaker wist hun altijd zoo te antwoorden, dat zij den mond gestopt hadden. Ook de Sadduceën meenden Jesus over de opstanding der dooden, waaraan zij niet geloofden, door strikvragen te vangen, alsmede over den cijnspenning; vragende of men den Keizer al of niet schatting verschuldigd was? waarop zij tot antwoord kregen : geeft den Keizer, wat des Keizers is, en Gode, wat Godes is.

In dit Evangelie vroegen de Farizeërs met eene valsche meening : *welk is het grootste gebod in de wet?* Doch gij hebt gehoord, hoe schoon de Zaligmaker antwoordde : men moest God als de oorsprong van alles, als het volmaaktste, liefderijkste en beste Wezen, boven

alles, wat er bestaat, beminnen en liefhebben; Hem alle eer geven, alle gedachten, woorden en werken daarhenen sturen, dat zij dienen ter verheerlijking van God. God beminnen uit de volheid des harten :

Wat men denke, spreke of doe,
Alles komt den Schepper toe.

Ten anderen is het tweede gebod, gelijk aan dit : om onzen naaste, alle menschen zonder onderscheid, Jood of Heiden, als *ons zelven* te beminnen; als ons zelven, dat wil zeggen : wat wij willen, dat ons geschieden zal, zullen wij ook aan een ander doen : voor hem zorgen, zijn geluk, naar ziel en ligchaam, bevorderen en hem beminnen.

Ziedaar de toetssteen naar welken de mensch zal beproefd worden : de liefde is het bruiloftskleed, waarmede wij moeten gekleed zijn, en de H. Paulus zegt „al ware het, dat ik „alle talen kende, en door mijn geloof bergen „konde verzetten, het zoude alles niets zijn, „zoo ik de liefde niet hadde." Zij, die deze liefde missen, zullen niet ingaan in het rijk der hemelen, maar buiten geworpen worden in de uiterste duisternis, waar geween zal zijn en knarsing der tanden. Hierom moeten wij ons oefenen in de liefde tot God en den naaste, en dit is zoo veel gemakkelijker, wanneer wij bedenken, dat God ons zoo wonderbaar heeft toebereid, ons het leven en talrijke weldaden geschonken heeft en nog dagelijks schenkt, door onze zonden te vergeven, door ons te verleenen alles wat wij naar ziel en ligchaam noodig hebben.

De weldaden, welke God den mensch schenkt, zijn talrijk, zeg ik; alles staat den mensch ten dienste: zon, maan en sterren; boomen, kruiden en planten; de vogelen streelen door hun gezang zijn oor, en de bloemen des velds brengen hem in verrukking. De mensch draagt Gods beeld en is boven de dieren verheven. En zoude de mensch daarvoor God niet beminnen en dienen? Alles looft Hem, alles verkondigt zijne almagt! Hemel en aarde is vol van de goedheid des Heeren. Maar wat meer is; God heeft zijnen Zoon in de wereld gezonden, om de zondaren zalig te maken. Onbegrensde goedheid des Almagtigen! Engelen zijn begeerig, om dit geheim der liefde in te zien. En Jesus, de tweede persoon in de Godheid, leed uit liefde tot ons arme zondaren, honger, dorst, armoede, versmading, laster; en zelfs onderging Hij voor ons den bitteren dood des kruisses. Zijn wij dan niet schuldig God boven alles lief te hebben, ja boven ons eigen leven? Moesten wij niet liever willen sterven, dan God door zonden vertoornen? Hebben wij Gods gaven lief, hoeveel te meer moeten wij dan God, als den Gever van alle goede gaven, liefhebben!

Hoe ondankbaar, hoe snood zoude het zijn, wanneer wij God niet boven alles beminden, daar wij Hem alles, ja alles verschuldigd zijn. Men zegt somtijds: deze of die mensch is ondankbaar, want hij heeft zijnen weldoener, die hem een ambt bezorgd of eene dienst bewezen heeft, vergeten; en te regt zegt men dan: met een brandmerk moest men voor zijn hoofd zetten: *ondankbare gast*; doch hoe veel te snooder is een mensch, die ondankbaar is

jegens God, zijnen Schepper en Onderhouder! De dieren zelfs kennen de kribbe huns meesters en weten, wie hun goed doet.

Hoe dwaas is het derhalve, zijn hart aan eenige aardsche dingen te hangen, daar God alleen ons hart verzadigen kan. Doorloopt, zoo gij kunt, de eene en andere helft des aardkloots, gij zult er niets vinden dan ijdelheid, niets waarmede gij uwe ziel verzadigen kunt. Het hoogste geluk, onder het gewelf des hemels is: *God boven alles te beminnen.*

Hij, die God lief heeft boven alles, moet zijnen naaste liefhebben gelijk zich zelven; wij toch zijn kinderen van éénen Vader, en de Heer heeft ons allen gemaakt, naar zijn eigen beeld; wij zijn de schapen zijner weide. Maar hoe zullen wij het gebod van de liefde des naasten volbrengen? Wij zullen niet slechts niemand verongelijken; maar ook bijstaan, met ten zijnen opzigte de geestelijke en ligchamelijke werken van barmhartigheid te vervullen. *De ligchamelijke werken van barmhartigheid zijn:* de hongerigen spijzen, de dorstigen laven, de naakten kleeden, de vreemdelingen herbergen, de zieken bezoeken, de dooden begraven, de gevangenen helpen. De geestelijke werken van barmhartigheid bestaan hierin: de zondaren tot bekeering aantewakkeren en daartoe trachten te brengen, de onwetenden te onderrigten, de bedrukten te vertroosten, voor de levenden en dooden te bidden, de gebreken des naasten geduldig te verdragen, en hem, die ons eenigen smaad aangedaan heeft, van harte te vergeven. Ziet dus of gij, benevens de liefde tot God, ook die des naasten uitoefent? O Christen!

konde ik hier met eene Engelen-tong spreken, dan zoude ik u de broederlijke liefde naar waarde schetsen; zij is zoo schoon, zoo edel, zoo heilzaam voor eenen christen!

Komt, sterken wij dien liefdeband!
Een strijd is 't dien wij strijden,
Een lijden, dat wij lijden,
Op reis naar 't hemelsch Vaderland.
Wij gevoelen, wij gevoelen
God, daar is geen God als Gij;
Gij alleen zijt waard, dat wij
Onze liefde en ons bedoelen
Eenig rigten naar U heen.
Vader, ja naar U alleen!

GEBED.

Dit wenschen wij, o Vader, dat wij U boven alles liefhebben en onzen naaste als ons zelven, dan zullen wij aan U behagen en alle geboden volbragt hebben. Amen.

OP DEN 18den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, MATTHEUS IX. 1 - 8.

„ In dien tijde ging *Jesus* in het schip, en
„ voer over en kwam in zijne stad. Toen brag-
„ ten zij tot Hem eenen lamme, liggende op
„ een bed. En *Jesus*, hun geloof ziende, zeide
„ tot den lamme: betrouw, zoon! uwe zonden
„ worden u vergeven."

Toen Jesus over de zee van *Galileë* gevaren was, en in zijne stad, te *Cafarnaüm* (Zijne stad genoemd omdat Hij er zich veel ophield) aankwam, bragten zij dien ongelukkigen bij Jesus, met de bede, dat Hij hem mogte genezen. De kranke lag op een bed en werd door vier mannen gedragen. Toen men met hem bij Jesus gekomen was, zeide Hij tot hem: *betrouw zoon! uwe zonden zijn u vergeven.* Jesus wist, dat zijne kwaal door een zondig en buitensporig leven ontstaan was, en wilde hem daarom eerst de oorzaak der ziekte wegnemen; waarmede dan ook het uitwerksel zoude ophouden.

Leeren wij hieruit, dat het aan God zeer behagelijk is, wanneer wij onzen naaste in den nood helpen en bijstaan, wanneer wij voor deszelfs leven en gezondheid zorg dragen. Daarom staat er: *en* Jesus *hun geloof ziende*, ziende welke teedere zorg de dragers voor den kranke koesterden, zoo vergaf Hij dezen zijne zonden. Ten tweede leeren wij hieruit, dat wij eerst voor de zaligheid onzer ziel moeten zorg dragen, en daarna voor de gezondheid des ligchaams. „Zoekt, zegt Jesus, eerst het rijk Gods en deszelfs geregtigheid, en het andere zal u toegeworpen worden." Ook zegt Hij: „wat zoude het eenen mensch baten, dat Hij de geheele wereld won, en schade aan zijne ziel leed?"

Ten derde: het gebed en geloof van anderen helpen den kranken veel, om van Jesus de genezing te verkrijgen. Het geloof en gebed van godvruchtige menschen kan ons derhalve zeer te stade komen; want het gebed der regt-

vaardigen dringt door de wolken. Zoo leest men, dat God de Israëlieten dikwijls gespaard heeft, om Abraham, Isaac, Jacob, David en anderen; God zegende *Egypte* in den duren tijd om Jozef; Paulus zelfs begeert voor zich de gebeden der geloovigen. Bidden wij dan voor elkander, en houden wij niet op met bidden; want die bidt verkrijgt, en die klopt zal open gedaan worden.

Ten vierde: bemerken wij, dat ons dikwijls kwalen en ziekten van God worden toegezonden, om ons te kastijden voor de zonden, die wij bedreven hebben. Willen wij dan van dezelve bevrijd blijven, zoo laat ons waken en bidden, dat wij in de genade staande mogen blijven. Of zoo ons ellenden treffen, ter beproeving, en om ons in de deugd te oefenen, dan zullen wij die gevallig lijden, daar wij ons geweten zuiver hebben, en weten, dat God het is, die ons dezelven laat overkomen, en die magtig is ons dezelven af te nemen, wanneer wij in het geloof standvastig blijven volharden.

„ En ziet, eenige van de Schriftgeleerden „ zeiden bij zich zelven: Hij lastert. *Jesus* dan „ hunne gedachten ziende, zeide: waarom „ denkt gij kwaad in uwe harten? Wat is lig- „ ter te zeggen: uwe zonden worden u ver- „ geven, of te zeggen: sta op, en wandel? „ Doch, opdat gij moogt weten, dat de Zoon „ des menschen magt heeft op de aarde om „ de zonden te vergeven: sta op, zeide hij „ toen tot den lamme, neem uw bed op en

„ ga naar huis. Hij stond op en ging naar
„ zijn huis. Als nu de schare dit zag, waren
„ zij verbaasd en verheerlijkten God, die den
„ menschen zoodanige magt gegeven heeft."

Hieruit ziet men, hoe booze menschen alle dingen, ofschoon zij goed zijn, ten kwade nemen, gelijk de spinnen, die vergift zuigen uit dezelfde bloemen, waaruit de bijen haren honig verzamelen. Zij willen zich zelven verschoonen door anderen te lasteren; of door eens anders gebreken te vergrooten, trachten zij de hunne minder in het oog te doen vallen, en gewoonlijk berispen zij die ondeugden het meest, waaraan zij zich zelven schuldig maken.

Jesus toont ons in dit Evangelie, dat Hij God is, en de magt heeft, om de zonden te vergeven, gelijk hij ook aan de Priesters de magt gegeven heeft, om dezelven te vergeven. Want als Jesus, tegen den avond van den eersten dag zijner verrijzenis, zich bij geslotene deuren aan zijne leerlingen vertoonde, hun eene wettige zending verleende, en deze woorden sprak: *gelijk de Vader mij gezonden heeft, alzoo zend ik u*, blies hij over hen en zeide: *ontvangt den heiligen Geest; wier zonden gij vergeeft, die zijn hun vergeven, en wier zonden gij houdt* (dat is, niet vergeeft), *die zijn gehouden.* (1)

Welaan dan, gij die geestelijk krank zijt, en vergeving uwer zonden verlangt te bekomen, vertoont u aan de wettige Priesters, zij hebben de magt gekregen, om den rouwmoedigen biechteling door de heilige absolutie van de

(1) Joan. XX. 29.

zonde te ontbinden en met God te verzoenen; wandelt op het pad der deugd, opdat gij van kracht tot kracht voortgaande, eindelijk in de have des vredes aanlandet. Dit verleene ons de Vader, en de Zoon, en de heilige Geest. Amen.

GEBED.

Heer! zie mij genadig aan; mijne ziel is magteloos door de zonden. Spreek tot mij, dat ik moge opstaan door leedwezen en eene opregte biecht; Gij hebt daartoe aan de wettige Priesters uwer heilige Kerk de magt verleend, om den rouwhebbenden zondaar van zijne zonden te ontbinden. Geef dat ik door voortgang in de deugden moge wandelen naar het huis der eeuwige zaligheid: opdat de geloovigen dit ziende U verheerlijken, gelijk de schare van ons Evangelie, en bekennen, dat Gij zijt de Almagtige, die den menschen zulke magt gegeven hebt. Amen.

OP DEN 19den ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, MATTHEUS XXII. 1 – 14.

In dien tijde sprak *Jesus* tot de Opper-
// priesters en Farizeërs in gelijkenissen en
// zeide: Het rijk der hemelen is gelijk aan
// eenen Koning, die voor zijnen zoon eene
// bruiloft had aangerigt. En hij zond zijne

„ knechten, om de genoodigden ter bruiloft
„ te roepen, en zij wilden niet komen. Hij zond
„ wederom andere knechten, en hij zeide: zegt
„ den genoodigden: ziet, ik heb mijn middagmaal
„ bereid, mijne ossen en gemeste beesten zijn
„ geslacht, en alles is bereid: komt ter brui-
„ loft. Maar zij achtten het niet, en gingen
„ henen, de een naar zijn landgoed, en de
„ andere naar zijnen koophandel: en de overige
„ namen zijne knechten, en na hen smadelijk
„ behandeld te hebben, doodden zij dezelven.
„ Toen de Koning dit hoorde, werd hij ver-
„ gramd, en zond zijne legers en vernielde
„ die moordenaars, en stak hunne stad in
„ brand. Toen zeide hij tot zijne knechten: de
„ bruiloft is wel bereid, maar de genoodigden
„ waren ze niet waardig. Gaat dan tot de uit-
„ einden der wegen, en noodigt allen, die
„ gij vindt, ter bruiloft. En zijne knechten
„ gingen naar de wegen, verzamelden allen,
„ die zij vonden, goeden en kwaden; en de
„ bruiloft werd vol gasten."

De Zaligmaker wilde door deze gelijkenis aan de hardnekkige Joden te kennen geven, dat de verkondiging van het Evangelie van hen zoude weggenomen en tot de Heidenen overgebragt worden. Jesus verstaat door het *rijk der Hemelen* de Kerk; de *Koning* is God, de *Zoon* is Jesus Christus zelf, die mensch geworden zijnde, de Kerk tot zijne bruid heeft aangenomen. De *eerstgenoodigden*, dat zijn de

Joden, wilden niet komen, en de knechten, die hen riepen, waren JOANNES de Dooper en de Zaligmaker.

De andere knechten waren de Apostelen; deze riepen de Joden andermaal vergeefs; want zij hadden het veel te druk met aardsche beslommeringen, en de overigen doodden de *knechten*, STEPHANUS en JACOBUS, terwijl zij de andere Apostelen met smaad behandelden.

Hunne stad, Jeruzalem, werd dan ook, gelijk voorzegd was, verbrand en verdelgd, en de Joden over de gansche aarde verspreid. Nu werden er op nieuw *knechten* uitgezonden: namelijk de Apostelen en hunne opvolgers, om tot de *uiteinden der wegen*, dat zijn de uiteinden der aarde, te gaan, om de Heidenen te bekeeren, en tot de Kerk te roepen, welke de Verlosser op de aarde gesticht heeft, gelijk wij weten dat geschied is en nog dagelijks gebeurt; want duizenden gelooven in JESUS CHRISTUS; op de afgelegenste eilanden ondervinden menschen den troost en de zaligheid zijner leer; duizenden hebben in deze laatste eeuwen in *Japan* en in *China* het bloed vergoten voor het geloof. Laat ons dan zorg dragen, dat wij ons niet van den toegang tot de bruiloft des eeuwigen levens berooven door ongehoorzaamheid, door aan de genade te wederstaan; omgorden wij de wapenen des geloofs, en laat ons het bruiloftskleed der liefde aantrekken; ten einde met de Heiligen in het rijk der hemelen te kunnen aanzitten, en om begiftigd te worden met de eeuwige zaligheid, een gerust geweten en de vreugd des harten.

JESUS heeft, door zijne verdiensten en lijden,

de zaligheid bereid voor allen, die in Hem gelooven en zijne geboden onderhouden; Hij heeft den dood verwonnen, de hel verbroken, den vijand zijne magt benomen, den kop der slang vermorseld en den heiligen Geest gezonden, om de menschen te heiligen. En zouden wij Hem dan niet aannemen? Zouden wij weigeren op de bruiloft, waartoe wij door de heilige Kerk uitgenoodigd worden, te komen? Neen, wij willen ons aan JESUS houden, Hem uit ons geheele hart beminnen, zijne geboden alsmede die zijner Kerk gehoorzamen, en daartoe om zijnen heiligen Geest bidden, dat die ons leeren, leiden en vertroosten moge, op den weg tot de bruiloft des eeuwigen levens. Het Evangelie zegt verder:

„Maar als de koning binnen kwam, om de „gasten te zien, zag hij daar eenen mensch, „die geen bruiloftskleed aan had. En hij zeide „hem: vriend, hoe zijt gij hier binnen ge„komen zonder bruiloftskleed? En hij bleef „stom. Toen zeide de koning aan de diena„ren: bindt hem handen en voeten, en werpt „hem in de uiterste duisternissen, waar ge„ween en knarsing der tanden zijn zal. Want „velen zijn geroepen, maar weinigen uitver„koren."

De Koning kwam binnen om de gasten te zien; dit beduidt den dag des oordeels, wanneer ieder zal moeten rekenschap geven aan den Oppersten Regter, en zij, die buiten de liefde

van God zijn, zullen als verstomd staan, en niet kunnen antwoorden.

Wat moeten wij derhalve doen, om niet buiten geworpen te worden in de uiterste duisternis? Elk moet zich zelve gedurig afvragen: ben ik wel in den staat der heiligmakende genade? kan ik rekenschap geven van mijne gedachten, woorden en werken? Wanneer gij bij u zelven zoudt antwoorden: indien mij eens een onvoorziene dood trof, zoude ik eeuwig ongelukkig zijn, — o Christenen, stelt dan niet uit u te bekeeren, neemt ten spoedigste uwe toevlugt tot de biecht, begeeft u in tijds naar Jesus heen, en bidt Hem om vergeving der zonden.

Velen, dat is allen, *zijn geroepen* ter zaligheid, maar *weinigen zijn uitverkoren*,, of weinigen zullen zalig worden. Zij zullen niet allen in het rijk der hemelen komen, die zeggen: *Heer, Heer;* maar zij, die den wil des Vaders weten en doen; namelijk diegenen, die met de vijf wijze maagden olie der deugden in hunne lampen hebben. Daarentegen zullen boosdoeners, hoereerders, dronkaards, lasteraars, overspelers in de uiterste duisternissen geworpen worden, alwaar *geween zal zijn en knarsing der tanden;* voor hen zal de deur van Gods genade gesloten worden. Zien wij dan wel toe, wat ons te doen staat: want de weg is naauw en de poort is eng, die tot de zaligheid leidt, en weinigen zijn er die dezen weg bewandelen.

GEBED.

O Koning der hemelsche glorie, die ons door uwe dienaren, de leeraars der heilige

Kerk, en door de heilige Schriftuur, tot de bruiloft laat noodigen: schenk ons het bruiloftskleed der liefde, godvruchtigheid en kracht tot het doen van goede werken; opdat wij alzoo waardige gasten van uwe bruiloft mogen zijn, en onder het kleine getal der uitverkorenen geteld worden. Amen.

OP DEN 20sten ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, JOANNES IV. 46. – 53.

„ In dien tijde was er een koninklijk hoveling, wiens zoon te Capharnaum ziek lag. „ Deze hoorende, dat *Jesus* uit *Judea*, naar „ *Galilea* kwam, ging tot hem en bad hem, „ dat hij wilde komen, en zijnen zoon genezen, daar hij op sterven lag. *Jesus* zeide dan „ tot hem: tenzij gijlieden teekenen en „ wonderen ziet, gelooft gij niet. De hoveling „ zeide hem: Heer, kom toch, eer hij sterft. „ *Jesus* zeide hem: ga heen, uw zoon leeft."

Alle menschen zijn aan lijden onderworpen, rijken zoo wel als armen, aanzienlijken en geringen, edelen en onedelen. Zoo hoort gij dan, dat zelfs Koningen en Hovelingen kruis en lijden hebben. Hiermede kunnen zich de armen troosten; want zij meenen, dat hun enkel lijden beschoren is. O neen; onder de prachtige kleederen en bij de groote maaltijden schuilt dikwijls veel verdriet.

Dit Evangelie leert ons mede, dat het lijden dikwijls voor den mensch zalig is; daar hetzelve ons tot God brengt. Wanneer niet eene doodelijke ziekte den zoon des hovelings getroffen had, dan zoude de vader misschien nimmer tot den Zaligmaker gekomen zijn, en in Hem geloofd hebben. Wanneer wij onzen eigen levensloop eens nagaan, zullen wij ontdekken, dat kruis en lijden ons menigmaal tot God de toevlugt deden nemen. Daarenboven leert dit Evangelie, om met bidden aan te houden, gelijk de hoveling, die voor de tweedemaal bad: *Heer, kom toch eer mijn zoon sterft.* Ja, wij zullen onvermoeid zijn in bidden, arbeiden en het doen van goede werken. David bad zevenmaal, dat is veelmalen, daags; wij zullen insgelijks zoo doen en niets tot morgen uitstellen, wat wij heden kunnen doen; vlijtig zijn gelijk de mieren, die in den zomer hun brood verzamelen, en ook zullen wij gelijk de ooijevaars onzen tijd wel waarnemen.

„ De man geloofde het woord, hetwelk „ *Jesus* hem zeide en ging henen. En als hij „ nu afkwam, kwamen hem zijne knechten te „ gemoet, en boodschapten hem, dat zijn zoon „ leefde. Hij vraagde hun het uur, wanneer „ hij beter geworden was? Zij antwoordden hem: „ gisteren te zeven uren heeft hem de koorts „ verlaten. Zoodat de vader erkende, dat het „ hetzelfde uur was, waarop *Jesus* hem gezegd „ had: uw zoon leeft. En hij geloofde, hij en „ zijn geheele huisgezin. ”

Jesus genas hier dezen zoon niet alleen van zijne ziekte, maar door dit wonder gebeurde het ook, dat de hoveling en zijn huisgezin in Hem als den Zaligmaker geloofden. Wanneer dus de oversten, vaders des huisgezins en ouders, hunne onderzaten en kinderen met een goed voorbeeld voorgaan, zullen deze dit voorbeeld navolgen, en eenen God behagelijken wandel leiden. Niet te onregte zegt het spreekwoord: *leeringen wekken, voorbeelden trekken.* Bedenken de ouders, dat zij niet alleen hunnen kinderen en dienstboden het noodige ligchamelijke onderhoud moeten geven, maar hen ook moeten leeren, vermanen en leiden. De ouders zullen eenmaal hiervan rekenschap moeten geven, en gelukkig zij, die in den grooten oordeelsdag kunnen zeggen: *Heer, hier zijn wij met de kinderen, die Gij ons gegeven hebt.* Daartoe moeten zij in dit leven voor hunne zaligheid zorgen, hen aan Jesus bevelen en Hem bidden, dat Hij de pogingen, welke zij voor het heil hunner kinderen aanwenden, met zijnen zegen wil bekroonen.

GEBED.

Heer Jesus! kom en bezoek mijne ziel, eer zij in zonden sterft; zij ligt krank in *Capharnaüm*, en geene wereldsche hulp kan haar genezen; maar besproei haar, o Heer, met het bloed op *Kalvarie* vergoten. Dat ik een waarachtig berouw hebbe over mijne zonden, opdat ik in de biecht mag hooren: ga, uwe zonden zijn u vergeven; dat ik U in het Sakrament des altaars, met een waarachtig geloof in mijn huis ontvange. Amen.

OP DEN 21sten ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, MATTHEUS XVIII. 23-35.

" In dien tijde zeide *Jesus* aan zijne leer-
" lingen deze gelijkenis: Het rijk der hemelen
" is gelijk aan eenen koning, die met zijne
" dienaars rekening wilde houden. En als hij
" begon te rekenen, werd er een voor hem ge-
" bragt, die hem tien duizend ponden schul-
" dig was. Maar daar hij niets had om te be-
" talen, gebood zijnen heer, dat men hem en
" zijne vrouw en kinderen, en al wat hij had,
" verkoopen zoude, en betaling doen. Doch de
" knecht viel neder, en bad hem, zeggende:
" heb wat geduld met mij, en ik zal u alles
" betalen. En de heer, medelijden met dien
" knecht hebbende, liet hem gaan, en schold
" hem de schuld kwijt."

De Koning, van wien de gelijkenis spreekt, beteekent God almagtig, die Koning boven alle koningen en Heer boven alle heeren is; door de dienaars worden verstaan de menschen, die door hunne zonden aan God oneindig veel schuldig zijn. Een ieder zal loon naar werken ontvangen, en wij zijn van ons zelven niets; God heeft ons geschapen, en onderhoudt ons nog dagelijks; ja wat meer is, God heeft zijnen Zoon in de wereld gezonden, en deze is mensch geworden, om voor ons te lijden. Welke dankbaarheid zijn wij dus aan God voor deze weldaden verschuldigd! Hoe zullen wij Hem dit

vergelden? Met zijne geboden en die van de H. Kerk te onderhouden; met onzen naaste dat te vergeven, wat hij ons misdaan heeft; gelijk wij ook dagelijks bidden in het *Onze Vader*. Maar hoe dikwijls zal men zijnen naaste vergeving schenken? *Zeventigmaal zevenmaal* (1) : dat is onbepaald. Hebben wij ook niet dagelijks en alle oogenblikken van noode, dat God ons de zonden vergeve, die wij met gedachten, woorden en werken bedrijven? De schuld van eene doodzonde, tegen de hooge Majesteit van God begaan, kunnen wij nooit betalen, zij beloopt nog op meer dan de tienduizend ponden of acht millioenen guldens van den dienaar. Wij moeten derhalve steeds tegen de zonden op onze hoede zijn, en liever willen sterven, dan God door ééne zonde vergrammen. Door ziekten en andere onheilen worden wij dikwijls, als het ware, opgewekt om tot God te komen en Hem om vergiffenis te smeeken, en wee hem, die niet met den dienaar nedervalt en den Heer bidt, dat Hij geduld en medelijden met hem hebbe. Wee hem, die in zonde zinde, niet ras tot het H. Sakrament van de biecht zijne toevlugt neemt en vergeving smeekt. Want God is magtig den zondaar alles te ontnemen en hem in de verdoemenis te werpen.

Wij weten ook uit dit Evangelie, dat God den dood des zondaars niet begeert, maar dat hij zich bekeere en leve; want Hij is oneindig genadig en barmhartig; Hij zal den rouwhebbenden boeteling, die genade begeert, niet

(1) Matth. XVIII. 22.

alleen uitstel verleenen, maar hem ook de schuld kwijtschelden. Wat zegt verder het Evangelie?

„ Maar diezelfde knecht, uitgegaan zijnde, „ vond een' van zijne medeknechten, die hem „ honderd tienlingen schuldig was; en hij greep „ hem aan, en wrong hem de keel toe, zeg- „ gende: betaal, wat gij schuldig zijt. Zijn „ medeknecht viel neder en bad hem, zeggende: „ heb wat geduld met mij, en ik zal u alles „ betalen. Doch hij wilde niet, maar ging he- „ nen, en wierp hem in de gevangenis, tot „ dat hij de schuld betalen zoude. Als nu zijne „ mededienaars dezen handel zagen, werden zij „ zeer bedroefd, en gingen hunnen heer ver- „ halen wat er geschied was. Toen riep hem „ zijn heer en zeide hem; gij booze knecht, „ ik heb u al uwe schulden kwijtgescholden, „ omdat gij er mij om gebeden hebt. Behoordet „ gij dan ook niet medelijden met uwen mede- „ knecht te hebben, gelijk ik medelijden met „ u heb gehad! En zijn heer, vergramd zijnde, „ gaf hem over aan de beulen, tot dat hij de „ geheele schuld betaalde. Zoo zal mijn hemel- „ sche Vader ook met u handelen, indien gij, „ elk aan zijnen broeder, niet van harte ver- „ geeft."

Elkeen zal moeten bekennen, dat deze knecht zeer onbarmhartig was, daar hij om honderd tienlingen of dertig gulden zijnen me-

deknecht liet vast zetten. Deze kwamen toch niet in aanmerking bij de som, welke hem was kwijtgescholden. Zoo gaat het nog vele menschen. Zij vragen aan God vergeving voor het kwaad, dat zij tegen Hem bedreven hebben, en dat dikwijls zeer groot is, doch hunnen naasten, hunnen broeders, willen zij eene kleine fout niet vergeven, of vergeven zij die, dan is het slechts ten halve. Nu, zeggen zij, pas maar op dat gij het niet weder doet. Neen, niet alzoo, maar van ganscher harte moet het geschieden, en hoe dikwijls de beleediging ook mogte gebeurd zijn. Geene wraak met wederwraak vergelden, en die ons scheldt, zal men niet wederschelden. *Mij*, zegt God, *komt de wraak toe, ik zal het vergelden.* (1)

De Zaligmaker zegt zelf in het Evangelie: *zoo zal mijn hemelsche Vader ook met u doen, zoo gij, een elk aan zijnen broeder, niet van harte vergeeft.* Dit is duidelijk genoeg, dan dat het nog nadere verklaring zoude behoeven. Voegen wij er nog bij: dat JESUS ons ook hierin het uitmuntendste voorbeeld heeft nagelaten, toen Hij onder de gruwelijkste mishandelingen nog voor zijne moordenaren bad: *Vader! vergeef het hun; want zij weten niet wat zij doen.* Welaan dan, dat er geene verwijdering meer onder ons besta! Wij zijn leden van één ligchaam, CHRISTUS is ons hoofd, de barmhartige God onze Vader, en wij zullen als kinderen van één huisgezin, dat is: de H. Kerk, leven in vrede en eendragt, al de dagen onzes levens.

(1) Deutr. XXXII: 35.

GEBED.

Wij zijn, o God, die groote schuldenaars, door den knecht in het Evangelie afgebeeld; wij kunnen onze schuld niet voldoen : daarom bidden wij U, dat Gij ons dezelve door uwe grondelooze barmhartigheid wilt kwijtschelden; gaarne willen wij ook vergeven alle beleedigingen, welke ons door onze broederen worden aangedaan. Amen.

OP DEN 22sten ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, MATTHEUS XXII. 15 - 21.

„ In dien tijde gingen de Farizeërs henen, „ en hielden te zamen raad, hoe zij *Jesus* in „ zijne woorden zouden vangen. En zij zonden „ hunne leerlingen met de Herodianen tot hem, „ zeggende : Meester, wij weten dat gij opregt „ zijt, en den weg Gods naar waarheid leert, „ zonder iemand te ontzien; want gij let niet „ op het aanzien der menschen. Zeg ons dan, „ wat u dunkt, is het geoorloofd den keizer „ schatting te betalen, of niet?"

Zoo zochten de nijdige Farizeërs JESUS in zijne woorden te vangen, daar zij Hem wegens zijn gedrag niet konden aanklagen. De vraag, welke zij aan den Zaligmaker voorstelden, was van dien aard, dat, bijaldien Hij daarop ja

antwoorde, Hij zich den haat van het volk zoude op den hals halen; en wanneer JESUS zoude zeggen, dat de Joden aan den keizer geene schatting behoefden te betalen, dan wilden zij Hem bij den keizer aanklagen als een oproermaker. Zij nu, die door de Farizeërs afgezonden werden, waren van beide partijen; het waren hunne leerlingen en eenige aanhangers van HERODES, die eene afhangeling van den keizer was.

Wie, behalve JESUS, zoude gedacht hebben, dat er achter deze vraag eenig bedrog schuilde. Zij kwamen met de opregtheid in het aangezigt, en met een innemend voorkomen bij JESUS: zij zeiden vriendelijk tegen Hem: *Meester! wij weten dat Gij opregt zijt.* Hier spraken zij wel waarheid, maar deden het om te vleijen. Zoo weet de boosheid den schijn der deugd aan te nemen, en in schaapskleederen tot de goeden te naderen; booze menschen laten niets onbeproefd, om de goeden te misleiden; zij stellen daartoe allerlei listen en lagen in het werk; maar de ergste zijn die, welke zich uitwendig anders vertoonen, dan zij inwendig zijn. Er zij er, die onze gebreken deugden noemen, wanneer zij slechts kunnen berekenen daardoor hun oogmerk te zullen bereiken; en hoe velen vindt men van den anderen kant, die gaarne in het aangezigt geprezen willen worden! Maar, weest op uwe hoede, mijne medechristenen! Nog eens, de boozen sluipen gelijk eene slang onder de bloemen: gelooft de vleijers niet; een opregt vriend brengt u uwe gebreken minzaam onder het oog, terwijl hij dezelve bij anderen tracht te verschoonen.

Jesus kende de verleiders, want het Evangelie zegt verder :

„ *Jesus*, hunne valschheid kennende, zeide ; „ wat kwelt gij mij, gij geveinsden! Toont „ mij den cijnspenning. En zij toonden hem „ eenen tienling. En *Jesus* vraagde hun : wiens „ beeld en opschrift is dit? Zij antwoordden : „ des keizers. Toen zeide Hij hun : geeft dan „ den keizer, wat den keizer toekomt, en aan „ God wat God toekomt."

Zeer voorzigtig was het antwoord van den Zaligmaker; want geene der beide partijen vond redenen om Hem te beschuldigen, daar Hij zeide : *geeft den keizer, wat den keizer toekomt, en aan God wat God toekomt:* dat is : geeft aan ieder wat gij schuldig zijt. Hier is de plaats, om een kwaad te berispen, dat heden ten dage maar al te dikwijls geschiedt, en wat velen voor geoorloofd houden; ja, waardoor op deze ongeregte wijze zij hun brood zoeken te verdienen of hunnen rijkdom te vermeerderen : namelijk, door den smokkelhandel. Vele menschen zoeken zich van de tollen en accijnsen te onttrekken, meenende, dat dit geen stelen is; doch zij hebben grootelijks ongelijk. Wanneer men iemand niet geeft, wat hem toekomt, dan steelt men even zoo wel, als of men hem iets in stilte of door behendigheid ontrooft. Daarenboven maken de tollen en accijnsen een gedeelte uit der staatsinkomsten, en daarvoor moeten ambtenaren, kerken, scholen, wegen, bruggen, enz. onderhouden worden. Op meer dan eene plaats der heilige

Schrift worden wij vermaand, tot gehoorzaamheid aan de wetten des lands, en om de overigheid te eeren; zie *Rom.* XIII, vers 7. en PETRUS I.; *Hoofdstuk* II., vers 17.

Geeft aan God, wat God toekomt. Wij zijn ons zelven geheel aan God schuldig: wij moeten Hem lief hebben, uit geheel ons hart en met alle krachten; al onze gedachten, woorden en werken moeten ter eere van God besteed worden. Maar hoe velen worden er gevonden, die hier verre af zijn; die weinig aan God denken, weinige werken van boetvaardigheid doen; hunne godsdienstpligten uit sleur en gewoonte waarnemen, en voor het overige hun leven wegdroomen. Hoe zullen zij het eindelijk met hunne rekening stellen? Hunne zonden gaan de haren huns hoofds te boven. Ach, mogen zij in tijds boete doen en zich bekeeren! Dat zij hun hart aan God geven, aan wien dat toekomt, en den koning wat den koning toekomt; dan zal God in hen zijn beeld bekennen, hen zegenen, en hun na dit leven de eeuwige zaligheid doen beërven. Dit geve ons de Vader, de Zoon en de H. Geest.

GEBED.

Heer! leer ons de bedriegerij en valscheid der booze menschen kennen, en dat wij de waarheid der Christelijke godvruchtigheid in leer en leven altijd mogen houden en bekennen, om hiernamaals uw goddelijk aanschijn deelachtig te worden. Amen.

OP DEN 23sten ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, MATTHEUS IX. 18 - 26.

„ In dien tijde, terwijl *Jesus* tot het volk
„ sprak, kwam er een Overste tot hem, die
„ hem bad, zeggende: Heer! mijne dochter is
„ nu overleden, maar kom, leg uwe hand op
„ haar, en zij zal leven. En *Jesus* opstaande,
„ volgde hem met zijne leerlingen."

De Overste, van wien in dit Evangelie gesproken wordt, heette JAÏRUS, en was een opziener der Synagoge of leerschool der Joden. Hij had een eenig dochtertje, dat hem, in den jeugdigen leeftijd van twaalf jaren, door den dood ontrukt werd. Dit bewijst al weder, dat rijken zoo wel als armen, jongen zoo wel als ouden, moeten sterven; de dood treft allen, hetzij vroeg of laat. Redenen derhalve, om tegen dien verwoester des levens op onze hoede te zijn, en ons te wapenen met de wapenen des geloofs en het schild der liefde: dan zal de hoop vast staan, en de anders afgrijsselijke dood zal ons welkom zijn; daar hij ons in de eeuwigheid voert, ons bij God brengt, van wien wij den loon van onzen arbeid zullen ontvangen.

Toen JAÏRUS van huis gegaan was, om JESUS, van wien hij vele wonderen gehoord had, voor het behoud van zijn dochtertje te smeeken, worstelde deze met den dood. De Overste, bij den Zaligmaker komende, zeide:

Heer! mijne dochter is nu (of zal nu) *overleden : maar kom, leg de handen op haar, en zij zal leven.* Doch, wilde hij zeggen, ik weet dat Gij de magt hebt, en goedertieren zijt; waarom ik U dringend smeek met mij te komen, mijn dochtertje de handen op te leggen, en dan zal zij ongetwijfeld leven. JESUS zag dezen overste aan; Hij zag de wonde van zijn hart en zijn vertrouwen in Hem : waarom hij dadelijk opstond en hem met zijne leerlingen volgde. Het is waar, JESUS had door een enkel magtwoord het dochtertje kunnen genezen, doch om aan al het volk zijne magt te toonen, en ten einde JAÏRUS en meer anderen volkomen in hem zouden gelooven, ging Hij daar henen.

Laat ons hieruit leeren, JESUS vroeg te zoeken, en niet wachten, tot dat ons eerst bijzondere tegenspoeden treffen; maar altijd aan God denken, en Hem smeeken, dat Hij ons geloof al meer en meer gelieve te versterken; dat Hij onze zwakheid te hulp kome en ons bijsta in den nood en in gevaren; dan zal de barmhartige Heer ons genade geven, en de eeuwige zaligheid schenken. Verder zegt het Evangelie :

„ En zie, daar kwam eene vrouw van ach-
„ teren, die twaalf jaren eene bloedvloeijing
„ gehad had, en raakte den zoom van zijn
„ kleed aan. Want zij zeide bij zich zelve :
„ indien ik alleen zijn kleed mag aanraken,
„ zoo ben ik behouden. Maar *Jesus*, zich om-
„ keerende en haar ziende, zeide : betrouw,

„ dochter! uw geloof heeft u gezond gemaakt.
„ En ter zelfder ure is de vrouw gezond ge-
„ worden."

Wie bewondert hier niet den diepen ootmoed, met welken de vrouw tot JESUS naderde. Zij achtte zich onwaardig om voor het aanschijn van JESUS te verschijnen; zij raakte van achteren zijn kleed aan, in het vaste vertrouwen, dat zij dan zoude genezen zijn. Wanneer wij met denzelfden ootmoed en hetzelfde vertrouwen tot JESUS naderen, in het H. Sakrament des Altaars, dan hebben wij zelfs het geluk, met zijn vleesch en bloed, Godheid en menschheid vereenigd te worden, en JESUS zal ons groote genade en gunsten schenken.

„ En als *Jesus* in het huis van den overste
„ gekomen was, en de treurpijpers en het
„ woelende volk zag, zeide hij : gaat van
„ hier, want het dochtertje is niet dood, maar
„ slaapt. Doch zij lachten hem uit. Als nu
„ het volk weggedreven was, trad hij binnen,
„ en nam het dochtertje bij de hand. En het
„ stond op; — en het gerucht hiervan verspreid-
„ de zich door dat geheele land."

Bij de Joden was het een gebruik, om bij sterfgevallen door zekere vrouwen klaagliederen te doen zingen, en treurpijpers vergezelden haar, om het volk tot tranen en rouwklagten te bewegen. Reeds had zulks plaats aan het huis van JAÏRUS, toen Jesus binnen kwam. Hij liet

deze vertrekken en zeide hun, dat het dochtertje sliep, dat is : dat Hij haar zoo ligtelijk van den dood konde verwekken, als men iemand uit den slaap wakker maakt. Toen begon dat volk te lagchen. JESUS evenwel nam haar bij de hand, en zij herleefde, tot groote blijdschap van haren vader, en tot verwondering der omstanders. Verwondering en aanbidding moet ons tevens aangrijpen, bij het vernemen van dit en andere wonderen, welke JESUS verrigt heeft. Loven en danken wij JESUS voor al zijne wonderen en al zijne weldaden, die tot in eeuwigheid zullen voortduren.

GEBED.

Wij bidden U, o JESUS, wil onze ziel verwekken van den geestelijken dood of den verkeerden wil; beveel ons aan uwen hemelschen Vader; neem ons aan tot mede-erfgenamen, en om uwer barmhartigheid wille, gedenk onzer zonden niet, maar doe ons uwen zegen ondervinden. Amen.

OP DEN 24sten ZONDAG NA PINKSTEREN.

Evangelie, MATTHEUS XXIV. 15-28.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan zijne leer-
„ lingen : Wanneer gij de gruwelijke verwoes-
„ ting, die door den Profeet *Daniël* voorzegd
„ is, zult zien staan in de heilige plaatse.
„ (Die het leest, ziet het te verstaan.) Die

„ dan in *Judea* is, vlugte naar de bergen. En
„ die op het dak is, kome niet af, om iets
„ uit zijn huis te nemen. En die in het veld
„ is, keere niet weder om zijnen rok te halen.
„ Maar wee degenen die zwanger zijn, of kin-
„ deren zuigen in die dagen. Bidt ook, dat
„ uwe vlugt niet voorvalle in den winter, noch
„ op den Sabbathdag. Want de verdrukking zal
„ alsdan zoo groot zijn, als er van het begin
„ der wereld tot nu toe geweest is, noch zijn
„ zal. En zoo die dagen niet verkort wierden,
„ zoude geen vleesch behouden blijven; maar
„ om de uitverkorenen, zullen die dagen ver-
„ kort worden. Zoo iemand u alsdan zal zeg-
„ gen : ziet, hier is de *Christus*, of daar is
„ hij; gelooft het niet. Want er zullen valsche
„ Christussen en valsche Profeten opstaan, die
„ groote teekenen en wonderwerken zullen doen,
„ om ook de uitverkorenen, zoo het mogelijk
„ ware, in dwaling te brengen. Ziet, ik heb het
„ u voorzegd. Indien zij dan tot u zeggen :
„ ziet, hij is in de woestijn, gaat niet uit.
„ Ziet, hij is binnen in het vertrek, gelooft
„ het niet. Want gelijk een bliksem uit het
„ Oosten komt, en schijnt tot in het Westen,
„ zoo zal ook de komst van den Zoon des
„ menschen zijn. Alwaar het ligchaam is, daar
„ zullen de arenden vergaderen."

In het eerste gedeelte van dit Evangelie wordt van de verwoesting van *Jeruzalem* gesproken, welke omtrent veertig jaren na de

verrijzenis van CHRISTUS heeft plaats gehad, en welke allerverschrikkelijkst geweest is. Deze verwoesting van *Jeruzalem* is tevens een afbeeldsel van de verwoesting der geheele wereld; voor de komst van JESUS CHRISTUS tot het algemeen oordeel.

Hoe wij deze plagen moeten ontkomen, blijkt uit den geestelijken zin van het Evangelie : de Joden moesten *vlugten naar de bergen*; de Christenen, die God loven, moeten wereldsche dingen verlaten en zich begeven tot hemelsche, het rijk Gods en zijne geregtigheid zoeken. *Die op het dak is*, dat is, die opgeheven is in het gebed, mag zich in zijn hart niet bemoeijen met de huishouding. *Die in het veld is*, dat is, die van de menschen afgescheiden is, mag niet wederkeeren tot kwade gezelschappen. En wee hen, *die kinderen dragen*, dat is : die willens en wetens wereldsche gedachten koesteren. Maar *bidt, dat uwe vlugt niet geschiede in den winter*, dat is, wanneer de liefde en genade van God van ons geweken zijn. Zorgen wij dan, daar de tijd der genade nog daar is, om ons met God te verzoenen, dan zal ons dat uur niet onverwacht overkomen, dan zullen wij niet met de goddeloozen behoeven te zeggen : *bergen valt op ons, heuvelen bedekt ons.*

In het tweede gedeelte van het Evangelie van heden, wordt geleerd, welke teekenen den laatsten oordeelsdag zullen vooraf gaan, en hoe wij ons voor alle ketterijen moeten wachten, die er ontstaan zouden van zijne hemelvaart tot het einde der dagen. Wanneer zij tot u zullen zeggen : hier, bij ons, is de leer van

Christus, of Hij is daar, gelooft het niet. *En al kwame er ook een Engel uit den hemel*, zegt de Apostel, *die u een ander Evangelie verkondigt, dan hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt;* gelooft hem dus niet. De ware Kerk van Christus heeft altijd bestaan, sedert ruim achttien eeuwen; zij zal tot in eeuwigheid blijven voortduren en hiernamaals verheerlijkt worden. De leer van Jesus heeft altijd met vollen luister geschenen, gelijk de bliksem, die van het Oosten naar het Westen schijnt. Waar het ligchaam is, daar is de H. Kerk, wier hoofd Christus is; daar vindt men de vergadering der arenden; dat is : de heilige mannen, gelijk Gregorius, Hieronymus, Ambrosius, Augustinus en Willebrordus; daarna Franciscus, Dominicus, Bonaventura, Thomas van Aquine, en andere leeraars die wij nog hebben. O, trachten wij tegen dien oordeelsdag gewapend te zijn — laten wij ons in tijds met Jesus verzoenen; dan zullen wij, door het geloof versterkt, ons niet laten vervoeren en in den dag aller dagen niet verschrikken; maar wij zullen met een verheerlijkt ligchaam van den dooden verrijzen, den Regter, maar tevens onzen Verlosser, te gemoet gevoerd worden in de lucht, om eeuwig met Hem te heerschen.

GEBED.

O Jesus, die alle onboetvaardige zondaren nog gedurig met de eeuwige straffen bedreigt, gelijk eertijds de inwoners van *Jeruzalem:* schenk ons allen eene zalige vrees voor uwe

regtvaardigheid; opdat het ons niet ga gelijk de onboetvaardige Joden. Laat uwe voorzegging dier schrikkelijke teekenen eenen diepen indruk op onze harten maken; dat wij ons van onze zonden bekeeren en in U eenen genadigen Regter mogen vinden.

NARIGT.

Wanneer er maar 23 *Zondagen na Pinksteren zijn, zal men het Evangelie van den* 23 *Zondag niet lezen, maar dat van den* 24 *Zondag.*

Als er 25 *Zondagen zijn, leest men in plaats van den* 24 *Zondag, het Evangelie van den* 6 *Zondag na Drie-Koningen.*

Zoo er 26 *Zondagen komen, leest men op den* 24 *dat van den* 5 *Zondag na Drie-Koningen.*

Als er 27 *Zondagen komen, leest men op den* 24 *Zondag het Evangelie van den* 4 *Zondag na Drie-Koningen: op den* 25 *hetgeen op den* 5 *na Drie-Koningen volgt; en op den* 26 *dat van den* 6 *na Drie-Koningen.*

Als er 28 *Zondagen komen, leest men op den* 24 *het Evangelie van den* 3, *en op den* 25 *dat van den* 4, *en op den* 26 *dat van den* 5, *en op den* 27 *dat van den* 6 *Zondag na Drie-Koningen. Maar op den laatsten Zondag wordt altijd het Evangelie van den* 24 *Zondag gelezen.*

HEILIGDAGSCHE SCHOOL,

DOOR

JOANNES FONK.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN ANDREAS.

Evangelie, MATTHEUS IV. 18-20.

—

„ In dien tijde, toen *Jesus* langs de zee van
„ *Galilea* wandelde, zag hij twee gebroeders,
„ *Simon*, die *Petrus* genaamd wordt, *Andreas*
„ deszelfs broeder, het net in zee werpen; het
„ waren visschers. En hij zeide hun: volgt
„ mij na, en ik zal u visschers der menschen
„ maken. Zij verlieten dan terstond de netten
„ en volgden hem."

Dit Evangelie verhaalt ons de roeping van PETRUS en ANDREAS. JESUS had reeds vroeger met hen gesproken; doch nu, dat Hij langs de zee van *Galilea* wandelde, riep Hij hen tot het apostel-ambt. Deze twee broeders waren visschers van beroep, en juist bezig met hunne netten in zee te werpen, toen JESUS voorbij kwam; Hij riep hen tot zijne volgelingen, zeggende: *volgt mij na, en ik zal u visschers der menschen maken.* Zij verlieten dadelijk

hunne netten en volgden den Zaligmaker. Vele nuttige en schoone lessen zijn uit dit Evangelie te trekken. 1°. Bewijst dit, dat deze broeders eensgezind waren, anders zouden zij immers hun beroep niet zamen hebben uitgeoefend. Een voorbeeld, om de broederliefde aan te kweeken en elkander te helpen, om, gelijk men zegt, met God en eere door de wereld te komen. Maar hoe velen worden er gevonden, die in plaats daarvan hunne broeders en zusters haten, lagen leggen, benadeelen en wat des meer is. En hoe kunnen zulken zeggen, God lief te hebben, dien zij niet zien? Die dus zegt: ik heb God lief, en zijnen broeder of den naaste haat, is een leugenaar. 2°. De vlijt, welke deze broeders betoonden, leert ons, dat men het beroep of ambt, waarin men gesteld is, wel moet waarnemen, teneinde zich en de zijnen te kunnen onderhouden, en ook om mede te kunnen deelen aan hen, die nood lijden of gebrek hebben. 3°. Leeren wij hieruit, dat wij alle wereldsche bedrijven moeten achterlaten, als wij onze godsdienstpligten moeten waarnemen. Veel wordt er, onder anderen op Zon- en Heiligdagen gedaan, dat achtergelaten konde worden. Wat wilt gij, die zulks doet, daarmede winnen? Wat gij aan den eenen kant wint, zult gij aan den anderen kant verliezen, en ouders, die hunne kinderen alleen rijkdommen willen achterlaten, laten hun niets na, dan iets, wat hen zeer ligt in het verderf kan storten.

De Zaligmaker verkoos PETRUS en ANDREAS tot zijne Apostelen, ofschoon zij ongeleerde menschen waren, om zoo veel te sterker zijne

magt in hen en door hen te toonen; Hij wilde aan hen wonderen doen. Hoe ongeleerd deze Apostelen ook waren in den beginne, toen Hij hen riep, nogtans weten wij, dat zij door den heiligen Geest bestuurd, naderhand de Schriftuur uitlegden, met kracht predikten en wonderen verrigtten, waardoor zij duizenden in den Zaligmaker deden gelooven, en alzoo zijne heilige Kerk op aarde uitbreidden. Het zinnebeeld, dat Jesus bezigde, was zeer gepast: *volgt mij;* dat is: handelt even als ik, verlaat uw huis en erf, vast, waakt en bidt, neemt uw kruis op, en zoekt de menschen in mijne leer te onderwijzen, voor mij te vangen; *ik zal u visschers der menschen maken;* gij zult Evangelie-dienaars worden, die door middel van het net, de prediking van het Evangelie, de menschen zult vangen, tot geloof en bekeering zult brengen.

Voorts zullen wij aanmerken, dat gelijk er in een net goede en slechte visschen gevangen worden, zoo geschiedt de prediking ook tot geloovige en ongeloovige menschen; maar laat ons zorg dragen, dat wij in het laatste oordeel niet als onnutte visschen uit het net geworpen en van de goeden afgezonderd worden. Bidden wij tot dat einde, in het volgende

GEBED.

O Heer Jesus! geef ons waarachtige ootmoedigheid; opdat wij met den H Andreas door een hemelsch vuur ontstoken zijnde, ons kruis op ons nemen en U navolgen, tot lof van uwen naam en onze zaligheid. Geef, Heer,

dat wij door de verdiensten van uwen H. Apostel, die de Moscoviten met het vuur van uw licht en uwe waarheid ontvonkt heeft, aan datzelfde vuur mogen deelachtig worden; opdat wij daardoor gewapend worden tegen alle zonden en ketterijen. Dat wij U leeren kennen, die voor ons gekruist zijt. O waarachtige boom des levens! laat ons rusten in uwe schaduwe, en dat uwe vruchten ons zalig maken. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN H. NICOLAAS.

Evangelie, MATTHEUS XXV. 14 - 21.

—

„ In dien tijde zeide *Jesus*: Een mensch, „ die buiten 's lands ging reizen, riep zijne „ dienstknechten, en gaf hun zijne goederen „ in handen. Den eenen gaf hij vijf ponden, „ den anderen twee, en den derden één, elk naar „ zijn vermogen, en hij vertrok terstond."

Door deze gelijkenis heeft de Zaligmaker willen doen verstaan, hoe de menschen met de gaven, welke zij van God ontvangen hebben, moeten woekeren.

De gaven, welke de menschen van God ontvangen, zijn menigvuldig en verscheiden; hoewel alle menschen er niet evenveel hebben ontvangen; maar ieder heeft er zoo veel, als God noodig en voor den mensch geschikt oordeelde. Deze gaven kunnen weder onderscheiden worden in ligchamelijke en geestelijke. Ligcha-

melijke, als : een gezond en sterk ligchaam, geschikt om velerlei arbeid te verrigten en om onzen evenmensch bij te staan; gezonde zintuigen en rijkdommen; geestelijke gaven, als : verstand, deugd en kennis; hetzij in godgegewijde zaken, in talen of in wetenschappen.

Daar nu elk niet evenveel van die gaven heeft, maar de eene deze en de andere gene gaven en weldaden heeft ontvangen, zoo laat ons daaromtrent niet jaloersch zijn; integendeel zullen wij die weinige, welke wij hebben, wel leeren gebruiken en aanwenden, om daardoor ons wezenlijk geluk te bevorderen; want gebruiken wij deze weinige niet wel, hoe zouden wij met meerdere geleefd hebben! Wij zijn als dienstknechten, die van alles, wat ons gegeven is, eenmaal rekenschap moeten doen aan den Opperheer. Ook van den tijd (en dat ik dit nog eens bijzonder aanroere), ook van den tijd, welken velen niet alleen verwaarloozen, maar dikwijls schandelijk besteden, daarvan zal rekenschap gegeven worden. Menig kind zoude meer geleerd, menig jongeling meer geluk, en menig huisvader meer brood hebben, indien zij den tijd nuttiger besteed hadden! Het Evangelie zegt verder :

„ Degene dan, die de vijf ponden ontvangen
„ had, ging daarmede handelen, en won er
„ nog vijf bij. Insgelijks ook die er twee
„ ontvangen had, won er nog twee bij. Maar
„ die er één ontvangen had, ging het in de
„ aarde graven, en het geld van zijnen heer
„ verbergen. En na een' langen tijd kwam de
„ heer van die knechten, en hield rekening

„ met hen. En die vijf ponden ontvangen had,
„ kwam hem andere vijf ponden brengen,
„ zeggende : heer, gij had mij vijf ponden
„ gegeven, zie daar heb ik er nog vijf boven
„ gewonnen. Zijn heer zeide hem : welaan,
„ gij goede en getrouwe knecht, omdat gij
„ over weinig zijt getrouw geweest, zal ik u
„ over veel stellen : ga binnen in de vreugd
„ uws heeren."

Verschillend handelden de knechten met hetgeen hun heer aan hen gegeven had, gelijk de menschen nog dagelijks doen; de eene gebruikt zijne gaven wel, en de andere begraaft ze, als het ware, in de aarde. Doch eindelijk zal de Heer der heeren komen, met hen rekening houden, en aan ieder loon naar werken geven. Zalig zijn zij, tot welke de Heer dan zal zeggen : *welaan, gij goede en getrouwe knecht, omdat gij over weinig zijt getrouw geweest, zal ik u over veel stellen; ga in de vreugde uws Heeren, beërf het koningrijk, dat u bereid is.* Doch wee hen, die met hunnen tijd en hunne gaven niets gedaan hebben, die dezelve niet behoorlijk hebben aangewend, en daarom in de uiterste duisternissen zullen geworpen worden, waar geween en knarsing der tanden zijn zal.

Voorts leert dit Evangelie, dat onze goede werken, door de genade Gods, verdiensten hebben; want Hij wil geenen druppel water aan den naaste gegeven, onbeloond laten. (1)

---

(1) Matth. XVIII, 22.

Intusschen mogen wij ons niet op onze goede werken verhoovaardigen en ons daarop wat laten voorstaan. Om een voorbeeld van eenen goeden knecht te geven, kunnen wij ons den waardigen Bisschop NICOLAAS voorstellen, welke al zijne ponden, gaven en goederen, ligchamelijke en geestelijke, besteedde om zijnen evenmensch bij te staan en te helpen. Ja, wat nog meer is, hij zocht steeds in het geheim wel te doen; onder anderen bragt hij gedurig in stilte en door een venster aan de dochters van eene weduwe, die in armoede vervallen was, iets om in hare behoeften te voorzien; waaruit booze menschen, voor een tijd lang, kwaad vermoeden opvatten; doch eindelijk werden deze en andere zijner edele daden openbaar, en de Bisschop NICOLAAS werd naderhand voor een' Heiligen verklaard. Zoo leeren wij nog hieruit, hoe de schijn bedriegt, en dat wij de daden onzes naasten niet zoo ligt moeten beoordeelen of veroordeelen; want zelden of ooit zijn wij behoorlijk met alle omstandigheden en beweegoorzaken bekend.

GEBED.

Heer JESUS, die volgens uwe beloften de H. Katholijke leering, door de deugd van uwe Heiligen, getrouwelijk bewaard hebt; geef dat wij door de verdiensten van den H. NICOLAAS, die zich bijzonder kloek toonde tegen de Ariaansche ketterij, bijzonder mogen beschermd worden tegen alle ketterijen en ongeloovigheid. O H. NICOLAAS! help ons de genade Gods verwerven; opdat wij in alle nooden en gevaren beveiligd mogen zijn. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN H. THOMAS.

Evangelie, JOANNES XX. 21 - 29.

Toen de Zaligmaker van den dooden was opgestaan, vertoonde Hij zich bij het graf aan MARIA MAGDALENA; deze boodschapte het aan zijne leerlingen, die zich naar het graf spoedden; en ziet, zij vonden het graf ledig, waarop zij weder naar huis keerden. Toen het nu avond geworden was en de leerlingen, uit vrees voor de Joden, de deuren gesloten hadden, kwam JESUS in het midden staan en zeide hun: vrede zij u lieden. Daarna toonde Hij hun de likteekenen, die Hij in de handen en in de zijde had. Nog eenmaal wenschte Hij hun den vrede en gaf hun den heiligen Geest. De leerling THOMAS was hierbij niet tegenwoordig geweest, en in het Evangelie zullen wij hooren, wat er verder voorviel:

„In dien tijde was *Thomas*, een van de „twaalf, genaamd *Didymus*, niet bij hen, toen „*Jesus* kwam. De andere leeringen zeiden hem „dan: wij hebben den Heer gezien. Maar „hij antwoordde hun: tenzij ik in zijne „handen de gaten der nagelen zie, en mijnen „vinger steke in de plaats der nagelen, en „mijne hand in zijne zijde legge, zal ik het „niet gelooven."

Hier hebben wij vooreerst de fouten te bemerken, welke er van THOMAS zijn aangeteе-

kend, en dat geene Heiligen zonder de hulp en genade Gods tot dien stand van heiligheid gekomen zijn. De eerste aanmerking op het gedrag van Thomas is, dat hij het goede gezelschap, de leerlingen van Jesus, verlaten had; dit bragt hem tot ongeloovigheid. Ten andere, wanneer Thomas in kwade gezelschappen verkeerd had, dan had hij niet wel gedaan, en evenmin wanneer hij alleen geweest was. (1) Goede voorbeelden volgt men ligtelijk na, terwijl de kwade onze zeden bederven, Daarom zegt David : *met de Heiligen zult gij heilig wezen, en met de verkeerden zult gij verkeerd worden.* Wanneer Thomas bij de leerlingen gebleven ware, zoude hij mede door den Zaligmaker zijn gegroet geworden met de woorden : *vrede zij u, ontvangt den heiligen Geest.* Met blijdschap gaven de overige leerlingen aan Thomas te kennen, toen hij binnen kwam : *wij hebben den Heer gezien.* Doch Thomas bleef ongeloovig; hij konde, hij wilde niet gelooven, dat Jesus van den doode verrezen was, voor en aleer hij zich zelve daarvan overtuigd hadde, door Jesus met zijne likteekenen zelf te zien en te betasten. Dit was eene derde fout, of liever eene groote zonde van Thomas; daar Paulus leert, dat het geloof is van zaken, die men niet ziet; want als wij het zien, dan weten wij het, en behoeven niet meer te gelooven. Wat gebeurde er? De ongeloovige Thomas werd door de goedheid van God, die gaarne onze ongeloovigheid te hulp komt, overtuigd :

(1) Mattheus XVIII.

„ Acht dagen nu daarna, toen zijne Leerlin-
„ gen weder binnen waren, en *Thomas* bij hen,
„ kwam *Jesus* met geslotene deuren en stond
„ in hun midden, zeggende : vrede zij u lieden.
„ Daarop zeide Hij tot *Thomas* : steek uwen
„ vinger hierin, en bezie mijne handen; neem
„ ook uwe hand en leg die in mijne zijde, en
„ wees niet ongeloovig maar geloovig. *Thomas*
„ antwoordde en zeide hem : mijn Heer en
„ mijn God! *Jesus* zeide hem : omdat gij mij
„ gezien hebt *Thomas*, hebt gij geloofd; zalig
„ zijn zij, die niet gezien en nogtans geloofd
„ hebben."

De Zaligmaker had dan reeds een onsterfelijk ligchaam aangenomen; wijl Hij binnen kwam, zonder dat de deuren geopend werden. Maar moet onze verwondering nog niet hooger stijgen, wanneer wij bedenken, hoe de Heer in het Sakrament des Altaars tot ons komt.

Merken wij voorts op, hoe zachtzinnig, hoe liefderijk de Heer THOMAS behandelde, om hem te overtuigen; ten einde ons daardoor te leeren, dat wij zondaren of ongeloovigen door zachtzinnigheid moeten zoeken te winnen. Leeren wij voorts hieruit dat, ofschoon het geloof eene gave is, wij echter met onzen wil moeten wedewerken, en niet ongeloovig zijn gelijk THOMAS, maar geloovig.

O dan, wanneer wij uit de volheid onzes harten met THOMAS kunnen zeggen : mijn Heer en mijn God! wij gelooven, wij zijn verzekerd; wij zeggen *Amen* op uw gebod,

op uwen wil, dan zal het met ons welgaan, dan zal die zaligheid van CHRISTUS op ons kunnen toegepast worden : *zalig zijn zij, die niet gezien en nogtans geloofd hebben.* Wij moeten gelooven; het geloof is eene gave Gods. Bidden wij dan God, dat Hij ons geloof al meer en meer gelieve te versterken.

En hebben wij dan met THOMAS getwijfeld, of zijn wij in zonden gevallen, laat ons vast en opregt in het geloof worden, en ons door eene opregte biecht met God verzoenen, opdat wij in het rijk der hemelen met ABRAHAM, ISAAC en JACOB mogen aanzitten.

GEBED.

Heilige Apostel THOMAS, die met grooten ijver vele landen doorgereisd en vele Heidenen tot bekeering gebragt hebt, waarvoor gij nu bij God verheerlijkt zijt : ontsteek in ons het vuur der liefde, dat het gloeije tot den dood, en wij het ware geloof mogen behartigen, tot zaligheid onzer zielen. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN KERSMIS.

Evangelie, LUCAS II. 15 - 20.

Deze Feestdag is de heugelijkste onder alle Feestdagen; want heden vieren wij de Geboorte des Zaligmakers; Hij werd in den tijd geboren te *Bethlehem*, gelijk de Profeten voorzegd hadden. Op dezen dag mogen de Priesters

drie Missen doen, en de H. Kerk wil daarmede driederlei geboorten te kennen geven: de menschelijke, die wij in het eerste deel beschreven vinden; de goddelijke, die door JOANNES beschreven wordt, doch welke niemand kan bevatten; en de geestelijke, waarvan wij heden spreken zullen.

In *Bethlehems* velden waren herders, die de nachtwacht bij hunne kudde hielden; deze herders zagen zich in den nacht, dat CHRISTUS geboren werd, door een hemelsch licht omschijnen, en een Engel bragt hun daarvan de blijde boodschap, zeide hun het teeken waaraan zij het goddelijke Kind konden kennen, en steeg weder ten hemel, terwijl eene menigte van hemelsche heerlegers zongen: *Glorie zij God in het allerhoogste, en vrede op aarde den menschen, die van goeden wille zijn.*

„ In dien tijde zeiden de herders tot elkan-
„ der: laat ons henen gaan naar *Bethlehem*,
„ en zien de zaak die daar geschied is, welke
„ de Heer ons bekend gemaakt heeft. En zich
„ derwaarts spoedende, vonden zij *Maria* en
„ *Josef* en het Kindje liggende in de kribbe."

Hetgeen deze herders ligchamelijk en naar de letter deden, moeten wij in eenen geestelijken zin navolgen: elkander vermanen, om te zien en te hooren, wat de leeraars van CHRISTUS, de Zaligmaker der wereld, verkondigen. Wij moeten gaan naar *Bethlehem*, dat is: het huis des broods, de H. Kerk, waar het geestelijk brood, het woord Gods en het H. Sakrament des Altaars uitgedeeld worden,

en daar leeren, wat wij moeten doen om zalig te worden. Wij moeten bedenken, hoe het Woord is vleesch geworden, de menschelijke natuur heeft aangenomen, met alle ellenden en gebreken, uitgenomen de zonde, en dat, om Adams kinderen en zondige menschen te verlossen en tot de eeuwige zaligheid te brengen. Wij moeten ons haasten en spoeden, om onze zaligheid uittewerken; want wij weten niet, hoeveel tijd ons nog hier op aarde zal vergund worden. Wij moeten met de wijze maagden onze lampen steeds brandende hebben van olie der deugden.

Eindelijk, wij moeten alles aanwenden, om tot de dienst Gods te komen, alles verlaten, om den Zaligmaker op te zoeken; Hem gevonden hebbende, zullen wij ons verblijden en verheugen, Hem vasthouden en Hem navolgen. Wij moeten ons niet voorstellen in de dienst van God gemak en pracht te zullen vinden: Jesus zelf leed alle ongemakken: en zoude de knecht meer zijn dan zijn Heer? Armoede, verguizing en vervolging treffen dikwijls Gods lievelingen hier op aarde. Maar eenmaal zullen zij, uit het stof verhoogd zijnde, tot Koningen en Priesters gemaakt worden.

// En dit ziende, *zegt het Evangelie*, erken-
// den zij hetgene hun van dit Kind gezegd
// was. En allen, die dit hoorden, waren ver-
// wonderd, ook over hetgene hun door de her-
// ders gezegd werd. Nu *Maria* bewaarde al
// deze dingen in haar hart. En de herders zijn
// wedergekeerd, verheerlijkende en lovende

„ God over al hetgene zij gehoord en gezien „ hadden, gelijk hun was gezegd geworden."

De herders hadden door hunne gehoorzaamheid en hunnen ijver in het opzoeken van het kind JESUS, kennis gekregen aan den Verlosser der wereld. God had hun de blijde mare voor alle zondaren doen verkondigen, hun daardoor den weg der zaligheid aangewezen. Zij hadden dit goddelijk Kind gezien, en keerden verheugd naar hun vee terug, overal de grootheid en goedheid Gods bekend makende.

Handelen wij even als die herders, dan zal ons ook eene straal der godheid bezielen; wij zullen de zaligheid, door JESUS aangebragt, in onze harten gevoelen, en overal doen blijken, wat de Heer aan ons gedaan heeft.

Ook MARIA wordt ons hier ter navolging aangewezen; want *zij bewaarde al deze dingen in haar hart.* Zoo zullen wij ook doen, wanneer wij het woord Gods hooren; wij zullen het getrouw bewaren in ons binnenste, en hetzelve daar tot vruchten doen rijpen. Brengen wij dan vruchten voort, die der bekeering en het geloof waardig zijn. Laat ons licht alzoo schijnen voor de menschen, dat zij onze werken mogen zien; en dusdoende mogen wij hiernamaals met de heilige Engelen eeuwige Alleluja's zingen. Dit verleene ons de Vader, de Zoon, en de H. Geest.

GEBED.

O waarachtige Zoon des Vaders! wij loven en danken U, dat Gij de menschelijke natuur

hebt aangenomen, door in *Bethlehems* stal geboren te worden uit de maagd MARIA. Hoe wonderlijk zijt Gij, Heer, in uwe geboorte! Wees ons barmhartig en genadig, stort over de Heidenen uwe barmhartigheid uit, verlicht de ketters met de stralen uwer waarheid, en verblijd de Katholijke Kerk, die heden uwe geboorte viert. Dat eerlang alle volkeren voor U nederknielen en in uwen naam gelooven. Am.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN H. STEPHANUS.

Evangelie, MATTHEUS XXIII. 34 - 39.

" In dien tijde zeide *Jesus:* ziet, ik zend de " Profeten, wijzen en leeraars tot u; doch som- " migen hunner zult gij dooden en kruisen: " anderen zult gij geeselen in uwe vergaderin- " gen, en vervolgen van de eene stad tot de " andere. Opdat over u kome al het regtvaar- " dig bloed, dat op de aarde vergoten is, van " het bloed des regtvaardigen *Abels* tot het " bloed van *Zacharias*, de zoon van *Barachias*, " welken gij tusschen den Tempel en het Al- " taar gedood hebt. Voorwaar, ik zeg u, dat " al deze dingen dit geslacht zullen overkomen. " *Jeruzalem*, *Jeruzalem*, die de Profeten doodt, " en steenigt degenen die tot u gezonden wor- " den; hoe dikwijls heb ik uwe kinderen wil- " len vergaderen, gelijk eene hen hare kiekens

„ vergadert onder hare vleugelen, en gij hebt „ niet gewild! Ziet, uw huis zal u woest ge- „ laten worden. Want ik zeg u, dat gij mij „ voortaan niet meer zult zien, tot dat gij „ zegt: gezegend hij, die daar komt in den „ naam des Heeren."

De eerste martelaar STEPHANUS stierf in het eerste jaar, na CHRISTUS Hemelvaart, op den 26 December; en op zijnen feestdag stelt de heilige Kerk ons dit Evangelie voor, waarin de Zaligmaker bij zijne afscheidsrede, kort voor zijn lijden, aan de Joden voorspelde, dat zij, als verharde en verblinde navolgers hunner voorvaderen, die de Profeten hadden gedood, insgelijks zijne Apostelen en Leeraars zouden vervolgen. Dit Evangelie kan alzoo beschouwd worden als eene voorspelling, die JESUS deed van den marteldood van den H. STEPHANUS; waarbij tevens de Joden met de regtvaardige straffen, die hen zouden overkomen, bedreigd worden.

Voorts vindt men in de handelingen der Apostelen, hoe de Joden sommige Apostelen en verkondigers van het Evangelie gedood en gekruisigd hebben; anderen hebben zij in hunne Synagoge gegeeseld of van de eene stad tot de andere vervolgd.

De H. STEPHANUS had meermalen de Joden over hunne halstarrige verblindheid berispt, en zich met woorden daartegen verzet. Op eenen tijd, dat hij met hunne geleerden in de Synagoge redetwistte, en deze het niet winnen konden, werden zij zoo nijdig, dat zij STE-

PHANUS buiten de stad deden slepen, waar de baldadige Joden den martelaar voor het geloof met steenen dood wierpen. De heilige man verdroeg alles met gelatenheid; geen zucht werd van hem gehoord; alleen te midden van zijn lijden hoorde men hem zeggen: *Heer Jesus, ontvang mijnen geest*, en eindelijk al zijne krachten verzamelende, hief hij zijne bebloede handen ten hemel, terwijl hij bad: *Heer, reken hun deze zonde niet.*

STEPHANUS volgde hierin het voorbeeld des Zaligmakers, die, aan het kruis hangende, ook voor zijne moordenaren bad. Alzoo is het geen onuitvoerlijk gebod om onze vijanden te beminnen, en te bidden voor degenen die ons haten.

De Zaligmaker voorzag den ondergang van *Jeruzalem* en van deszelfs inwoners, en daarom klaagde Hij weemoedig: *Jeruzalem, Jeruzalem, hoe dikwijls heb ik uwe kinderen willen vergaderen, gelijk eene hen hare kiekens onder hare vleugelen;* och, of gij nog in tijds bedachtet, wat tot uwen vrede dient; dat gij in tijds mijne lessen en vermaningen navolgdet; doch alles vergeefs; *gij hebt niet gewild:* gij blijft volharden in uwe ongeloovigheid, in uwe boosheid; volharden in het vervolgen der Profeten; maar daarom zullen u ook allerlei plagen overkomen: uwe stad en uwen tempel zullen verwoest en velen uwer zullen om het leven gebragt worden; anderen onder u zullen als ballingen door de wereld omzwerven. Mogtet gij, kondet gij nog in tijds bedenken, wat tot uwen vrede dient; maar de oogen uws gemoeds zullen gesloten zijn, tot omtrent aan

het einde der dagen, wanneer gij mij als den waren Messias zult erkennen en zult uitroepen : *gezegend hij, die komt in den naam des Heeren !*

Deze voorspelling van JESUS is stiptelijk vervuld, toen, bijna veertig jaren na zijne Hemelvaart, de stad en den tempel van *Jeruzalem* zijn verwoest geworden, en duizende Joden de vlugt namen.

Maar wat zullen wij hieruit opmaken? Moeten wij ons niet vragen, of het heden ten dage, in vele opzigten, niet even zoo gesteld is onder de Christenen? Immers, God zendt hun zijne leeraars en predikers, om hen tot geloof en bekeering te brengen; doch welk nut wordt er uit hunne leer en vermaningen getrokken? Blijven de meesten niet, wat zij eenmaal zijn? de dronkaards, de lasteraars volgen hunne neigingen; de onkuischen wierooken steeds hunne afgoden, en de tragen sluimeren in hunne traagheid voort; zoo dat weinigen ingaan door de enge poort. Wat zal daaruit volgen? Dat zij, die den weg geweten en niet bewandeld hebben, met dubbele slagen zullen geslagen worden; ja, het zal *Sodoma* en *Gomorra* in den dag des oordeels verdragelijker zijn, dan hen, aan wie het Evangelie is verkondigd geworden en die er niet naar geleefd hebben. Hun zal toegevoegd worden : u is de zaligheid aangeboden, maar *gij hebt niet gewild.* Ach, dat wij deze waarschuwingen niet langer in den wind slaan; dat wij naar JESUS vlugten en biddende zeggen : *Heer, bekeer mij, en ik zal tot U bekeerd worden !*

GEBED.

Heer! Gij die degenen zegent, welke uwe geboden gehoorzamen, en de ongehoorzamen tijdelijk en eeuwig straft : geef dat wij ons voor alle verkeerdheden wachten, uwen naam altijd belijden, uwe leeraars hooren en hunne vermaningen opmerken, en onze vijanden lief hebben; opdat wij in de komst uwer klaarheid met al uwe Heiligen verheerlijkt worden, met U eeuwig te loven en te danken. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN JOANNES, EVANGELIST.

Evangelie, JOANNES XXI. 19 - 23.

Onder de Feestdagen, welke men kort na Kersmis viert, is die van JOANNES den Evangelist niet zonder reden ingesteld. Deze JOANNES moest mede den kelk der marteling drinken, daar hij in kokenden olie gedompeld werd, op last van Keizer DOMITIANUS; doch hij kwam onverlet daaruit, en is naderhand eenen natuurlijken dood gestorven. Het Evangelie zegt :

„ In dien tijde zeide *Jesus* tot *Petrus* :
„ Volgt mij na. *Petrus*, zich omkeerende, zag
„ den leerling, dien JESUS beminde, achter
„ hem komen, die ook in het avondmaal op
„ zijne borst gerust en gezegd had : Heer, wie

„ is het, die u verraden zal? Als *Petrus* hem „ zag, zeide hij tot *Jesus :* Heer, hoe zal het „ dan met dezen gaan? *Jesus* zeide hem : zoo „ ik wil, dat hij blijve tot ik kome, wat gaat „ het u aan? Volgt mij. De spraak ging nu „ onder de broeders, dat die leerling niet zoude „ sterven. Nogtans had *Jesus* hem niet gezegd : „ gij zult niet sterven, maar : zoo ik wil, „ dat hij blijve tot dat ik kome, wat gaat het „ u aan? "

Nadat Jesus van den dood verrezen was, verscheen Hij voor de derdemaal aan zijne leerlingen, bij de zee van *Tiberius*, alwaar Petrus en eenige zijner medeleerlingen bezig waren met visch te vangen. Jesus hield hier het middagmaal met hen, en daarna vroeg Hij aan Petrus, of hij Hem lief had, en liever dan de andere? Petrus antwoordde eenvoudig : *Heer, gij weet wel, dat ik u lief heb,* zonder eene gelijkenis te maken of hij Jesus liever had dan niet. De Zaligmaker deed hem ten tweeden en derdenmale deze zelfde vraag, en telkens hetzelfde antwoord bekomende, beval Hij aan Petrus Hem natevolgen en zijne heilige Kerk te regeren, hem tevens voorspellende, welken dood hij zoude sterven.

Petrus vroeg daarop aan den Zaligmaker, wat er met den leerling, dien Jesus beminde, namelijk met Joannes, zoude gebeuren? Als of hij wilde zeggen : zal ik u volgen in leven en sterven, omdat ik u lief heb; wat zal dan Joannes doen, dien Gij zoo bijzonder lief hebt, en die u ongetwijfeld ook bijzonder lief heeft?

Eer wij met het verhaal voortgaan, willen wij opmerken, dat JOANNES uit nederigheid zich zelve niet bij den naam noemt, en dat zulks dient nagevolgd te worden; want de nederigheid staat een Christen schoon. Voorts was JOANNES de bijzonder geliefde leerling des Zaligmakers, wegens zijne goedheid, en dat hij den Heer reeds vroegtijdig gevolgd had. Onder al de Apostelen was er ook geen, die CHRISTUS zoo lang gevolgd had als JOANNES: de bruidegom te *Cana* in *Galilea*, die CHRISTUS van de bruiloft volgde en zijne bruid niet bekende, maar onbevlekt gebleven is. Eindelijk is de oorzaak waarom de Heer JOANNES bijzonder lief had, daarin te zoeken, dat, toen alle Apostelen bij het kruis van Hem wegvloden, JOANNES alleen met MARIA staan bleef. Geen wonder derhalve, dat JESUS, zijne zuiverheid en zijne teederheid kennende, hem zijne Moeder aanbeval. *Moeder, zie uwen zoon*, zeide Hij aan MARIA, en aan JOANNES: *zoon, zie uwe Moeder*. JOANNES werd alzoo de broeder van JESUS; want een broeder wordt gekend in den nood. En mogten armoede en ongelukken niet zoo dikwijls de vrienden van ons verwijderen, gelijk dit helaas, maar al te veel onder de Christenen plaats grijpt! In voorspoed heeft men vrienden in overvloed, doch zoodra de tegenspoed komt, verdwijnen er velen, en dan ziet men eerst, wie de opregte vrienden waren.

PETRUS kreeg op zijne vraag tot antwoord: *zoo ik wil, dat hij blijve, tot ik kome, wat gaat het u aan*. Hiermede wilde JESUS niet zeggen, gelijk sommige der leerlingen meen-

den, dat JOANNES niet sterven zoude, maar eenvoudig dit: hij zal niet ter dood gemarteld worden, gelijk gij; doch ongeschonden blijven, tot dat ik zelf kome en hem tot mij neme, gelijk ook geschied is. Alhoewel JESUS te voren aan JOANNES gezegd had, dat hij den kelk drinken zoude, zoo was er echter niet gezegd, dat hij daaraan zoude sterven. De heilige Kerk viert dezen dag, en bidt JOANNES met de andere Heiligen, om voor ons te bidden. Hij is in den ouderdom van negen en negentig jaren als Bisschop van *Ephese* gestorven. God had hem zijnen sterfdag bekend gemaakt, en op dezen liet hij zich van zijne leerlingen buiten de stad op eenen berg dragen, waar hij eenen kuil liet graven, en afscheid nam van zijne leerlingen, terwijl hij hun vermaande, om toch elkanderen lief te hebben. Daarop liet hij zijnen mantel in den kuil vallen en volgde zelf, terwijl hij de omstanders zegende. Zijn graf werd door eene hemelsche klaarheid omgeven, en kort daarna zocht men in hetzelve, maar ziet, men vond er JOANNES niet meer in. Zoo blijmoedig kunnen de vromen den dood tegengaan, want zij weten dat zij overgevoerd zullen worden in de betere wereld, waar zij eeuwig met den Heer JESUS leven zullen.

GEBED.

Almogende Heer JESUS! Gij hebt uwen lieven leerling JOANNES vele dingen geopenbaard, en het volk in het Katholiik geloof doen onderwijzen: zondaren zijn bekeerd geworden, Heidenen zijn van hunne afgoden geweken,

Joden hebben uw geloof leeren kennen, en Christenen zijn tot de volmaakte liefde gebragt. Wij bidden uwe goddelijke goedheid, wil uwe heilige Kerk, door de groote liefde van Joannes, vermeerderen en verlossen van allen twist en tweedragt; opdat wij U met godvruchtigheid mogen dienen, al de dagen onzes levens, en U hiernamaals met den H. Joannes eeuwig loven. Amen.

OP DEN FEESTDAG DER ONNOOZELE KINDEREN.

Evangelie, Mattheus II. 11, 16 en 18.

„ In dien tijde verscheen de Engel des „ Heeren aan *Josef* in den droom, zeggende: „ sta op, en neem het Kind en zijne Moeder, „ en vlugt naar *Egypte;* en blijf daar tot ik „ het u zeggen zal. Want het is voorhanden, „ dat *Herodes* het Kind zal zoeken te dooden.”

Deze vlugt van Josef en Maria met het kind Jesus naar *Egypte*, is niet aanstonds na de geboorte van den Zaligmaker voorgevallen, alhoewel dat deze Feestdag zoo kort op zijne geboorte gevierd wordt. Want het is zeker, dat Jesus nog binnen *Bethlehem* was, toen de Wijzen of Koningen Hem kwamen bezoeken; en dit toch was eerst den dertienden dag na zijne geboorte. De heilige Kerk viert dezen dag kort na zijne geboorte, om te doen zien, welk

een magtig Koning Hij is; daar HERODES Hem vreesde, en bevreesd was dat Hij hem zijn koningrijk zoude ontnemen; maar CHRISTUS koningrijk was niet van deze wereld. Indien dit ook geweest ware, dan zoude HERODES met al zijne loosheid en boosheid evenmin den CHRISTUS hebben kunnen tegenstaan.

Van de Wijzen uit het Oosten had HERODES en geheel *Jeruzalem* vernomen, dat de Koning der Joden geboren was, en hij, een Heidensch Vorst zijnde, aan wien de Joden door de Romeinen onderworpen waren, vreesde dat Hij de Joden mogt verlossen en hem van den troon stooten. HERODES veinsde dit Kind te willen aanbidden, zond de Wijzen naar *Bethlehem*, met bevel, om hem te boodschappen, wanneer zij het zouden gevonden hebben. Intusschen vermaande hun een Engel des Heeren van niet naar HERODES terug te keeren, vermits hij kwade oogmerken had en het Kind zocht te dooden. Zij keerden dan langs eenen anderen weg naar hun land terug.

„ *Herodes* ziende dat hij van de Wijzen „ bedrogen was, werd zeer vergramd, en hij „ zond heen en doodde alle kinderen, die in „ *Bethlehem* en binnen al deszelfs landpalen „ waren, van twee jaren of daaronder, volgens „ den tijd, dien hij van de Wijzen naanwkeu- „ rig onderzocht had."

HERODES wachtte met ongeduld dat de Wijzen zouden terugkeeren: hoop en vrees, verlangen en angst, wisselden beurtelings bij hem

af. Eindelijk merkte hij, dat hij door de Wijzen bedrogen was, beraamde een ander plan, om desniettegenstaande in zijn heimelijk oogmerk te slagen; namelijk om dezen nieuwgeboren Koning der Joden te doen omkomen. Hij werd zeer vergramd, en gaf bevel dat men alle kinderen, beneden de twee jaren oud, te *Bethlehem* en in den omtrek zoude dooden; op hoop, dat dan ook dit wonderkind er bij zoude zijn.

Intusschen was een Engel Josef van dit voornemen komen boodschappen, die, gelijk boven gezegd is, met Jesus en zijne Moeder naar *Egypte* vlugte. Het is waar, Jesus had zich wel op eene andere wijze of door een wonder kunnen redden, doch Hij wilde toonen, dat Hij ook waarachtig mensch was; alsmede, dat wij hieruit zouden leeren, om voorzigtig te zijn, en liever, wanneer wij vervolgd worden, van de eene stad naar de andere zullen vlugten, dan ons aan gevaren bloot te stellen. Zoo zijn ook andere heilige mannen, Jesus voorbeeld navolgende, gevlugt wanneer zij vervolgd werden, alhoewel zij begeerig waren om voor den naam Jesus te lijden.

Ook leeren wij hieruit, om elke goede inspraak des gewetens gehoor te geven, daar Josef dadelijk uit den slaap opstond en de vlugt nam. Wij moeten daar niet over heen slapen en het uitstellen, maar dadelijk onze pogingen aanwenden, om die inspraak te volgen, eer dat Herodes, de duivel, komt en ons verrast.

De onnoozele kinderen, te *Bethlehem* en in

den omtrek, werden, terwijl JESUS naar *Egypte* gevlugt was, om het leven gebragt; zij moesten onder hunne beulen bezwijken; geene voorspraak, geene tranen der moeders konden hen bevrijden; zij moesten het levenslicht dat zij pas aanschouwden, derven.

„ In *Rama* is eene stem gehoord, veel ge-
„ween en gekerm. *Rachel* beweende hare kin-
„deren, en wilde niet getroost worden, omdat
„ zij er niet meer waren."

De Profeet JEREMIAS had RACHEL, BENJAMINS moeder, die verscheiden eeuwen dood was geweest, op eene profetische wijze vertoond, als rouwbedrijvend over het wegvoeren van hare nakomelingen. Door RACHEL worden hier afgebeeld de moeders van *Bethlehem* en van den stam van BENJAMIN, betreurende het vermoorden van hare kinderen. Ja, geliefden, als wij ons dit voorstellen, dan moeten wij daardoor ontroerd worden. Doch wat zullen wij zeggen? God heeft zijne bijzondere redenen, waarom Hij den mensch ongelukken laat overkomen; doch wat het ook zijn moge, stellen wij vast, dat al wat ons overkomt, tot ons heil verstrekt. Het waren kleine, onschuldige kinderen, die het leven zoo jammerlijk moesten verliezen; maar, gesteld zij waren allen groot geworden, hadden hun nog onschuldig gemoed bedorven, en vaak van den weg der deugd afgeweken, dan hadden zij nog eenmaal de smart des doods moeten ondervinden. Wat zoude het dan geweest zijn? Zouden zij dan gelukkig zijn geweest? Zeker niet, maar thans

was het zeker, dat zij in den hemel kwamen, nadat zij uit het voorgeborgt der helle door CHRISTUS zouden zijn verlost geworden. Even op die wijze moet men denken, omtrent de kinderen, die bij den zondvloed en onlangs bij de grieken, omkwamen. Zij zullen in eene betere wereld aanlanden, waar alle smarten ophouden.

De kinderen, te *Bethlehem* vermoord, worden als martelaren aangezien; want het is genoeg, dat zij onnoozel waren en geene zonden hadden; zij waren besneden en daardoor van de erfzonde bevrijd; daarenboven stierven zij voor CHRISTUS, en hoewel zij zulks niet wisten noch wilden, doordien zij geen gebruik van hun verstand hadden; CHRISTUS kon niet meer van hen eischen.

Laat ons dan den Heere geven al wat wij hebben, opdat wij ook martelaars worden: het zij met den wil alleen, gelijk de Evangelist JOANNES; hetzij met de daad, gelijk deze onnoozele kinderen; hetzij eindelijk met den wil en de daad, gelijk de H. STEPHANUS.

GEBED.

O gij, onnoozele kinderen, bloemen en eerstelingen in den marteldood! gewaardigt u in de volheid uwer genade, door uwe onschuld, die vergiffenis der zonden te verwerven, opdat wij hiernamaals de zaligheid beërven, gelijk gij die reeds sedert eeuwen bezit. Amen.

OP DEN FEESTD. VAN O. L. V. LICHTMIS.

Evangelie, LUCAS II. 22 - 32.

„ In dien tijde, nadat de dagen der zuive-
„ ring van *Maria* vervuld waren, naar de wet
„ van *Mozes*, bragten zij *Jesus* naar *Jeruzalem*,
„ om hem den Heer op te dragen volgens
„ hetgeen er geschreven staat in de wet des
„ Heeren : ieder eerstgeborene van het manne-
„ lijke geslacht, zal den Heer toegeheiligd
„ worden. En om het slagtoffer te geven, naar
„ hetgene in de wet des Heeren gezegd wordt :
„ een paar tortelduiven of twee jonge duiven."

Aan deze wet der zuivering van veertig dagen, had MARIA, die nooit onzuiver geweest is, niet behoeven te voldoen, daar zij uit den heiligen Geest ontvangen had, evenmin als aan de besnijdenis van het Kind ; doch zij wilde de wet volbrengen, om geene ergernis te geven. Zij gedroeg zich gehoorzaam en ootmoedig, bragt JESUS naar den tempel te *Jeruzalem*, om Hem daar aan den Heer op te dragen en eene offerande te doen van twee duiven. Rijke lieden moesten een lam offeren, terwijl de armen met een paar duiven bestaan konden; en indien MARIA en JOSEF, van het goud van de Wijzen gekregen, een lam hadden kunnen koopen, mogen wij vaststellen, dat zij zulks niet deden, om geen opzien te baren en nederig te blijven. Ook leert ons de ligchamelijke zuivering, dat wij eene geestelijke van noode hebben,

willen wij eenmaal den hemel binnen gaan. Twee middelen zijn er om geestelijk gezuiverd te worden; namelijk: water en vuur. Water beteekent het H. Sakrament van boetdoening, in dit leven, en van berouw, uit- en inwendige tranen, opregte biecht en voldoening, gelijk de Priester opgelegd heeft. Door vuur wordt men gezuiverd na dit leven, van dagelijksche en doodzonden, die door het genoemde water wel uitgewischt worden, maar niet zoo volmaakt als die van DAVID, PETRUS en MAGDALENA; waarom zij hiernamaals nog eens moeten gezuiverd worden in het vagevuur.

Dat alle eerstgeborenen voor den Heer gebragt en voor Hem heilig genoemd werden, leert ons, dat onze eerste gedachten, woorden en werken den Heer moeten worden toegewijd; hetzij bij het ontwaken, hetzij wij iets anders doen. Hierbij zullen wij de offeranden niet vergeten.

Geestelijkerwijze moet ieder in zijnen staat offeren: *de rijken*, dat zijn de maagden, die den rijksten staat verkozen hebben, want de maagdelijke staat overtreft verre de andere staten; deze moeten *een lam* of zuiver ligchaam met eene zuivere ziel offeren, om het lam Gods overal te volgen. Zij die minder rijk in deugden zijn, moeten een *paar tortelduiven* of *twee jonge duiven* offeren, dat is: elk moet de zuiverheid van zijnen staat bewaren, en in allen gevalle de geaardheid der duiven bezitten: *zij moeten opregt zijn gelijk de duiven.* (1) Laat ons het tweede gedeelte van het Evangelie hooren:

(1) Matth. X.

„ En zie, daar was een man te *Jeruzalem*,
„ genaamd *Simeon*, die regtvaardig en god-
„ vreezend was, verwachtende de vertroosting
„ van *Israël*; en de heilige Geest was in hem.
„ En hij had eene openbaring van den heiligen
„ Geest ontvangen, dat hij niet zoude sterven,
„ voor dat hij eerst den Gezalfden des Heeren
„ zoude gezien hebben. Hij kwam dan door
„ den Geest in den tempel. En als de ouders
„ van het kind *Jesus* hetzelve binnen bragten,
„ om voor hetzelve te doen naar de gewoonte
„ der wet, zoo nam *Simeon* het Kind in zijne
„ armen en loofde God."

De godvruchtige SIMEON had, benevens andere vrome menschen, reeds lang op de komst van den Messias, den Verlosser van *Israël*, gehoopt; zij zagen dien met verlangen te gemoet, en God had SIMEON doen openbaren, dat hij nog vóór zijn sterven, den lang verwachten Messias zien zoude. Toen nu JOSEF, de voedstervader van JESUS, en MARIA, zijne moeder, Hem in den tempel bragten, om Hem als den eerstgeborene den Heer op te dragen, en voor vijf sikkelen, eene zekere munt bij de Joden, vrij te koopen, werd SIMEON door den heiligen Geest bewogen om naar den tempel te gaan, waar hij den Gezalfden des Heeren, CHRISTUS, den beloofden Messias, vinden zoude. De oude man kwam in den tempel en verheugde zich, dat hem deze genade gebeuren mogt. Hij nam het Kind in zijne armen, loofde en verheerlijkte God.

O, mogten wij ons de genade waardig maken, dat wij door den Geest Gods naar den tempel gedreven werden; maar helaas, velen worden er door de nieuwsgierigheid heengedreven, om te zien en om gezien te worden. Het nut, dat zij dan ook uit de predikatien trekken, is veelal zeer gering. Het gaat niet met iedereen, gelijk met AUGUSTINUS, die door Gods genade en de prediking van AMBROSIUS bekeerd werd, hoewel AUGUSTINUS uit nieuwsgierigheid zich derwaarts begeven had. En wee hen, die het ligchaam en bloed des Heeren onwaardiglijk ontvangen; want zij eten en drinken zich zelven een oordeel. (1) Onderzoeken wij vooraf ons geweten, met welke meening en uit welken geest wij willen communiceren, dan kunnen wij, het H. Sakrament waardiglijk nuttigende, met Simeon zeggen :

„ Nu laat Gij, Heer, uwen dienaar naar
„ uw woord in vrede gaan. Want mijne oogen
„ hebben uwen Zaligmaker gezien, dien Gij
„ bereid hebt voor het aanschijn aller volkeren;
„ een licht tot verlichting der Heidenen, en
„ tot heerlijkheid uws volks Israël. ”

Wij zullen, zeg ik, met SIMEON in vrede gaan of gerust sterven kunnen, verwachtende de zaligheid des Heeren; ja, wij zullen met SIMEON en PAULUS verlangen om ontbonden te worden en met CHRISTUS te zijn.

---

(1) 1. Cor. XI : 27.

GEBED.

Heer JESUS! maak mijn hart tot eenen waardigen tempel, waarvan Gij bezit kunt nemen. Ik reikhals naar U en verlang naar U, mijn Heer en mijn God; ik strek de armen naar U uit; opdat ik met den heiligen SIMEON niet van deze wereld scheide, vóór dat ik U met de oogen des harten gezien hebbe. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN MATTHIAS.

Evangelie, MATTHEUS XI. 25 - 30.

„In dien tijde sprak *Jesus* aldus: Ik dank „U, Vader, Heer des hemels en der aarde, „dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen en aan de kleinen geopenbaard hebt. Ja, voorwaar, Vader, het „heeft U dus behaagd. Alle dingen zijn mij „van den Vader overgegeven; en niemand kent „den Zoon, dan de Vader, noch iemand den „Vader dan de Zoon, en dien het de Zoon „wil openbaren."

Hier wil ons Christus leeren, hoe aangenaam Hem en zijnen hemelschen Vader de deugd van ootmoedigheid is; want den ootmoedigen schenkt Hij niet alleen genade, om wel te doen en te leven, maar ook goddelijke wijsheid en weten-

schap, om wel te leeren. Dit bewijst CHRISTUS door het voorbeeld der Apostelen, die eenvoudige, ongeletterde menschen waren, en die evenwel door hunnen ootmoed en begeerte, om Gods wijsheid te hooren, de genade ontvingen, anderen te leeren en te onderwijzen; daartoe gaf hun God den H. Geest, die hen deed spreken in andere talen. God hield voor de Schriftgeleerden en Farizeërs verborgen, wat Hij aan zijne kleinen, zijne ootmoedige vereerders, openbaarde. De Farizeërs waren inbeeldende menschen, die in hunne eigene oogen en voor de wereld verstandig waren, maar door God als dwazen werden aangemerkt. Hoe verkeerdelijk deze handelwijze was, laat zich gemakkelijk beseffen. Wij zien nog heden ten dage vele van die Farizeërs, ik zeg van die dwaalgeesten, die, omdat zij de geheimen van onze heilige godsdienst met hun natuurlijk verstand niet kunnen bevatten, dezelve durven aantasten en verwerpen; doch laat ons met den H. MATTHIAS ootmoedig zijn, geringe gedachten van ons zelven hebben, en van den hemelschen Vader de gave der wijsheid afsmeeken. Laat ons ons verstand gevangen geven ten dienste des geloofs, en onzen wil leeren buigen onder de dienst des Heeren; ten einde de geboden Gods te gehoorzamen. Hetgeen wij uit ons zelven niet vermogen, is JESUS gereed ons te geven, zeggende:

„ Komt tot mij, allen, die belast en bela-
„ den zijt, en ik zal u verkwikken. Neemt
„ mijn juk op u, en leert van mij, dat ik
„ zachtmoedig en ootmoedig van harte ben:

„ en gij zult rust voor uwe ziel vinden. Want „ mijn juk is zoet en mijn last is ligt."

Deze woorden van het Evangelie leeren duidelijk, dat de geboden van God en der H. Kerk kunnen onderhouden worden, wanneer God ons zijne hulp en bijstand verleent; en dit wil JESUS doen, daar Hij zegt: *Komt tot mij allen, die belast en beladen zijt, wie de zonden drukt, en ik zal u verkwikken. Neemt mijn juk,* dat is mijne wet en Evangelie, *op u,* volbrengt dezelve, en *leert* daaruit *van mij,* die u voorga, *dat ik ootmoedig ben.*

Voorts worden wij hier wederom vermaand tot zachtmoedigheid, de eerste deugd, welke een Christen moet versieren; want van deze komt men ligtelijk tot andere. En zoude ons de nederigheid niet passen, daar JESUS ons zijn voorbeeld heeft nagelaten; Hij was toch zoo nederig, zoo zachtmoedig, zoo gelaten. Wij ondervinden ook dagelijks, dat een hoogmoedig en trotsch mensch van iedereen veracht wordt. Hoe veel te meer zal God de hoovaardigen wederstaan; daar Hij zijn maker, zijn verzorger is, zonder wiens wil de mensch geen adem halen, geen voet verroeren kan. Waarop zoude de mensch trosch zijn? Op eene hooge geboorte? Wij zijn immers allen zusters en broeders en kinderen van God onzen Vader. Op zijne eereambten? Zeker niet; want Gods enkele wil bonst hem daaruit, en hij is niet meer. Op zijne ordeteekens? Deze zijn immers in het oog van God als spinnewebben. Maar ik weet eenen staat, eenen titel, die meer is dan al deze: *de Christen in den staat der genade;*

de Christen. die de geboden van God en van de H. Kerk onderhoudt.

Laat ons dan zachtmoedig en ootmoedig zijn, ons innig verheugende, dat wij Christenen en kinderen der H. Kerk zijn, geroepen om den Heer JESUS na te volgen. In voorspoed zullen wij niet trotsch, maar dankbaar zijn jegens God, die verhoogen en ook vernederen kan; in tegenspoed moeten wij bedenken, dat een leerling niet beter is dan zijn meester. (1); dit dachten ook de Apostelen, behalve JUDAS, in wiens plaats de H. MATTHIAS, door Gods bestiering, tot medeapostel gekozen werd. Zekerlijk was dit wegens zijne ootmoedigheid, wat de naam MATTHIAS beteekent. Volgen wij JESUS en MATTHIAS voorbeeld; dan zullen wij rust voor onze zielen hebben; dan zullen wij ondervinden, dat JESUS juk zoet en zijn last ligt is.

GEBED.

Heer Jesus, die in de wereld gekomen zijt, om de menschen te leeren, hoe zij onder uw juk, uwe wet, levende, rust voor hunne zielen erlangen: schenk ons uwe genade, opdat wij den aangenamen last uwer geboden gewillig dragen en opvolgen, dan kan ons de zware last des vleesches, der wereld en van den boozen vijand niet drukken. Wij bidden U, o Zaligmaker, dat Gij ons deze barmhartigheid verleenen en ons verkwikken wilt, door de voorbidding van uwen H. Apostel MATTHIAS.

(1) Joan. XIII. 18.

OP DEN FEESTDAG VAN ONZE LIEVE VROUW BOODSCHAP.

Evangelie, Lucas I. 26 - 38.

„ In dien tijde werd de Engel *Gabriël* van
„ God gezonden naar eene stad van *Galilea*,
„ met name *Nazareth*, tot eene maagd, die
„ ten huwelijk gegeven was aan eenen man,
„ met name *Josef*, uit het huis van *David*;
„ en de naam der maagd was *Maria*."

Deze Feestdag mogen wij met regt vieren, daar heden de gedachtenis gevierd wordt van het allergrootste geheim, namelijk : de menschwording van Christus.

Een van Gods heilige dienaren, de Engel Gabriel, werd gezonden tot eene maagd, die met haren bruidegom, uit het koninklijke geslacht van David afkomstig was; die echter, daar dit geslacht niet meer in het bezit der koninklijke waardigheid was, in eenen geringen staat te *Nazareth*, een stadje van *Galilea* leefde. De Engel Gabriel bragt aan Maria de blijdste boodschap die ooit gebragt werd, want :

„ Als de Engel tot haar ingekomen was,
„ zeide hij : wees gegroet, gij vol van genade!
„ de Heer is met u : gezegend zijt gij onder
„ de vrouwen. Als zij dit hoorde, werd zij
„ ontroerd over zijne woorden, en bedacht
„ wat dit voor eene groetenis mogt wezen. En

„ de Engel zeide tot haar: vrees niet, *Maria*,
„ want gij hebt genade bij God gevonden. Zie,
„ gij zult ontvangen in uw ligchaam, en eenen
„ zoon baren, en zijnen naam *Jesus* noemen.
„ Deze zal groot zijn, en de Zoon des Aller-
„ hoogsten genoemd worden: en God de Heer
„ zal hem den zetel van zijnen vader *David*
„ geven, en hij zal in het huis van *Jacob*
„ heerschen in der eeuwigheid. En zijn koning-
„ rijk zal geen einde hebben."

Wij kunnen hier aanmerken: 1 Dat in dit Evangelie den schoonsten lof aan MARIA gegeven wordt; eenen lof, die nooit eenig ander mensch van God ontvangen had. De Engel groette MARIA vriendelijk, noemde haar *vol van genade*, en zeide: *de Heer is met u; gezegend zijt gij onder de vrouwen.* Op het hooren dezer groetenis ontstelde MARIA, en wist niet wat dit zoude beteekenen; en daaruit leeren wij: 2. Dat MARIA zeer ootmoedig was: want zij wist, dat de Engel haar niet vleide, en haar niet onverdiend zoude prijzen, gelijk de menschen dikwijls doen. Een dwaas en eerzuchtig mensch ontstelt niet, wanneer hij in zijn aanschijn geprezen wordt; hij hoort gaarne dat men hem lof toezwaait, hem bedriegt; doch iemand, die ootmoedig en nederig van harte is, zal over elken lof, welken men hem in zijne tegenwoordigheid geeft, bloozen en verlegen staan; hij zal gaarne zien, dat men prijzen aan anderen uitdeelt, en bij zich zelven denken: gij bezit meer dan hij. De vrees echter, welke MARIA had, werd door

den Engel weggenomen, toen hij haar gerust stelde door zijne nadere verklaring; en zoo zien wij, 3. Dat men al ras kan zien, wat een werk van God is, en wij ons alsdan kunnen bemoedigen en herstellen. De Engel zeide aan MARIA, dat zij den langbeloofden Messias zoude baren, die *den Zoon des Allerhoogsten genaamd* en als zoodanig erkend zoude *worden*; aan wien een *geestelijk* koningrijk, niet alleen over de Joden, maar over alle menschen, zoude gegeven worden; een koningrijk, dat aan DAVID beloofd was, als zullende de Messias uit zijnen stam geboren worden; en dit werd door het *tijdelijk* rijk van DAVID verbeeld: *Hij zal*, zeide de Engel, *in het huis van* JACOB, in de H. Kerk, *in der eeuwigheid heerschen.*

MARIA twijfelde niet aan de waarheid van dit alles, doch zij wist niet op wat wijze zulks zoude geschiede. Daarom

„ Zeide Maria tot den Engel: hoe zal dit
„ geschieden, daar ik geenen man beken. En
„ de Engel antwoordde haar: de heilige Geest
„ zal over u komen; en de kracht des Aller-
„ hoogsten zal u overschaduwen: daarom zal
„ ook het Heilige, dat uit u zal geboren wor-
„ den, de Zoon Gods genaamd worden. En zie,
„ *Elisabeth*, uwe nicht, heeft ook zelfs in haren
„ ouderdom eenen zoon ontvangen, en dit is
„ de zesde maand voor haar, die men onvrucht-
„ baar noemde. Want daar zal geen ding
„ onmogelijk bij God zijn."

Dit was als of de Engel zeide: vrees niet

voor het verlies uwer reinheid (want MARIA had, met toestemming van JOZEF, de belofte van zuiverheid gedaan), deze zult gij houden, aangezien de ontvangenis door de kracht Gods zal geschieden: gij zult geenzins de gewone toevallen der vrouwen hebben en zelfs zonder smarten baren; de vrucht zal gansch heilig zijn en Gods Zoon genaamd worden. Ook uwe nicht, voer de Engel voort, tot hare verblijding, ook ELISABETH, die men wegens hare onvruchtbaarheid verachtte, (gelijk het bij de Joden voor eene vrouw schande was onvruchtbaar te zijn) heeft eenen zoon ontvangen; en daaruit ziet men, dat bij God alles mogelijk is. Mogten wij hieruit leeren, de woorden die ons door wettige leeraars tot troost of vermaning toegevoegd worden, vastelijk te gelooven, ofschoon het ons soms wonderlijke geheimen schijnen. Er zijn in de natuur zelfs vele geheimen, en men wil die niet in de Openbaring, in het Evangelie?

Na dit gesprek met den Engel was MARIA voldaan, innig verheugd. En zij zeide:

„Zie hier de dienstmaagd des Heeren, mij „geschiede naar uw woord."

MARIA berustte in den wil des Almagtigen; zij was gereed zijnen wil te eerbiedigen, en zeide daarom: *mij geschiede naar uw woord*, gelijk gij gezegd hebt, gelijk de Heer bevolen heeft. Laat ons de voetstappen van MARIA volgen, en bijzonder hare deugden van ootmoedigheid, gehoorzaamheid en zuiverheid; elk in zijnen staat en naar zijn vermogen,

doende den wil des hemelschen Vaders en dien van zijne heilige Kerk; zoo worden wij geestelijke broeders en zusters van den Heer JESUS, wassende hier in genade, tot dat wij bij de waardige Maagd en Moeder Gods eenmaal aanlanden.

GEBED.

Laat, Heer JESUS, door uwe geheimvolle ontvangenis en de verdiensten uwer heilige Moeder, een vuur van opregte liefde in mij ontstoken worden, waardoor ik U ontvange; zoodat ik, door uwe medewerkende genade, overvloedige vruchten van goede werken mag voortbrengen, en eens in den hemel bij U leven. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DE HEILIGEN MARCUS EN LUCAS.

Evangelie, LUCAS X. 1 - 9.

" In dien tijde, *zegt het Evangelie*, verkoos " de Heer nog twee en zeventig anderen, die " hij twee en twee afzond, in alle steden en " plaatsen waar hij zoude komen. En hij zeide " hun: de oogst is wel groot, maar daar zijn " weinig arbeiders. Bidt dan den Heer des oogstes " dat hij arbeiders in den oogst wille zenden."

Nadat de Zaligmaker zijne twaalf Apostelen

verkozen had, om hen door de gansche wereld te zenden, om te leeren en te bekeeren, heeft Hij nog twee en zeventig andere leerlingen, van eenen minderen rang dan de Apostelen, benoemd, om zijne leer te verbreiden. Niet, dat de Zaligmaker dezelve volstrekt noodig had, maar om te toonen, dat Hij ook menschelijke middelen overvloediglijk wilde in het werk stellen. Dezelfde reden zijn het, waarom zijn goddelijk woord door meer dan eenen Evangelist, die allen hetzelfde getuigen, beschreven is. Van de vier Evangelisten waren MATTHEUS en JOANNES Apostelen; terwijl MARCUS en LUCAS onder de twee en zeventig leerlingen behoorden. De Bisschoppen der heilige Kerk vervangen de plaats der Apostelen, en de gewone priesters de leerlingen. Deze zijn dus van CHRISTUS gezonden, en mogen ook zijne leer verkondigen. Al die op eene andere wijze gezonden zijn, mogen de Sakramenten niet uitdeelen.

Hier moet men letten op de wettige of onwettige zending der leeraars. Voorts is aan te merken, dat JESUS deze twee en twee zond, om daarmede te leeren, dat de leeraars vooral eendragtig moeten zijn in woorden en werken; ook zond JESUS deze leerlingen voor zijn aanschijn henen, naar de plaatsen waar Hij zelf zoude komen. De leerlingen moesten dan vlijtig zijn, gelijk alle menschen dit behooren te doen, daar JESUS, voor wien niets verborgen is, eenmaal komen zal, om hun werk na te zien en te beoordeelen.

De oogst is wel groot, zeide JESUS, er is veel te doen, er zijn vele menschen te onderwijzen

in den weg der waarheid; *maar er zijn weinig arbeiders;* de arbeiders of leeraars zijn weinig in getal, en velen hunner werken met slappe handen en slappe knieën; zij doen tragelijk hun werk, niet met den noodigen lust of ijver; ja velen beoogen daarbij tijdelijk voordeel en zoeken derhalve niet de eer van God te bevorderen. *Bidt den Heer des oogstes*: bidt derhalve *God, dat Hij arbeiders in zijnen oogst wille zenden*, dat Hij vlijtige en getrouwe leeraars wil zenden, die door leer en voorbeeld de menschen tot de deugd en de vreeze Gods opleiden. Dit is de pligt van elk regtschapen leeraar. Aangaande u,

„ Gaat henen, ziet, ik zend ulieden, gelijk
„ de lammeren onder de wolven. Draagt geene
„ beurs, noch reiszak, noch schoenen, en groet
„ niemand onderweg. In wat huis gij zult in-
„ gaan, zegt ten eerste: vrede zij dezen huize.
„ En indien daar een kind van vrede is, zoo
„ zal uw vrede op hem rusten, zoo niet, dan
„ zal dezelve tot u wederkeeren. Blijft in het-
„ zelfde huis, etende en drinkende van hetgene
„ zij hebben; want een arbeider is zijn loon
„ waardig. Gaat niet van het eene huis in het
„ andere. En in wat stad men komt, waar men
„ u ontvangt, eet van hetgene u voorgezet
„ wordt. Geneest de zieken, die daar zullen
„ zijn, en zegt hun: het rijk Gods is u nabij
„ gekomen. Maar in wat stad gij zoudt mogen
„ komen, waar men u niet ontvangt, gaat uit
„ op de straten en zegt: ook het stof, dat

„ ons van uwe stad aanhangt, schudden wij „ tegen u af. Weet nogtans, dat het rijk Gods „ nabij gekomen is."

Ziedaar vele nuttige lessen, welke de Zaligmaker aan zijne leerlingen vóór hunne afreize gaf; 1. Worden de leeraars lammeren genoemd, die onder hunnen oppersten herder staan; maar deze hebben geene kracht uit hen zelven, om de goddeloozen en de booze geesten te wederstaan; zij moeten door God gesterkt worden. 2. Moeten de leeraars, en zij die CHRISTUS willen navolgen, op geene tijdelijke goederen achten, alle aardsche zorgen laten varen, zich niet om kost, kleederen of anderen nooddraft bekommeren; zij moeten 3. Vrede en liefde zoeken te stichten, en al hunne pogingen moeten daar henen strekken. Wanneer zij dit doel niet kunnen bereiken, is al hun arbeid verloren. 4. Wordt in dit Evangelie geleerd, dat de leeraars niet alleen geestelijk, maar ook tijdelijk loon voor hunnen arbeid te verwachten hebben; zij moeten echter niet staan naar overvloed en weelde. *Draagt geene schoenen*, staat er, dat is: hebt die niet in voorraad. 5. Laat zich hieruit afleiden, hoe de leden der H. Kerk of de lidmaten der gemeenten moeten zorgen voor het onderhoud van hunnen Herder; want *een arbeider is zijn loon waardig*. Zijne lessen en vermaningen toch geven aan de gemeente troost, blijdschap en vrede. Hij is de uitdeeler der goddelijke Sakramenten, die de goddelijke genade medebrengen, en waarom wij dagelijks bidden: *ons toekome uw rijk*. Onder deze twee en zeventig leerlingen, welke JESUS uitzond,

om de menschen tot geloof en bekeering te brengen, behooren onder anderen, MARCUS en LUCAS, die ook ieder het leven van den Zaligmaker hebben beschreven, gelijk MATTHEUS en JOANNES.

GEBED.

O Zaligmaker der wereld! verleen ons uwe overvloedige genade, opdat wij, door de predikatien van uwe leerlingen, de wereldsche dingen verzaken, en ons altijd in uw kruis verheugen. Dat wij uw woord gaarne hooren, en uwe dienaars onder ons met blijdschap ontvangen; dan zullen wij met de Evangelisten de toekomende rust genieten. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DE HEILIGEN PHILIPPUS EN JACOBUS.

Evangelie, JOANNES XIV. 1 - 9.

„ In dien tijde zeide *Jesus* tot zijne leer-
„ lingen: Laat uw hart niet ontroerd worden;
„ gelooft gij in God, zoo gelooft ook in mij.
„ In het huis mijns Vaders zijn vele woning-
„ gen. Ware het anders, ik zoude het u ge-
„ zegd hebben; want ik ga, om u plaats te
„ bereiden."

In eene rede, welke JESUS vóór deze en kort vóór zijnen dood voor zijne leerlingen hield,

had Hij hun alles, wat zij nog te lijden hadden, voorspeld; hoe zij allen zouden moeten strijden, nadat Hij van hen zoude vertrokken zijn. Hij begint daarom hier met de woorden: *laat uw hart niet ontroerd worden*; want indien gij op God betrouwt, betrouwt dan ook op Mij.

De H. Kerk stelt ons heden dit Evangelie voor, omdat daarin van PHILIPPUS verhaald wordt, die met JACOBUS als twee geestelijke meiboomen kunnen aangezien worden; hiermede leerende, dat wij, met Gods hulp en bijstand, alle lijden en alle aanvechtingen door de liefde kunnen te boven komen en wederstaan. *Laat uw hart niet ontroerd worden*, want door ontsteltenis, vreeze of droefheid zijn wij buiten staat, om met Gods genade mede te werken. Het staat in onze magt, ons inwendig niet te ontroeren, anders zoude de Zaligmaker zijne leerlingen daartoe niet hebben aangemaand. Weest niet ontroerd, zeide JESUS. *Gelooft gij in God, zoo gelooft ook in Mij*. Doen wij dit, dan kunnen wij verzekerd zijn dat God ons niet boven onze krachten laat verzoeken. Tot troost der zwakken, voegt JESUS er bij, dat *in het huis mijns Vaders vele woningen zijn*, vele in getal, en verscheiden van waardigheid en glorie. De zaligheid is wel één in de zaligen; namelijk: dat zij het liefelijk aanschijn Gods genieten; maar de glorie is nogtans verscheiden en naar ieders verdienste geregeld. De brave, de deugdzame mensch, die in JESUS gelooft, zal zalig worden; doch hij, die gelijk een leeraar tevens vele kennis van goddelijke zaken zoekt te ver-

krijgen, kan eenen hoogeren trap in de school van Jesus beklimmen. Intusschen is de kennis, zonder deugd en godsvrucht, van geene waarde en kan alleen niet zalig maken. Wat moeten wij doen om zalig te worden? Wil men deze vraag, zonder breedvoerig te zijn, beantwoorden, dan zeggen wij, is het noodzakelijk de geboden Gods en der heilige Kerk te gehoorzamen, zijn leven inrigtende naar de leering, ons van onzen goddelijken Meester voorgehouden; maar om tot een meer verheven trap van glorie te komen, moeten wij ons daar bij spenen van anders geoorloofde vermaken. Ja, wij moeten dikwijls vrijwillig vasten, ons genoegens en vermaken ontzeggen, om den armen te helpen; want *die den armen geeft, leent den Heere.* Zoo doende zal ons loon groot zijn in den hemel, en wij zullen dubbele glorie genieten. Dat de zondaars, welke tot hiertoe een ergerlijk leven geleid hebben, de hoop niet verloren geven; dat zij veeleer moed opvatten, zich haasten, om zich te bekeeren en zich naar Jesus te wenden, terwijl hun nog genade aangeboden wordt. Er zal in den hemel vele blijdschap zijn over eenen zondaar die zich bekeert, en niemand mag wanhopen. O zondaren, Jesus staat met open armen, en roept u toe door zijne dienaren: *wendt u naar mij toe en wordt behouden.* Het Evangelie zegt verder:

„ En nadat ik zal vertrokken zijn, en u „ plaats bereid hebben, zal ik wederkomen, en „ u tot mij nemen; opdat gij ook moogt zijn „ waar ik ben. Gij weet wel waar ik henen „ ga, en gij weet den weg. *Thomas* zeide Hem:

„ Heer, wij weten niet waar gij henen gaat;
„ en hoe kunnen wij den weg weten? *Jesus*
„ antwoordde hem: Ik ben de weg, de waar-
„ heid en het leven; niemand komt tot den
„ Vader dan door mij. Indien gij mij gekend
„ hadt, gij zoudt ook mijnen Vader wel ge-
„ kend hebben; doch eerlang zult gij Hem
„ beter kennen, en hebt Hem reeds gezien.
„ *Philippus* antwoordde Hem: Heer, toon ons
„ den Vader, en het is ons genoeg. *Jesus*
„ antwoordde hem: het is nu zoo langen tijd,
„ dat Ik met u ben, en kent gij Mij nog niet?
„ O *Philippus*, die Mij ziet, ziet ook den Vader."

Jesus had zijne Apostelen al meermalen van zijn henengaan tot den Vader gesproken, en evenwel verstonden zij niet regt, wat Hij zeide. De Zaligmaker gaf hun te kennen, dat zij Hem zouden verstaan en den Vader kennen, indien zij Hem genoegzaam, naar zijne goddelijke natuur, kennen; doch eerst dan, wanneer de Heilige Geest over hen zoude zijn uitgestort, zouden zij den Vader en ook Hem beter kennen, volgens dat Hij op aarde gekend kan worden. Leeren wij hieruit de zwakheid en het geringe verstand van den mensch, zonder de genade Gods en de verlichting des heiligen Geestes. Christus is *de weg, de waarheid en het leven*, wij moeten zijne geboden gehoorzamen; zijne voetstappen navolgen, zijn woord gelooven, en zoo tot het eeuwige leven trachten te komen, gelijk deze twee voortreffelijke mannen *Philippus* en *Jacobus*, die eerst onkundig waren, maar naderhand door den heiligen Geest

verlicht en bestuurd wordende, gewandeld hebben, waardig het Evangelie en de leer, die zij omhelsd hadden. Nadat beiden veel in den wijngaard des Heeren gewerkt hadden, werd PHILIPPUS in *Phrygie* gekruisigd en aan het kruis gesteenigd. JACOBUS werd in het joodsche land van eenen toren geworpen, gesteenigd en met eenen stok dood geslagen. Eindelijk, wat moeten wij doen? Wij moeten trachten al meer en meer kennis van goddelijke zaken te verkrijgen, en God bidden, dat Hij ons daartoe zijnen heiligen Geest gelieve te schenken; deze twee Apostelen als onze voorspraak aannemende, zoo zullen wij door den regten weg en de ware leering den hemel binnen treden.

GEBED.

Heer Jesus! daar wij niet in het huis uws Vaders mogten komen, omdat de deur regtvaardig gesloten was, bidden wij U, open ons dezelve door uwe barmhartigheid, door uwe onuitsprekelijke verdiensten en liefde, en door de voorbidding van uwe Apostelen *Philippus* en *Jacobus*, die U op aarde zoo getrouw beleden hebben; opdat wij in de woningen uws Vaders mogen opgenomen worden. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DE HEILIGE KRUISVINDING.

Evangelie, JOANNES III. 1 - 14.

„In dien tijde was er een man, uit de

„ *Farizeërs*, met name *Nicodemus*, een Over-
„ ste der Joden. Deze kwam 's nachts tot *Jesus*
„ en zeide hem : wij weten, dat gij een leer-
„ aar zijt van God gekomen. Want niemand
„ kan deze teekenen doen, die gij doet, ten-
„ zij dat God met hem is."

Deze voorname man, Nicodemus geheeten, was te *Jeruzalem* en behoorde tot de Farizeërs, de voornaamste sekte onder de Joden, want er bestonden nog twee andere; namelijk : de Sadduceërs en Esseërs. Nicodemus had veel van Jesus hooren spreken, maar durfde niet openlijk bij Hem gaan, uit vrees voor de Joden; daar hij vreesde door hen veracht en bespot te worden. Evenzoo gaat het vele rijke en voorname menschen van dezen tijd; althans de liefde des naasten dringt ons te denken, dat er onder hen nog velen zijn, die van de leer van Jesus zouden willen hooren, maar die zich schamen voor de menschen, om zich te vernederen. Wij willen niet spreken van hen, die geheel ongeloovig zijn, die den grooten stroom volgen, en gaarne onder de zoogenaamde vrijgeesten gesteld willen worden. Daardoor meenen zij, zullen hunne onderdanen, vooral de gewone burgers, meer eerbied voor hen hebben; doch zij bedriegen zich zeer : *vreezen* zal men zulke wijsgeeren, gelijk den duivel, maar *wezenlijke achting* hebben zij niet. De vloek der weduwen en weezen volgt hen in het duistere graf, en de traanbronnen zijn voor hen uitgedroogd. Laat ons dan de valsche schaamte overwinnen; want wat zoude het ons baten, wanneer wij de geheele wereld

wonnen en schade aan onze zielen leden. Zouden wij de menschen meer vreezen dan God?

NICODEMUS van JESUS de woorden des levens gehoord hebbende, schaamde zich daarna niet meer een leerling des Heeren te zijn; want, nadat JESUS gestorven was, deed hij daarvan openlijk belijdenis, door met JOZEF van *Arimathea* het ligchaam van JESUS te vragen; waarna zij het balsemden en begroeven.

Wij leeren ook hieruit, dat men, om den weg ter zaligheid te weten, zich moet vervoegen bij de leeraars, die van God gezonden zijn, en deze kunnen gekend en onderscheiden worden aan het doen van wonderen. God zendt geene nieuwe leeraars, verkondigers van zijnen wil, of Hij geeft hun teekenen en de magt om wonderen te doen, gelijk aan MOZES en aan CHRISTUS. De veranderingen, die daarna door eenige afgevallen leeraars gemaakt zijn, moeten niet aangenomen worden als van God komende. Laat ons verder het Evangelie hooren:

„ *Jesus* antwoordde en zeide hem: voor-
„ waar, voorwaar, ik zeg u, tenzij iemand
„ op nieuw herboren worde, zoo kan hij het
„ rijk Gods niet zien. *Nicodemus* zeide hem:
„ hoe kan een mensch geboren worden, daar
„ hij nu oud is? kan hij dan weder in zijns
„ moeders ligchaam ingaan en herboren worden?
„ *Jesus* antwoordde: voorwaar, voorwaar, ik
„ zeg u, tenzij iemand herboren worde uit
„ het water en den heiligen Geest, zoo kan
„ hij in het rijk Gods niet komen."

In deze bewoordingen leert de Zaligmaker het H. Sakrament des Doopsels, en dat hetzelve tot de zaligheid volstrekt noodzakelijk is. Door de tweede geboorte wordt het Doopsel verstaan; want verkrijgt men door de ligchamelijke geboorte het leven, dan verkrijgt men ook door het Doopsel of de tweede geboorte, den heiligen Geest of het geestelijk leven. Gelijk de Zaligmaker zich nader verklaart, zeggende:

„ Wat uit het vleesch geboren is, is vleesch :
„ en wat uit den geest geboren is, is geest.
„ Verwonder u niet, dat ik u gezegd heb : gij
„ moet op nieuw geboren worden. De geest
„ blaast waar hij wil, en gij hoort zijn stem
„ wel, maar gij weet niet van waar hij komt,
„ noch waar hij heen gaat; evenzoo is het
„ met allen, die uit den geest geboren zijn.
„ *Nicodemus* antwoordde en zeide hem : hoe
„ kunnen deze dingen geschieden? *Jesus* zeide
„ hem wederom : zijt gij een leeraar in *Israël*
„ en weet gij deze dingen niet? Voorwaar,
„ voorwaar, ik zeg u : wij spreken hetgeen
„ wij weten, en wij getuigen hetgeen wij gezien
„ hebben : en gij neemt onze getuigenis niet
„ aan. Is het, dat gij, wanneer ik ulieden van
„ aardsche dingen spreek, niet gelooft, hoe
„ zult gij dan gelooven, als ik u van hemelsche dingen spreken zal? Ook is er niemand
„ opgeklommen ten hemel, dan die van den
„ hemel nedergedaald is : de Zoon des menschen, die in den hemel is."

Wat uit den geest geboren is, is geest, wil zeggen: krijgt een geestelijk wezen en wordt de gaven des heiligen Geestes deelachtig. Mogten wij ons zoo gedragen, dat wij de gaven des H. Geestes deelachtig worden, dan zouden wij, wedergeboren zijnde, wandelen als kinderen des lichts. Het doopsel geschiedt met water, en door de woorden des dienaars van het Evangelie; deze brengen de genade en den H. Geest met zich. Gelijk het gewone water het ligchaam van alle onzuiverheid reinigt, zoo bestaat het Doopsel, wegens de inwendige zuivering van de zonden, door den H. Geest. Alle ceremoniën der H. Kerk, al verstaan wij dezelve niet met NICODEMUS, hebben eene geestelijke bedoeling. De heilige olie en het chrisma, waarmede wij gezalfd worden, dienen tot teeken en belijdenis, dat alle kracht des Doopsels van den gezalfden Zaligmaker komt.

De woorden *voorwaar, voorwaar*, welke JESUS dikwijls bezigde, dienen ter meerdere bevestiging van hetgeen Hij zeide. Hij sprak als Gods Zoon, die kennis van alles had, en niet gelijk de Profeten, aan welke God het openbaarde: doch menschen, die geestelijk blind zijn, kunnen geene geestelijke dingen verstaan. Daarom verweet ook JESUS aan NICODEMUS, dat de Farizeërs ligchamelijke gelijkenissen niet verstonden, en dus was het geen wonder, dat zij nog minder hetgeen geestelijk was, konden vatten. *Wanneer ik u lieden van aardsche dingen spreek, en gij gelooft die niet, hoe zult gij dan gelooven als ik u van hemelsche dingen spreek?* Nadat JESUS den bekenden Overste der Joden, door deze ligcha-

melijke gelijkenis onderrigt had, voegde Hij er bij:

„ En gelijk *Mozes* de slang in de woestijn „ verheven heeft, alzoo moet de Zoon des „ menschen verheven worden. Opdat al die in „ hem gelooft, niet verloren ga, maar het „ eeuwige leven hebbe."

Uithoofde dat in deze laatste woorden des Evangelies van het kruis gesproken wordt, lezen wij het Evangelie heden op den Feestdag van kruisvinding. Ook leeren deze woorden de kracht des Gekruisten en des kruises, door hetwelk vele wonderen geschied zijn, sedert Helena hetzelve gevonden heeft. Door het aanzien der koperen slang in de woestijn van *Arabie*, werden de Israëlieten, die van vergiftige slangen gebeten waren, van den dood bevrijd en genezen; zoo zullen ook de Christenen, die het krucifix aanzien of een kruis maken, en met een levend geloof in den Heer Jesus gelooven, van den geestelijken dood verlost worden; de satan of de oude slang hen niet kunnen schaden.

Om deze redenen willen wij den laster en de spotternij der vijanden van de H. Kerk niet achten, maar zoo dikwijls wij eten, drinken of iets anders doen, een kruis maken; opdat wij met een gekruisten Zaligmaker mohen ingaan in zijne eeuwige glorie.

GEBED.

Heer! Gij, die aan het hout des kruises, om de wereld te verlossen, als een lamp ont-

stoken zijt, en die het kruis, als een waarachtige boom des levens, in uwe H. Kerk, als een standaard uwer overwinning over den dood, geplant hebt : maak alle Christenen, welken dit teeken in het hart geplant is, en die hunne voorhoofden en rustplaatsen daarmede versieren, of het op de borst dragen, erfgenamen des eeuwigen levens, hetwelk verworven is op dit hout door U, dien wij lof en dank zeggen. Amen.

OP DEN FEESTDAG DER GEBOORTE VAN DEN H. JOANNES.

Evangelie, Lucas I. 57 - 66.

„ Intusschen werd de tijd vervuld, dat *Elisa-*
„ *beth* zoude baren, en zij baarde eenen zoon.
„ Als hare geburen en bloedverwanten gehoord
„ hadden, dat de Heer zijne barmhartigheid
„ over haar verheerlijkt had, verheugden zij
„ zich met haar. ”

Onder het oude Testament was het bij de Joden eene schande, wanneer eene vrouw onvruchtbaar was. Elisabeth was reeds verre op hare dagen, toen zij eenen zoon baarde ; geen wonder derhalve, dat hare geburen en bloedverwanten verblijd waren, toen de Heer deze schande van Elisabeth kwam wegnemen, en haar deed baren. Onder het nieuwe Testament is dit geheel anders. Eene onvruchtbare vrouw

heeft redenen, om zich zoowel te verheugen, als eene die kinderen ter wereld brengt; want zij heeft nu nog meer tijd, om op geestelijke zaken te denken. Ook moeten wij tevreden zijn met hetgene God ons toeschikt; zijn wil moet onze wil zijn, dan zullen wij ons niet alleen verheugen, over het geluk dat wij genieten, maar ook over dat van onzen naaste. (1) Mogten er, helaas, niet zoo velen gevonden worden, die vol nijd en afgunst zijn, en zich ergeren, wanneer het hunnen buurman of evenmensch welgaat.

„ En op den achtsten dag kwamen zij het „ kind besnijden, en noemden het naar zijnen „ vader met den naam van *Zacharias*. Doch „ de moeder nam het woord op en zeide : „ geenzins, maar hij zal *Joannes* genoemd „ worden."

Vooreerst leeren wij hieruit, de eerste gelegenheid de beste waar te nemen, om de jong geboren kinderen naar de ziel te verzorgen, hen te laten doopen, gelijk zij in het oude Testament besneden werden. Dit besnijden geschiedde op den achtsten dag na hunne geboorte; want vroeger konden de kinderen de pijn niet verdragen. Verheugen wij ons dat het Doopsel in de plaats der besnijdenis gekomen is; eensdeels, wegens dat dit niet met smarten vergezeld gaat, en anderdeels, wijl de jonge kinderen dit Sakrament vroeger kunnen ontvangen. De noodzakelijkheid van het Doop-

(1) Rom. XII. : 15.

sel leert ons CHRISTUS zelf, als Hij zegt : *tenzij iemand herboren worde uit het water en den heiligen Geest, zoo kan hij in het rijk Gods niet komen.* (1)

Ten anderen moeten wij zorgen, dat de kinderen bij het doopsel eenen goeden en gepasten voornaam gegeven worde. Men moet hun niet altijd de voornamen der ouders of der bloedverwanten geven, wanneer deze geene gepaste hebben, maar er ten minste eenen beteekenenden of heiligen naam bijvoegen; opdat de kinderen, hunner namen gedachtig, hunne daden daarmede doen overeenstemmen. De Engel des Heeren had daarom te voren aan ZACHARIAS geboodschapt, dat zijn zoon JOANNES, dat is *genade* zoude genoemd worden: want Hij zoude vele genaden van God ontvangen : *met den H. Geest vervuld worden, en vele der kinderen van* Israël *tot den Heer hunnen God bekeeren.*

// En zij antwoordden haar : daar is nie-
// mand in uwe maagschap, die dezen naam
// voert. Zij wenkten dan zijnen vader, hoe
// hij hem wilde genoemd hebben. Deze, een
// schrijftafeltje nemende, schreef daar op :
// *Joannes* is zijn naam. En zij stonden allen
// verwonderd."

Toen men het omtrent den naam, dien men het kind geven zoude, niet eens konde worden, liet men den vader ZACHARIAS hieromtrent beslissen. Deze man was stom geworden, om-

(1) Joan. III. 5.

dat hij niet had willen gelooven, wat de Engel hem aangaande de bevruchting van zijne huisvrouw had geboodschapt. Dit leert ons, geloovig aantenemen wat God ons door zijne dienaren en het Evangelie laat verkondigen.

„ En terstond werd zijn mond en tong ge-
„ opend : en hij sprak en loofde God. En daar
„ kwam eene vrees over allen, die daaromtrent
„ woonden : en al deze dingen werden rucht-
„ baar door het gansche gebergte van *Judea*.
„ En allen die het hoorden namen het ter
„ harte, zeggende : wie of dit kind zal wezen?
„ Want de hand des Heeren was met hem."

Zacharias, gehoorzaam aan het bevel van God, gaf het kind den naam, dien de Engel gezegd had, en terstond kreeg hij zijn spraakvermogen weder. Er ontstond onder allen, die dit hoorden of vernamen, eene vreeze en zij vroegen : wat zal er van het kind worden, met hetwelk zoo vele wonderlijke zaken gebeuren?

Dergelijke wonderen hadden plaats bij de geboorte, en in de eerste jaren van vele Heiligen. In den mond van den H. Ambrosius zag men, toen hij nog in de wieg lag, eene zwerm honigbijen, die zijne toekomstige zoete leering en welsprekendheid beteekenden; de moeder van den H. Dominicus zag, tijdens hare zwangerheid, in een gezigt haren zoon, als eenen hond met eene brandende fakkel in den mond, waardoor voorspeld werd, dat zij eenen zoon zoude baren, die door leer en leven

menschen zoude ontsteken in het geloof en vele liefde. De H. Nicolaas, nog een zuigeling zijnde, wilde tweemaal 's weeks, alle woensdagen en vrijdagen, de borsten zijner moeder niet zuigen, waaruit zijne onthouding en boetvaardigheid op te merken is.

Leeren wij uit dit laatste gedeelte van ons Evangelie, dat men de kinderen, reeds van de jeugd af, tot datgene moet gewennen, waartoe men hen denkt op te leiden; want een oude boom laat zich niet meer verplanten. Een kind, wien zijne fout niet in de kindsche jaren ontleerd wordt, zal dezelve niet in den ouderdom verbeteren. Dat de kinderen reeds vroegtijdig God leeren kennen, dienen en liefhebben, gelijk de H. Joannes, zoo doende zullen zij, en wij met hen, genade van God ontvangen; *want het rijk der hemelen komt hun toe.* (1)

GEBED.

Heilige Joannes de Dooper, die door de genade Gods tot zoo eenen hoogen trap van zaligheid geklommen zijt: gedenk aan mij, dat ik ook in barmhartigheid mag verheven worden, daar ik door mijne boosheid zoo vernederd ben. Verwerf voor mij, ellendige, dat ik in de tweede toekomst van Christus waardig mag bevonden worden, om mij met alle Heiligen in eeuwigheid te verheugen.

---

(1) Matth. XIX. 14.

OP DEN FEESTDAG VAN DE HEILIGEN PETRUS EN PAULUS.

Evangelie, MATTHEUS XVI. 13 - 19.

—

„ Als nu *Jesus* omtrent *Cesarea* en *Philippi* „ gekomen was, vraagde hij aan zijne leerlin- „ gen : wie zeggen de menschen, dat de Zoon „ des menschen is? Zij antwoordden hem : „ eenige zeggen *Joannes* de Dooper, andere „ *Elias*, en andere *Jeremias*, of een van de „ Profeten. *Jesus* zeide hun : maar gij lieden, „ wie zegt gij, dat ik ben? *Simon Petrus* „ antwoordde, en zeide : Gij zijt de *Christus*, „ de Zoon van den levenden God."

Aldus luidt een gedeelte van het Evangelie, dat de heilige Kerk, op den Feestdag van de Heiligen PETRUS en PAULUS, voorhoudt; ofschoon daarin van PAULUS niet verhaald wordt. Het feest van den H. PAULUS wordt met dat van den H. PETRUS gevierd, omdat beide Apostelen, te gelijk op éénen dag, door denzelfden tiran gedood zijn, en te gelijk de martelkroon verdiend hebben. Van deze Heiligen worden nog meer Feestdagen in het jaar gehouden; maar op alle Feestdagen van den H. PETRUS wordt ditzelfde Evangelie voorgehouden, om aan de schoone voorregten van PETRUS boven de andere Apostelen, en zijn groot geloof te herinneren.

Het Evangelie zegt, dat JESUS, op zekeren tijd omtrent CESAREA zijnde, zijnen leerlingen

vroeg, welke denkbeelden de menschen van Hem hadden. Het antwoord kwam daarop neer, dat men JESUS, over het algemeen, voor een buitengewoon mensch hield, daar Hij eene bijzondere manier van leven en leeren had. De menschen oordeelden naar het uitwendige dat zij zagen, en naar de geruchten; zij geloofden niet meer dan hetgeen zij met hun verstand konden begrijpen, gelijk er nog menschen gevonden worden, die niets willen aannemen, dan hetgeen zij zien en tasten kunnen. Daarenboven hadden vele der toen levende menschen het verkeerde denkbeeld van eenige Heidensche wijsgeeren : dat de ziel van den mensch, na den dood, in een ander ligchaam overging; om welke reden HERODES en vele Joden meenden, dat JOANNES de Dooper, dien hij had laten onthoofden, terug gekomen was, en zich in den persoon van JESUS vertoonde. Zoo hadden zij vroeger JOANNES gevraagd, of hij een der Profeten was.

Op de vraag, die Jesus aan zijne leerlingen deed : *maar gij lieden, wie zegt gij, dat ik ben?* gaf PETRUS tot antwoord : *Gij zijt de* Christus, *de Zoon van den levenden God;* Gij zijt de lang beloofde Messias, de Zaligmaker der wereld; want niemand kan zulke dingen doen als Gij doet.

Eerst hadden vele leerlingen te gelijk gesproken, doch hier was het PETRUS, die alleen sprak, en zulks was een voorteeken van zijn aanstaand gezag en zijne meerderheid boven de andere Apostelen. Deze bekentenis van PETRUS komt hem en zijne opvolgers toe, en daaraan is de beloofde hulp en bijstand des H. Geestes

verbonden. Jesus eischte van zijne Apostelen en Leerlingen, dat zij meer dan andere menschen weten en gelooven zouden, omdat zij bestemd waren om de anderen te onderrigten, en ofschoon Hij hun hart en hunne gedachten kende, wilde Hij hun dit openlijk doen bekennen, om hen meer en meer in hun geloof te versterken. Als Petrus zoo duidelijk belijdenis van zijn geloof in Christus gedaan had,

„ Heeft *Jesus* hem geantwoord : zalig zijt
„ gij, *Simon*, *Jonas* zoon; want vleesch en
„ bloed heeft u dit niet veropenbaard, maar
„ mijn Vader, die in den hemel is. En ik zeg
„ u, dat gij zijt *Petrus*, en op dezen steen
„ zal ik mijne Kerk bouwen, en de poorten
„ der hel zullen tegen haar niet vermogen. "

Alsof Jesus wilde zeggen: gij, naar het vleesch de zoon van Jonas, zijt evenwel gelukkig en zalig, dat gij deze bekentenis kunt afleggen en aflegt. Geen vleesch en bloed, dat is: geen mensch, heeft u dit veropenbaard, maar mijn Vader, die in de hemelen is. Om dit uw uitmuntend geloof zult gij het hoofd van al de Apostelen en de grondsteen zijn, waarop ik mijne Kerk wil stichten. *Gij zijt* Petrus, of Petra, eene steenrots, *en op deze steenrots zal ik mijne Kerk bouwen.* Hieruit blijkt, dat er geene andere Kerk van Christus is, dan die welke op Petrus gebouwd is, te weten de Roomsch Katholijke Kerk, en deze zal tot eeuwigheid blijven, welke ketterijen er ook tegen haar opstaan; want indien de poorten der hel haar niet kunnen verdrukken, niet kunnen

overweldigen, veel minder zullen dit de aanvallen der ketterijen kunnen doen. CHRISTUS gaat verder voort en geeft PETRUS andere voorregten en magt, wanneer Hij in het Evangelie zegt :

„ En ik zal u de sleutelen van het rijk der „ hemelen geven. En al wat gij op de aarde „ zult binden, zal ook in den hemel gebonden „ zijn; en wat gij op de aarde zult ontbinden, „ zal in den hemel ontbonden zijn."

PETRUS ontvangt hier de sleutelen van het rijk der hemelen, dat is : van de Kerk op de aarde, om door zijn geestelijk gezag de menschen tot den hemel te brengen; waaruit wederom blijkt, dat CHRISTUS het oppergezag en de hoogste magt aan PETRUS zoude toestaan, ten einde de Kerk te bestieren; hetzelfde oppergezag en magt geeft Hij nog en zal Hij ten allen tijde geven aan den wettigen opvolger van PETRUS : den Paus van Rome.

Wij moeten echter niet denken, dat deze aan PETRUS beloofde magt, zich slechts bij het *vergeven der zonden, en het verkondigen van Gods woord,* bepaalde; neen, CHRISTUS zeide hem die volledige magt toe, welke noodig was om zijne Kerk te bestieren; om de genaden uit te deelen of in te houden, om ledematen op te nemen of af te zonderen, om te gebieden, te bestraffen, de zonden te vergeven of te houden, om dienaren aan te stellen of af te zetten; deze en meer andere voorregten worden door de toezegging der sleutelen aan PETRUS en aan zijne wettige opvolgers toegestaan.

De magt om de zonden te vergeven werd, het is waar, naderhand ook door CHRISTUS aan de andere Apostelen verleend, te weten : toen Hij door de geslotene deuren kwam en hun zeide : *wiens zonden gy vergeven zult, dien worden ze vergeven*.. (1) Maar hier werd zij alleen aan PETRUS en in het bijzonder gegeven, om te toonen, dat hij ook daarin dien voorrang zoude hebben. Ook zeide de Verlosser der wereld na zijne verrijzenis alleen aan PETRUS, *weid mijne lammeren, weid mijne schapen*, (2) waardoor dus allerduidelijkst deszelfs opperhoofdige magt en waardigheid in de H. Kerk aangetoond wordt.

De H. PETRUS, na dit hem door CHRISTUS toegestane Oppergezag ontvangen te hebben, heeft te Rome zijnen zetel gevestigd, hij heeft de H. Kerk getrouwelijk bestierd en is daar als martelaar des geloofs, aan het kruishout, met de voeten naar omhoog hangende, gestorven. Beschouwen wij nu het geluk, en danken wij God, door het doopsel in de Kerk geboren te zijn; door wettige leeraars, die door den opvolger van PETRUS, den Paus van Rome gezonden zijn, bestierd te worden; wenden wij al onze pogingen aan, om ons als ware lidmaten van die Kerk te gedragen, welke tot het einde der wereld zal duren, en door de poorten der hel niet zal overweldigd worden; dit verleene ons de H. Drievuldigheid : de Vader, de Zoon, en de H. Geest, die te prijzen is tot in eeuwigheid.

(1) Joan. XX. (2) Joan. XXI.

GEBED.

Heer JESUS, die ons door de Apostelen PETRUS en PAULUS, tot de kennis van uwen naam gebragt hebt, die ons door hen het Katholijk geloof hebt doen omhelzen: geef dat wij ons steeds zoodanig mogen gedragen, dat het blijken moge, dat Gij in ons leeft. Dit bidden wij U door hen, die door voorbeeld en leering de menschen den weg der zaligheid gewezen hebben, en den marteldood gestorven zijn. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN ONZE LIEVE VROUW BEZOEKING.

Evangelie, LUCAS I. 39 - 48.

„In dien tijde trok *Maria* op, en ging „in haast naar het gebergte in eene stad van „*Judea*, en zij kwam in het huis van *Zacha-* „*rias* en groette *Elisabeth*."

De moeder Gods, MARIA, begaf zich naar hare nicht ELISABETH, de vrouw van ZACHARIAS, om haar te verhalen, welke wondere dingen er met haar waren geschied, zoodra de Engel haar bekend gemaakt had, dat de H. Geest over haar zoude komen, en zij den Zoon Gods zoude baren.

Verscheidene schoone lessen kunnen wij uit deze bezoeking van MARIA trekken. 1. Wij

moeten de eenzaamheid ontvlugten, zoodra wij in de maatschappij nuttig kunnen zijn. MARIA deed zulks, toen zij de omstandigheden van hare nicht ELISABETH vernomen had; zij ging heen en diende haar drie maanden. 2. Zij ging met haast naar hare nicht, om ons te leeren, dat wij geene zaken moeten uitstellen tot morgen, die heden geschieden kunnen; ook moest zij eenen verren weg over het gebergte reizen, om bij hare nicht te komen : ons hiermede leerende, dat wij ons door geene hinderpalen hoegenaamd moeten laten afschrikken, wanneer wij iets goeds kunnen verrigten, of anderen dienst bewijzen. 3. Voorts leeren wij hieruit, dat beleefdheid en vriendschap een prijzenswaardige deugd is; hoewel velen in het verkeerde denkbeeld zijn, dat zij, die gegroet worden eere hebben; doch zij, die de groetenis doen, komt de eere toe. Waarom ook zeker heer, die zijnen knecht wedergroette, en daarover van zijne vrienden berispt wordende, antwoordde : ik wil niet hebben, dat de menschen kunnen zeggen dat mijn knecht beleefder zij dan ik. Hij, die hoog in rang is, moet zoowel vriendelijk zijn als zijn onderdaan; hij moet ware achting zoeken te verwerven, en deze verkrijgt men niet door trotschheid. Het voorbeeld van MARIA strekke ons tot les; want wie was meer eere waardig dan zij? en nogtans was zij niet hoovaardig noch trotsch daarop, daar zij de Moeder des Heeren zoude worden. Het Evangelie zegt verder :

„ En het geschiedde, zoo haast *Elisabeth* de „ groetenis van *Maria* hoorde, dat het kind

„ in haar ligchaam opsprong; en *Elisabeth*
„ werd vervuld met den heiligen Geest. En
„ zij riep met luider stemme, zeggende: ge-
„ zegend zijt gij onder de vrouwen, en geze-
„ gend is de vrucht uws ligchaams! Van waar
„ komt mij dit, dat de Moeder des Heeren
„ tot mij komt?"

Toen MARIA hare nicht ELISABETH gegroet had, werd deze laatste met den heiligen Geest vervuld, zoo dat zij voorzeggingen deed. Beide waren wel met den heiligen Geest vervuld; doch ELISABETH werd zulks nu in eene hooge mate. Zij noemde MARIA de Moeder van CHRISTUS, die de Zaligmaker der wereld zoude zijn, en voorzeide, dat in en aan haar volbragt zoude worden, wat de Engel haar op Gods bevel verkondigd had. Wanneer ons derhalve eenige eer geschiedt, laat ons dan vragen: van waar komt ons dit? want doorgaans toch zoude ons verachting in plaats van lof gebeuren, wanneer de menschen al de beweegredenen wisten, die ons daartoe aanspoorden. *Van waar komt ons die eere, dien lof?* moest men zich afvragen, daar ik bij mij zelven weet, hoe weinig ik daartoe bijgedragen, hoe slecht ik nog de zaken verrigt heb. Daarenboven zijn er misschien duizenden, die wanneer zij in hetzelfde geval geweest waren, hetzelfde zouden gedaan hebben niet alleen, maar misschien veel beter dan wij, en met ijver en godsvrucht. MARIA en ELISABETH wisten zeer wel, dat zij alles door de genade Gods hadden; zij waren daarop niet hoovaardig, alzoo MARIA antwoordde:

„ Mijne ziel maakt groot den Heer : en
„ mijn geest verheugt zich in God mijnen Za-
„ ligmaker. Omdat hij de geringheid zijner
„ dienstmaagd heeft aangezien; want zie, van
„ nu af zullen alle geslachten mij zalig noe-
„ men. ”

Zoo moeten wij ook den Heer groot maken, Hem loven, die ons, door de zending van zijnen Zoon in de wereld, tot Koningen en Priesters verheven heeft. Verheugen wij ons in God onzen Zaligmaker, die mensch geworden is, en het vleesch uit eene maagd heeft aangenomen, om ons van den dood, van den eeuwigen dood te verlossen.

Eindelijk leere ons dit Evangelie, dat MARIA bijzondere eer waardig is; dewijl zij de ligchamelijke moeder van JESUS onzen Heer is geworden. ELISABETH althans vereerde MARIA als zij zeide : *van waar komt mij dit?* als of zij wilde zeggen, dat deze eer zoo groot was, van door de Moeder des Heeren, zelfs vóór zij gebaard had, bezocht te worden. Laat ons dan niet eenige afgewekenen, maar de heilige Kerk volgen, die de heilige maagd als de Moeder Gods eert, en laat ons het woord Gods bewaren, opdat wij zalig mogen worden.

GEBED.

O MARIA, voorbeeld van ootmoedigheid, waarom gij van God bijzondere genade ontvangen hebt : wil ons bij uwen Zoon eene voorsprekeres zijn, dat wij aan God mogen behagen en Hem hier op aarde opregtelijk

dienen; opdat wij in het eeuwige leven mogen komen, en daar de kroon der regtvaardigen beërven. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DE HEILIGE MARIA MAGDALENA.

Evangelie, LUCAS VII. 36 - 47.

„ In dien tijde verzocht een der Farizeërs „ *Jesus* bij hem te eten. En hij kwam in het „ huis van den Farizeër en ging aan tafel zit- „ ten. En ziet, eene vrouw, die eene zondares „ was in de stad, verstaan hebbende dat hij „ in het huis van den Farizeër aan tafel zat, „ bragt daar eene albasten flesch met zalf : „ en staande van achteren aan zijne voeten, „ begon zij die met tranen nat te maken, en „ droogde ze af met haar hoofdhaar : en zij „ kuste zijne voeten, en zalfde ze met zalf."

Wanneer iemand gezondigd heeft, die gedrage zich als MARIA MAGDALENA, welke het Evangelie van heden ons als voorbeeld voorstelt. Velen zouden met JUDAS en den Farizeër wat te bedillen hebben, doch JESUS zelf is hare voorspraak, gelijk wij in het vervolg zullen hooren. JUDAS ziende, dat deze vrouw de voeten van JESUS met kostelijken balsem zalfde, vroeg, of het niet beter ware geweest, dat deze olie verkocht en het geld aan den armen was uitgedeeld geworden? Maar JESUS ant-

woordde, dat dit werk overal tot haren lof zoude verkondigd worden : gelijk zulks ook van de goede Katholijken geschiedt, die hierin de godvruchtigheid van MARIA MAGDALENA navolgen, als zij het Sakrament des Altaars vieren, waartoe gouden vaten, kelken, ciborien, enz. gebruikt worden. Wij doen mede wel, de overgeblevene stukken der heilige ligchamen te bewaren, in eere te houden en op andere plaatsen, waar die bewaard worden, te gaan opzoeken. Bedevaartreizen zijn zeer voordeelig, wanneer zij met de noodige godvruchtigheid geschieden; doch velen doen dezelve met geheel verkeerde inzigten, en bedrijven allerlei goddeloosheden, zonder te denken, dat hun zulks dubbele straffen op den hals haalt. Het Evangelie zegt verder :

„ De Farizeër, die *Jesus* genoodigd had, dit „ ziende, zeide bij zich zelven : indien dit een „ Profeet was, zoude hij immers wel weten, „ wie en wat voor eene deze vrouw is, die „ hem aanraakt, en dat het eene zondares is. „ Toen sprak *Jesus* hem aldus aan : *Simon*, „ ik heb wat te zeggen. Hij antwoordde : Meester, zeg het. Zeker schuldheer had twee schuldenaars; de een was hem vijfhonderd tienlingen schuldig en de andere vijftig. En alzoo „ zij niet hadden, om te betalen, schold hij „ het hun beiden kwijt. Wie van beiden zal „ hem dan het meest liefhebben? *Simon* antwoordde : ik meen, degene, dien hij het „ meest heeft kwijtgescholden. *Jesus* zeide „ hem : gij hebt wel geoordeeld. ”

Alle ongeloovigen zijn aan den vermelden Farizeër, bij wien JESUS ten eten was, gelijk; zij gelooven niets dan hetgeen zij kunnen zien en verstaan, en misprijzen al het overige. Deze SIMON wist wel, dat MAGDALENA voor eene zondares bekend stond; maar hij konde niet zien, dat er zulk groot vertrouwen en bekeering in haar waren opgewekt en hadden plaats gehad. Daarom onderrigtte hem JESUS door eene schoone gelijkenis. De gelijkenis welke de Zaligmaker aan den Farizeër verhaalde, geeft te kennen, dat God de Heer, aan alle menschen onderscheiden gaven uitdeelt, zoo naar de ziel als naar het ligchaam, om daarmede woeker te drijven (1), en dat Hij allen, die hunne gaven, het mogen er vele of weinige zijn, wel besteed hebben, beloonen en kwijtschelden zal. Waarom wij dan allen moeten bidden: *vergeef ons onze schulden;* want, zegt de H. JOANNES: *is het, dat wij zeggen, dat wij geene zonden,* geene schulden *hebben, zoo liegen en bedriegen wij ons zelven,* (2) *en een regtvaardig mensch valt zevenmaal,* dat is, veelmalen *daags.* (3) Ook hebben wij uit ons zelven niets, waarmede wij kunnen betalen, tenzij wij het van Gods genade ontvangen. Doch God is barmhartig en genadig; Hij wil ons onze schulden vergeven, als wij daarom bidden, en leedwezen over onze zonden betoonen, met voornemen om ons te beteren; bijzonderlijk wanneer de liefde tot God en den naaste de voorname drijfveer is; wanneer wij de zonden haten en regt christelijk wandelen. Tot deze

(1) Matth. XXV. (2) Joan. I.: 8. (3) Spr. XXIV.: 16.

liefde worden de groote zondaren dikwijls bewogen; ja de grootste hunner meer dan de kleine; want deze zijn *noch koud, noch heet*, (1) dat is : niet geheel zondig, niet zeer deugdzaam, bijzonder in de liefde, maar laauw, gelijk de Farizeërs, die regtvaardig waren in hunne eigene oogen, en daardoor dikwijls in groote zonden vervallen, terwijl de ootmoedige zondaren van God barmhartigheid verlangen, gelijk Maria Magdalena, die daarom vergiffenis kreeg van hare zonden; want

„ *Jesus* zich naar de vrouw keerende, zeide
„ hij tot *Simon :* ziet gij deze vrouw wel? Ik
„ ben in uw huis gekomen : gij hebt mij geen
„ water voor mijne voeten gegeven, en zij heeft
„ mijne voeten met tranen nat gemaakt, en
„ met haar haar afgedroogd. Gij hebt mij
„ geenen kus gegeven; en zij, van dat zij in-
„ gekomen is, heeft niet opgehouden mijne
„ voeten te kussen. Gij hebt mijn hoofd met
„ geen' olie gezalfd; en zij heeft mijne voeten
„ met zalf gezalfd. Daarom zeg ik u, haar
„ worden vele zonden vergeven, wijl zij veel
„ bemind heeft. Maar wien min vergeven wordt,
„ die bemint min."

In oude tijden was men gewoon voor de dischgenooten, die van buiten kwamen, water te doen brengen, om hunne voeten te wasschen. Dit liet Josef in *Egypte* ook aan zijne broeders geven. Daarenboven was het de gewoonte, gelijk nog bij vele Oostersche volken,

(1) Openb. III. 15.

de gasten met eenen kus te verwelkommen, en deze beide bewijzen van beleefdheid en liefde had SIMON aan den Zaligmaker niet gegeven. De gebruiken, welke er in de maatschappij zijn, om den naaste liefde en achting te bewijzen, moet men niet nalaten, en voor zoo verre er geen kwaad in steekt, moet men zich naar de gewoonten schikken, ten einde geen aanstoot te geven.

Verders kunnen wij uit het voorbeeld van MAGDALENA nog leeren, de deelen van ons ligchaam, waarmede wij gezondigd hebben, het meest en bijzonder te kastijden. MAGDALENA droogde met haar hoofdhaar de voeten van JESUS, omdat zij ijdel gepronkt had; zij weende, want hare oogen hadden naar ijdelheden gezien; haar mond had oneerlijke dingen gesproken en boosheden bedreven; daarom kuste zij de voeten van JESUS. Met MAGDALENA moeten wij afstand doen van onze zonden, ons zelven verootmoedigen voor God en aan de voeten van JESUS weenen. En terwijl wij niet zoo als MAGDALENA aan de voeten van JESUS zelven kunnen komen, laat ons tot den Priester gaan, die in den naam van JESUS de zonden vergeeft, dan zullen wij, eene opregte biecht sprekende, mogen hooren: *uwe zonden worden u vergeven.*

GEBED.

Zie, Heer JESUS, ik, die een groot zondaar ben, lig voor uwe voeten, dezelve met tranen van een opregt leedwezen bevochtigende, dezelve kussende met de lippen der ootmoedigheid. Doe mij uwe barmhartige en liefelijke stem hooren: dat mijne zonden mij vergeven

zijn, door uwe oneindige genade en groote verdiensten. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN JACOBUS DEN MEERDEREN.

Evangelie, MATTHEUS XX. 20 - 23.

„ In dien tijde kwam de moeder der kin-
„ deren van *Zebedeus* met hare zonen tot *Jesus*,
„ en aanbiddende, verzocht zij iets van hem.
„ Hij vraagde : wat begeert gij? Zij zeide hem :
„ zeg, dat deze mijne twee zonen zitten, de
„ een aan uwe regter en de ander aan uwe
„ linkerhand in uw rijk."

In dit Evangelie lezen wij van de Apostelen JACOBUS, wiens Feestdag wij heden met dien van JOANNES vieren. Voor het ontvangen van den H. Geest en de genade Gods, waren deze twee Apostelen vol zonden en gebreken; en daaruit merken wij aan, dat het noodig is den H. Geest, door vurige gebeden, van God af te smeeken.

SALOME, de vrouw van ZEBEDEUS, kwam tot JESUS met hare beide zonen, JACOBUS en JOANNES, om Hem een verzoek te doen. Zij waren, gelijk vele anderen, nog van meening, dat JESUS een aardsch koningrijk zoude oprigten, en daarom vroeg de moeder, voor hare zonen, hooge eerambten in dit rijk. Deze hunne begeerte was dus ongegrond en onbehoorlijk, en wanneer men kwalijk begeert, verkrijgt men niet. (1)

(1) Jacobus, IV. : 2.

„ Maar *Jesus* antwoordde, en zeide : gij „ lieden weet niet, wat gij begeert. Kunt gij „ den kelk drinken, dien ik drinken zal? Ja, „ wij kunnen, zeiden zij."

Ofschoon de moeder het woord gedaan had, nogtans spreekt Jesus hare zonen aan, daar deze het begeerden. De moeder zoude dus tot voorspraak dienen, en deze voorspraak misprijst de Heer niet; maar Jesus zeide hun : *gij weet niet, wat gij begeert;* dat is : gij weet niet, welk rijk ik oprigten zal; het rijk, dat gij bedoelt, een rijk van deze wereld, zal ik niet oprigten; en kunt gij lijden en sterven gelijk ik; kunt gij dien bitteren kelk drinken, en dat lijden ondergaan? Ja, mijne medechristenen, het lijden, dat dikwijls eenen kelk drinken, genoemd wordt, mag men overigens als een heilzaam geneesmiddel aanmerken, waardoor God ons op den weg der zaligheid brengt. Christus moest lijden, om in zijne eeuwige glorie in te gaan, en wij moeten Hem in zekere mate daarin navolgen, dan zullen wij, mede geleden hebbende, ook medeheersschen. (1) Hieruit blijkt dat wij, ofschoon Christus voor ons voldaan heeft, evenwel nog moeten lijden en goede werken doen, om de verdiensten zijns lijdens deelachtig te worden. Dus dwalen de onkatholijken grootelijks, als zij leeren, dat de goede werken of het lijden ons niet meer noodzakelijk zijn. Het is waar, Christus zeide aan het kruis : *het is volbragt;* maar

(1) 2 Thimotheus II. : 12.

hierdoor werd de noodzakelijkheid van te lijden en goede werken te doen geenszins weggenomen; immers is het de wil onzes goddelijken zaligmakers, dat wij door het lijden en goede werken aan zijne verdiensten deelachtig worden. Ook zegt Paulus : *„ik verblijd mij in mijn lijden voor u, en voltrek hetgene er ontbreekt aan de verdrukkingen van* Christus *in mijn vleesch, voor zijn ligchaam, hetwelk de Kerk is.”* Zoo hadden de Apostelen in plaats van eerambten allerlei verdrukkingen en lijden te verduren. De zonen van Zebedeus zouden, dit geweten hebbende, niet met hun verzoek tot Jesus gekomen zijn. Maar hoe veel moed kan een Christen hebben als hij lijden moet, wanneer hij bedenkt, dat Christus hem is voorgegaan; ook is ons lijden door zijn lijden veel verzoet geworden, en wij weten, dat wij niet lijden boven onze krachten.

De zonen van Zebedeus dan, niet wetende wat zij begeerden, antwoordden, dat zij den kelk wel konden drinken. Dit bewijst ons den aard van wereldsche menschen, die voor tijdelijke goederen alles veil hebben. Maar Christus in zijn lijden navolgen, ten einde de zaligheid te erlangen, dit willen zij niet; tenzij de genade Gods in hen werke. Jacobus en Joannes strekken hiervan tot voorbeelden; want nadat zij den H. Geest ontvangen hadden, waren zij getrouwe Apostelen, en Jacobus dronk den kelk dien Jesus voorzegd had. Na velen in het joodsche land en in Spanje bekeerd te hebben, keerde hij naar het eerstgenoemde land terug, waar hij onthoofd werd. Het laatste gedeelte van ons Evangelie luidt :

„ *Jesus* antwoordde hun : gij zult mijnen „ kelk wel drinken : maar te zitten aan mijne „ regterhand of linkerhand, staat mij niet „ toe u te geven, maar dengenen, dien het „ van mijnen Vader bereid is."

Dat JESUS zijnen Vader groot maakte, deed Hij naar zijne menschheid. JACOBUS en JOANNES vroegen Hem als mensch naar zijn wereldsch rijk, en daarom antwoordde de Zaligmaker, dat men in zijn rijk door lijden komen moest, en hij, die het meeste lijdt, het meest eene hoogere plaats zoude verdienen, welke de Vader bereid heeft en door den Zoon zal gegeven worden. Laat ons dan bidden, dat wij, na lijden en strijden, mogen komen in het huis des Vaders, waarin vele woningen zijn.

GEBED.

Heer JESUS, die uw leven gegeven hebt, tot onze verlossing : geef dat wij den kelk, welken ons, door uwe barmhartigheid, tot onze zaligheid, zal ingeschonken worden, geduldig en met blijdschap mogen uitdrinken, tot den laatsten druppel, uw voorbeeld en dat der H. Apostelen navolgende. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN LAURENTIUS.

Evangelie, JOANNES XXII. 24 - 26.

„ In dien tijde zeide *Jesus* tot zijne Leer-

„ lingen : Voorwaar, ik zeg u : tenzij het „ tarwegraan in de aarde valle en sterve, zoo „ blijft het alleen; maar indien het niet sterft, „ zoo brengt het vele vruchten voort. Die zijn „ leven lief heeft zal het verliezen; en die zijn „ leven haat in deze wereld, zal het bewaren „ ten eeuwigen leven. Zoo wie mij dient, die „ volge mij : en waar ik ben, zal ook mijn „ dienaar zijn. Zoo iemand mij dient, dien zal „ mijn Vader eeren."

Uit het tegenwoordig Evangelie dat ons op den Feestdag van den vermaarden martelaar, den H. Laurentius, voorgehouden wordt, kunnen wij leeren, welke de hoofdeigenschap van eenen martelaar zijn moet; namelijk : hij moet zijn als een tarwegraan. 1. Dit tarwegraan is klein; alzoo moet een martelaar klein in zich zelven zijn, ootmoedig en nederig van harte; hij moet stil zijn als een lam, dat den mond niet open doet als het ter slagtbank geleid wordt. 2. Daar een graantje hoe drooger hoe beter is, zoo moet een martelaar geheel droog zijn, en niet besmet met de vochtigheid der onkuischheid. 3. Hoe klein een graantje ook zij, moet het echter, naar deszelfs grootte zwaar wezen; een martelaar derhalve moet zwaar in deugden zijn, ernstig, zonder de minste ligtvaardigheid. 4. Het tarwegraan is van binnen wit; een martelaar moet ook inwendig wit wezen; eene goede intentie hebben in zijne goede werken, bijzonder in zijne marteling; want de H. Augustinus zegt, dat de straf geen martelaar maakt; maar de oorzaak

en intentie van hem. 5. Het tarwegraan is vruchtbaar, en brengt dertig, zestig of honderdvoud voort : alzoo doen ook de martelaars, die door hun voorbeeld en goede werken velen bekeeren. In de eerste tijden gebeurde het dikwijls, dat op dezelfde plaats, waar een martelaar gestorven was, duizenden zich lieten doopen, en in den schoot der H. Kerk keerden. 6. Het tarwegraan moet in de aarde vallen, en niet met geweld daarin geworpen worden; ook moet een martelaar vrijwillig den marteldood te gemoet gaan; want anders zoude daarin geene verdiensten liggen. Christus strekt hun allen tot voorbeeld, en Hij is nu hierin voorgegaan. Hem zijn vele martelingen gevolgd. Onder anderen de H. Laurentius, die naar de marteling verlangde, toen hij Paus Sixtus met den diaken Agapitus en Felicissimus zag vooruittreden. Hetzelfde deed de H. Andreas, toen hij van verre het kruis zag, waaraan hij sterven zoude, en verheugende zich daarover zeer. Ignatius, een leerling der Apostelen, werd, gelijk weleer Daniël, in eenen leeuwenkuil geworpen; en toen hij deze dieren hoorde brullen, zeide hij, zegt Hieronymus : ik ben een tarwegraantje van Christus; ik zal gemalen worden tusschen de tanden der leeuwen; opdat ik goed brood van Christus moge worden. Camprianus in Engeland zong : *Te Deum laudamus*, toen hem de tijding gebragt werd dat hij sterven zoude. En al zijn wij juist niet bestemd om den marteldood te ondergaan, wij behooren evenwel gezind te zijn gelijk de martelaren : ootmoedig in voorspoed, gelaten in tegenspoed, niet ligtvaardig maar kuisch,

vruchtbaar in goede werken, vrijwillig ons kruis opnemende, hetzelve vrolijk dragende; zoo doende zullen wij den Heer Jesus welgevallig wezen.

Die zijn leven lief heeft, zal het verliezen, zegt het Evangelie; niet, dat men zich zelve moet ombrengen, gelijk sommige wanhopigen; maar wij moeten het zoo lief hebben, dat wij het heel gaarne vrijwillig zouden willen afleggen, wanneer God zulks van ons eischt. Wij zullen door de genade Gods het eeuwige leven beërven, indien wij Jesus dienen en dus ook navolgen, want *daar Ik ben*, zegt Jesus, *zal mijn dienaar wezen*. Het ligt dus niet in den naam en in de woorden, maar wij moeten door daden toonen, dat wij Christenen zijn en Jesus in zijne deugden navolgen. Wij zullen niet te vergeefs ons kruis op ons nemen en ons kastijden; want het loon zal daarop volgen, *en zoo iemand* Jesus *dient, dien zal zijn Vader eeren*. Welk een groot loon is dit voor onze geringe dienst, welke God daarenboven niet van noode heeft.

Eindelijk leeren wij nog, dat wij mede niet kwalijk doen, de heiligen hier op aarde te eeren; want eert God hen in den hemel, dan mogen wij het ook doen op aarde, en hunne voetstappen drukkende, zullen wij eenmaal met de heiligen en martelaars in den hemel geëerd worden.

GEBED.

O mijn Koning en mijn God, Heer Jesus! laat mij met den H. Laurentius U alzoo getrouwelijk aanhangen, dat ik noch pijnen, noch wreedheid van booze menschen ontzie, in het

belijden van uwe waarachtige leering, en dat ik het opregte Katholijk geloof met allen ijver voorsta en begunstige, opdat ik, U daardoor behagende, de liefde van den H. LAURENTIUS in mij verwekke en de kroon van uwen grooten martelaar eenigzins deelachtig worde. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN ONZE LIEVE VROUW HEMELVAART.

Evangelie, LUCAS X. 38 - 42.

„ In dien tijde gebeurde het, terwijl zij voort-
„ reisden, dat *Jesus* in een dorp kwam, alwaar
„ eene vrouw met name *Maria* hem in haar
„ huis ontving. Deze had eene zuster, gemaand
„ *Martha*, welke zittende aan de voeten des Hee-
„ ren, zijn woord aanhoorde. Doch *Martha* was
„ bezig met veel te dienen."

Dit Evangelie, naar de letter verstaan wordende, schijnt in het minste niet den lof der H. Maagd te vermelden; doch de geestelijke zin en uitlegging kan op haar toepasselijk gemaakt worden.

Door dit dorp, naar de letter *Bethanie*, verstaat men de wereld, die bij den hemel vergeleken, niet meer is dan een dorp bij eene groote stad, *Bethanie* bij *Jeruzalem*. JESUS kwam in het dorp, in deze wereld, en eene vrouw heeft Hem in haar hart ontvangen. Deze vrouw MARTHA, de zuster van MARIA MAGDALENA en van LAZARUS, kan de maagd MARIA

beteekenen, in wier ligchaam JESUS eenige maanden vertoefde, voor Hij ter wereld kwam. Door MARTHA kan MARIA zeer wel verstaan worden; daar MARTHA in de hebreeuwsche taal *eene vrouw die heerschappij heeft* beteekent, en Onze Lieve Vrouw had vele heerschappij over hare gezegende vrucht, den Heer JESUS, die haar onderdanig was, gelijk de Evangelisten getuigen. Zij vertrad het hoofd der slang door haar zaad. (1) De zuster van de eigelijke MARTHA was MAGDALENA, die zeer gaarne de lessen van den Zaligmaker hoorde, maar geestelijkerwijze beteekent MAGDALENA ook de Moeder Gods; want wij lezen in de H. Schrift, dat zij de woorden van Jesus bewaarde en die in haar hart overwoog. Door deze twee zusters kan men verstaan twee wijzen van leven, die in de Moeder Gods te overwegen zijn: haar denkende en werkende leven. Het eerste door MARIA, welke eene verlichtster beteekent, verhoogt het andere door MARTHA, van welke dit Evangelie zegt dat zij bezig was met veel te dienen. Dit deed de Moeder Gods, van datzij den Heer ontvangen heeft; want zij ging toen in haast naar hare nicht ELISABETH en diende deze drie maanden. Daarna, toen haar Zoon geboren was, wikkelde zij Hem in doeken, alle mogelijke zorg voor Hem dragende. Ook zocht zij Hem, toen Hij twaalf jaren oud geworden was, met veel angst en bezorgdheid, en vond Hem eindelijk in den tempel te *Jeruzalem* terug. En wat al zorgen en bekommernis had zij voor JESUS in latere

(1) Genesis. III. : 15.

jaren! Toen hij aan het kruis hing verliet zij Hem niet, maar stond bij Hem, en ook later toen Hij daar afgenomen en gezalfd werd. Het Evangelie zegt verder van MARTHA:

„ En stil staande, zeide zij: Heer, geeft Gij „ er geen acht op, dat mijne zuster mij alleen „ laat dienen? Zeg haar dan dat zij mij helpe. „ En de Heer antwoordde haar: *Martha, Mar-* „ *tha*, gij zijt bezorgd en bekommerd met vele „ dingen. Doch één is noodig. *Maria* heeft het „ beste deel verkoren, hetwelk haar niet zal „ benomen worden."

Hieruit hoort gij, dat MARTHA niet over hare zuster tevreden was, terwijl zij haar al het werk alleen liet verrigten en slechts bezig was, met naar de woorden van den Zaligmaker te hooren. MARTHA gaf aan JESUS te kennen, dat zij dit anders wenschte, opdat Hij des te beter bediend mogte worden. Maar JESUS antwoordde, dat MARIA geen ongelijk had en dat zij, MARTHA namelijk, ook wel deed; doch dat hare zuster het beste verkoren had; zij hoorde de woorden Gods, en dit gaat boven tijdelijke bezigheden. MARTHA deed niet kwalijk, daar zij het uit een goed hart verrigtte, maar MARIA deed beter: zij had het beste deel verkoren.

De geestelijke zin intusschen van deze geschiedenis is deze: dezelve beteekent een strijd tusschen het in- en uitwendige leven van MARIA; maar door de genade, welke in haar overvloedig was, heeft zij steeds het beste deel verkoren. Bijvoorbeeld, toen haar de Engel de

boodschap der ontvangenis bragt, was zij aanvankelijk bekommerd, doch zeide eindelijk: mij geschiede, gelijk gij zegt. Toen JESUS drie dagen van haar weg bleef in den tempel, vroeg zij ontsteld, als MARTHA: Zoon, waarom hebt gij dus gedaan? Maar toen Hij aan zijne moeder dit onderrigtte, bewaarde zij al deze woorden, die in haar hart overleggende. Toen er op de bruiloft te *Cana* in *Galilea* wijn ontbrak, was MARIA bezorgd en zeide: zij hebben geenen wijn. Doch toen zij onderrigt was, zeide zij tegen de dienaars, dat zij zouden doen al wat JESUS gebood, en zij was tevreden. Toen JESUS eerst van HERODES in *Bethlehem* en daarna te *Jeruzalem*, waar Hij zoo smadelijk en smartelijk gepijnigd is geworden, gezocht werd, was MARTHA, dat is MARIA de moeder Gods, verstoord naar den uitwendigen mensch; maar naar den goddelijken wil, was zij met Gods wil tevreden en gelaten. Hieruit ziet men, dat zij steeds het beste deel verkoos.

Dat wij ons hier afvragen: of wij ook het beste deel verkoren hebben? Zijn wij als kinderen bedacht, om van den Catechismus het meeste werk te maken? Zijn wij begeerig om dien verder bij te wonen, om ons met Gods woord bekend te maken, door de predikatien vlijtig bij te wonen? Laten wij in de jongelingsjaren de vermaken achter, om de godsdienstpligten waar te nemen? Zijn wij als ouders het meeste daarop bedacht, om onze kinderen rijk in deugden te maken? Of zorgen wij meer voor ons en hun tijdelijk welzijn? Hoe velen zullen hierop met schaamte moeten antwoorden; en dan hebben zij niet, gelijk MARIA, het

beste deel verkoren. Trachten wij dan het beste deel te verkiezen, de eeuwige zaligheid te verkrijgen, welke MARIA met JESUS bezit; zij is met CHRISTUS verheven boven alle kooren der Engelen. Wij zullen ook de zaligheid genieten, wanneer wij, met MARTHA, werken van barmhartigheid verrigten, en de liefde en ootmoedigheid van MARIA bezitten. Deze genade verleene ons de H. Drievuldigheid, de Vader, de Zoon en de H. Geest, die te prijzen is tot in eeuwigheid.

GEBED.

Vervul, o Heer JESUS, onze harten met de gaven van uwen Geest, opdat wij boven U geen ding ter wereld liefhebben; dat wij naar U alleen mogen haken. Wees Gij alleen onze hoop en steun, de toevlugt van ons vertrouwen; opdat wij, door de voorbidding van uwe heilige Moeder, de zoetheid van uwe genade mogen genieten. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN H. BARTHOLOMEUS.

Evangelie, LUCAS VI. 12 - 19.

„ En het gebeurde in die dagen, dat *Jesus* „ op eenen berg ging om te bidden, en hij „ overnachtte in het gebed tot God."

Wij weten van elders, dat JESUS aan zijne leerlingen leerde bidden; uit dit Evangelie ver-

nemen wij, hoe Hij zelf bad; en hierin, zoo wel als in alle andere deugden, strekt de Zaligmaker ons tot voorbeeld. Hij had niet van noode voor zich zelven te bidden; maar dit en al het andere deed Hij voor arme, behoeftige, doodschuldige zondaren, en om ons een voorbeeld te geven.

JESUS *klom op eenen berg*, om te bidden; dit leert ons alle verstrooijingen te vermijden, en wanneer wij bidden willen, ons in de eenzaamheid te begeven, om niet door aardsche dingen afgetrokken te worden. Het gebed is eene verheffing des gemoeds tot God hier boven; daarom leest of zingt de Priester in de H. Mis, wanneer het nabij de consecratie is, dat de harten zich naar boven moeten verheffen.

JESUS *bad des nachts*, om te leeren, dat de nacht daartoe bijzonder geschikt is; voorts ook daarom, dat Hij bij dag bezig was met andere goede werken: Hij predikte, deed wonderen en zegende. Eindelijk, zijn bidden was gestadig en aanhoudend, en dit moeten wij mede navolgen. Wanneer men mogt tegenwerpen, dat JESUS elders het lang bidden verwerpt, de Farizeërs daarover berispte, en zijne leerlingen een kort gebed leerde; hierop antwoordden wij: de Zaligmaker misprijst een lang gebed niet, maar Hij wil geen lang gebed zonder aandacht; als of God met woorden gediend wilde zijn. De Farizeërs baden uit geveinsdheid en glorie, om van de menschen gezien te worden. Zulk bidden is derhalve geen bidden. Dit lang bidden bewijst JESUS met zijn voorbeeld, is goed, en Hij is daarin bijzonder door zijnen waardigen Apostel BARTHOLOMEUS nagevolgd, want

deze bad honderdmalen daags en honderdmalen boog hij des nachts zijne knieën. Zoo kunnen wij ook dikwijls op eenen dag, hetzij met woorden of met gedachten, God bidden; zelfs onder onze dagelijksche beroepsbezigheden, kunnen wij menigmaal ons hart tot God verheffen; dat Hem zeer behagelijk is. Wij moeten slechts bidden om tijdelijken nooddruft, en niet om rijkdommen of vergankelijke dingen; maar meest om geestelijke goederen, die de roest en mot niet kunnen verteeren, noch door de dieven kunnen gestolen worden. Ook moet degene, die bidt, in den staat van genade zijn, of ten minste moet hem die tot bidden opwekken; want niemand kan tot mij komen, tenzij de *Vader, die mij gezonden heeft, hem trekke.* (1) zegt Jesus. Het Evangelie zegt verder:

„ En als het dag geworden was, riep hij „ zijne leerlingen, en verkoos er twaalf uit „ hen, die hij ook Apostelen noemde: *Simon*, „ dien hij den bijnaam van *Petrus* gaf; en „ *Andreas* zijnen broeder; *Jacobus* en *Joannes*, „ *Philippus* en *Bartholomeus; Mattheus* en „ *Thomas; Jacobus* den zoon van *Alpheus*, en „ *Simon*, genaamd den ijveraar; *Judas* den „ zoon van *Jacobus*, en *Judas* den Iskarioter, „ die de verrader geweest is."

Ziet hier dus de reden, waarom de Heer zoo lang gebeden, heeft, te weten: voor de verkiezing zijner Apostelen; dat eene zaak van

(1) Joan. VI. 44.

groot belang was. In alle christelijke zaken, die wij voorhebben, moeten wij God vooraf bidden. Dit doet nog de H. Kerk, als zij voor de Apostelen en Leerlingen, anderen in de plaats wil kiezen. Vooraf houdt zij dan quatertemper- of vastedagen; zij bidt CHRISTUS en smeekt Hem, dat Hij toch goede mannen wil doen wijden tot de dienst en de leering van zijne H. Kerk. Deze bedienaren of leeraren moeten eendragtig zijn; waarom de Evangelist ook twee aan twee vermeldt. Ook worden de Apostelen hier in orde opgesteld: de eerste is PETRUS; de laatste JUDAS den Iskarioter. Deze rangschikking heeft onder de middelsten geene plaats: deze Evangelist noemt die, gene andere daarna op.

Door JUDAS den verrader te kiezen, heeft de Zaligmaker ongetwijfeld willen leeren, dat onder vele goeden, dikwijls nog eenen kwaden kan schuilen; waarom wij ons niet behoeven te verwonderen, wanneer in groote vergaderingen, als in de H. Kerk, onder de geestelijken van een klooster, kapittel of onder geestelijke orden, somtijds kwaden zijn. Niemand vertrouwe dus te veel op zich zelven, en die vast staat, zie toe dat hij niet valle. Er zijn bij God wijze redenen, waarom hij dikwijls de kwaden duldt.

„ En met hen afkomende, stond hij op eene „ vlakke plaats, met eene schare van zijne „ leerlingen, en eene groote menigte volks van „ geheel *Judea* en *Jeruzalem*, en van den zee- „ kant van *Tyrus* en *Sidon*, die gekomen wa- „ ren om hem te hooren, en van hunne ziek-

„ ten genezen te worden. Daar waren er ook „ onder, die van onreine geesten gekweld wer- „ den, en zij werden genezen. En al het volk „ zocht hem aan te raken, want daar ging „ eene kracht van hem uit, welke allen gezond „ maakte."

Deze woorden zijn uitgelegd op den Feestdag van den *H. Fabianus* en *Sebastianus*, werwaarts wij dan ook verwijzen. Alleen nog aanmerkende, dat wij ons naar *Jesus* moeten wenden, willen wij van onze geestelijke krankheden genezen worden; Hij is de ware arts der kranken, en zal ons al wat wij behoeven toedeelen; mits wij het voorbeeld van den *H. Bartholomeus* navolgen en hem ernstig daarom bidden.

GEBED.

Gij, o JESUS, die den dwalenden zondaar tot bekeering roept, en den bekeerden minnelijk kwijtscheldt, den droevigen opbeurt en den onwetenden leert: leer ons bidden; trek ons en wij zullen U navolgen; bewijs ons deze genade, o Heer, dan zullen wij onder de minsten van uwe leerlingen gerekend worden, en uwen wil volbrengende, zullen wij met den H. BARTHOLOMEUS, die onze voorspraak wil zijn, hiernamaals de kroon der glorie ontvangen. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DE ONTHOOFDING VAN JOANNES.

Evangelie, MARCUS VI. 17 - 29.

„ In dien tijd had *Herodes* gezonden, om „ *Joannes* te vangen, en hij had hem in de „ gevangenis geboeid, om *Herodias* de huis- „ vrouw van zijnen broeder *Philippus*, die hij „ getrouwd had. Want *Joannes* zeide tot *He-* „ *rodes*: het is u niet geoorloofd uws broeders „ huisvrouw te nemen. *Herodias* was er dan „ op uit, en wilde hem om het leven brengen; „ maar zij konde niet. Want *Herodes* had ont- „ zag voor *Joannes*, wetende dat hij een regt- „ vaardig en heilig man was; en hij hield veel „ van hem, deed vele dingen op zijn woord, „ en hoorde hem gaarne."

In dit Evangelie zijn vooral twee groote voorbeelden van goed en kwaad; het eene om na te volgen, het andere om te vermijden en te schuwen.

De Profeet en voorlooper van CHRISTUS, JOANNES, is een spiegel en voorbeeld voor alle leeraars. Zij moeten zonder schroom hunne medemenschen, die kwaad doen, bestraffen; hoe magtig deze in de wereld ook zijn mogen, en al werden zij deswege nog zoo zeer gehaat, ja, al moesten zij daarom den dood sterven. Dit leert ons God zelf, bij den Profeet *Isaïas*: (1)

(1) Hoofdstuk LVIII : 1.

Roep zonder ophouden : verhef uwe stem als eene trompet : verkondig mijn volk zijne boosheden, en den huize van JACOB *zijne zonden ;* en CHRISTUS zelf, als Hij de koopers en verkoopers uit den tempel dreef; alsmede op andere plaatsen en bij andere gelegenheden. De H. JOANNES volgde deze les mede op, niettegenstaande het groote gevaar, dat hij daarbij liep ; want toen JOANNES HERODES bestrafte, wijl deze met HERODIAS in overspel en bloedschande leefde, zocht zij hem van kant te helpen, hetgeen haar ook door list gelukte. Alle booze menschen willen de waarheid niet hooren, en de grooten der aarde worden gaarne gevleid. Weinige leeraars worden er gevonden, die hun, gelijk JOANNES, de waarheid durven zeggen; doch zulken worden door den Profeet Isaias met regt stomme honden genoemd, die niet kunnen bassen.

Vele onderdanen en lidmaten der Kerk ontzien hunne geestelijke oversten, zoo lang deze hen niet openlijk berispen; maar wanneer zij hen ernstig willen tegengaan in eenig groot kwaad, dat zij bedrijven, dan leggen zij hun listen en lagen, om hen te benadeelen of te verderven. Zoo ging het ook HERODES : hij hield veel van JOANNES, hoorde hem gaarne, deed veel wat hij zeide, maar niet alles, zijn hoofdkwaad liet hij niet na; hij scheidde zich niet van dat booze wijf. Konde men dit uitbazuinen : menschen, laat u bestraffen; hoort naar uwe leeraars; zij verkondigen u Gods wil en wet; hoort dan de woorden Gods en volgt zijne geboden op; dan zouden misschien velen dezer hunne gierigheid, hunne hoovaardij, hunne brasserijen, hunne onkuischheden verza-

ken, en matig, regtvaardig en godvreezend zoeken te leven in deze tegenwoordige wereld; zij zouden daardoor geluk en vreugd om zich heen verspreiden en hiernamaals zalig worden.

„ Als er nu een bekwame dag gekomen was, „ dat *Herodes* op zijnen geboortedag een' maal- „ tijd voor de Prinsen, de krijgsoversten en de „ grooten van *Galilea* had aangerigt, en als „ de dochter van die *Herodias* binnen gekomen „ was, en gedanst had tot behagen van *Hero-* „ *des*, en van degenen die met hem ter tafel „ zaten, zoo zeide de Koning aan de dochter: „ eischt van mij, wat gij wilt, en ik zal het „ u geven. En hij zwoer haar: ja, al wat gij „ van mij eischen zult, zal ik u geven, al ware „ het ook de helft van mijn koningrijk."

Hieruit leeren wij, welk eene verkeerde en zondige gewoonte de wereldsche menschen nog meer hebben. Zij laten zich door wereldsche genoegens en vermaken dikwijls zoodanig wegslepen, dat zij onregtvaardigheden begaan. Herodes schepte zoo veel vermaak in het dansen van Herodias dochter, dat hij de onbezonnen belofte deed, van haar te zullen geven, wat zij eischte, *al ware het ook de helft van zijn koningrijk;* en de uitkomst zal leeren, dat hij hierover berouw had. Wij moeten dus nimmer iets van dien aard belooven, dat wij niet zeker zijn te kunnen volbrengen; maar ook moeten wij nimmer een' mensch in verzoeking brengen, gelijk deze danseres deed, op aanraden van hare moeder, en

„ Zij ging dan uit, vragende aan hare moe-
„ der : wat zal ik eischen? En die zeide :
„ het hoofd van Joannes den dooper."

Nooit had Herodias eene gepastere gelegenheid gevonden, om zich op Joannes te wreken, dan hier, en zij vermogt te veel op het hart van hare dochter, dan dat deze haren raad niet zoude volgen. Wraakgierige menschen gelijken aan Herodias : 1. Zij meenen dat, wanneer zij anderen kwellen en vertrappen, hun dit voordeel aanbrengen zal, of zij vinden genoegen in eens anders leed. 2. Ondeugende menschen haten allen, die hun in den weg staan, en hinderlijk zijn in het uitvoeren van hunne boosheden. 3. De raad, dien booze menschen geven, is naar hunne verkeerde driften afgemeten, en loopt daarop uit, dat zij aan hunne booze neigingen voldoen, of hun oogmerk daardoor bereiken kunnen.

„ En aanstonds met haast tot den koning
„ binnen gaande, eischte zij, zeggende : ik wil
„ dat gij mij hier terstond het hoofd van Joan-
„ nes in eene schotel geeft. En de koning werd
„ bedroefd, doch wegens den eed, en degenen
„ die met hem aan tafel zaten, wilde hij haar
„ niet bedroeven. Maar eenen van zijne lijf-
„ wacht zendende, gebood hij, dat men het
„ hoofd daar in eene schotel zoude brengen.
„ En deze onthoofdde hem in de gevangenis,
„ en bragt zijn hoofd daar in eene schotel,
„ en hij gaf het aan de dochter, die het aan
„ hare moeder gaf."

Toen HERODES den wil dier dochter vernomen had, werd hij bedroefd, want hij hield veel van JOANNES, zoo als wij vroeger hoorden, en hij begreep tevens, dat hij eene onregtvaardige daad zoude begaan, wanneer hij aan haar verzoek voldeed; nogtans verkoos hij het laatste, liever dan haar te willen bedroeven. Hoe dom en onnoozel dit was, zal men ligtelijk begrijpen; maar niet minder zal men gelooven moeten, dat er nog vele ouders gevonden worden, die dikwijls in het een of ander opzigt verkeerd handelen, om hunne kinderen niet te bedroeven, door hun een dwaas verzoek af te slaan. Moest HERODES ook niet eenen wijzen en deugdzamen man meer bemind hebben, dan het volbrengen van den eisch dier dochter? Bovendien verpligt geen eed om onregtvaardigheden te begaan. En wilde HERODES dien zoo vast houden, hoe veel te meer moest hij God den eed houden! Eindelijk, wij moeten niet een of twee van Gods geboden onderhouden, maar die allen; en zoo zullen wij door lijden, kwelling en vervolging, met de godvruchtige menschen in CHRISTUS tot een gelukzalig einde komen, en daar aanlanden, waar de ziel van JOANNES de eeuwige vreugde smaakt; want

„ Zijne leerlingen dit hoorende, zijne gekomen en hebben zijn ligchaam genomen en „ in een graf gelegd."

GEBED.

Heer! geef dat de leeraars steeds, naar het voorbeeld van JOANNES den Dooper, uwe leer,

en zonder schroom verkondigen, en dat wij openlijk uwen naam belijden. Dat wij nimmer ligtvaardiglijk en onnoodig eenen eed zweren, nimmer onze booze neigingen opvolgen, nimmer naar ijdelheden zien, noch daardoor onze pligten jegens U, jegens onzen naaste of jegens ons zelven vergeten Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN ONZE LIEVE VROUW GEBOORTE.

Evangelie, MATTHEUS I. 1 - 16.

In de H. Kerk worden de Feestdagen der Heiligen in het algemeen of bijzonder gevierd; men viert dezelven althans door Mis te hooren; maar van geene Heiligen viert men de geboorte, dan alleenlijk van CHRISTUS, de bron der zaligheid, van zijne Moeder vol van genade, en van JOANNES den Dooper, omdat al de andere in zonden ontvangen en geboren werden, en naderhand eerst, door de genade Gods, heilig geworden zijn. CHRISTUS konde nooit aan onheiligheid onderworpen zijn; MARIA werd reeds in hare ontvangenis gezuiverd, en JOANNES werd, in zijns moeders ligchaam, met den H. Geest vervuld. De geboorte van deze drie personen heeft bijzondere vreugd aan de wereld geschonken. En zouden er zich velen in de geboorte van JOANNES den Dooper verblijden, hoeveel te meer in de geboorte van CHRISTUS en zijne Moeder; *want het volk, dat in de duisternis zat*, het onkundige, ellendige en

zondige menschdom, *heeft een groot licht gezien* (1) namelijk : de zon der regtvaardigheid, CHRISTUS de Zaligmaker der wereld; en tevens moeten de menschen zich verblijden over de geboorte der Moeder Gods, uit welke dit licht gekomen is. MARIA is schoon gelijk de maan, helder als de zon, en JOANNES is de morgenster, die de komst der zon verkondigde; daar hij, met den vinger wijzende zeide : *ziet het Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld.* Nog kan MARIA vergeleken worden bij de ark van Noë, waarin de behoudenis onzer zielen was. Lang was het voorspeld, dat uit het zaad van Abraham en David de Zaligmaker zoude geboren worden; terwijl deze als eene zegening en uitmuntende mannen werden aangezien. Hoe veel te meer genade en zegening is het dan, dat uit MARIA de Zaligmaker geboren werd! Zij was ook afkomstig uit het geslacht van DAVID, gelijk ons het Evangelie van heden leert.

„ Het geslachtboek van *Jesus Christus*, Zoon „ van *David*, Zoon van *Abraham.*"

Nadat de volgende geslachten tot JACOB, den zoon van NATHAN, zijn opgeteld, eindigt de Evangelist in het 16 vers, aldus :

„ *Jacob* teelde *Josef*, den man van *Maria*, „ uit welke *Jesus* geboren is, die genaamd „ wordt *Christus.*"

MARIA nu had dezelfde voorouders als JOSEF, want dewijl zij geene broeders had, was zij

(1) Isaias. I.

volgens de wet van MOZES (1) getrouwd met JOSEF, die van haar naaste maagschap was.

De Evangelisten zijn wel niet breedvoerig in het verhalen der deugden van MARIA, en wij hebben daarvan nader gesproken in het Evangelie van onze Lieve Vrouw Boodschap en Bezoeking; maar het is ook genoeg, dat zij zeggen, dat uit haar de CHRISTUS geboren werd. Zij moet derhalve door God met vele gaven en deugden versierd zijn geworden, om waardig te zijn den Zaligmaker der wereld in haren schoot te dragen. In het geslacht van de heilige MARIA worden vele mannen geteld, die groote zondaars waren; maar CHRISTUS wilde uit MARIA geboren worden, omdat Hij kwam om zondaars zalig te maken. DAVID was ook een zondaar; doch hij bekeerde zich, en in zulk geval moest de zonde gelegenheid en oorzaak zijn tot vele deugden. DAVID ware nooit zoo heilig, nooit zoo ootmoedig geworden, en hadde nooit zoo vele boetvaardigheid gedaan, zoo over zijne zonden geweend, indien hij niet eerst in zonden ware gevallen. Wanneer men gezondigd heefd, moet men den moed niet verloren geven; maar met David daarvoor boete doen en zich zoeken te beteren. David is hier vóór alle heilige mannen gesteld, gelijk PETRUS en PAULUS vóór alle Apostelen, MATTHEUS vóór de Evangelisten. In dit geslachtboek van CHRISTUS worden ook eenige zondaressen opgenoemd, als: de huisvrouw van URIAS, met welke DAVID gezondigd had; THAMAR, die met den Patriarch JUDAS gezondigd had; de

(1) Num. XXXXI. 7 en 8.

ontuchtige vrouw RAAB; RUTH, die te voren heidensch was geweest; maar deze worden vermeld, om aan te toonen, dat CHRISTUS gekomen was *om te zoeken en zalig te maken hetgene verloren was* (1); bijzonder de schapen van het huis *Israël*.

Maria wordt in het Evangelie aangehaald, om hare groote waardigheid te kennen te geven, en ten andere, om diegenen te beschamen, welke durven zeggen, dat Christus geen waarachtig mensch geweest is, noch waarachtig vleesch en bloed heeft gehad, maar alleen een schijn daarvan zoude geweest zijn. Het is eene groote godslastering dit te zeggen. JESUS is uit het vleesch en bloed van MARIA geboren, en was waarachtig mensch, geheel aan den mensch gelijk, uitgenomen de zonde. Voorts is het zeker, dat Christus de bede zijner Moeder voor onze zaligheid verhooren zal, en die genade en zegeningen verkrijgen, welke zij voor ons van Hem zal verlangen; want zij zondigde nooit, en was vol genade: waarom zij ook niets onredelijks kan begeeren. Dat wij ons dan verblijden in de geboorte van zulk eene getrouwe patrones, die zoo veel voor ons vermag en verkrijgen kan, wanneer wij zelven dit vromelijk begeeren. Dat wij hare deugden, al is het dan ook minder volmaakt navolgen; opdat wij mogen behooren onder het geslacht dergenen, die God zoeken en hiernamaals het liefelijke aanschijn van God genieten.

(1) Lucas. XIX. 10.

GEBED.

Heer JESUS, die MARIA verkoren hebt, om voor ons voorttebrengen het eeuwige Licht: wil ons, die door de zonde kinderen der duisternis geworden zijn, aannemen als kinderen des lichts, door uwe heilige menschwording en de voorspraak van uwe moeder MARIA. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN MATTHEUS.

Evangelie, MATTHEUS IX. 9 - 13.

„ In dien tijde zag *Jesus*, van daar voort-
„ gaande, eenen mensch in het tolhuis zitten,
„ genaamd *Matthens*, en zeide hem: volg mij.
„ En hij, opstaande, volgde Hem. En het ge-
„ schiedde, als hij in huis ter tafel zat, dat er
„ vele tollenaars en zondaars met *Jesus* en zijne
„ leerlingen kwamen aanzitten. Als de Farize-
„ ërs dit zagen, zeiden zij aan zijne leerlingen:
„ waarom eet uw meester met de tollenaars
„ en zondaars? *Jesus* dit hoorende, zeide: de
„ gezonden hebben den geneesmeester niet van
„ noode, maar wel de zieken. Daarom gaat
„ henen, leert, wat het te zeggen is: Ik wil
„ barmhartigheid en geen slagtoffer. Want ik
„ ben niet gekomen om de regtvaardigen, maar
„ om de zondaars te roepen."

Wanneer iemand eenen zieken moed en hoop

wil inboezemen, houdt hij hem doorgaans zulke anderen voor oogen, die met dezelfde kwalen behebt waren, doch daarvan genezen zijn. Hetzelfde doet onze moeder de H. Kerk, wanneer zij hare kranke kinderen komt bezoeken. Als voorbeelden houdt zij ons voor oogen MAGDALENA, PETRUS, PAULUS, MATTHEUS en ZACHEUS; niet om ons van ligchamelijke, maar van geestelijke krankheden te genezen; want er zijn zoowel geestelijke als ligchamelijke : geestelijke zijn de zonden en gebreken.

MATTHEUS was een tollenaar, en bij de Joden, gelijk alle menschen van dat beroep, als een zondaar beschouwd; niet zoo zeer om het ambt, alswel omdat daarbij, hetzij door de tollenaars zelven of door anderen, groot kwaad geschiedde, als : onregtvaardigheid, dronkenschap, twist, gramschap, vloeken, zweeren, enz. Toen CHRISTUS, op zekeren tijd, voorbij het tolhuis ging, waar MATTHEUS zat, zag hij hem aan met de oogen zijner genade en riep hem, zeggende : *volg mij*. Terstond stond MATTHEUS op, en ging met hem naar zijn huis, waar Jesus met hem en andere tollenaren ging spijzen. Aan tafel viel er weder een gesprek voor, en de nijdige Farizeërs zochten te vitten.

Leeren wij hieruit, dat JESUS de zondaren dikwijls te gemoet komt, om hen tot bekeering te brengen; sommigen door het uitwendige woord, anderen door inspraken van het hart. Wij moeten, wanneer dit gebeurt, terstond opstaan, en zonder verzuim de middelen in het werk stellen, welke God verordend heeft, om ons zalig te maken. Niets uitstellen tot morgen, wat ons heden te doen staat; wij

moeten CHRISTUS, wanneer hij ons roept, dadelijk volgen in ons huis, ons hart, waar hij ons zijne genade doet ondervinden, gelijk Hij zulks aan MATTHEUS deed; doch die dit geval niet zoo breedvoerig beschreven heeft, gelijk de andere Evangelisten doen; daar het hem zelven betreft, en hij zelf zijne deugden niet verheffen wilde. Eindelijk moet een bekeerd zondaar zijne vorige medezondaren tot geloof en bekeering trachten te brengen, hen mede in huis nemen; doch wanneer zij voor geene verbetering vatbaar zijn, moet hij hen schuwen als de pest: uit vreeze van weder verleid te worden.

Dit Evangelie leert nog, die laatdunkende, trotsche, onverdragelijke en geveinsde Farizeërs niet natevolgen. Ja vele menschen bestraffen doorgaans in anderen, wat in hunne eigen oogen kwalijk gedaan is, en gaan dit anderen achter den rug zeggen, en, terwijl zij dit doen, de zaak vergrooten en verergeren: van hunne eigene woorden die eens anderen makende. Doch men moet hun antwoorden naar hunne dwaasheid, en hen door gezonde redenen zoeken te overtuigen, opdat zij wijs worden. Men kan uit het antwoord, dat JESUS gaf, leeren, dat het de eigenlijke pligt der leeraars is, de zondaren tot geloof en bekeering zoeken te brengen; tot welk einde zij wel met hem mogen verkeeren. Dus moet men ook niet aanstonds kwaad van iemand denken, al schijnt het in onze oogen verkeerd te zijn; wij kunnen immers niet altijd de inwendige beweegoorzaken van de handelwijze onzes naasten doorgronden: de schijn bedriegt maar al te dikwijls; dit zien wij onder anderen in het aangevoerde geval,

In de derde plaats hebben wij nog JESUS nadere verklaring en antwoord te beschouwen. Daardoor bewees Hij, dat Hij niet kwalijk deed met de zondaren te eten; daar dit diende, om met hen in gesprek te komen en hun den weg der zaligheid te leeren. Voorts, dat de werken van barmhartigheid aan God aangenamer zijn dan slagtoffers, en dat zonder de liefde geene offeranden aan God behagen, gelijk PAULUS leert, 1. *Cor.* 13. en dat Hij niet kwalijk deed door met de tollenaren en zondaren, en niet met hen, te verkeeren; want waren zij zondig, dan moest Hij, volgens der Farizeërs eigen zeggen, niet met hen omgaan; waren zij regtvaardig, dan behoefden zij zijne verkeering niet. Gelijk de geneesheer niet tot de gezonden gaat, zoo hadden zij hem niet van noode, om hen tot boetvaardigheid te brengen; daar Hij de geestelijke geneesheer was en nog is.

Voor ons is uit dit alles te leeren, dat wij heden, daar wij door den mond der Evangeliedienaars de stem van JESUS nog hooren, Hem zonder uitstel navolgen; heden, zeg ik, daar gij zijne stem hoort, verhardt uwe harten niet, maar laat u bekeeren en gelooft in JESUS CHRISTUS, die in de wereld gekomen is *om de zondaars te roepen.*

GEBED.

Roep ons, o Heer JESUS, gelijk Gij den H. MATTHEUS geroepen hebt, roep ons, en wij zullen U naloopen; wij zullen den weg der deugden en den weg der zaligheid bewandelen.

Zoo zullen wij ons aan geen achterklap schuldig maken, en naar U als den geestelijken geneesheer hooren, om met den H. MATTHEUS in het eeuwige vaderland aan te landen. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN MICHAEL.

Evangelie, MATTHEUS XVIII. 1-10.

„ In dien tijde kwamen de leerlingen tot „ *Jesus*, zeggende : wie is toch de grootste „ in het rijk der hemelen? En *Jesus* riep een „ klein kind tot zich, en stelde dat in het mid- „ den van hen. En hij zeide : Ik zeg u, voor- „ waar, tenzij gij u bekeert, en wordt als „ kleine kinderen, gij zult in het rijk der he- „ melen niet komen. Zoo wie dan zich zelven „ vernedert, gelijk dit kind, die is de grootste „ in het rijk der hemelen. En die zoodanig „ een klein kind ontvangt in mijnen naam, „ ontvangt mij. Maar zoo wie een van die klei- „ nen, die in mij gelooven, verergert, het „ ware hem beter eenen molensteen aan zijnen „ hals gehangen, en in de diepte der zee ver- „ dronken te worden.

Komt herwaarts, gij trotsche en hoovaardige stervelingen, en leert u vernederen! Gij zult niet ingaan in het koningrijk der hemelen, tenzij gij u vernedert, nederig, eenvoudig

en openhartig wordet, ontvreemd van alle pracht en eerzucht, zonder nijdigheid, *gelijk kleine kinderen.* De hoovaardij is eene erfzonde; doch deze ondeugd is ook dikwijls aan eigen wil toe te schrijven, en, voor zoo verre wij door slofheid en onachtzaamheid, de genade Gods, door de hoovaardij, verloren hebben, zijn wij zeer ver van de eeuwige zaligheid verwijderd. Voor zulken is dit Evangelie bijzonder geschreven, want daarin leeren zij, wat zij doen moeten, om kinderen Gods en erfgenamen der eeuwige glorie te worden. JESUS verklaart zich duidelijk, en ter bevestiging voegt Hij er bij : *voorwaar.*

Door hoovaardij zijn ook eenige engelen afgevallen, en daarom van God gestraft geworden. Niet tevreden met hun eigen ongeluk, zoeken zij gestadig de menschen te verleiden : *de duivel gaat om als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zoude mogen verslinden.* (1) Eva werd door den duivel, in de gedaante eener slang, verleid, en door hare ongehoorzaamheid zouden wij eeuwig van Gods aanschijn verstooten zijn, indien niet CHRISTUS in de wereld gekomen ware, om voor zondaren te lijden en te sterven. Wij moeten dan dezen vijand wederstaan; waken en bidden, om in het geloof staande te blijven. Ootmoed en nederigheid zijn de hoofdeigenschappen van een' Christen; *want God wederstaat den hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade* (2). En wie niet *wordt als kleine kinderen*, die zal in het rijk der hemelen niet komen; en veel minder zal

(1) 1. Petri. V. 8. (2) Petri. V. 5.

die daar de meeste zijn. Maar die daar de meeste wil zijn, moet hier op aarde de minste zoeken te wezen : geene wereldsche eer of glorie zoeken, en daarin *aan kleine kinderen* gelijk worden.

Ten andere leert dit Evangelie, hoe aangenaam den Zaligmaker de kleinen niet alleen zijn; maar ook, dat het Hem bijzonder welgevallig is, wanneer men een nederig en ootmoedig mensch ontvangt; dat is : hem huisvesting geeft, van spijs en drank verzorgt, kleedt, enz. Hieronder zijn alle weldadigheden begrepen. Jesus zal, gelijk Hij op eene andere plaats zegt, de weldaden aan zijne lievelingen bewezen, aanmerken als aan Hem geschiedende, en in den jongsten dag tot hen zeggen : *ik heb honger gehad, en gij gebt mij gespijsd; ik heb dorst gehad, en gij hebt mij te drinken gegeven. Ik was een vreemdeling, en gij hebt mij geherbergd* (1). Verder moeten wij ook zorgen anderen niet te verleiden door hun ergernis, of een kwaad voorbeeld te geven. Dit zoude een dubbel kwaad zijn, en ons niet alleen tijdelijke, maar ook eeuwige straffen op den hals halen. Het Evangelie zegt verder :

„ Wee de wereld, wegens de ergernissen; „ want het is wel noodzakelijk, dat er verer- „ gernissen komen; doch wee dien mensch, „ door wien de verergernis komt. Zoo dan uwe „ hand, of uw voet u verergert, hak ze af, en „ werp ze van u. Het is u beter, vermikt of „ kreupel tot het leven in te gaan, dan twee

(1) Mattheus XXV. 35.

" handen of twee voeten hebbende, in het eeu-
" wige vuur geworpen te worden. En zoo uw oog
" u verergert, trek het uit, en werp het van
" u. Het is u beter met één oog tot het leven
" in te gaan, dan twee oogen hebbende, in het
" helsche vuur geworpen te worden."

Hier worden wij door den geestelijken Geneesheer gewaarschuwd tegen de verergernissen; wij zouden niemand ergernis aandoen; daar dit eene overgroote misdaad bij God is: *Wee dien mensch, door wien de verergernis komt;* hoewel de noodzakelijkheid uit de listigheid der duivelen, uit de boosheid, blindheid en kwaadaardigheid der menschen moet volgen. En hoe velen maken zich daaraan schuldig; hoe velen stichten ergernis, twist en tweedragt; maar *wee dien mensch, het ware hem beter eenen molensteen aan zijnen hals gehangen, en in de diepte der zee verdronken te worden;* opdat hij dan nog de zaligheid mogt beërven: beter het tegenwoordige leven te verliezen, dan in het toekomende verdoemd te worden. Dit hebben wij verder verstaan uit de woorden: *het is u beter verminkt of kreupel tot het leven in te gaan, enz.*

Voorts zegt het Evangelie, dat wij de dingen, waarmede wij meest zondigen, van ons zouden werpen, en datgene verlaten, wat ons van den weg der zaligheid afleidt: *indien dan uw oog u verergert, trek het uit, en werp het van u;* dat is: ontvlugt datgene, wat uw oog en uwe ziel verleidt en bekoort, en dat u op den dwaalweg brengt. Vermijdt derhalve de kwade gezelschappen, want deze doen menigeen

afwijken van de deugd, en brengen hem op zijpaden, die in den aanvang wel aangenaam en als met rozen bezaaid schijnen; doch waarop men eindelijk niets dan distelen en doornen aantreft. Deze verwonden dikwijls het ligchaam zoodanig, dat men niet meer kan terug keeren, en ook gebeurt het, dat een onverwachte dood hen uit het leven rukt, eer zij aan terugkeeren denken. Wachten wij ons dan voor den eersten stap, zoo zullen wij geenen tweeden doen. Wat zijn toch tijdelijke genoegens en voordeelen, in vergelijking van de eeuwige vreugde in den hemel? en waarom zouden wij met eene handvol goud tevreden zijn, daar geheele koningrijken de onzen kunnen worden? Wee ons, indien wij zoo dwaas en onnoozel zijn zouden! Doch

„ Ziet toe, dat gij niemand van deze kleinen „ versmaadt; want ik zeg u, dat hunne En„ gelen in den hemel altijd zien het aanschijn „ mijns Vaders, die in den hemel is."

Aldus eindigt het Evangelie, waarin Jesus andermaal van de kleine kinderen spreekt; en waarschuwt ons die *kleinen*, de ootmoedige, geloovige, nederige Christenen *niet te versmaden*. Een tweede bewijs, hoe welgevallig zij Hem zijn; en leeren wij hier tevens uit, dat wij menschen eenen Engelbewaarder hebben, die ons beschermt tegen de listen en lagen, welke onze vijand ons mogt leggen. Het past ons dus, dubbeld heilig te leven, om daardoor dezen goeden Engel te eeren en bij ons te houden. Eindelijk, indien de Engelen van

ons weten, zoo zijn de Heiligen, die als Engelen in den hemel geworden zijn, ook van ons bewust. Bidden wij God, dat de Engelbewaarder ons beware, en de Heiligen onze voorspraak mogen zijn.

GEBED.

Wij bidden U, Heer JESUS, geef dat wij gelijk worden aan de kleine kinderen, van welke Gij in dit Evangelie spreekt: dat wij nederig, ootmoedig en dienstvaardig worden; dat wij ons daartoe mogen benaarstigen en ons leven naar uwe geboden inrigten; zoo zullen wij, naar geene ijdelheden ziende, en onzen voet op den weg der deugd houdende, dáár aanlanden, waar wij het aanschijn uws Vaders zien zullen. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DE HEILIGEN SIMON EN JUDAS.

Evangelie, JOANNES XV. 17 - 25.

„ In dien tijde zeide *Jesus* aan zijne Leer„lingen: dit beveel ik u, dat gij elkanderen „ lief hebbet."

In dit Evangelie, dat op den Feestdag der heilige Apostelen en broeders SIMON en JUDAS, gelezen wordt, hebben wij eene schoone les van onzen Zaligmaker, omtrent de deugd der liefde tot onzen naaste. Deze les gaf Hij kort vóór zijnen dood, alsof Hij dezelve als zijn

testament wilde aangemerkt hebben. De les is in korte bewoordingen vervat, doch evenwel bevat zij alles. In dit gebod der liefde zijn alle andere geboden vervat. En dit gebod, hoewel toen tot zijne Leerlingen gerigt, gaat ons ook aan : *wij moeten God boven alles, en onzen naaste als ons zelven liefhebben.* Wij moeten onzen naaste liefhebben, niet om tijdelijke voordeelen, vriendschap of om andere redenen, maar om de liefde Gods. De Evangelist JOANNES zag dit ook in, en heeft zoo dikwijls alleen van dit gebod gesproken; zelfs toen hij oud werd, en van zijne Leerlingen moest gedragen worden, zeide hij hun gestadig : kinderen, bemint elkanderen. Eindelijk, toen den Leerlingen van JOANNES zulks begon te verdrieten, omdat zij het zoo dikwijls gehoord hadden, vroegen zij hem : waarom hij dit gebod zoo menigmaal herhaalde? Maar ziet hier het antwoord : „ het is een gebod des Heeren ; wanneer dit volbragt wordt, is het genoeg. " Ook PAULUS spreekt daarvan, dat degene, die zijnen naaste bemint, de wet vervuld heeft (1).

„ Zoo de wereld u haat, weet, dat zij mij
„ al voor u gehaat heeft. Waart gij van de
„ wereld geweest, de wereld zoude hetgene
„ haar toebehoorde bemind hebben; maar om-
„ dat gij van de wereld niet zijt, en ik u uit
„ de wereld verkoren heb, daarom haat u de
„ wereld. Gedenk aan mijn woord, dat ik tot
„ u gezegd heb : de knecht is niet meerder

(1) Rom. XIII. : 19.

" dan zijn heer. Hebben zij mij vervolgd, zij " zullen u ook vervolgen; hebben zij mijn " woord waargenomen, zij zullen het uwe ook " waarnemen."

Vooreerst leeren wij hieruit, dat wij op deze wereld geen loon moeten verwachten voor onze deugden, noch liefde voor liefde van de wereldsche menschen; daar zij integendeel de godvruchtigen haten en vervolgen en de weldaden met ondank beloonen. Ten andere vinden de deugdzame menschen hierin troost, dat CHRISTUS zelf is gehaat en vervolgd geworden; ja zelfs ter dood gebragt. Hoe veel zegen verspreidde JESUS rondom zich: Hij deed de kreupelen gaan, de blinden zien, de dooden werden opgewekt en aan de armen het Evangelie verkondigd. Zouden wij, die zondaars zijn, geen ongelijk willen verdragen? zouden wij niet willen lijden, daar JESUS zelf geleden heeft? *De knecht is niet meerder dan zijn heer*; en zouden wij dan murmureren? Wanneer een soldaat van het leger, door zijnen hoofdman in den slag wordt voorgegaan, moet hij moed opvatten, en hij heeft geen reden van klagen; maar wanneer zijn koning zelf hem voorging, dan moest hij nog meer moed hebben, nog meer tevreden zijn: hoe veel te meer dan wij, die gezien hebben dat onze Koning, CHRISTUS zelf, ons is voorgegaan in verdrukking, vervolging, versmading, armoede en pijnen! Wanneer wij moedig strijden onder de banier van CHRISTUS, zullen wij de kroon der overwinning ontvangen. Hij zeide verder:

" Maar dit alles zullen zij u aandoen, om
" mijnen naam; omdat zij dengenen die mij
" gezonden heeft niet kennen. Indien ik niet
" gekomen was, en tot hen niet gesproken had,
" zoo zouden zij geene zonde hebben; maar nu
" hebben zij geene verschooning voor hunne
" zonde. Die Mij haat, haat ook mijnen Vader;
" had ik onder hen geene werken gedaan, die
" niemand anders gedaan heeft, zij zouden geene
" zonde hebben; maar nu hebben zij die gezien,
" en echter haten zij Mij en mijnen Vader. Maar
" het is, opdat het woord, hetwelk in hunne
" wet geschreven staat, zoude volbragt worden:
" zonder reden hebben zij Mij gehaat."

Verscheidene leeringen kunnen uit dit Evangelie getrokken worden. De ongeloovigen vervolgen de ware Christenen uit onwetendheid en onbekendheid met de zaak, gelijk PAULUS, die vóór dat Hij de genade Gods ontvangen had, een vervolger der heilige Kerk geweest is. De vraag is nu, of al zulken, die onwetend in hunne dwaling voortgaan, barmhartigheid en genade van God zullen ontvangen? Het antwoord is, dat zij niet allen barmhartigheid daarover zullen verwerven; alleen die, welke het woord Gods en zijne geboden niet kunnen weten, en zoo in hunne dwaling voortgaan, zullen uit dien hoofde, dat is voor die onwetendheid, geene rekenschap te geven hebben; doch kunnen zij ook in deze en vele andere zaken pligtig en dus strafwaardig zijn; maar dewijl de meeste onwetenden, *voorbedachtelijk* zoo zijn, en naar de leer van JESUS niet *willen*

hooren, zoo zijn zij strafbaar; *want zij hebben geene verschooning voor hunne zonden.* Velen hooren CHRISTUS prediken door zijne opvolgers, en evenwel blijven zij hardnekkig; anderen doven het licht der goede inspraken en vermaningen in hun hart uit; zij zien de mirakelen, die in de H. Kerk geschieden, en die slechts in de ware Kerk kunnen geschieden, en nogtans blijven zij blind; zij willen blind blijven en bekeeren zich niet. Deze hebben geene barmhartigheid te verwachten; zij kunnen hunne ongeloovigheid niet verschoonen. *Had ik*, zegt JESUS, *onder hen geene werken gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij zouden geene zonden hebben.* Wij moeten derhalve de nieuwe geesten, die in de laatste eeuwen opgestaan zijn, die zich den naam van gereformeerden geven, niet gelooven; daar zij door geene wonderwerken of mirakelen hunne zending kunnen bewijzen, en dit toch moesten doen. Want CHRISTUS zelf bewees zijne zending door wonderen, anders hadden de Joden geene schuld van hunne ongeloovigheid. Daarom durfde MOZES ook niet voor PHARAO verschijnen, vóór dat hij van God eenen staf ontvangen had, om daarmede wonderen te doen.

Laat ons dan blijven bij het oud geloof, dat door zoo vele wonderwerken bevestigd, en met het bloed van zoo vele Heiligen verzegeld is geworden. Ook deze twee apostelen, SIMON en JUDAS, deden mirakelen, en bevestigden hun geloof in CHRISTUS door hun bloed. Daarenboven waren zij voorbeelden in de deugd van liefde: zij beminden elkander, alle brave menschen, en zelfs hunne vijanden. SIMON Zelotes

(*dat een jaloersch liefhebber* beteekent) en zijn broeder JUDAS Thadeus (dat *belijder* of *lover* zeggen wil) werden om CHRISTUS naam vermoord. Volgen wij hunne voorbeelden in de liefde tot den naaste, in het volstandig stijden voor het geloof, dan zullen wij tevens daardoor toonen Christus lief te hebben, en alzoo de zaligheid verkrijgen.

GEBED.

Verleen ons, Heer, door het voorbeeld van deze heilige Apostelen, Simon en Judas, den geest der liefde, dan zullen wij het pad uwer geboden bewandelen en de wet vervullen. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN ALLE HEILIGEN.

Evangelie, MATTHEUS V. 1 - 12.

Omdat wij de Feestdagen van alle Gods lieve Heiligen niet in het bijzonder kunnen vieren, daar er meer zijn dan dagen in het jaar, zoo heeft de Kerk verordend, dat wij eenmaal in het jaar een algemeenen feestdag van de Heiligen zouden vieren. Het Evangelie, dat de Kerk ons heden voorhoudt, is een gedeelte der predikatie, welke JESUS op den berg hield, en waarin Hij sprak van de acht zaligheden, waardoor wij, als door zoo vele trappen, tot de eeuwige zaligheid moeten opklimmen. Het Evangelie begint dus:

„ In dien tijde, als *Jesus* dan de menigte „ des volks zag, klom hij op eenen berg : en „ toen hij nedergezeten was, kwamen zijne „ leerlingen tot hem. En zijnen mond open „ doende, leerde hij hun, zeggende : zalig zijn „ de armen van geest ; want het rijk der he- „ melen komt hun toe."

De eerste trap is dan *armoede van geest*, dat is : ootmoedigheid, die de grondslag is van alle deugd en der zaligheid, gelijk de H. Augustinus zegt : als gij denkt om een hoog en groot gebouw in den hemel te maken, begint dan eerst met het fondament daartoe te leggen : en dit is de ootmoedigheid; en hoe hooger het gebouw is, hoe dieper het fondament liggen moet; dat is : hoe ootmoediger wij ons moeten betoonen. — Vrijwillige armoede lijden, kan ons ook armen van geest maken; mits zulks niet uit ijdele glorie geschiede, gelijk dit bij eenige heidensche wijsgeeren plaats had, die daardoor wilden beroemd worden ; maar wanneer wij door den H. Geest daartoe gedreven worden, gelijk de Apostelen, die have en goed verlieten, om Jesus na te volgen.

„ Zalig zijn de zachtmoedigen ; want zij zul- „ len het aardrijk bezitten."

Ziet daar den tweeden trap van zaligheid. Door het aardrijk verstond men bij de Joden het land van belofte ; en dit was eene afbeelding van den hemel. Ootmoedige Christenen moeten ook zachtmoedig zijn, niet haastig of toornig, gelijk er, helaas, vele gevonden wor-

den, en evenmin opgeblazen, gelijk vele rijken, die trosch zijn op hunne vergankelijke rijkdommen, maar nederig, met alle menschen gemeenzaam verkeerende, hen geduldig verdragende, hunne gebreken verschoonende en hen vriendelijk bejegenende.

„ Zalig zijn zij die weenen; want zij zullen „ vertroost worden."

Deze trap volgt heel wel op de vorige; want die ootmoedig en zachtmoedig zijn, kunnen ligtelijk droevig zijn, en zalig zijn zij, die weenen met een heilig geween, beschreijende hunne eigene zonden en die van anderen, als ook die, welke in druk, ellende, armoede en vervolgingen, met geduldigheid leven.

„ Zalig zijn zij, die hongeren en dorsten „ naar de regtvaardigheid; want zij zullen ver- „ zadigd worden."

Door deze regtvaardigheid moet niet alleen die deugd verstaan worden, waardoor wij aan anderen geven hetgeen wij hun schuldig zijn; maar door regtvaardigheid verstaat men hier alle deugden, die de regtvaardigheid in zich bevat. Wanneer iemand bekent, dat hij een zondaar is, en daarover weent, dan heeft hij ook begeerte tot de deugd, en deze begeerte wordt honger en dorst genoemd. Dat onze honger en dorst naar deugd, van dag tot dag, vermeerderen, en wij eenmaal door het aanschouwen der goddelijke glorie in den hemel verzadigd worden, daartoe verleene ons de Heer Jesus zijnen genadigen bijstand!

„ Zalig zijn de barmhartigen, want zij zullen „ barmhartigheid verwerven."

Te weten : in den dag des oordeels zullen zij, die aan hunnen naaste barmhartigheid gedaan hebben, een genadig vonnis ontvangen; daarentegen zullen allen, die aan deze deugd vreemd zijn geweest en hunnen evenmensch liefdeloos behandeld hebben, zonder genade, tot de eeuwige straffen veroordeeld worden.

„ Zalig zijn de zuiveren van harte; want zij „ zullen God zien."

Zuiver van hart moeten allen zijn die God zien willen; niet alleen moeten zij geene onkuischheid met er daad begaan, maar ook geene onkuische, oneerlijke of slechte gedachten koesteren; want *al wie eene vrouw aanziet om te begeeren, die heeft reeds met haar overspel bedreven;* (1) voorts heilig denken over, en omtrent alles, dan zullen zij God zien van aangezigt tot aangezigt, en met de Heiligen in Jesus rijk aanzitten.

„ Zalig zijn de vreedzamen; want zij zullen „ Gods kinderen genoemd worden."

Indien iemand ootmoedig, zachtmoedig, begeerig naar deugd, barmhartig en zuiver van harte is, dan heeft hij rust in zijn gemoed en vrede met God en de menschen : zulke zijn kinderen Gods, en zoeken dezen vrede overal te verspreiden, naar het voorbeeld van onzen

(1) Vers. 28.

Heer JESUS CHRISTUS; waarom zij dan ook medeërfgenamen in zijn koningrijk zullen worden.

„ Zalig zijn zij, die vervolging lijden om
„ de regtvaardigheid; want het rijk der heme-
„ len komt hun toe."

Hier wordt geleerd, dat de regtvaardigen, de ware aanhangers van JESUS, hun loon niet op deze wereld te verwachten hebben; doch dat zij integendeel dikwijls zullen vervolgd worden; want de wereldsche menschen haten het licht en vervolgen de goeden. Zij kunnen zich echter troosten, daar hun het rijk der hemelen toekomt, en zij hun loon hiernamaals te wachten hebben. CHRISTUS noemt hen zalig; Hij vermaant hen gerust te zijn en zelfs zich daarover te verheugen en te verblijden, zeggende:

„ Zalig zijt gij lieden, als men u zal schel-
„ den en vervolgen, en om mijnentwil alle
„ kwaad tegen u spreken, u beliegende. Ver-
„ blijdt en verheugt u; want uw loon is zeer
„ groot in den hemel."

Om deze redenen waren de martelaars zoo verblijd, wanneer zij den dood te gemoet gingen; zij beschouwden de kwellingen en pijnigingen als kostelijke maaltijden; omdat zij wisten, dat al het lijden van dezen tijd niet te vergelijken is bij de toekomende glorie, die ons met alle Heiligen ten deel zal worden, wanneer wij de deugden, in de acht zaligheden vervat, beoefenen, en daarin van dag tot dag zoeken voort te gaan.

GEBED.

Heer JESUS, die van den berg de deugden, waardoor de zaligheid verkregen wordt, geleerd hebt : geef ons de kracht, dat wij ons benaarstigen om dezelven te verkrijgen. Ontsteek in ons het vuur der liefde en de begeerte, om door deugden de gloriekroon te verwerven. Dat wij geduldig zijn, als wij om uwen naam vervolgd, gelasterd en gesmaad worden. Doe ons het lijden in deze tegenwoordige wereld niet achten, maar dat wij de eeuwige vreugde steeds voor oogen hebben. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN ALLE GELOOVIGE ZIELEN.

Evangelie, JOANNES V. 25 - 29.

„ In dien tijde zeide *Jesus* tot zijne Leer-
„ lingen en tot de Joden : voorwaar, voorwaar,
„ ik zeg u, de uur komt, en is nu hier, dat
„ de dooden de stemme van den Zoon Gods
„ zullen hooren : en die ze hooren, zullen
„ leven. Want gelijk de Vader het leven in zich
„ zelven heeft, zoo heeft hij ook den Zoon
„ gegeven het leven in zich zelven te hebben.
„ En Hij heeft Hem magt gegeven om te oor-
„ deelen, omdat hij de Zoon des menschen is.
„ Verwondert u daar niet over, want de uur
„ komt, dat allen die in de graven zijn, de

„ stemme van den Zoon Gods zullen hooren.
„ En die goed gedaan hebben, zullen voortko-
„ men ter verrijzenis des levens; maar die
„ kwaad gedaan hebben, ter verrijzenis der
„ verdoemenis."

Gelijk wij gisteren de gedachtenis van alle Heiligen gevierd hebben, zoo vieren wij heden de gedachtenis van eenige andere geloovige menschen, die wel in den hemel zullen komen, maar, om redenen, voor eenen tijd in het vagevuur lijden moeten.

Moeten wij ons met de blijden verblijden, zoo moeten wij ook met de bedroefden bedroefd zijn; daarenboven, indien wij gisteren de hulp van anderen begeerd hebben, zoo past het ook anderen onze hulp te verleenen; en deze zijn zoo vele zielen in het vagevuur, die geene bijzondere hulp van hunne vrienden of van hunne maagschap hebben. Het is dus billijk, dat wij deze, ten minste eenmaal in het jaar, gedachtig zijn; en alle Gods Heiligen te hulp nemen, vooral zulke, die de pijnen des vagevuurs beproefd hebben, om CHRISTUS te bidden, dat Hij hun genade schenken en hen spoedig verlossen wil; daar Hem daartoe de magt gegeven is, gelijk ons het Evangelie van heden leert. In Hem buigen zich al de knieën dergenen, die in den hemel, op de aarde en onder de aarde zijn. (1) De zielen der geloovigen, die in het vagevuur zijn, hebben regt op onze voorspraak; daar wij door één geloof, ééne hoop en liefde te zamen verbonden zijn als lidmaten onder

(1) Phil. II : 10.

één hoofd, namelijk : Christus de Heer. Zoo riep Job tot zijne vrienden : ontfermt u mijner, ten minste gij lieden die mijne vrienden zijt ! En zouden wij ons niet vaardig toonen, om de geloovige zielen, door onze voorspraak uit de pijnen des vagevuurs te verlossen; daar wij, in hetzelfde geval zijnde, ook gaarne door de voorspraak van anderen zouden willen geholpen worden ?

Dit Evangelie leert nog, dat de magt des Zoons niet minder is dan die van den Vader; Hij is met den Vader één (1) naar zijne goddelijke natuur, en zoo wordt Hij geboren en heeft het leven van zich zelven; terwijl Jesus, naar zijne menschelijke natuur, het werktuig des Vaders en der H. Drievuldigheid is, om te doen wat de H. Drievuldigheid beveelt en regeert.

Zoo wel in het begin van het Evangelie als aan deszelfs einde, spreekt Christus van den jongsten dag, of het algemeene oordeel dat er gehouden zal worden; doch dit kan ook toegepast worden op het bijzonder oordeel van een ieder, bij zijn afsterven. God doet de menschen door zijnen Zoon oordeelen; de stem van Jesus zal de ligchamelijke dooden uit hunne graven roepen, gelijk Hij, door zijne genade, nog dagelijks velen van den geestelijken dood verwekt. Die deze zijne stem, inspraak tot het hart, hooren, zullen leven; al is het ook, dat zij, om kleine zonden, eenigen tijd in het vagevuur moesten blijven. Het konde zijn om dagelijksche zonden, of omdat zij van eene

(1) Joh. XV. 23.

doodzonde niet zoo geheel gezuiverd waren als MAGDALENA, PETRUS en andere bekeerde zondaren, in dit leven, door Gods hulp en genade, door een volkomen berouw en leedwezen daarvoor geboet hebben.

De H. Drievuldigheid zal het laatste oordeel door den Zoon Gods doen houden, omdat Hij ook de Zoon des menschen is, die in zijne menschelijke gedaante de menschen zal oordeelen, en in welke gedaante de zondaars Hem ook zullen zien in de wolken; dewijl zij Hem in zijne goddelijke glorie niet mogen aanschouwen, daar hierin de zaligheid bestaat. Voor de zaligen zal hij schijnen als een lam, maar voor de verdoemden verschrikkelijk als een leeuw; zoodat zij tot de bergen en steenrotsen zullen roepen: *valt op ons en verbergt ons* (1) voor de gramschap des Lams.

JESUS, op de wolken komende, zal de menschen oordeelen naar hunne werken: die goed gedaan hebben, zullen aan zijne regterhand geplaatst worden en het eeuwige leven beërven; maar de boozen, de overspelers en hoereerders, de dieven, dronkaards, lasteraars, vloekers en valsche eedzweerders zullen die verschrikkelijke stem hooren: gaat weg, gij vervloekten, in de eeuwige pijnen! En deze verdoemden zullen alsdan wenschen te sterven, maar daartoe niet kunnen geraken; het vonnis is onherroepelijk en de straf duurt eeuwig. O dan zouden zij wenschen op aarde beter geleefd en naar de stem des Heeren gehoord te hebben!

(1) Openb. VI. 16.

Bidden wij God dan, dat wij mogen behooren onder de schapen, die aan zijne regterhand zullen gesteld worden, om in de eeuwige glorie te mogen ingaan, om die zaligheden te smaken, die geen oog gezien en geen oor gehoord heeft; zaligheden te genieten, waarbij al de vreugde dezer aarde in geene vergelijking kan komen. De zaligen zullen daar, in den hemel, van hunnen arbeid uitrusten, en het Lam, dat geslacht is, eeuwig toejuichen. Voorts met al het goede, wat wij op de aarde, door onze voorspraak, voor onze vrienden, van den Heer verkrijgen kunnen, mogen wij ook de geloovige zielen, die in het vagevuur groote pijn lijden, veel helpen; bijzonder met het gebed en het misoffer. Dat wij dan al onze pogingen aanwenden, om met onze vrienden de verrijzenis des levens deelachtig te worden!

GEBED.

Heer JESUS CHRISTUS, die de magt om te oordeelen ontvangen hebt: bewijs de geloovige zielen in het vagevuur uwe genade, verlos hen uit de smartelijke pijnen en doe hen ingaan in de zaligheid. Dat zij en wij met hen in den jongsten dag aan uwe regterhand gesteld mogen worden, en wij de liefelijke woorden mogen hooren: komt gezegenden mijns Vaders, beërft het rijk, dat u van de grondlegging der wereld bereid is. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN WILLEBRORDUS.

Evangelie, MATTHEUS XXI. 14 - 23.

„ In dien tijde heeft *Jesus* deze gelijkenis
„ gesproken : Een mensch, buiten 's lands rei-
„ zende, riep zijne dienstknechten, en gaf hun
„ zijne goederen in handen. En den eenen gaf
„ hij vijf ponden, den anderen twee, en aan
„ eenen anderen één, elk naar zijn vermogen;
„ en hij vertrok terstond. Die dan vijf ponden
„ ontvangen had, ging daarmede handelen, en
„ won er nog vijf bij. Insgelijks ook die er
„ twee ontvangen had, won er nog twee bij.
„ Maar die er één ontvangen had, ging het in
„ de aarde begraven, en het geld van zijnen
„ heer verbergen. En na eenen langen tijd
„ kwam de heer van die knechten, en hield
„ rekening met hen. En die vijf ponden ont-
„ vangen had, kwam hem andere vijf ponden
„ brengen, zeggende : heer, gij hadt mij vijf
„ ponden gegeven, zie daar heb ik er nog vijf
„ bijgewonnen. Zijn heer zeide hem : welaan,
„ gij goede en getrouwe knecht, omdat gij over
„ weinig zijt getrouw geweest, zoo zal ik u
„ over veel stellen; ga binnen in de vreugd
„ uws heeren. En die twee ponden ontvangen
„ had, kwam ook bij hem en zeide : heer,
„ gij hebt mij twee ponden gegeven, zie daar,
„ ik heb er nog twee bij gewonnen. Zijn heer
„ zeide hem : welaan, goede en getrouwe

" knecht, omdat gij over weinig zijt getrouw
" geweest, zoo zal ik u over veel stellen : ga
" binnen in de vreugd uws heeren."

In deze gelijkenis wordt ons in het kort geleerd, hoe God zijne goederen aan de menschen uitdeelt, om dezelve tot geestelijk voordeel en geluk te besteden. Om dit beter te verstaan, zullen wij hooren wat de leeraars der H. Kerk daarvan uitleggen en deze gelijkenis in het kort doorloopen.

De mensch, die buiten 's lands reisde, is Jesus Christus, die te gelijk God en mensch is, en als mensch van de eene plaats naar de andere ging, hoewel Hij naar zijne Godheid overal tegenwoordig is. Christus is dan naar zijne menschheid van deze aarde gereisd, om te zitten aan de regterhand zijns Vaders; maar voor zijn vertrek derwaarts, riep Hij zijne knechten, zijne Apostelen, die als zijne opperste dienaars kunnen aangemerkt worden, en beloofde hun den Trooster, den heiligen Geest, die hun al wat Hij vroeger geleerd had zoude indachtig maken. Deze belofte werd op den Pinksterdag vervuld, als wanneer aan de Apostelen de goederen van Christus, de gaven des H. Geestes, overgeleverd werden. Zij spraken met vreemde talen en predikten Gods wonderdadige werken, tot bekeering der wereld; zij hadden de wetenschap, om voor de Koningen en grooten der aarde Christus den gekruisten te verkondigen. De Zaligmaker had hun daarom gezegd : wilt niet, als zij u overleveren, overdenken wat gij spreken zult; want u lieden zal in dit uur gegeven worden, wat gij

zult spreken; gij zult niet spreken, maar de Geest uws Vaders zal in u spreken. Zij hadden zeg ik, kloekmoedigheid, om de wereld van hare boosheden te overtuigen; vurigheid en ijver, om het Evangelie te prediken; sterkte, om daarvoor tot den dood te strijden; wijsheid en voorzigtigheid, om de Kerk te regeren; godvruchtigheid en andere dergelijke gaven. Na de Apostelen hebben de opvolgende Oversten en Prelaten deze goddelijke gaven in eene meer of mindere mate bezeten: *den eenen gaf Hij vijf, den anderen twee ponden.* Een der voornaamste was de H. WILLEBRORDUS, wiens Feestdag heden gevierd wordt, en die een van JESUS getrouwste dienstknechten geweest is. De heilige man, vele ponden, (vele gaven, zoo bovennatuurlijke als andere) ontvangen hebbende, deed niet gelijk de booze knecht, en begroef zijne ponden (zijn verstand, zijne wijsheid, kennis, voorzigtigheid en andere deugden) in de aarde, om die voor zich te houden; maar hij woekerde daarmede, en deed hiermede winsten. Hij zocht in het klooster, waarin hij reeds vroeg door zijne moeder besteld werd, zijne ponden door kennis te vermeerderen, en naderhand zielen voor zijnen Heer te winnen. Tot Aartsbisschop gewijd zijnde, trok hij naar Holland en Friesland, om degenen, die daar in de duisternis zaten, het grootste licht te verkondigen dat er was opgegaan; het gelukte hem ook, door den bijstand des Heeren, vele menschen die in onkunde, goddeloosheid en afgoderij leefden, te bekeeren en tot God te brengen; zoo dat hij met regt als de Apostel van Holland en Fries-

land geëerd en gevierd word. De H. WILLEBRORDUS is aan alle Oversten en Leeraars der H. Kerk tot voorbeeld gesteld; zij moeten even als hij, hunne gaven, die zij ontvangen hebben, tot geestelijk gewin in de H. Kerk besteden; opdat zij met den getrouwen knecht in den jongsten dag kunnen zeggen: *Heer, gij hadt mij vijf ponden gegeven*, vele uwer geestelijke goederen aanvertrouwd, of Gij hadt mij *twee ponden*, slechts eenige dier goederen gegeven; maar ziet, ik heb er voordeel mede gedaan: velen geleerd en tot bekeering gebragt. Dusdoende zullen zij de liefelijke woorden hooren: *gaat binnen in de vreugd uws Heeren.*

De boven aangehaalde gelijkenis kan ook op alle andere menschen toegepast worden; want al wat zij hebben, wijsheid, verstand, goederen, enz. zijn als zoo vele ponden, die hun de Heer gegeven heeft, aan een ieder naar zijne behoefte of geschiktheid. Hiermede moeten zij woekeren, dezelven besteden tot hunne eigene zaligheid, of tot troost en geluk van hunnen evenmensch. Dat wij dan onze aanvertrouwde ponden niet begraven, gelijk de booze knecht, en zoo vele andere nog levende menschen, die bij voorbeeld, hunne rijkdommen tot ijdelheid en pracht besteden; zij jagen de wellust en de wereldsche genoegens na, ten koste der onschuld en der deugd, ja ten koste van hunne eeuwige zaligheid. Maar wee hen! want zij zullen met den boozen knecht *in de uiterste duisternis geworpen worden, waar geween en knersing der tanden zijn zal.* (1) Doen

(1) Vers. 30.

wij niet alzoo, maar gedragen wij ons als getrouwe dienstknechten, die in de vreugd huns Heeren zullen binnen gaan, en daartoe brenge ons God, die tot in eeuwigheid heerscht en regeert, door de voorspraak van den H. WILLEBRORDUS.

GEBED.

O almagtige, eeuwige God, die uit groote barmhartigheid uwen getrouwen dienaar den H. WILLEBRORDUS, tot ons gezonden hebt tot bekeering der Heidenen en ter verbreiding van uwen heiligen naam: verleen ons overvloedige genade, om niet van het ware geloof af te wijken. Geef dat wij onze ponden wel mogen aanwenden, om zoo doende de zaligheid deelachtig te worden. Zend tot alle verdoolde schapen zulke Priesters en Leeraars, gelijk de heilige Bisschop WILLEBRORDUS, opdat wij allen te zamen in de heilige Kerk U mogen loven en vereeren en in den hemel aanschouwen. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN MARTINUS.

Evangelie, LUCAS XI. 33 - 35.

„ In dien tijde zeide *Jesus* tegen zijne Leer-
„ lingen: Niemand ontsteekt eene kaars, om
„ die in het verborgen of onder het korenvat
„ te zetten; maar hij stelt ze op den kande-
„ laar, opdat degenen, die inkomen, het licht

„ mogen zien. De kaars uws ligchaams is uw „ oog. Indien uw oog zuiver is, zoo zal uw „ geheel ligchaam helder zijn; maar indien het „ ondeugend is, zoo zal ook uw ligchaam duis- „ ter zijn. Daarom ziet toe dat het licht, het- „ welk in u is, geene duisternis zij."

In dit Evangelie wordt geleerd, hoe wij onze goede werken moeten doen. De gelijkenis waaruit wij dit kunnen opmaken, is duidelijk en schoon. Het licht, waarvan hier gesproken wordt, beteekent een goed of heilig werk, hoewel de leeraars ook dikwijls een licht genoemd en daaronder verstaan kunnen worden. (1) De Zaligmaker wil met deze gelijkenis te kennen geven, dat men een goed werk wel in het openbaar mag verrigten, gelijk Hij meermalen geleerd heeft: *laat uw licht zoo schijnen voor de menschen, dat zij uwe goede werken mogen zien;* laat men dezelven kunnen zien, verberg die evenmin als men eene gewone lantaarn onder een korenvat zoude stellen. Wij moeten onze goede werken niet verborgen houden, uit vrees, dat wereldsche en kwaaddenkende menschen ons mogten bespotten of uitlagchen. Laat deze begaan, want zij weten, dat zij het licht haten, omdat zij van de wereld zijn. Wij moeten ons derhalve aan zulken niet storen, maar regt door zee gaan, en ons licht op den kandelaar stellen.

Intusschen mogen wij er ons niet op toeleggen, om onze goede werken van de menschen

(1) Mattheus V. 14.

te doen zien; maar wanneer de tijd en omstandigheden het medebrengen, dan moeten wij ons niet schamen, om openlijk een christelijk werk te verrigten, om openlijk te bekennen, dat wij Christenen zijn en in JESUS naam gelooven. Wij moeten onze goede werken voor de menschen laten zien, zoo dikwijls Gods eer of glorie daardoor vermeerderd kan worden. Gelijk de H. NICOLAAS zijne goede werken in het geheim en in stilte deed, zoo deed de H. MARTINUS, wiens feestdag wij heden vieren, dezelven meesttijds in het openbaar. In de poort van Amiens, bij voorbeeld, gaf hij eenen naakten man, een stuk van zijnen mantel; terwijl vele onbarmhartigen voorbij gingen en hem lieten zitten. Deze daad van den H. MARTINUS was den Heer zoo aangenaam, als of hij Hem zelven gekleed had; te meer, daar de H. MARTINUS zulks uit een goed hart had gegeven.

Het hart of de meening, waarmede wij iets verrigten, maakt onze werken goed of kwaad: dit leert de Zaligmaker door de gelijkenis van het oog. De oogen zijn de spiegels der ziel, zij zijn de lichten van ons ligchaam, en wijzen aan hetzelve den weg waar het moet wandelen. Zijn de oogen nu goed, dan zal het werk, dat wij verrigten, ook goed zijn; maar zijn de oogen krank of zijn er schillen voor, dan kan ook ons werk niet deugen. Het oog der ziel nu is het hart of de meening; en is dezelve goed, opregt en eenvoudig, dan is het goede werk, dat wij verrigten, ook aangenaam aan God; maar is de meening boos of valsch, dan zal ons werk niet welbehagelijk

zijn aan God, en wij hebben daarvan het loon weg, (1) de verdiensten zijn niets. Vóór dat wij dan eenig werk willen verrigten, moeten wij vooraf beproeven, welke de oorzaken of drijfveren zijn, die ons daartoe bewegen; of wij onze eer, dan wel die van God zoeken; terwijl wij in het laatste geval alleen loon te verwachten hebben en ontvangen zullen, gelijk de H. MARTINUS die ontvangen heeft. Wij zullen, door de genade Gods, en de voorspraak van den H. MARTINUS, ten jongsten dage van JESUS hooren : „ alle goede werken, die gij met een goed hart en eene goede meening aan uwe medemenschen gedaan hebt, die hebt gij aan mij gedaan. Gaat in de vreugde des Heeren.

GEBED.

Heer JESUS, die ons geboden hebt onze lendenen op te schorten, en brandende lichten in onze handen te houden; laat het brandende vuur der liefde nimmer in ons verkoelen; en dat onze gedachten, woorden en werken daar henen strekken, om regt en geregtigheid te doen, ter uwer eer en onze zaligheid. Geef dat wij door het voorbidden van den H. MARTINUS, waken en bidden, uwe toekomst afwachten en van U genade verwerven. Amen.

(1) Matth. VI. 5.

OP DEN FEESTDAG VAN DE H. CATHARINA EN ANDERE H. MAAGDEN.

Evangelie, MATTHEUS XXV. 1-13.

Dit Evangelie, hoewel op den Feestdag der H. Maagden gehouden wordende, wordt intusschen ook verstaan van alle geloovigen, die door de H. Maagden beteekend worden. De Zaligmaker spreekt weder in eene gelijkenis, en deze gelijkenissen hebben altijd eenen geestelijken zin; zij moeten niet naar de letter verstaan worden. Laat ons dan het Evangelie hooren:

„ In dien tijde zeide *Jesus*: Het rijk der „ hemelen is gelijk aan tien maagden, die hare „ lampen nemende, den bruidegom en de bruid „ te gemoet gingen. En vijf van haar waren „ dwaze, en vijf wijze. Doch de vijf dwazen, „ hare lampen nemende, hadden geene olie met „ zich genomen. Maar de wijzen namen olie in „ hare vaten met de lampen. Als nu de bruide- „ gom vertoefde, sluimerden zij allen en sliepen. „ Maar ter middernacht ontstond er een geroep: „ zie daar, de bruidegom komt, gaat uit hem „ te gemoet. Toen stonden al die maagden op en „ bereidden hare lampen. En de dwazen zeiden „ tot de wijzen: geeft ons van uwe olie; want „ onze lampen gaan uit. De wijzen antwoord- „ den: misschien dat er voor ons en u lieden „ niet genoeg mogt zijn; gaat liever tot de „ verkoopers en koopt voor u zelven. Maar

„ terwijl zij gingen om te koopen, kwam de
„ bruidegom : en die bereid waren, gingen met
„ hem binnen op de bruiloft, en de deur werd ge-
„ sloten. En gelijk kwamen ook de andere maag-
„ den, zeggende : Heer, Heer, doe ons open.
„ Maar hij antwoordde, zeggende : ik zeg u,
„ voorwaar, dat ik u niet ken. Waakt dan;
„ want gij weet noch dag, noch uur."

Het *rijk der hemelen* beteekent de H. Kerk, welke hier op aarde strijdende is, en namaals in den hemel verheerlijkt zal worden. In deze H. Kerk zijn *tien maagden*, door welk getal bedoeld worden alle geloovigen, die het opregt geloof hebben, en zich, door het oefenen van eenige goede werken, tot de komst van CHRISTUS schijnen te bereiden. Deze tien maagden of geloovigen namen *hare lampen*, het geloof; zij worden brandende genoemd, als het geloof werkende is door de liefde. En gelijk het in de Oostersche landen een gebruik was den *bruidegom en de bruid* te gemoet te gaan, zoo moeten de geloovigen, met hun geloof *Christus* te gemoet gaan.

Maar het geloof moet werkende zijn, de geloovigen moeten *olie*, dat is : liefde en barmhartigheid, voor hunne lampen hebben. Vijf der maagden worden dwaze genoemd; zij hadden geen olie in hare vaten, hoewel zij die wel in hare lampen hadden. Waaruit wij leeren, dat het niet genoeg is het geloof te hebben, maar de liefde en de goede werken zijn volstrekt tot de zaligheid noodig. Dat wij het niet alleen op het geloof laten aankomen; want wij zouden alsdan bij de dwaze maagden vergeleken

kunnen worden en te vergeefs wenschen, dat wij goede werken gedaan hadden, daar het te laat zoude zijn.

De dwaasheid van eenige maagden bestond ook nog daarin, dat zij *sliepen*. Zij moesten zamen de wacht houden en op de komst van den bruidegom wachten; doch door het lang vertoeven waren zij in slaap gevallen. Vele Christenen doen hetzelfde; zij zijn vadsig en traag in het waarnemen van hunne pligten, en stellen hunne bekeering uit, denkende dat zij daartoe nog den tijd hebben, terwijl God op het onverwachts komt en hen uit het leven wegrukt. Waar zullen zij dan olie der deugden krijgen? Helaas, daartoe is het te laat! Laat ons steeds *onze lampen brandende hebben:* waken en bidden, opdat ons de bruidegom niet onverwacht overkome.

En *die bereid waren, gingen met hem binnen.* Zoo zullen de geloovigen, die liefde en barmhartigheid aan den naaste betoond hebben, met Jesus, wanneer Hij ten oordeel komt, in het eeuwige leven gaan en daar de groote bruiloft vieren; (1) zij zullen voor den hoogsten troon zingen: *het Lam dat geslacht is, is waardig te ontvangen, de magt, en godheid, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en zegenlof.* (2) Nadat de bruidegom zal zijn binnen getreden, zal de *deur gesloten* worden, en de *dwaze* menschen, die dachten dat het genoeg ware in de Kerk geboren of gedoopt te zijn, zullen te vergeefs zeggen: *Heer, Heer, doe ons open.* Wat zal de bruidegom, de Heer Jesus,

(1) Openb. III. 20. (2) Openb. V. 12.

die hun zoo dikwijls door zijne dienaars of door zware ziekten heeft doen toeroepen : *de bruidegom komt*, wat zal Hij hun anders antwoorden dan : *Ik zeg u, voorwaar, dat ik u nooit heb gekend* als de mijnen. Herhalen wij nog eens de woorden *waakt dan*, want het uur des doods is onzeker. Stellen wij ons gedurig de woorden : *ziet, de bruidegom komt* voor den geest, gelijk de H. HIERONIMUS altijd meende te hooren : *staat op, gij dooden!* Gedenken wij aan ons uiterste, en wij zullen niet zondigen.

Laat ons ons geloof uit onze werken toonen, dan zullen wij gelijken aan die wijze maagden, welke bereid waren, om mede binnen te gaan ; wij zullen aanlanden, waar de H. CATHARINA is heen gegaan. Zij was, na hare bekeering, gelijk aan eene van die wijze maagden, van welke in ons Evangelie gesproken wordt. Eerst was zij uit hoogmoed maagd gebleven; daar zij eenen man wilde hebben, die zoo hoog als zij van afkomst was. Doch toen zij beter onderrigt was, en CHRISTUS als den waren bruidegom had leeren kennen, vulde zij hare lamp met overvloedige olie der liefde, kuischheid en wijsheid, zoo dat zij zelfs vele, naar de wereld geleerde menschen, tot geloof en bekeering gebragt heeft. Voorts had zij zoo veel olie van goede werken, dat God dit door een schoon mirakel aan de gansche wereld verklaard heeft. Uit den berg *Sinaï*, waar de Engelen haar ligchaam na hare onthoofding begraven hebben, vloeit een olie, waarmede nog wonderen gedaan worden. Zij is dus op de eeuwige bruiloft, welke de Heer JESUS ons mede gelieve deelachtig te maken.

GEBED.

O genadige Bruidegom onzer zielen! geef dat wij met de wijze maagden vele goede werken, uit eene goede meening, mogen doen, en daarin kloekmoedig volharden; opdat wij tot de bruiloft bereid gevonden worden, wanneer Gij komt om binnen te treden. Dit bidden wij, door de voorspraak van de heilige maagd en martelares CATHARINA. Dat de magt der duisternis ons niet beschadige; maar dat wij in den dag van het algemeen oordeel zoo zuiver bevonden worden, als op den dag dat wij gedoopt waren. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DE KERKWIJDING.

Evangelie, LUCAS XIX. 1 - 10.

" In dien tijde, *Jesus* ingaande doorwandelde " *Jericho*. En daar was een man genaamd *Za-* " *cheus*, die een oppertollenaar en zeer rijk was; " welke zocht om *Jesus* te zien, wie hij was; " maar hij konde niet om de menigte des volks, " vermits hij zeer kort van gestalte was. Hij " liep dan vooruit, en klom op eenen wilden " vijgeboom, om hem te mogen zien, want " aldaar moest Hij voorbijkomen. En als *Jesus* " aan die plaats gekomen was, zag Hij op, en " hem ziende, zeide tot hem: *Zacheus*, haast " u, kom af; want ik moet van daag in uw

„ huis verblijven. En hij kwam haastig af, en
„ ontving Hem met blijdschap. En allen die dit
„ zagen, zeiden al morrende, dat Hij bij een
„ ondeugend mensch was gaan herbergen."

Ofschoon in dit Evangelie niets van de Kerkwijding gevonden wordt, is het echter niet zonder reden, dat de H. Kerk ons heden dit Evangelie voorhoudt, namelijk: omdat de Zaligmaker in het huis van ZACHEUS wilde verblijven, om hem en andere zondaars te bekeeren; daardoor werd dit huis tot het huis des Heeren, en kan als eenen tempel of kerk aangezien worden. Doch hoofdzakelijk wil de Zaligmaker hier leeren, dat onze zielen en ligchamen geestelijk gewijd moeten worden, gelijk de Apostel leert, dat onze ligchamen *tempels van den H. Geest zijn;* (1) gelijk dan de uitwendige kerken aan God toegeëigend worden, door zekere ceremoniën of plegtigheden, die alle hunne bijzondere beduidenis hebben, zoo moeten de inwendige kerken, onze harten en zielen, ook aan God worden toegewijd en geheiligd. Volgen wij het voorbeeld van ZACHEUS, die, toen hij hoorde dat de Zaligmaker de stad *Jericho* doorwandelde, begeerig werd om Hem te zien, en tot dat einde op eenen vijgeboom klom, dewijl eene menigte volks hem belette den Zaligmaker van nabij te zien. Zoo moeten wij ook groote begeerte hebben tot CHRISTUS, dan zal Hij zich aan ons bekend maken door goede inspraken, en zich aan ons openbaren door zijn levendig woord, dat de leeraars ons

(1) I. Cor. VI. 19.

gedurig voorhouden; zelfs zullen wij Hem in het Sakrament des altaars geheel genieten. Maar daar wij in eenen geestelijken zin klein zijn, en met ons verstand niet kunnen begrijpen, dat brood en wijn, die den smaak en reuk van brood en wijn, na de consecratie, behouden, het waarachtige vleesch en bloed des Zaligmakers geworden is, zoo moeten wij op eenen boom klimmen, dat is : ons aan de leer van de H. Kerk houden, die ons zulks leert en niet dwalen kan, daar de H. Geest altijd bij haar gebleven is en tot in eeuwigheid blijven zal, gelijk JESUS zelf beloofd heeft. (1) Deze vijgeboom, waarop ZACHEUS gezeten was, wordt in het latijn *ficus fatua*, dat is : zotte vijgeboom genoemd, omdat vele menschen, die hun verstand niet gevangen geven onder het verstand der H. Kerk, als zot geacht worden ; maar hetgeen de menschen voor wijsheid achten, is dikwijls dwaasheid bij God. (2)

CHRISTUS zal zich laten vinden van al degenen die Hem opregtelijk zoeken, en met zijne goddelijke genade bij hen blijven. Intusschen *morde* de menigte, die hoorde *dat* JESUS *bij een ondeugend mensch was gaan herbergen*, gelijk meermalen het geval was. Dan, dit is de aard en het karakter van nijdige menschen en achterklappers, die, vóór dat zij de zaak weten, alleen op losse geruchten oordeelen. Wij moeten op zulken achterklap niet achten, maar onze pligten getrouw vervullen, en weldoen zonder omzien; met goeddoen voortgaande, gelijk ZACHEUS, want :

(1) Matth. XXVIII : 20. (2) 1. Cor, III,

„ *Zacheus* stond op en zeide aan den Heer : „ zie, Heer, de helft van mijn goed geef ik „ den armen, en heb ik iemand door bedrog „ ergens in te kort gedaan, dat geef ik vier „ dubbel weder. Waarop *Jesus* zeide : heden „ is dezen huize de zaligheid toegekomen, om- „ dat dit ook een kind van *Abraham* is. Want „ de Zoon des menschen is gekomen, om te zoe- „ ken en zalig te maken, hetgeen verloren was."

Wij kunnen uit deze woorden leeren, hoe de opregte bekeering van een' zondaar zijn moet, namelijk, dat hij eerst afstand doen moet van zijne zonden, en het goede doen, en de regtvaardigheid oefenen. ZACHEUS gaf de helft van zijn goed aan de armen, en het onregtvaardig verkregen goed vierdubbel weerom. Dat wij dit voorbeeld navolgen, dan zouden er meer op de zaligheid kunnen hopen en dezelve van den Heer te verwachten hebben; maar vele rijken kunnen van hunne goederen niet scheiden; zij geven daarvan weinig of niet aan de armen, en zullen daarom ook bezwaarlijk ingaan in het rijk der hemelen.

De werken van barmhartigheid zijn aan JESUS zoo welgevallig, dat Hij de barmhartigen elders de *gezegenden zijns Vaders* noemt, die de zaligheid beërven zullen. De Zaligmaker noemt hier ZACHEUS zalig, omdat hij de zoon van ABRAHAM was; niet naar den vleesche, want dit zijn al de Joden, maar omdat hij de werken van ABRAHAM deed : hij ontving de armen en reizigers. Daarom zeide JESUS tot de Joden : zijt gij ABRAHAMS zonen, zoo doet de werken

van ABRAHAM, indien gij in het leven wilt ingaan; zijn wij nu Christenen, dat wij ons dan ook als zoodanig gedragen, om in te gaan in de eeuwige glorie.

GEBED.

Heer JESUS, die ZACHEUS met uwe barmhartige oogen hebt aangezien, in zijn huis geherbergd zijt geweesten hem van vele geestelijke kwalen genezen hebt: geef dat wij dezelfde genade van U mogen ontvangen. Spreek tot ons hart: u is heden zaligheid toegekomen; en maak ons zonen en kinderen Gods, opdat wij eeuwig mogen leven. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN SEBASTIANUS EN EENIGE ANDERE MARTELAREN.

Evangelie, LUCAS VI. 17 - 22.

Waarom, zal men vragen, hebben zoo vele mannen, vrouwen en maagden onder de nieuwe wet den marteldood ondergaan, daar nogtans deze, de tijd der genade, en de oude wet, een lastig juk genoemd wordt? Op deze vraag antwoorden de leeraars der H. Kerk, dat de genade van het nieuwe Testament of van het Evangelie, niet gelegen is in tijdelijke gunsten of voordeelen en genoegens; want CHRISTUS heeft geleden, opdat wij met Hem zouden lijden, ons een voorbeeld achterlatende. (1) Het

(1) 1. Cor. II: 1.

zoude niet volstrekt noodig geweest zijn, dat de martelaren door hun bloed hun geloof bevestigden : maar dit was redelijk, aangezien een leerling niet beter is dan zijn meester; en CHRISTUS wil, dat wij, gelijk Hij gedaan heeft, ons kruis en lijden op ons nemen, en hetzelve zonder murmumeren dragen zullen. Wanneer wij dit alles beschouwen, zullen wij van den lof van den H. SEBASTIANUS des te beter overtuigd worden. Op de martelaarsdagen houdt de H. Kerk ons het Evangelie voor oogen dat aldus luidt :

„ In dien tijde, *Jesus* met hen afkomende,
„ stond op eene vlakke plaats, met eene schaar
„ van zijne leerlingen, en eene groote menigte
„ volks van geheel *Judeë* en *Jerusalem*, en van
„ den zeekant van *Tyrus* en *Sidon*, die gekomen waren om hem te hooren, en van hunne
„ ziekten genezen te worden : daar waren er
„ ook onder, die van onreine geesten gekweld
„ werden, en zij werden genezen. En al het
„ volk zocht hem aan te raken ; want daar ging
„ eene kracht van hem uit, en maakte ze allen
„ gezond."

De Zaligmaker was op den berg *Thabor* geklommen, om daar in de eenzaamheid te bidden, en daarna zijne Apostelen te kiezen. Van dezen berg geklommen zijnde, bevond Hij zich met zijne leerlingen in de vlakte, onder eene groote menigte menschen, die van alle kanten waren toegevloeid om Hem te hooren of door Hem genezen te worden. Merken wij nader aan :

1. Dat niet alleen de Joden of Israëlieten, maar ook vele Heidenen den Zaligmaker volgden, om zijne leer te hooren; zelfs deden de laatsten dit dikwijls met meerder vrucht, gelijk somtijds door de priesters eerder ketters dan Katholijken bekeerd worden en deze nog beschamen. Intusschen vindt men wel eens onder de gemeene menschen of ledematen der heilige Kerk somtijds eenigen, die de Geestelijken en Leeraars in deugden overtreffen, gelijk de heilige Sebastianus, de heilige Martinus en andere, die onder eene soldaten kleeding een kloosterlijk leven leidden, en anderen daartoe overhaalden; onder anderen Marcus en Marcellianus, die bijna waren afgeweken, maar door den heiligen Sebastianus versterkt werden; zoodat zij voor den naam des Heeren tot den einde toe gestreden hebben, en de kroon der martelaars hebben verworven. 2. Hieruit ziet men tevens, dat het lijden op deze aarde voor den mensch zalig is; alzoo het ons tot CHRISTUS brengt, daar wereldsche vermaken ons daarvan aftrekken. 3. Zijn de menschen zoo genegen om veel arbeid en moeite te doen, om geld of goederen te winnen, die inderdaad toch geene waarde hebben en vergankelijk zijn, hoe veel te meer moesten zij arbeid noch moeite sparen, om tot CHRISTUS te komen en *Hem aan te raken*. ten einde van hunne geestelijke kwalen genezen te worden. Als CHRISTUS den ijver van het volk zag, om van hunne ligchamelijke kwalen en gebreken bevrijd te zijn, en

„ De oogen op zijne leerlingen slaande, zei-
„ de hij: zalig zijt gij, die arm zijt, want het

„ rijk Gods komt u toe. Zalig zijt gij die nu
„ honger hebt; want gij zult verzadigd worden.
„ Zalig zijt gij die nu weent, want gij zult
„ lagchen. Zalig zult gij zijn, als de menschen
„ u zullen haten, en als zij u zullen afschei-
„ den en beschimpen, en uwen naam als kwaad
„ verwerpen, om den Zoon des menschen."

Het rijk der hemelen is dus niet te bekomen dan door armoede, honger, droefheid, vervolging en beschimping der wereldlingen, welke onheilen als trappen zijn, waardoor wij moeten opklimmen; het zijn naauwe poorten, waar wij moeten doorgaan naar het andere leven. Dit deden alle Heiligen en Martelaars; zij gaven hun goed, en vergoten hun bloed voor den naam van CHRISTUS, om slechts de zaligheid te verwerven. Hun lijden viel hun ligt, en sommigen beschouwden het vuur en de brandstapels als bedden van rozen, gelijk LAURENTIUS en TIBURTIUS; andere zongen en loofden God te midden der vreeselijkste pijnigingen, gelijk de H. SEBASTIANUS, die aan eenen paal gebonden stond, en de pijlen welke op hem afgeschoten werden ontving, zonder eenig blijk te geven dat hij ze gevoelde; zijn hart was geraakt door andere pijlen, gelijk de heilige AUGUSTINUS van zich zelven getuigt; zeggende: o Heer! Gij hadt mij geraakt met de pijlen uwer liefde. Troosten wij ons dan in druk en lijden; dit is ons nuttig en zalig, en de Heer kastijdt dengenen dien Hij lief heeft.

GEBED.

Gij, o Heer, die uwe heilige Martelaars tot

uwe getrouwe vrienden verkiest, en hen met de kroon der onverderfelijkheid beloont, omdat zij U getrouw navolgen: geef dat wij, als de pijlen van verdriet ons hart raken zullen, met den H. SEBASTIAAN en andere Martelaren, inwendig verheugd mogen zijn, dat wij die tot uwe eer verduren. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DE H. H. AUGUSTINUS, GREGORIUS, HIERONIMUS, AMBROSIUS EN ANDERE LEERAARS DER H. KERK.

Evangelie, MATTHEUS V. 13 - 19.

In dien tijde zeide *Jesus* tot zijne Leerlingen: „Gij zijt het zout der aarde. Doch indien het zout „zijne kracht verliest, waarmede zal men het zou„ten? Het is dan nergens meer bekwaam toe, dan „om weggeworpen en van de menschen vertreden „te worden. Gij zijt het licht der wereld. Eene „stad, die op een berg ligt, kan niet verborgen „worden. Noch men ontsteekt geen licht, om het „onder een korenvat te zetten; maar men stelt „het op eenen kandelaar, opdat het zoude lichten „voor allen die in het huis zijn."

Ziet daar, hoe de leeraars der H. Kerk zijn moeten; zij worden door den Zaligmaker genoemd: 1. *het zout der aarde;* dat is: gelijk het zout de smakelooze spijzen smakelijk maakt, en die voor bederf bewaart; alzoo moeten zij den omgang der menschen, als het ware, zouten en voor alle bederf bewaren. En even als het zout den stank beneemt, zoo doen de leeraars de menschen den stank der zonde verliezen en hen eenen goeden geur voor

God verkrijgen. Gelijk het zout in de wonden bijt, zoo bijten ook de leeraars, door hunne leer en vermaningen, de booze zondaars. 2. De Leeraars zijn *het licht der wereld:* dat is : zij zijn als fakkels of lampen, aan CHRISTUS, het oorspronkelijk licht, ontstoken, om de menschen-kinderen op den weg naar de eeuwigheid voor te lichten; gelijk een vuurtoren aan den zeekant dient, om de varende stuurlieden bij den nacht den koers aan te wijzen, ten einde in eene behouden haven aan te landen. Zijn de Leeraars het licht der wereld, dan moeten ook de lidmaten naar hen luisteren, op hen acht geven, gelijk een wijze stuurman op de vuurtorens moet letten. 3. Wordt hier geleerd, wie de ware Leeraars zijn, en waaraan men ze kennen moet; namelijk zij, die in de stad zijn, *die op eenen berg ligt* : de Leeraars der H. Kerk, die er van den beginne af geweest zijn. *Kan deze stad niet verborgen blijven*, dan mogen ook de burgers, waarvan de Leeraars de voornaamste zijn, niet verborgen blijven, maar de leer, welke zij door opvolging van den Zaligmaker ontvangen hebben, verkondigen van den *kandelaar*, den predikstoel; opdat zij daardoor al degenen verlichten, welke in het huis, in de heilige Kerk zijn. Jesus zegt verder :

„ Laat uw licht alzoo schijnen voor de menschen,
„ dat zij uwe goede werken mogen zien, en uwen
„ Vader, die in den hemel is, verheerlijken. Denkt
„ niet dat ik gekomen ben om de wet of de Profe-
„ ten te vernietigen, maar om ze te volbrengen.
„ Want ik zeg u, voorwaar, dat hemel en aarde
„ eer zullen voorbijgaan, dan dat er eene letter of
„ stipje van de wet zal doorgaan, tot dat alles
„ volbragt worde. "

Met deze woorden leert de Zaligmaker, dat goede Leeraars niet alleen moeten lichten met woorden, maar ook, dat zij de lidmaten met goed voorbeeld

en goede werken moeten voorgaan; want is het *dat het zout zijne kracht verliest*, dat de Leeraars zelven de wereldsche goederen beminnen en een ondeugdzaam leven leiden, *waarmede zal men het zouten*, wat zal er van de kudde worden, welke zij moeten hoeden? Daarom worden de kwade Leeraars uit de heilige Kerk geworpen, en van alle menschen veracht. De Zaligmaker leefde zoo als Hij leerde, en zocht de menschen door woorden niet alleen, maar ook door zijn voorbeeld te stichten. Dit doen alle brave Leeraars, en zij die dat doen zijn dubbele eer waardig. Daarom

„Zoo wie dan eene van deze minste geboden te „niet doet, en de menschen alzoo leert, die zal „de minste in het rijk der hemelen genoemd „worden; maar die ze doet en volleert, zal groot „genoemd worden in het rijk der hemelen."

Deze woorden duiden het loon der goede en de straf der kwade Leeraars aan; terwijl zij, die willens en wetens verkeerd leeren en gelooven, reeds sedert lang van de heilige Kerk door den ban afgescheiden zijn. Zij, die dan met woorden en voorbeelden al de geboden Gods onderhouden, en alzoo ijverig arbeiden in den wijngaard des Heeren, die zullen *groot genoemd worden in het rijk der hemelen.* Niet alleen zullen zij hierboven, maar dikwijls op de aarde reeds groot zijn, gelijk wij gezien hebben in de heilige Leeraars Gregorius, den eersten Paus van dien naam, en die wegens zijne groote ootmoedigheid *den grooten* bijgenoemd werd; alsmede in Basilius, Albertus en anderen; terwijl Augustinus, Hieronimus, Ambrosius, Thomas en Bonavenrura, die in der daad ook groot waren als Leeraars, nu met den Koning der glorie triomferen. Dat wij dan bijzonder hunne leering, die zij, als hoofden van de strijdende Kerk, geleerd hebben, navolgen en onderhouden, zoo zullen wij ook door hun licht in de haven der

triomferende Kerk hierboven gelukkig aanlanden. Dit verleene ons de barmhartige Heer JESUS.

GEBED.

Zend ons, o Heer, zoodanige Leeraars, die ons met brandenden ijver het woord Gods verkondigen, en ons door hun voorbeeld stichten mogen; opdat wij, ons als waardige inwoners van de heilige stad, uwe heilige Kerk, gedragende, eenmaal in het hemelsch *Jeruzalem* mogen aanlanden. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN H. ANTONIUS EN EENIGE ANDERE BELIJDERS EN BISSCHOPPEN.

Evangelie, LUCAS XII. 35 - 40.

„ In dien tijde zeide *Jesus* tot zijne leerlingen :
„ Dat uwe lendenen omgord zijn, en brandende
„ lichten in uwe handen. En weest gelijk degenen,
„ die hunnen Heer opwachten, als hij van de brui-
„ loft moet wederkomen, opdat als hij komt klop-
„ pen, zij hem terstond zouden open doen. Zalig
„ zijn de knechten, die de heer als hij komt zal
„ vinden waken. Ik zeg u, voorwaar, dat hij zich
„ zal omgorden, hen ter tafel doen zitten, en hen
„ gaan dienen. En of hij komt in de tweede of in
„ de derde nachtwake, zalig zijn die knechten, in-
„ dien hij ze aldus vindt. Doch weet dit, indien
„ de vader des huisgezins wist, wat uur de dief
„ komen zoude, dat hij buiten twijfel zoude waken,
„ en zijn huis niet laten doorgraven. Weest gij dan
„ ook op uwe hoede; want de Zoon des menschen
„ zal komen ter uur als gij het niet denkt. ”

Dit Evangelie leert ons, hoe wij de gevaren en de zonden der wereld zullen ontgaan; dat wij daartegen moeten waken, en welk loon wij daarvoor te wachten hebben. *Dat uwe lendenen omgord zijn;* en dit middel gebruikte de H. ANTONIUS bijzonder, om de begeerlijkheid der oogen, des vleesches en de hoovaardij des levens te ontgaan. Wij lezen van hem, dat hij dikwijls gansche nachten doorbad, op den blooten grond sliep, als de slaap hem overviel, en geheele dagen vastte, en alleen des avonds, voor de groote nooddruft, een weinig nuttigde. Aldus omgordde zich de H. ANTONIUS, terwijl hij *brandende lichten in zijne handen* had, namelijk: hij overdacht Gods woord en deed goede werken.

Gebruiken wij ook deze middelen? Zijn onze lendenen ook omgord? Helaas, het is er met velen zeer verre af! In plaats van boetvaardigheid te doen, te vasten en te bidden, jagen zij veel meer de wereldsche ijdelheden na, en wandelen in de begeerlijkheid des vleesches en de hoovaardij dezes levens. Maken wij een behoorlijk gebruik van Gods woord. Trachten wij hetzelve te hooren en ons leven daarnaar in te rigten. Andere lichten zijn de Leeraars der heilige Kerk, die ons het woord Gods uitleggen; deze nemen wij in onze handen, wanneer wij hunne boeken lezen of hunne predikatien aanhooren; terwijl de godvruchtige menschen, die ons door hun voorbeeld stichten, insgelijks onder de lichten gerekend kunnen worden.

Vragen wij ons voorts af, of wij goede werken doen, en deze lichten in de handen hebben? Onze lichten, onze goede werken, moeten van de menschen gezien worden; en deze moeten brandende zijn door de liefde; want zonder de liefde zijn al onze werken niets. De lichten moeten zijn *in onze handen;* wij moeten niet alleen met woorden, maar met er daad elkanderen liefhebben en goede werken verrigten. Dit doen van goede werken moet men niet op de erfgenamen laten aankomen, als wij dood zijn, gelijk er velen doen, die bij hun

leven niet van hunne goederen scheiden kunnen en daarvan aalmoezen geven. Zij hebben dus het licht achter zich; daar het beter is, dat dit vooruit gaat. Wanneer onze lendenen omgord zijn, en de voornoemde lichten in onze handen branden, dan *kunnen wij onzen Heer verwachten;* gelijk de knechten, die wakende zijn, om hunnen Heer terstond open te doen, wanneer hij komt. Wij kunnen alsdan gerust wandelen naar ons Vaderland; daar wij hier geene blijvende stad hebben, maar eene toekomende verwachten. Wij zullen daar voor ons waken het loon ontvangen; met den Koning der eeuwige glorie zullen wij ingaan tot de bruiloft. Een ieder die zijne lendenen omgord heeft en brandende lichten in de handen, zal daar geheel verzadigd worden met de glorie Gods.

Uit de tweede gelijkenis leeren wij bijzonder, om altijd op onze hoede te zijn tegen den dag des doods; zelfs ieder uur bereid zijn te sterven, en dus zoo leven, of elke dag de laatste van ons leven ware. De dood komt als een dief in den nacht; en daar wij wel zouden waken, wanneer wij wisten, dat men onze goederen wilde stelen, zoo moeten wij veel meer waken tegen dezen algemeenen vijand, den dood. Twee tijden nu is het moeijelijk, en twee tijden van den nacht gemakkelijk te waken; namelijk in de drie eerste en in de drie laatste uren van den nacht, dat is: van zes tot negen uren des avonds en van drie tot zes uren des morgens; terwijl de mensch van 's avonds negen tot des nachts te drie uren, dat men de tweede en derde nachtwake noemde, moeite heeft om uit den slaap te blijven. Vergelijk hierbij des menschen leven: de kindsheid, de jongelingsjaren, den mannelijken ouderdom en de grijsheid. In de eerste en laatste valt het gemakkelijker een godvruchtig leven te leiden, dan in de twee middelste ouderdommen des levens; dan moet men zich geweld aandoen om het rijk der hemelen, hetwelk geweld lijdt; en de geweldigen, gelijk vele kluizenaars, de hei-

lige ANTONIUS en andere heilige mannen, nemen dit in. Laat ons hun voorbeeld navolgen, in tijds ons omgorden en onze lichten ontsteken, en onze bekeering niet tot de grijsheid uitstellen, want wij mogten dezelve eens niet beleven.

GEBED.

Bestraal ons, o Heer, met uw heilig vuur, en verlicht ons, gelijk Gij den heiligen ANTONIUS gedaan hebt, dan zullen wij ons omgorden, onze lichten zullen branden, en wij uwe komst verwachten. Amen.

OP DEN FEESTDAG DER HEILIGE ANNA EN ANDERE HEILIGE WEDUWEN; OOK SOMMIGE HEILIGE MAAGDEN.

Evangelie, MATTHEUS XIII. 44 - 52.

„ In dien tijde sprak *Jesus* tot zijne leerlingen in „ gelijkenissen. Het rijk der hemelen is gelijk een „ schat, die in den akker verborgen is, welken een „ mensch, die men vindt, verborgen houdt, en uit „ blijdschap over denzelven gaat verkoopen al wat „ hij heeft; en koopt dien akker. "

Door het rijk der hemelen wordt ook dikwijls de H. Kerk bedoeld; terwijl sommige Leeraars door dezen schat, in het Evangelie vermeld, den maagdelijken staat of de deugd der zuiverheid verstaan. Met regt kan deze een schat genoemd worden; een schat, die eene vreugd zal aanbrengen, welke alle menschen niet kunnen genieten; want de heilige maagden zullen het Lam overal volgen, waar het gaat. Dezen schat hebben de heiligen zoo lief gehad, dat zij alle wereldsche zaken verlieten, om dien te behouden en het hemelsch koningrijk daarvoor te koopen. Maar een ieder kent de kracht en

deugd van denzelven niet, en voor een weinig aardsche vreugd laten zij de zaligheid verloren gaan. Een vroom mensch die geestelijk leven wil, verbergt dezen schat, welke moeijelijk voor den vijand te bewaren is, zorgvuldig. De maagden moeten al hare zorg aanwenden, om haren schat te bewaren; en zulks in alle ootmoedigheid; want anders zouden zij haar loon weg hebben, en met de dwaze maagden van den bruidegom verstooten worden. Andere Leeraars verstaan door dezen schat, de volmaakte liefde en goddelijke wijsheid, waardoor de menschen al het wereldsche versmaden en gering achten. Deze wijsheid doet ons ook den schat van zuivering meerder achten en beter bewaren. De heilige HILARIUS en HIERONIMUS verstaan door dien schat God zelven; want waar is een grootere te vinden? en God bevat wezenlijke schatten in zich. Daar deze schat verborgen is voor allen, die buiten de genade zijn, zoo laat ons ootmoedig bidden, dat God ons zijnen heiligen Geest en zijne genade schenke. De tweede gelijkenis luidt dus:

„ Het rijk der hemelen is ook gelijk een vischnet, „ dat in de zee geworpen zijnde, allerlei soort van „ visschen vergadert: hetwelk zij, als het nu vol „ was, optrokken, en aan den oever zittende, de „ goede daaruit zochten in hunne vaten, en de „ kwade wegwierpen. Alzoo zal het gaan in de vol„ einding der wereld. De Engelen zullen uitgaan en „ de boozen afzonderen uit het midden der regt„ vaardigen; en die werpen in den oven des vuurs, „ daar geschrei zal zijn en knersing der tanden."

Deze gelijkenis leert, dat er in het rijk der hemelen of de H. Kerk hier op aarde, goeden en kwaden gevonden worden, en dat de laatsten in den oordeelsdag van de goeden zullen worden afgezonderd, gelijk de visschen, die in het net gevangen waren. Voorts, dat de boozen met het vuur zullen gestraft

worden; niet omdat dit de grootste straf is, want het derven van Gods aanschijn is grooter, maar omdat het vuur van de menschen meest gevreesd wordt, daar zij de pijnen van het branden kennen. De Zaligmaker besluit met deze woorden:

„ Daarom zijn alle Leeraars, die geleerd zijn in „ het rijk der hemelen, gelijk aan eenen vader des „ huisgezins, die uit zijnen schat nieuwe en oude „ dingen voorbrengt. "

De Leeraars die geleerd zijn in de zaken die het rijk der hemelen betreffen, zijn gelijk aan eenen huisvader, die uit zijnen voorraadkelder allerlei spijzen voor den dag brengt, naar ieders behoefte; en zoo moet een Leeraar, uit den schat van zijne wetenschap en deugd, allerlei heilzame leeringen aan zijne toehoorders voordragen, naar ieders behoefte en geschiktheid. Laat ons dan arbeiden, om onder de goede visschen, onder de regtvaardigen, te behooren, ten einde het brandende vuur te ontgaan en den kostelijken schat des eeuwigen levens te verwerven.

GEBED.

Almagtige God, die door uwe goedertierenheid de H. Moeder Anna, in haren ouderdom, nog een kind hebt doen baren, die de Moeder van Christus is geworden: verleen ons de genade, dat wij voortaan al meer en meer vruchten van ware boetvaardigheid en bekeering mogen voortbrengen. Amen.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN H. JOZEF.

Evangelie, MATTHEUS I. 18 - 22.

„ In dien tijde, als zijne Moeder *Maria* ten hu-
„ welijk gegeven was aan *Jozef*, werd zij, eer zij
„ zich verzaamden, bevrucht bevonden van den hei-
„ ligen Geest. *Jozef*, dan, haar man, alzoo hij
„ regtvaardig was, en haar niet openlijk wilde
„ beschamen, was van zins haar heimelijk te ver-
„ laten. Maar terwijl hij in deze gedachten was,
„ ziet, zoo verscheen hem een Engel des Heeren,
„ in den slaap, zeggende: *Jozef*, *Davids* zoon,
„ wees niet bevreesd *Maria* uwe vrouw tot u te
„ nemen; want hetgene in haar geboren is, is van
„ den heiligen Geest. En zij zal eenen Zoon baren;
„ en gij zult zijnen naam *Jesus* noemen; want Hij
„ zal zijn volk verlossen van hunne zonden. ”

Zoo wordt hier de hoovaardij der menschen vernederd! De Moeder Gods wordt aan JOZEF, die hoewel uit koninklijken bloede, slechts een timmerman was, ten huwelijk gegeven. Prinsessen trouwen met Prinsen, en Koningen met Koninginnen; maar de Koningin des hemels trouwt met JOZEF, eenen nederigen timmerman. Hier mogen wij met PAULUS uitroepen: o, diepte der rijkdommen en der wijsheid Gods!

Ofschoon MARIA door den heiligen Geest bevrucht was, *eer zij zich verzaamden*, wordt JOZEF nogtans haren man genoemd: 1. omdat hij zich mannelijk en kloekmoedig gedroeg; 2. omdat hij alle tegenspoeden verdroeg en zich van alle vleeschelijke lusten onthield, en 3. de Moeder Gods niet verliet, maar haar en het kind JESUS als een man beschermde.

MARIA had haren man van hare bevruchtlng onkundig gelaten; de Engel had haar dit geheim in stilte geopenbaard, en zij maakte het deswege niet kenbaar.

Leeren wij hieruit, JOZEFS deugd van regtvaardigheid, zijne kloekmoedigheid en lijdzaamheid, benevens de ootmoedigheid en stilzwijgendheid van MARIA, na te volgen; opdat wij mogen komen, waar zij ons zijn voorgegaan.

GEBED.

Heer JESUS! wij bidden U om de regtvaardigheid van den H. JOZEF en om de ootmoedigheid uwer H. Moeder, opdat wij uwe geboden mogen onderhouden en eens met hen in den hemel bij U zijn. Am.

OP DEN FEESTDAG VAN DEN HEILIGEN SILVESTER.

Evangelie, LUCAS. XII. 35-40.

„In dien tijde zeide *Jesus* tot zijne leerlingen: „Dat uwe lendenen omgord zijn, en brandende „lichten in uwe handen. En weest gelijk degenen „die hunnen heer opwachten, als hij van de „bruiloft moet wederkeeren; opdat als hij komt „kloppen, zij hem terstond zouden opendoen. Za„lig zijn de knechten, die de heer, als hij komt „zal vinden waken. Ik zeg u, voorwaar, dat hij „zich zal omgorden, hen ter tafel doen zitten, „en hen gaan dienen. En of hij komt in de tweede „of in de derde nachtwake, zalig zijn die knechten, „indien hij ze aldus vindt. Doch weet dit, indien „de vader des huisgezins wist, wat uur de dief „komen zoude, dat hij buiten twijfel zoude wa„ken, en zijn huis niet laten doorgraven. Weest „gij dan ook op uwe hoede; want de Zoon des „menschen zal komen ter uur als gij het niet „denkt"

Dit is hetzelfde Evangelie, wat ons op den Feestdag van den H. Antonius wordt voorgehouden.

Dat dan onze lendenen omgord zijn en onze lichten mogen branden, om den naam van waardige knechten van den Heer Jesus waardig te zijn! Dan zal Hij ons ter tafel doen zitten. Laat ons, tot dat einde, een opregt berouw over onze zonden toonen, daarvan belijdenis afleggen, ons met onzen naasten verzoenen, teruggeven wat wij onregtvaardig verkregen hebben, onze schuld betalen, werken van barmhartigheid doen, en de geboden Gods en der H. Kerk onderhouden; zoo zullen wij omgord zijn, en onze lichten zullen brandende wezen. Zijt voorts kuisch en niet wellustig; ootmoedig en niet hoovaardig; dan zult gij vele bekoringen wederstaan. Dat onze Leeraars ons daartoe door hunne leering en voorbeelden opwekken, dan zullen wij met den H. Paulus begeeren ontbonden te zijn en met Christus te wezen.

De H. Silvester, wiens feest wij heden vieren, was ook een dienaar, die zijne lendenen omgord en zijne lichten brandende in de handen had; hij was gelijk aan die knechten, die hunnen heer verwachten; en daarom zit hij ter tafel, waar hij van het aanschouwen van zijnen Heer verzaad wordt. Strijden wij dan ook tot dien einde; want de Heer Jesus zegt: *die verwint, dien zal ik doen zitten op mijnen troon* (1) en die zal de zaligheid beërven.

GEBED.

Dat wij, o Heer, al onze gedachten, woorden en werken, daarheen strekken om uwe heilige geboden te onderhouden. Geef dat wij steeds waken en bidden tot uwe toekomst, dan zullen wij met uwe getrouwe dienaars het driemaal *Heilig* zingen. Amen.

(1) Openb. III. 21.

9
1,20

BLADWIJZER

VAN DE EVANGELIEN

DER HEILIGDAGSCHE SCHOOL.

Op den	Feestdag	van den H. Andreas.	278
„	„	van den H. Nicolaas.	281
„	„	van den H. Thomas.	285
„	„	van Kersmis.	288
„	„	van den H. Stephanus.	292
„	„	van den H. Joannes Evang.	296
„	„	van de Onnoozele kinderen.	300
„	„	van O. L. V. Lichtmis.	305
„	„	van den H. Matthias.	309
„	„	van O. L. V. Boodschap.	313
„	„	van de H. H. Marcus en Lucas.	317
„	„	van de H. H. Philippus en Jacobus.	321
„	„	van de H. Kruisvinding.	325
„	„	van de Geboorte van den H. Joannes.	331
„	„	van de H. H. Petrus en Paul.	336
„	„	van O. L. V. Bezoeking.	341
„	„	van de H. Maria Magdalena.	345
„	„	van den H. Jacobus den Meerderen.	350
„	„	van den H. Laurentius.	353
„	„	van O. L. V. Hemelvaart.	357
„	„	van den H. Bartholomeus.	361
„	„	van de Onthoofding van den H. Joannes.	366
„	„	van O. L. V. Geboorte.	371
„	„	van den H. Mattheus.	375
„	„	van den H. Michaël.	379
„	„	van de H. H. Simon en Judas.	384
„	„	van alle Heiligen.	389

Op den Feestdag		van alle Geloovige zielen.	394
„	„	van den H. Willebrordus.	399
„	„	van den H. Martinus.	403
„	„	van de heilige Catharina en eenige andere Maagden.	407
„	„	van de Kerkwijding.	411
„	„	van den H. Sebastianus en eenige andere Martelaren.	415
„	„	van den H. Augustinus en andere Leeraars.	419
„	„	van den H. Antonius en eenige andere Belijders.	422
„	„	van de H. Anna en andere heilige Weduwen.	425
„	„	van den H. Josef.	428
„	„	van den H. Silvester.	429

Alle Feestdagen van den *H. Petrus* hebben hetzelfde Evangelie, dat men hier vinden kan *op den Feestdag van den H. Petrus en Paulus.*

N. B. De Heiligdagen, als Nieuwjaarsdag, H. Drie-Koningen, enz. die hier niet gesteld zijn, worden in de Zondags-School gevonden.

De mandato R. D. Barrett Vicarii Generalis Diœcesis Leodiensis etc. etc. attente per legi librum, cui titulis: *Zondags en Heiligdagsche School* door H. Jacobs en J. Fonk, addittis quibusdam ad majorem fidelium instructionem; nihil in eo inveni, quod orthodoxæ Fidei aut bonis moribus, est contrarium, quin contra lectionem ejus pluriumum utelem fore pietati fidelium fovendæ, censeo.

Leodii hac. 27 9bris 1828.

De mandato ut supra
H. LENDERS.
prof. in Sem. Leod.

